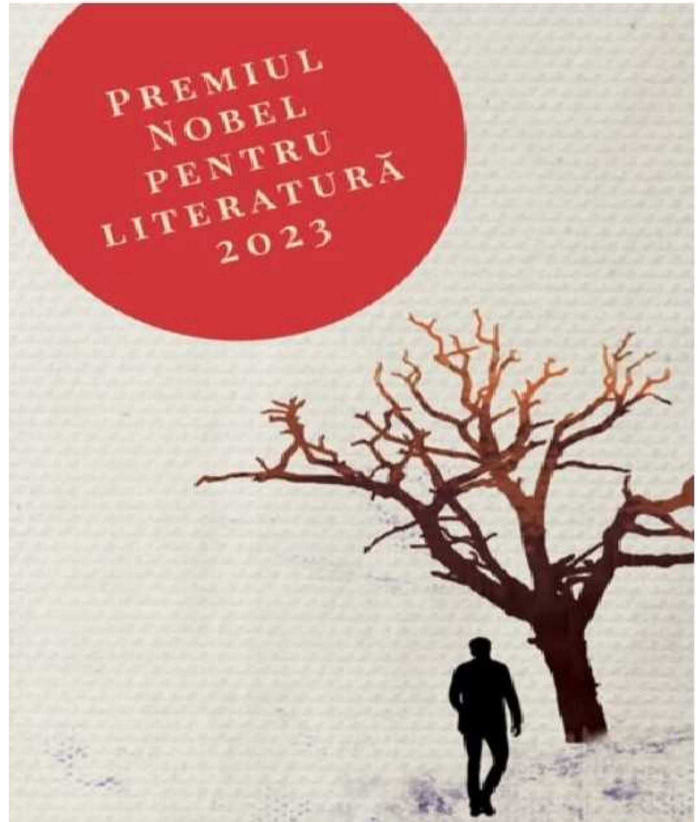
JON

FOSSE

Eu este un altul

SEPTOLOGIE III-V

Traducere de
Ovio Olaru

TRei

Anans.

JON
FOSSE

Eu este un altul

Septologie III-V

Traducere din limba norvegiană de
Ovio Olaru

TRei

„Je est un autre." Arthur Rimbaud

III

Şi mă văd uitându-mă la tabloul cu cele două linii, una violet şi una maro, încrucişându-se la mijloc, şi mă gândesc că-i aşa frig în cameră şi e prea devreme să mă trezesc, indiferent cât e ceasul acum, de ce m-am trezit? îmi zic şi sting lumina în cameră şi mă întorc în dormitor şi sting lumina şi acolo şi mă bag din nou în pat şi strâng pătura în jurul meu şi Brage se cuibăreşte lângă mine şi îmi zic că azi-noapte am reuşit să dorm puţin, chiar dacă nu aşa mult, iar azi e miercuri şi încă foarte devreme, sau poate e încă noapte? mă gândesc şi era aşa frig în cameră, că nu voiam să mă trezesc, îmi zic şi-l mângâi pe Brage pe spate şi privesc în întuneric şi-l văd pe Asle şezând în leagănul din faţa casei, dar nu se leagănă, doar stă acolo şi se gândeşte ce să facă, apoi începe să se legene uşor înainte şi înapoi şi Mama iese în fata casei şi e nervoasă şi Asle nu ştie de ce e aşa nervoasă

Vino încoace, spune ea

Ce este, zice el

Vino odată, zice Mama

Bine, zice Asle

şi se dă jos din leagăn şi se duce la Mama, care stă în faţa casei şi priveşte cum urcă treptele

Da, zice el

Aici erai, zice ea

si nu ştie de ce e atâta furie în vocea Mamei, ce e cu ea? ce a făcut de e aşa supărată pe el, se gândeşte

Uite, zice Mama şi deschide palma şi Asle vede trei coroane în palma Mamei şi ea stă aşa şi aşteaptă cu

cele trei monede de o coroană fiecare şi nu zice nimic şi Asle se întreabă cum de a găsit cele trei monede? a uitat să le ascundă într-un loc sigur, da, se gândise să le strecoare sub una dintre scândurile din podeaua prispei, dar a uitat, i-a zburat din minte şi acum Mama stă în fata lui, ţinând în palmă cele trei monede, cum de le-a găsit? se gândeşte Asle şi apoi se gândeşte că sigur le-a găsit în buzunarul pantalonilor, fiindcă a uitat să le scoată din buzunarul pantalonilor şi să le ascundă

De unde le ai? întreabă Mama

şi Asle se gândeşte că nu îi poate spune că le-a primit de la Spân, că le-a primit când a mers cu el cu maşina, şi nici pentru ce le-a primit nu poate în niciun caz să-i spună

Răspunde, zice Mama

şi Asle se gândeşte că nu-i poate spune în niciun caz adevărul, că le-a primit de la Spân, fiindcă nu are voie să spună nimănui că a fost cu el cu maşina, că Spânul îi pusese mâna pe picior şi el îi dăduse mâna la o parte, de cel puţin două ori îi pusese Spânul mâna pe picior, se gândeşte

De unde ai monedele? întreabă Mama

Răspunde, zice ea

Ce stai aşa şi căşti gura la mine, zice ea

şi îl apucă de umeri şi îl scutură şi îi zice să răspundă când vorbeşte cu el şi aproape urlă

Răspunde, zice Mama şi trebuie să zică ceva, se

gândeşte Asle Le-am găsit, zice el

Le-ai găsit? zice Mama

Unde le-ai găsit? zice ea

Hai, răspunde, spune unde le-ai găsit, zice ea

Si Asle doar stă fără să zică nimic şi Mama îi dă

drumul la umeri Pe drum, zice el

Zău? Pe drum, zice ea

Da, pe drum, zice Asle

Unde?

În fata Brutăriei, zice el

Le-ai găsit în faţa Brutăriei? zice Mama

şi zice că da, sigur, ar vrea el ca ea să creadă aşa ceva, că le-a găsit, le-a găsit în faţa Brutăriei

Ai furat monedele, zice Mama

Nu am furat nimic, zice Asle

Ba da, le-ai furat, zice ea

Nu, zice el

Ba da, zice ea

şi Mama zice că s-a uitat în portofel la ea, fiindcă avea acolo câteva monede de-o coroană, nu are foarte mulţi bani, ce-i drept, dar câteva monede tot avea acolo, nu-si aminteşte câte, dar câteva erau sigur, şi ar putea foarte bine să fi furat monedele de la ea, spune, dar nu e sigură, fiindcă în portofel are cinci coroane, dar dacă avea mai multe nu ştie nici ea sigur, nu-şi aminteşte, dar se poate, sigur, să fi avut opt în loc de cinci

Ai furat monedele de la mine? întreabă Mama

şi Asle zice că nu, nu a furat monedele, le-a găsit, cum a şi spus, în faţa Brutăriei, zice

Mincinosule, zice Mama

Nu mint, zice Asle

şi rămân nemişcaţi şi nu-şi mai spun nimic şi apoi Mama îi zice că tocmai se pregătea să-i spele pantalonii şi că obişnuieşte mereu să verifice buzunarele, ce nu găseşte acolo, mereu găseşte câte ceva, pietricele, conuri de pin, cuie, mărgele, capete de sfoară şi

alte câte şi mai câte, nici ea nu le mai ştie pe toate, dar niciodată, niciodată nu s-a mai întâmplat să găsească trei monede noi şi curate şi nu-si dă seama de unde a făcut Asle rost de ele, dar n-are cum să le fi obţinut cinstit

Le-am găsit, zice Asle

Da, da, asta zici tu, zice Mama

şi nu mai zic nimic şi îl văd pe Tata apărând de după colţul Casei Vechi unde locuiesc Buna şi Bunul şi Mama îi strigă ce bine că ai venit şi Tata se îndreaptă liniştit către ei

Ce-i? întreabă el

şi o priveşte pe Mama

Mda, zice ea

Arăţi de parcă s-a întâmplat ceva, zice Tata

Da, zice Mama

şi tac o vreme

Dar zi-mi ce s-a întâmplat, zice Tata

Uite, zice Mama

şi întinde palma cu cele trei coroane

Da, văd, sunt trei coroane, zice Tata

Da, exact, zice Mama

Şi ăsta e motiv de supărare? zice el

Dar, zice Mama

şi se opreşte

Dar? zice Tata

Le-am găsit la el în buzunarul pantalonilor, zice Mama

si se uită la Asle şi Tata nu zice nimic şi nimeni nu se mişcă

De unde ai monedele? zice Tata

şi Asle zice că le-a găsit

Zice că le-a găsit pe drum, în faţa Brutăriei, zice Mama

Tot ce se poate, zice Tata

Îl crezi? zice Mama

iar Tata nu zice nimic

Uită-te în portofel să vezi dacă nu-ţi lipseşte ceva, zice Mama

si Tata îşi scoate portofelul şi se uită în el şi zice că nu-si aminteşte exact câte coroane avea acolo, deci nu poate şti dacă i-a luat cineva coroane din portofel, dar de ce să fi făcut Asle una ca asta, doar el nu fură, zice Tata şi îl priveşte

Nu fur, zice Asle

N-am furat niciodată, zice

Nu, zice Tata

şi Tata zice că sigur, se poate să le fi găsit în fata Brutăriei, dar atunci cineva trebuie să le fi

pierdut şi poate le vrea înapoi, zice Tata, poate se

gândeşte cum a pierdut banii în faţa Brutăriei după ce-a cumpărat pâine, poate se gândeşte că le-a uitat pe tejghea după ce a plătit cu o monedă de cinci coroane şi a primit rest trei coroane, poate se întoarce la Brutar şi Brutăreasă să-i întrebe dacă nu cumva şi-a uitat monedele acolo sau nu le-a pierdut în faţa Brutăriei, unde poate le-au găsit Brutarul şi Brutăreasa, zice Tata, şi zice apoi că cel mai bine ar fi ca Asle să meargă la Brutar şi Brutăreasă şi să lase coroanele în seama lor, în caz că le-a pierdut cineva şi trece pe- acolo să întrebe de ele, zice Tata şi Mama zice că era sigură că Asle de fapt le-a furat şi Tata zice că nu ştim încă sigur, nu-i aşa? zice

Mă bucur că zici asta, zice Mama

Mă bucur că gândeşti aşa, zice ea

si se uită la Asle si zice că dacă într-adevăr a găsit coroanele, îsi cere scuze că l-a bănuit de furt, dar sigur că ar fi putut la fel de bine să le găsească, nu s-a gândit la asta, zice ea

Poate chiar ai găsit monedele, zice Mama

Şi atunci îmi cer scuze, zice ea

Nu trebuia să te fi bănuit că le-ai furat, că esti un hoţ, zice ea

Si Tata zice că mai bine să nu mai vorbească despre asta acum, Asle va merge la Brutărie si va da monedele oricui se va arăta când va suna din clopoţel, ori Brutarului, ori Brutăresei, si va spune că le-a găsit în faţa Brutăriei si apoi, dacă

nu a venit nimeni să întrebe de ele până acum,

atunci le-ar putea păstra, nu? zice Tata

Si atunci esti norocos, da, ai avut baftă să găsesti trei coroane, zice el

Da, se poate spune asta, zice Mama

Mă duc chiar acum, imediat, zice Asle

si o ia la fugă spre alee si apoi pe drum spre Brutărie si intră pe usa Brutăriei si ajunge la tejghea si ia clopoţelul de pe tejghea si îl scutură si el sună si Brutarul iese din spate si vine la tejghea si Asle zice că a găsit trei coroane în faţa Brutăriei si da, acum chiar minte, e foarte urât ce face, îi e rusine, se gândeste Asle si i se pare că-i tremură vocea si Brutarul îl priveste si zice că da, da, zice el

Da, da, zice Brutarul

si îl priveste pe Asle

Dacă ai găsit coroanele, ale tale să fie, ai avut noroc, Asle băiete, zice Brutarul

Dar poate le-a pierdut cineva, a cumpărat pâine si le-a pierdut? întreabă Asle

N-am dat rest trei coroane nimănui în ultima vreme, din ce-mi amintesc, zice Brutarul

Păstrează-le, Asle băiete, zice el

Ai găsit coroanele şi acum sunt ale tale, zice el iar Asle îl priveşte pe Brutar

Da, serios, zice el

Si chiar dacă Brutarul miroase a ţuică şi se ţine de tejghea, poate că are totuşi dreptate, se gândeşte Asle

Eşti norocos, Asle băiete, că ai găsit cele trei coroane, zice Brutarul

Şi pe deasupra eşti şi cinstit că vrei să le dai înapoi, zice el

si Brutarul zice că mai are un melc cu cremă rămas din cele pe care le-a făcut, a mai rămas unul singur, şi de vreme ce imediat se face ora să închidă Brutăria, ba ar fi trebuit să închidă deja, de fapt, o să i-l dea lui Asle, da, de vreme ce e un băiat aşa cinstit şi bun, zice Brutarul şi ia un melc, ultimul melc rămas, şi-l împachetează în hârtie şi i-l întinde lui Asle şi Asle îsi zice că asta nu e bine, după ce că minte, să mai şi primească dulciuri, noroc că nu i-au plăcut niciodată melcii cu cremă de vanilie şi zahăr pudră pe deasupra şi fulgi de cocos, scârbos, e scârbos zahărul vanilat sau cum se numeşte, sau poate cocosul e scârbos, una din două, dar Surorii îi plac melcii cu cremă, aşa că i-l poate da ei şi ea o să se bucure tare când o să-l primească, se gândeşte

Mulţumesc, mulţumesc frumos, zice Asle

si Brutarul îi întinde melcul lui Asle şi el ezită un moment şi se uită la Brutar cum ridică la gură o ceaşcă de cafea şi ia o înghiţitură şi zice că ai avut baftă azi, Asle băiete, să găseşti trei coroane, nu-i rău deloc, zice el

Şi să primesc şi un melc după aia, zice Asle

Ei, nu-i mare lucru, zice Brutarul

şi dispare pe uşa din spate şi Asle ştie că uşa dă spre sufrageria Brutarului şi-a Brutăresei şi Asle se întoarce acasă în fugă şi spune ce i-a spus Brutarul, că dacă a găsit banii, ai lui să fie, şi că Brutarul, din

ce-şi aminteşte, n-a dat trei coroane rest nimănui în ultima vreme, cu siguranţă nu azi, zice Asle, şi Brutarul a zis că dacă a găsit coroanele, ale lui să fie, şi că a avut baftă a mai zis Brutarul, şi Mama zice că poate chiar aşa e şi Tata zice că Brutarul are sigur dreptate, dacă se gândeşte bine, coroanele sunt ale lui acum, zice Tata şi Mama îl întreabă dacă şi-a cumpărat un melc cu cremă cu banii ăia, şi Asle zice că a primit melcul de la Brutar, era ultimul pe care-l mai avea şi de vreme ce a fost aşa cinstit şi a vrut să dea banii înapoi cui i-a pierdut şi Brutarul oricum urma să închidă Brutăria pe ziua de azi, i-a zis să ia el ultimul melc rămas, aşa a zis Brutarul, zice Asle şi Mama zice că a fost foarte drăguţ din partea Brutarului, dar lui Asle nu i-au plăcut niciodată melcii cu cremă, şi nici orice alt fel de melci, de fapt, şi nici măcar torturile, nimic de genul ăsta, zice ea

Nu, chiar nu îi plac, zice Tata

Nu, zice Mama

şi Mama râde şi Tata zice că în schimb îi plac ei, da, ei îi plac melcii, dacă îi plac cuiva melcii, ea e, zice el

Şi Surorii, zice Asle

Da, da, melcii cu cremă sunt foarte buni, zice Sora şi deodată Asle o vede pe Sora lui alături de Mama, nici măcar nu o observase, îşi zice

Dar mie nu-mi plac aşa mult, zice Tata

şi apoi Mama zice că ar trebui să-l mănânce cât încă e proaspăt, nu? zice ea şi Tata dă din cap că da şi zice că el nu vrea melc cu cremă şi Asle zice că nici el nu

vrea melc cu cremă şi Mama merge până în bucătărie şi aduce două farfurii mici cu o jumătate de melc cu cremă pe fiecare şi îi întinde o farfurie Surorii, care stă pe canapea, şi se aşază apoi lângă ea pe canapea şi stau amândouă pe canapea şi mănâncă şi Asle stă şi le priveşte şi se întreabă ce-o fi cu Spânul? de ce l-a atins aşa pe picior? şi a încercat apoi să- şi ducă mâna mai sus pe picior, iar Asle i-a dat-o la o parte, se gândeşte, şi Mama l-a făcut hot, dar el nu e hot, în schimb e mincinos, se gândeşte, fiindcă azi i-a mintit şi pe Mama, şi pe Tata, şi pe Brutar, ba a şi primit un melc cu cremă de la Brutar fiindcă a fost aşa cinstit, se gândeşte Asle şi vrea să iasă

Ies putin, zice Asle

Dar să nu te duci departe, zice Mama

Mă gândeam să merg până la Per Olav, zice Asle

Voiati să construid un camion împreună, zice Tata

Aşa ne-ai povestit, zice el

Da, zice Asle

Dar nu sta până târziu, zice Mama

iar Asle iese şi se gândeşte că a fost urât ce a făcut Spânul, să-i pună mâna pe picior, chiar dacă i-a dat-o la o parte, ba chiar de mai multe ori sau de cel putin două ori, îşi zice, dar nu poate să spună la nimeni, fiindcă e jenant, e ruşinos, şi dacă află cineva o să fie doar mai rău, deci nu trebuie să spună la nimeni, în niciun caz unui om mare, fiindcă atunci va fi rău de tot, îşi zice, acum e doar putin rău, dar şi putin palpitant într-un fel, da, chiar dacă nu i-a plăcut că l-a

atins Spânul pe picior, se gândeşte Asle şi nu, niciodată n-o să mai meargă cu Spânul cu maşina, sigur că nu, şi niciodată n-o să meargă la el acasă, asta-i sigur, se gândeşte Asle şi merge mai departe pe drum şi vede un tractor în depărtare venind spre el şi e un tractor vechi şi merge încet şi motorul scârţâie asurzitor şi Asle merge mai departe şi tractorul se apropie din ce în ce mai mult, dar încet de tot, şi imediat va trece strada şi va intra pe aleea care duce la casa unde stă Per Olav cu ai săi şi va bate la uşă şi va întreba dacă Per Olav e acasă şi apoi, dacă Per Olav e acasă şi are chef, dacă vrea să vină să construiască împreună camionul pe care voiau să-l construiască ei doi împreună sau să facă altceva, îşi zice Asle şi trece strada şi doamne, ce urât face tractorul care se îndreaptă încet spre el, un scârţâit ascuţit şi strident, îşi zice Asle urcând aleea spre casa unde stă Per Olav cu ai lui şi bate la uşă şi Per Olav deschide şi Asle zice salut şi îl întreabă dacă iese la joacă şi el zice că da, sigur, fiindcă vrea să-i arate lui Asle ceva, zice cu voce joasă şi Per Olav se încalţă şi ia pe el o geacă

Trebuie să mergem undeva unde nu ne vede nimeni, zice Per Olav

şi Asle dă din cap că da

Şi o să facem ceva ce n-am făcut niciodată, zice

Să mergem la Adăpostul pentru Bărci? zice Asle

La Adăpostul vostru? zice Per Olav

Da, zice Asle

şi Per Olav zice că e o idee bună şi coboară la Plajă,

care e mai jos de drum, şi merg pe Plajă şi ajung la Adăpostul pentru Bărci şi ocolesc Adăpostul şi intră pe uşa din spate, sau mai degrabă prin trapa din spate, o trapă închisă cu un cârlig ruginit şi Asle o deschide şi Per Olav intră şi după el intră Asle şi e aproape beznă în Adăpost, cu toate că Asle lasă trapa întredeschisă şi Per Olav scoate o cutie de chibrituri şi aprinde un chibrit

Ai chibrituri? întreabă Asle

Da, zice Per Olav

Şi chiar mai mult de atât, zice el

şi Per Olav scoate un pachet de ţigări

De unde le ai? întreabă Asle

Le-am luat de la Bunul, zice Per Olav

Are multe pachete într-un dulap din camera lui, zice el

şi Per Olav mai aprinde un chibrit

Ai mai fumat până acum? întreabă el

Nu, zice Asle

Dar tu? zice el

Nu, zice Per Olav

şi chibritul arde până la capăt şi Per Olav zice că acum va desface pachetul de ţigări şi fiecare îşi va aprinde o ţigară, dar sunt tari şi Asle nu trebuie să tragă fumul în stomac, fiindcă altfel o să vomite, zice el, i-a spus cineva că atunci când a tras fumul în stomac a vomitat imediat, dar era fiindcă a tras tot fumul în stomac, zice Per Olav şi acum ochii lor s-au obişnuit cu întunericul din Adăpost, astfel că pot

vedea acum destul de bine în jur şi Asle îl vede pe Per Olav desfăcând pachetul şi întinzându-i o ţigară şi Per Olav îşi pune şi el o ţigară în gură şi îi spune lui Asle că trebuie să inspire imediat ce şi- a dus chibritul la capătul ţigării şi Per Olav aprinde un chibrit şi îl apropie de ţigara cea albă şi Asle inspiră şi ţigara se aprinde şi Asle o scoate din gură ţinând-o între arătător şi degetul mijlociu şi îi priveşte capătul incandescent şi vede cum din el se ridică un firicel de fum şi e o imagine frumoasă şi apoi îşi pune din nou ţigara între buze şi inspiră şi îi intră puţin fum în gură şi apoi expiră fumul pe gură şi miroase bine

Miroase bine, a fum, zice Asle

şi mai trage un fum şi îl suflă apoi afară încet şi vede fumul dispărând în întuneric, apoi mai trage un fum şi ţine fumul mai multă vreme în gură înainte de a-l sufla afară şi îşi dă seama că îi place să fumeze, iată că va deveni fumător, îşi

zice Asle şi mai trage un fum şi-l trage ceva mai adânc în gât şi aude cum Per Olav începe să tuşească

Doamne, ce rău e, zice el

şi Per Olav aruncă ţigara pe jos în Adăpost şi o stinge cu talpa

Mi s-a făcut greaţă imediat, zice el

şi Asle trage fumul şi mai adânc în gât şi începe să simtă ca nişte furnicături plăcute în tot corpul, ca şi cum se linişteşte şi se simte mai bine într-un fel, îşi zice

Ţi-a plăcut să fumezi? zice Per Olav

Da, zice Asle

Serios? întreabă Per Olav

Da, zice Asle

şi zice că atunci când va fi suficient de mare, sigur o să se apuce de fumat, şi Per Olav zice că el sigur nu şi zice apoi că îi lasă lui Asle şi pachetul, şi cutia de chibrituri şi Asle îl întreabă dacă nu vrea să le tină el şi Per Olav zice că nu, sub nicio formă şi Asle îi mulţumeşte şi îşi pune pachetul de ţigări şi cutia de chibrituri în buzunar şi se gândeşte că cel mai bun loc unde să ascundă ţigările şi chibriturile e tot Adăpostul, sub acoperiş sunt nişte grinzi de care atârnă nişte plase de pescuit şi unele dintre ele sunt aşa vechi şi putrede, că se destramă de îndată ce le atingi, şi Asle se gândeşte că ar putea să pună pachetul de ţigări şi cutia de chibrituri deasupra unei astfel de grinzi, una de care sunt agăţate plasele astea putrede, îşi zice şi

se urcă pe câteva lăzi cu peşte şi pune ţigările şi chibriturile pe o grindă

Cred că mă duc acasă, mi-e puţin greaţă, zice Per Olav

şi Asle dă din cap şi Per Olav iese şi Asle iese şi el şi pune cârligul trapei la loc şi urcă pe cărare de la Adăpost spre drum şi când ajung sus se salută, iar Per Olav merge mai departe de-a lungul drumului şi Asle trece strada şi urcă aleea spre casă şi intră în hol şi îşi agaţă geaca în cuier şi îşi dă jos pantofii şi Mama vine la el şi îi zice că miroase a fum de ţigară

Ai fumat? întreabă ea

Acum ce, eşti destul de mare să fumezi? întreabă

Suflă spre mine, zice ea

şi el suflă spre ea şi ea îl întreabă de unde a făcut rost de ţigări? şi cine i-a dat ţigări? şi el zice doar că le-a primit de la cineva, iar ea întreabă de la cine le-a primit? şi Asle zice că n-o să-i spună niciodată, poate să-l şi omoare, că tot n-o să-i spună, zice şi o vede pe Mama urcând apoi scările şi eu stau întins în pat şi ce aud, parcă ar fi zgomotul unui motor şi un scrâşnet? un sunet ascuţit şi strident? Da, aud în depărtare motorul unui tractor şi un plug zgâriind asfaltul şi e frig, chiar dacă stau sub pătură în pat, nu-mi rămâne decât să mă trezesc, trebuie să mă scol din pat şi să mă pun în mişcare, îmi zic şi mă scol şi aprind lumina în dormitor şi îmi văd hainele împăturite pe scaun şi mă îmbrac repede şi hainele sunt reci şi merg în camera mare şi aprind lumina şi e frig în cameră şi îmi zic c-ar trebui să fac focul în sobă în loc să stau degeaba privind în gol, dar mai degrabă vreau să mă întorc în cameră şi să mai stau puţin în pat, cum face Brage, care-i mai istet decât mine, îmi zic, fiindcă e încă devreme, dar nu vreau să ştiu cât e ceasul, îmi zic si, Doamne, ce gălăgie face tractorul ăla, îmi zic şi mă uit la tabloul cu cele două linii care se încrucişează la mijloc, care e instalat acum în faţa mea pe şevalet, şi văd că am semnat tabloul cu un A mare în colţul din dreapta jos şi asta înseamnă că tabloul e terminat, că eu unul îl consider terminat, indiferent dacă e

terminat sau nu, îmi zic şi privesc cele două linii care se încrucişează, una violet şi una maro, şi îl văd pe Asle coborând în grabă spre pivniţă, aveau găluşte de cartofi la cină şi Mama îl rugase să aducă o sticlă de suc şi Asle coboară în fugă spre pivniţă şi intră în cămară, unde se află compot de prune şi de mere şi de pere la borcan şi o mulţime de sticle de suc, fiindcă în fiecare toamnă Mama face suc din toate coacăzele pe care le culeg, şi mai sunt şi cartofi într-o ladă, iar Asle ia o sticlă de suc şi fuge înapoi şi nu, nu vreau, nu vreau să mă gândesc la asta, îmi zic şi deodată Ales e lângă mine, foarte aproape, şi-mi pune o mână pe spate şi stă lângă mine şi e atât de bine să-i simt mâna pe spate, îmi zic şi-l văd pe Asle stând într-o maşină şi un bărbat i-a înfăşurat încheietura într-un prosop şi merg împreună la Doctor şi Asle nu e în apele lui şi vede casele, vede Casa Nouă şi Casa Veche şi se gândeşte că e ultima dată când îi apar dinaintea ochilor, şi vede totul printr-o lumină tremurătoare, o lumină de neînţeles, din care el e doar o parte şi care e mult mai mare decât el, da, o lumină care e tot ce există, şi din această lumină, care e compusă ca din mici puncte de galben tremurător, ca un soi de nor de praf aurit, din interiorul norului de aur tremurător se vede pe sine însuşi stând în maşină cu mâna însângerată, fiindcă Asle a căzut pe gheaţă şi a spart sticla de suc şi un ciob de sticlă i-a secţionat încheietura, iar Asle se simte foarte slăbit acolo unde se află, în norul tremurător de praf aurit şi luminos,

scânteietor şi transparent, şi nu îi e frică, ci simte un soi de fericire, un soi de mare pace, de fapt nu există cuvinte pentru cum se simte, pentru cum vede, se gândeşte Asle şi eu mă uit la tabloul din fata mea şi Ales îşi trece palma în sus şi în jos pe spatele meu şi îl văd pe Asle stând în maşină cu încheietura însângerată şi Ales mă mângâie pe spate şi ce bine îmi face atingerea ei, cât e de liniştitoare, îmi zic şi îl văd pe Asle în maşină cu mâna însângerată şi nu mai vreau să mă gândesc la asta, mai bine o transpun în tablouri după puterile mele, îmi zic, şi momentul ăsta se află F în tabloul cu cele două linii care se încrucişează, mă gândesc şi simt cum Ales şi-a retras mâna şi a dispărut, lăsându-mă să privesc singur tabloul, cu toate că e frig în cameră şi ar fi trebuit să fac focul în sobă, şi îl văd pe Asle stând în faţa casei şi privindu-l pe Tata, care admiră o maşină nouă-nouţă, o maşină gri, şi pare că Tata nu îndrăzneşte să atingă maşina, cu atât mai puţin să se aşeze la volan, iar Mama e şi ea acolo şi zice că e incredibil, iată că şi-au luat şi maşină, zice, nu-mi vine să cred, zice, dar e adevărat, zice şi Tata zice că încă nu e maşina lor, de fapt, e maşina băncii, zice şi Mama zice că e maşina lor, totuşi, iar Tata zice da, da, zice şi apoi zice uite-l pe Spân în staţia de autobuz, nu-l vezi aşa des mergând cu autobuzul, numai uneori, când are drum la Bjprgvin, zice Tata şi Asle priveşte spre Spân şi e atât de frig în cameră, trebuie să fac focul în sobă, îmi zic, dar mai degrabă m-aş duce să mă bag frumos sub

pătură lângă Brage, îmi zic, n-ar strica să mă întind în pat puţin, să mă încălzesc puţin, îmi zic şi intru la loc în dormitor şi mă întind îmbrăcat în pat şi Brage e acolo şi se lipeşte de mine şi trag pătura bine peste noi amândoi şi simt cum Ales se întinde în pat lângă mine, pe o parte stă Brage şi pe cealaltă Ales, iar Ales e caldă şi mă alină s-o simt lângă mine şi mă gândesc ce bine e la căldură acolo, sub pătură, în loc să stau în frigul din camera mare, îmi zic şi Ales întreabă dacă mi-e bine şi eu zic că totul e bine, totul e ca înainte, după cum ştii, zic şi Ales nu zice nimic şi stau aşa întins şi mă gândesc că ar trebui să sting lumina în camera mare şi în dormitor, dar n-are nimic dacă o las aşa, aprinsă, îmi zic şi o aud pe Ales zicând că noi doi suntem mereu împreună şi privesc drept în faţă şi îl văd pe Asle cu alţi copii în scobitura unui perete de stâncă, unde e uscat, deşi afară plouă, sunt trei băieţi şi trei fete, au urcat puţin de la drumul principal, fiindcă nu e aşa departe până la stâncă, au intrat acolo la adăpost, unde au rezerve de lumânări şi cutii de chibrituri şi aprind lumânările şi e puţin frig, aşa că stau zgribuliţi unii lângă alţii şi Asle îşi pune braţul în jurul fetei de lângă el şi ea se lipeşte de el şi îşi pune o mână pe piciorul lui şi Asle îi simte gura pe obraz şi fata îi găseşte apoi gura cu gura ei şi se sărută şi ea deschide gura, şi el pe a lui, şi îşi ating vârfurile limbii şi gurile lor se sug una pe cealaltă şi Asle îşi simte puţa sculându-i-se şi pune o mână pe sânul ei şi e mic, dar e un sân, iar ea respiră tot mai

sacadat şi el îi mângâie sânul prin pulover, apoi ea îi ia mâna şi i-o pune sub pulover pe sân şi Asle îi ţine sânul în mână şi îi umple căuşul palmei şi simte că sfârcul ei e tare şi ia sfârcul între degete şi ea începe să respire şi mai sacadat şi apoi ea îşi mută mâna mai sus pe piciorul lui şi o pune pe prohab, deasupra puţei lui, care e ţeapănă, şi îşi lasă mâna acolo, frecându-şi palma încet în sus şi în jos pe prohabul lui, şi în tot timpul ăsta ei se sărută apăsat şi apoi Per Olav zice ia uitaţi-vă la ăştia doi şi ei se îndepărtează unul de celălalt şi Per Olav zice că nu ştia că sunt împreună, că sunt iubiţi, dar acum ştie, zice Per Olav şi eu privesc drept în faţă şi îmi dau seama că Ales nu mai e lângă mine şi mă întreb dacă e dimineaţă devreme sau poate e încă noapte? dar nu vreau să ştiu cât e ceasul, îmi zic şi ar fi trebuit să dorm mai mult, fiindcă mi-e încă foarte somn, îmi zic şi trag pătura mai strâns în jurul meu şi al lui Brage, dar e deja dimineaţă, aud zgomotul de la motorul unui vechi tractor şi un scrâşnet ca de plug, sau poate doar mi se pare? nu, chiar îl aud, aud un sunet ascutit şi strident, îmi zic şi mă gândesc ce bine a fost că m-am întors la Bjprgvin şi că l-am găsit pe Asle zăcând acolo în zăpadă, putea să moară îngheţat la cât era de frig, îmi zic, dar oare cum se mai simte? de la Urgenţe l-au dus direct la Spital şi azi o să mă duc să-l văd la Spital, îmi zic, şi azi trebuie să duc tablourile la Bjprgvin, la Galeria Beyer, nu am vorbit cu Beyer că le voi aduce azi, dar chiar dacă nu e acolo, pot să duc tablourile înăuntru

şi să le las în încăperea pe care el o numeşte Banca, fiindcă Galeria e deschisă şi e mereu câte o fată acolo, dacă nu chiar Beyer, şi sunt întotdeauna fete noi în Galerie, studente, zice Beyer, studente care vor să câştige câteva coroane, zice, dar nu rămân niciodată multă vreme, sunt mereu fete noi în Galerie, aşa că probabil că le plăteşte foarte prost, sigur le plăteşte prost, şi atunci trebuie să angajeze mereu fete noi, îmi zic, fiindcă Beyer nu aruncă banii pe fereastră, de aceea a şi ajuns aşa bogat, îmi zic şi aud că zgomotul tractorului se stinge şi mă gândesc că trebuie să fi venit Âsleik, a oprit tractorul în faţa casei, fiindcă azi trebuia să

vină, dar nu credeam că va ajunge atât de devreme, îmi zic şi aud bătăi în usă si-mi zic că dacă nu deschid, Âsleik va intra pur şi simplu înăuntru, aşa că mă scol din pat şi e aşa rece în dormitor, încât aş vrea să stau în pat toată ziua, îmi zic şi mi se face aşa de frig, că încep să dau din mâini ca să mă încălzesc şi Brage stă încă în pat, privindu-mă mirat

Stai acolo, zic eu

Stai acolo, unde-i cald şi bine, zic

şi aud paşi apropiindu-se şi se deschide o uşă, o

iar eu intru în camera mare şi Âsleik e deja acolo, uitându-se la tabloul cu cele două linii care se încrucişează, bine înfofolit şi cu căciula de blană pe cap şi cizme în picioare, stă acolo în fata tabloului şi zice ce târziu te-ai sculat, zice, e deja miezul zilei, zice

Nu te-ai trezit? zice el

Ba da, zic eu

Dar te-ai băgat la loc în pat, zice el

Da, zic

Oricum, e zece ceasul, zice el

Da, zic eu

si n-as fi crezut niciodată că-i aşa târziu

De obicei eşti treaz de pe la cinci, şase, zice el E ceva în neregulă? zice el

Nu, zic eu

Trebuie să fi fost doar ostenit, zice el

Da, se înţelege, zice el

şi zice că da, să conduci până la Bjprgvin şi înapoi şi să te întorci la Bjprgvin în aceeaşi zi şi în aşa condiţii, pe ninsoare şi viscol şi drum alunecos, cum am făcut eu alaltăieri, şi ieri din nou, de la
Bj0rgvin la Dylgja, da, asta chiar că te stoarce de toate puterile, el unul abia ar scăpa cu viată din asa ceva, zice Âsleik si zice că e asa frig aici la mine în cameră, de e mai cald afară si se apucă să facă iar focul în sobă, cum a făcut si ieri si alaltăieri, mai să crezi că a devenit sarcina lui, cam asa ceva, zice el, dar n-as putea în timpul ăsta să pun de-o cafea? zice Âsleik si eu zic că da

Ce chestie, să rămâi asa în pat până spre prânz, zic eu

Cred că-s mulţi ani de când n-am mai făcut asa ceva, zic

Nici eu nu-mi mai amintesc când am făcut-o ultima oară, zice Âsleik

si merge la sobă si asază niste vreascuri si surcele si un lemn mai gros si reuseste să aprindă vreascurile si rămâne în fata sobei privind flăcările si zice că sunt vreascuri bune si uscate, se aprind imediat, zice, si de unde am eu vreascurile astea? si lemnul? si cui am de multumit pentru dezmorteala pe care o s-o simtim în scurtă vreme aici, în cameră? da, mie, sigur că da, zice Âsleik si eu nu zic nimic, nu zic nimic fiindcă am auzit asta de multe ori, de prea multe ori, îmi zic si Âsleik zice că a venit ca să

ceară ceva pentru vreascurile, surcelele si bustenii pe care mi ia dat, pentru cel mai bun si mai uscat lemn de mesteacăn, zice, iar ceea ce vrea în schimb e, precum stiu, un tablou pe care să-l dăruiască Surorii de Crăciun, toti anii trecuti a putut să-si aleagă doar dintre tablourile cele mici, dar ieri am căzut de acord ca anul ăsta să-si aleagă unul dintre cele mari, sau mai mari, fiindcă mare cu adevărat nu e niciunul dintre tablourile mele, zice Âsleik şi zice că acum vrea să-si aleagă unul înainte ca eu să plec spre Bj0rgvin să le duc la Galeria Beyer, si de aceea a si sosit aşa devreme, sau destul de devreme, în orice caz, fiindcă, dacă a înţeles bine, am de gând să mă întorc azi la Bj0rgvin cu tablourile să i le duc lui Beyer ăla, în care am atâta încredere, pe care mă bazez atât, deşi îl preocupă doar banii, la fel ca pe multi alţii din Bj0rgvin, să facă bani, bani şi iar bani, să cumpere ieftin şi să vândă scump, doar asta îi interesează pe cei din Bj0rgvin, fie că-i vorba de peşte sau tablouri,

aşa era pe vremuri şi aşa e şi acum, zice Âsleik şi l-am auzit zicând asta de foarte multe ori, bineînţeles, fiindcă nici eu, nici Âsleik nu prea avem lucruri noi să ne spunem şi de aceea se întâmplă să ne spunem lucruri pe care ni le- am mai spus, fiindcă ceva-ceva tot trebuie să ne spunem

S-a aprins bine, zice Âsleik

şi stă privind focul

Il mai las să ardă aşa puţin, cu uşiţa deschisă, apoi mai bag un lemn, zice el

Că era al naibii de frig aici la tine, zice el

Dar n-o să mai dureze mult până se face cald şi bine, zice el

Sau, în orice caz, destul de cald cât să nu mai stau cu haina şi căciula pe mine şi cu cizmele în picioare, zice el

şi eu merg la sobă şi mă opresc acolo şi-mi trec mâinile peste ea şi e bine să simţi căldura în palme, în braţe, în tot corpul, îmi zic şi Âsleik stă lângă mine

S-a dezmorţit bine, zice el

Da, zic eu

Dar câinele unde-i? zice Âsleik

Stă şi doarme, zic eu

În pat la tine în dormitor? zice el

Da, zic eu

Şi tăcem

Brage-l cheamă? întreabă Âsleik

Da, zic eu

Şi tăcem din nou

De câte ori n-ai zis că-ti iei câine, iată că ti-ai luat, zice el

iar eu nu zic nimic şi Âsleik se duce la şevalet, pe care se află tabloul cu cele două linii care se încrucişează şi zice Crucea Sfântului Andrei, da, bineînţeles că zice asta, îmi zic, zice asta din nou şi din nou şi o spune apăsând cuvintele, ca şi cum ar fi important, şi de fapt ceea ce vrea să arate e că nu e ignorant, că ştie câte puţin din toate, ia pleacă de-aici, îmi zic şi Âsleik zice că ăsta e tabloul pe care şi-l doreşte, chiar dacă nu-i terminat, pe ăsta, da, zice, şi eu încremenesc, fiindcă tabloul ăsta vreau să-l păstrez eu, nu vreau să-l vând, deci nici să i-l dau lui Âsleik nu vreau, exclus

Dar nu e terminat, zic eu

Nu face nimic, zice el

E bun aşa cum e, zice

Dar nu vrei să te uiţi la celelalte tablouri mai întâi, la cele din teancul de acolo, cele mari? zic eu

şi arăt înspre teancul de tablouri sprijinite de peretele de lângă uşa bucătăriei

Deja mi-am ales, zice Âsleik

Dar nu l-am terminat încă, zic eu

Nu face nimic, zice Âsleik

Cum am zis, zice el

Dar vreau să-l termin, zic eu

Da, da, dar într-un fel e deja gata aşa cum e acum, zice el

Şi l-ai semnat deja, zice

Si nu era semnat ultima oară când l-am văzut, zice el

Si asta înseamnă că l-ai terminat, nu? zice el

si eu nu zic nimic si mă gândesc că nu se lasă fraierit uşor Âsleik ăsta, fiindcă mereu si-a ales cele mai bune tablouri ca să i le dea cadou Surorii lui de Crăciun, adesea sau de regulă erau tablouri pe care mă gândeam dacă să le păstrez pentru mine, în pod, dar tocmai tabloul ăsta n-o să i-l dau lui Âsleik indiferent ce zice sau crede, fiindcă îl vreau doar pentru mine

Dar uită-te şi la celelalte tablouri terminate, zic eu

La cele mari, zic eu

şi îi fac semn spre stiva de tablouri mai mari sprijinite de peretele din dreptul uşii bucătăriei şi Âsleik zice că bine, o să se uite prin ele, da, o să se uite şi la ele dacă îi aduc o ceaşcă aburindă de cafea, zice, dacă-i fac o cafea în timp ce el se uită prin tablouri, zice şi se duce la stiva de tablouri şi eu merg în bucătărie şi aprind lumina şi pun de cafea şi mă uit afară pe geam, Doamne, cât a nins azi-noapte, maşina mi-e complet acoperită, deci e bine că Âsleik a dat zăpada, îmi zic, trebuie oare să merg până la Bjprgvin chiar azi? acum că a nins aşa mult şi cu drumurile alunecoase cum sunt? şi de ce, Doamne, nu le-oi fi luat cu mine când am pornit spre oraş alaltăieri? nu pot să pricep cum de nu m-am gândit la asta, îmi zic, dar prima oară m-am dus la Bjprgvin pentru cumpărături, iar a doua oară ca să văd ce face Asle, şi

de fapt şi astăzi tot de-aia o să merg până la Bjprgvin, ca să-l vizitez pe Asle la Spital şi poate să-i şi cumpăr ceva sau să-i aduc ceva de acasă dacă e nevoie, mai ales de asta mă duc, da, îmi zic şi privesc zăpada albă de afară şi îl văd pe Asle zăcând în patul de spital şi în corp îi intră tot felul de perfuzii dintr-un stativ de lângă pat şi el stă întins şi doarme şi
corpul lui se scutură în sus şi în jos, îi tremură întruna şi Asle se trezeşte şi deschide ochii şi se uită în dreapta şi în stânga şi vede trei alţi bărbaţi, fiecare pe patul lui, în salonul unde se află

Deci eşti treaz, zice unul

şi Asle nu răspunde

Te-ai trezit, ai dormit mult, nu înţeleg cum poţi dormi aşa cu zgomotul ăsta de pe drum, trebuie să fie un tractor sau ceva, zice el şi Asle nu răspunde, ci doar închide ochii şi începe din nou să tremure, încă şi mai tare, şi în salon intră un doctor şi o infirmieră şi Doctorul spune că trebuie să fie supravegheat permanent, aşa că trebuie mutat, iar Asle stă întins şi nu are nici cea mai vagă idee unde se află şi unde nu se află şi totul e tulbure şi el tremură şi în
salon intră doi bărbaţi care împing patul şi stativul lui Asle în hol şi el închide ochii şi tot corpul îi tremură, se scutură şi se cutremură, iar ei îl împing într-un lift şi eu, eu stau în bucătărie şi privesc zăpada şi văd cum îl împing pe Asle de-a lungul unui coridor şi deschid uşa unui alt salon, unde se află un pat, iar în

pat stă întins un bărbat şi bărbatul are părul cărunt şi faţa cenuşie, iar lângă pat se află un alt bărbat care picoteşte, care îi supraveghează pe cei care se află în salon, de vreme ce sunt aşa bolnavi, îmi zic şi văd cum bărbaţii împing patul lui Asle înăuntru şi la perete, vizavi de celălalt pat, iar bărbatul de pe scaun se ridică şi verifică ceva agăţat de patul lui Asle şi apoi se aşază la loc şi după o vreme se ridică din nou şi merge la Asle şi-l apucă de umăr, trezindu-l

Asle, zice el

Da, zice Asle

şi văd apoi cum cel care l-a apucat pe Asle de umăr şi care stă de pază, cum ar veni, se aşază din nou şi tot privesc zăpada şi mă gândesc că trebuie să mă duc cu tablourile la Bj0rgvin astăzi şi să-l vizitez pe Asle la Spital, fiindcă e grav bolnav, îmi zic şi mă întorc şi văd că e gata cafeaua şi torn cafeaua în două căni şi intru apoi cu ele în camera mare şi văd cum Âsleik a sprijinit patru-cinci tablouri dintre cele mai mari de-a lungul peretelui dinspre bucătărie şi stă şi îl priveşte pe unul dintre ele şi eu merg la el si-i întind cana şi el zice mulţumesc

Ai pictat multe tablouri bune în ultima vreme, zice el

Mulţumesc frumos, zic eu

si stăm amândoi în tăcere şi bem din cafea cu înghiţituri mici şi eu mă întorc şi mă uit la tabloul cu cele două linii care se încrucişează şi Âsleik zice că i-ar plăcea mai degrabă tabloul ăsta, cel la care mă uit

acum, dar dacă vreau neapărat să-l păstrez, mai sunt şi alte tablouri foarte bune, zice Âsleik, şi unul îi place în mod special, zice şi întreabă dacă pot să ghicesc la care tablou se referă şi eu zic că pot să încerc şi mă duc la un tablou care pare să arate un soi de barcă plutitoare, un tablou pictat cu maro şi violet, care aduce cu Erica, cum sunt multe dintre tablourile mele, dar ceea ce face tabloul cu adevărat luminos sunt liniile albe subţiri pe care le- am adăugat în anumite locuri după ce am privit tabloul pe întuneric, iar tuşele astea, care se văd limpede, tuşele albe şi câteva tuşe negre sunt cele care fac tabloul să lumineze sau, în orice caz, îl fac să răspândească o lumină mai puternică în felul lui, şi acum că privesc tabloul din nou îmi dau seama că mi-ar fi plăcut să-l păstrez şi pe ăsta, dar dacă e să aleg, mai degrabă păstrez tabloul cu cele două linii care se încrucişează, şi Âsleik mă întreabă dacă mai ţin minte cum am numit tabloul

Te pricepi să pui nume la tablouri, zice el Orice tablou trebuie să aibă un nume, zic

Da, clar, zice Âsleik

si tăcem amândoi şi îmi zic că mereu mi-am numit tablourile, nu toţi pictorii fac asta, dar eu o fac mereu, fiindcă atunci când termin un tablou, ultimul lucru pe care-l pictez este un A mare, cu vopsea neagră şi groasă de ulei în colţul din dreapta jos al tabloului, astfel încât să se vadă foarte bine că e un A acolo, iar

sus de tot pe interiorul ramei pictez titlul tabloului, tot cu vopsea neagră şi groasă de ulei, iar acum Âsleik mă întreabă cum se numeşte tabloul pe care şi-l doreşte şi cred că-mi amintesc, nu sunt sigur, dar cred că tabloul se numeşte *Barcă liniştită,* **poţi să-i spui şi aşa unui tablou, sigur, e mai degrabă un titlu prost, nu mai ştiu nici eu foarte bine ce-am vrut să spun cu asta, îmi zic şi zic că cred că tabloul se numeşte** *Barcă liniştită,* **dar că poate să se uite şi singur dacă vrea şi Âsleik zice că s-a uitat deja, bineînţeles, şi merge şi ridică tabloul şi îl întoarce cu spatele şi pe interiorul ramei, sus de tot, la mijloc stă pictat titlul,** *Barcă liniştită,* **cu vopsea neagră şi groasă de ulei**

Deci ţi-ai amintit bine, zice Âsleik

Îl iau pe ăsta, zice el

Bine, zic eu

si Âsleik aşază tabloul la loc pe podea, dar de data asta sprijinit de şevalet, şi se îndepărtează puţin ca să-l privească mai bine şi eu mă dau înapoi împreună cu el şi văd şi eu că e un tablou bun, poate unul dintre cele mai bune pe care le- am pictat în ultima vreme, dar dacă Âsleik şi-l doreşte ca să-l facă cadou Surorii, i-l dau, nicio problemă, îmi zic, dar tabloul instalat pe şevalet şi pe care l-am numit *Crucea Sfântului Andrei* **nu i-l dau nici în ruptul capului, pe ăla îl păstrez pentru mine, şi Âsleik trebuie să se fi prins că nu-l va primi nicicum, îmi zic şi mă îndrept spre tablou şi văd că deja l-am semnat în colţul din dreapta jos cu un A mare şi îl întorc şi văd că am pictat** *Crucea Sfântului*

Andrei **pe interiorul ramei de sus, chiar la mijloc, şi mă gândesc că am făcut-o ieri, ieri trebuie s-o fi semnat, am o memorie incredibil de proastă, vorba aia, uit de la mână până la gură, îmi zic**

Crucea Sfântului Andrei, **zic eu**

Da, nu se putea numi altcumva, zice Âsleik

si din fericire se abţine să zică din nou şi din nou *Crucea Sfântului Andrei*

Ai terminat cu tabloul ăsta? întreabă Âsleik

Deci ai încercat să mă păcăleşti? zice

Sincer să fiu, da, probabil chiar am încercat, zic eu

si Âsleik zice că si-a dat seama că tabloul e terminat, chiar dacă pare neterminat, e deja gata, sigur că da, zice el şi bem din cafea şi Âsleik întreabă dacă chiar vreau să mă întorc azi la Bjprgvin, de vreme ce a nins atâta? şi zice că nu mă înţelege nicicum, alaltăieri am mers până la Bjprgvin şi înapoi şi pe urmă m-am mai întors o dată în aceeaşi zi, şi asta fără să iau tablourile pentru Galeria Beyer cu mine, iar azi vreau să mă duc iar la Bjprgvin, e aproape prea mult, zice şi eu mă gândesc că trebuie să-l vizitez pe Asle la Spital, dar nu vreau să-i spun nimic despre asta lui Âsleik

O să duc tablourile azi, să fie duse odată, zic eu

Nu doar pentru tablouri vrei să mergi iar la Bjprgvin, nu-i aşa? zice Âsleik

Poate că nu, zic eu

Poate că vrei să mergi la slujbă, zice el

şi simt o umbră de batjocură în vocea lui, fiindcă,

ce-i drept, chiar merg din când în când la slujbă, iar vara aproape în fiecare duminică merg la Bjprgvin la slujbă în Biserica Sfântul Paul

Ce papistaş mai eşti, zice Âsleik şi mă gândesc că n-o să se sature niciodată de cuvântul ăsta, n-o să se sature să-l spună, e tot un cuvânt pe care l-a învăţat şi pe care e mândru că-l ştie, papistaş, Crucea Sfântului Andrei, cu astfel de cuvinte se laudă şi se umflă în pene

Papistaşule, zice el

şi mă gândesc că mi-ar prinde bine să merg la slujbă, deşi nu mă gândisem s-o fac, de fapt nu intenţionam decât să-l vizitez pe Asle la Spital şi totodată să duc tablourile astea, pe care oricum trebuie să le duc cât mai repede la Beyer

Sau pentru o femeie? zice Âsleik

şi zice cât de prost să fiu să nu mă gândesc imediat la asta, zice el şi îmi dau seama că nu pot să-l suport pe Âsleik, adesea mă irită peste măsură, dar nu-i dau niciodată de înţeles, ci îi las prostiile să se risipească pur şi simplu în aer şi să dispară, îmi zic

Nu, zic eu

Nu, nu, zice el

si stăm şi tăcem amândoi

Dar ai de gând să mergi curând la slujbă, zice el

şi eu zic că da, poate că da şi Âsleik zice că nu mi-a ajuns să merg la slujbă alaltăieri, când am fost la Bjprgvin la cumpărături? iar eu zic că nu m-am dus la slujbă alaltăieri şi Âsleik zice ce ciudat, că doar merg

la slujbă de fiecare dată când mă aflu în Bj0rgvin, zice şi eu trebuie să-i răspund ceva, aşa că zic c-ar trebui să pregătesc tablourile şi să le încarc în maşină

Le înveleşti în pături, zice Âsleik

Da, mereu, zic eu

Sunt uzate bine păturile astea, zice el

Da, le folosesc de mulţi ani, zic eu

şi tac, sperând că Âsleik nu mă va întreba de unde am făcut rost de pături şi că nu va trebui să-i povestesc că le-am cumpărat de la Magazinul de Vechituri din Skutevika, nu pe toate deodată, ci câte una când şi când, mereu mă uitam după pături când mergeam la Magazinul de Vechituri, iar dacă nu vedeam niciuna, îi întrebam pe cei de acolo dacă au pături, iar ei întrebau de fiecare dată la ce mă refer şi eu spuneam pături, pături de lână şi uneori mai aveau una —două pături în depozit, alteori, nu, dar cu timpul am reuşit să-mi cumpăr o întreagă colecţie, iar acum zac grămadă pe podea într-un colţ din pod, acolo unde îmi ţin toate lucrurile necesare pentru pictură, tuburi de vopsea, pânză, să nu vorbesc de şipcile din care fac rame pentru tablouri, le tin acolo să se usuce, îmi zic şi Âsleik zice că mă poate ajuta să le împachetez şi să le duc la maşină şi eu zic mulţumesc şi el îmi întinde cana şi zice mersi de cafea şi văd că eu abia m- am atins de cafeaua mea, aşa e în fiecare dimineaţă, umplu o ceaşcă de cafea şi abia dacă beau din ea, îmi zic şi mă duc în bucătărie şi pun cănile în chiuvetă şi

urc apoi în pod şi iau în braţe toată grămada de pături aruncate laolaltă în colt şi cobor cu ele şi dau drumul grămezii pe podea în faţa tablourilor şi văd că Âsleik stă şi priveşte tabloul pe care şi l-a ales drept cadou şi care stă pe jos sprijinit de şevalet, apoi îşi ridică ochii spre mine

Deci pe ăsta-l vreau, zice el

Bine, aşa rămâne, zic eu

şi iau apoi o pătură şi un tablou din stiva cu tablouri mari şi îl înfăşor bine de tot în pătură şi îl aşez pe podea şi Âsleik ia o pătură şi un tablou şi îl înfăşoară şi îl aşază peste cel pe care l-am întins eu pe jos şi o ţinem tot aşa, împachetând tablou după tablou, şi ultimul tablou îl pune Âsleik şi acum toate tablourile cele mari sunt într-un teanc pe podea şi eu iau o pătură şi înfăşor unul dintre tablourile mici şi Âsleik face la fel şi cu totul sunt doar patru tablouri mici

Sunt treisprezece în total, zice Âsleik

Da, zic eu

E număr cu ghinion, zice el

Poate fi şi cu noroc, şi cu ghinion, cel puţin pentru mine aşa e, zic eu şi Âsleik zice că n-a mai auzit asta până acum şi eu zic că cel puţin aşa e pentru mine

Da, cred că poate fi şi aşa, zice el

şi apoi Âsleik zice că nu înţelege de ce vreau să mă întorc la Bjprgvin chiar azi, iar eu zic că i- am spus deja, mă duc să duc tablourile la Galeria Beyer, să-mi iau mintea şi de la asta, zic

si Âsleik zice că trebuie să fie şi un alt motiv şi eu zic că poate că este şi Âsleik zice că ar trebui să mă îmbrac bine, să-mi pun haine groase, să-mi iau pe mine paltonul, da, să cărăm tablourile până la maşină, zice şi eu dau din cap şi se lasă tăcerea

Tot mereu ai făcut ce-ai vrut, Asle, nu? zice Âsleik

şi înveleşte cu grijă tabloul pe care şi l-a ales într-o pătură şi îl aşază pe jos, sprijinit de şevalet

O să-ţi dau pătura înapoi după ce-i duc tabloul Surorii, ca de obicei, zice el

şi eu zic că da, facem ca de obicei, apoi zic că vreau să pornesc maşina şi să dau căldura la maximum şi, bineînţeles, să o curăţ de zăpadă şi Âsleik se oferă să mă ajute şi iau pe mine jacheta de catifea neagră şi ies pe hol şi îmi iau paltonul negru şi un fular şi mă încalţ şi ies din casă şi pornesc maşina şi, ca de obicei, maşina porneşte la prima cheie, apoi deschid portbagajul şi găsesc peria şi mătur cu peria zăpada de pe maşină şi apoi începem să cărăm la maşină tablourile de dus la Galeria Beyer şi le aşezăm cu grijă unul peste altul în portbagaj şi după ce terminăm, Âsleik se întoarce după tabloul pe care vrea să-l dea cadou Surorii lui de Crăciun şi îl văd pe Âsleik intrând în casă şi închid portbagajul şi îl văd pe Âsleik ieşind şi oprindu-se în fata casei cu tabloul sub brat şi intru din nou în bătrâna mea casă şi merg în sufragerie şi îmi văd geanta de piele maro atârnând în cuier, între stivele de tablouri mari şi mici, tablourile pe care nu le-am terminat încă, şi-mi iau geanta pe umăr şi mă

opresc să mă uit la tabloul cu cele două linii care se încrucişează. Crucea Sfântului Andrei, cum se numeşte, sunt multe lucruri în tabloul ăsta, îmi zic şi mă gândesc că trebuie să plec, mă aşteaptă Âsleik, aşa că intru în cameră şi sting lumina şi mă duc în sufragerie şi sting lumina şi acolo şi apoi trec prin bucătărie şi văd că a mai rămas puţină apă în bolul de apă al lui Brage, aşa că îl umplu şi tai apoi o felie de pâine şi o rup în bucăţele pe care le pun în celălalt bol, deşi mai sunt multe bucăţele rămase acolo şi mă gândesc că Brage încă stă în patul meu şi doarme, aşa că poate la fel de bine să rămână acasă, îmi zic şi sting lumina la bucătărie şi ies pe hol şi sting lumina şi acolo şi deschid uşa şi ies şi îl văd pe Âsleik stând în faţa casei, cu tabloul înfăşurat în pătură sub braţ

Ti-a luat ceva, zice el

Da, zic eu

Păi ce-ai făcut? zice el

şi eu nu răspund

Aproape m-am săturat să aştept, zice el Te-au luat nevoile şi n-ai putut să faci? zice Da, aşa e, zic eu

Dar ai venit, în sfârşit, zice Âsleik

Ei, te cunosc, ştiu eu ce-ai făcut, zice el Ce-am făcut? zic eu

Ai stat şi te-ai uitat la tabloul cu cele două linii, la *Crucea Sfântului Andrei,* **zice el**

şi eu dau din cap şi Âsleik zice că până acum, până anul ăsta, întotdeauna l-am lăsat să ia ce tablou şi-a dorit pentru Sora lui, dar pe de altă parte, niciodată

nu m-a rugat să-i dau un tablou mare până acum, zice Âsleik şi zice că nu-i vreme de stat pe loc, aşa că el urcă în tractor, zice, ca să pornim, zice, el primul, ca măcar aleea până la drumul principal şi apoi până în dreptul casei lui să fie curate, aşa că să fac bine să-l urmez şi să am drum bun până la Bjprgvin şi să conduc cu grijă, s-ar putea ca încă să se alunece pe unele porţiuni, poate să fie gheaţă sub zăpada proaspătă, zice el şi eu îi zic că mereu conduc cu atenţie şi Âsleik zice că ştie, bineînţeles că aşa fac, zice el şi hai că vorbim, zice, iar eu zic că da, nu lipsesc decât o zi, vin înapoi după ce las tablourile, zic eu

Mereu ai expoziţie chiar înaintea Crăciunului, zice el

Da, zic eu

Fiindcă e mai uşor să vinzi tablourile atunci, bineînţeles, în perioada Adventului, zice el

şi eu zic că da, aşa e, cel puţin asta-mi spune Beyer, şi mai ales tablourile mele se vând bine atunci, poate fiindcă sunt foarte uşor de făcut cadou de Crăciun, cum zice şi Beyer, dar mai zice şi că cel mai bine e să deschizi o expoziţie cu puţin timp înainte de Crăciun, zic eu şi Âsleik zice că da, da, si-a dat şi el seama de asta, apoi urcă în cabina tractorului şi porneşte motorul, care scoate un sunet asurzitor, ce urât poate să facă un motor, scârţâitul ăsta îngrozitor, îmi zic şi merg şi mă urc în maşină şi-mi las geanta de piele maro pe scaunul pasagerului şi s-a făcut cald şi bine

în maşină, aşa că dau căldura mai încet şi Âsleik se întoarce spre mine şi apoi cu faţa spre drum şi tractorul o ia pe după colţul casei şi eu conduc în urma lui şi Âsleik virează, intrând pe drumul principal şi eu după el şi a nins chiar zdravăn, s-au depus vreo zece centimetri de zăpadă, dar acum nu mai ninge, îmi zic conducând câţiva metri în spatele lui Âsleik, care merge încet, cu viteză constantă, pe drumul principal înspre ferma lui, e ceva de mers, şi drumul mai e şi şerpuit, îmi zic urmându-l la o distanţă sigură şi apoi Âsleik trage pe dreapta şi opreşte motorul şi coboară din cabină şi eu opresc motorul şi îmi cobor geamul de la maşină

Să conduci cu grijă, zice el

Da, încet şi sigur, zic eu

şi adaug că de la Instep ord încolo drumul va fi bun până la Bjprgvin, de acolo drumul e de obicei curăţat, zic eu şi Âsleik zice că sunt bine echipat, oricum, cu cauciucuri noi de iarnă şi pe lângă asta mi-am permis să-mi cumpăr maşină cu tracţiune integrală, carevasăzică, cu pneuri bune de iarnă şi tracţiune integrală se poate zice chiar că am tractor, zice el şi eu răspund că nu mi-a fost niciodată uşor să conduc pe timp de iarnă, aşa că viaţa m-a învăţat şi pe mine ceva, zic eu şi Âsleik zice că aşa e şi apoi ne facem semn cu mâinile şi eu conduc încet mai departe, iar acum maşina mea e cea care lasă urme în zăpadă, în faţă nu văd decât zăpada albă neatinsă, dar din fericire marginea drumului e marcată de stâlpi

reflectorizanţi, ar fi fost stupid să nu îi instaleze, mă gândesc şi conduc încet, cum fac de obicei, urmând drumul îngust de-a lungul fiordului Sygne până spre Instep ord, în interiorul fiordului, care nu a fost deszăpezit, dar apoi, când voi intra în Instep ord şi pe drumul naţional către Bjprgvin, totul va deveni mai uşor, fiindcă drumul e curăţat, îmi zic şi privesc drumul alb şi îl văd pe Asle în faţa Mamei, gândindu-se că s-a săturat să mai meargă la nenorocita aia de şcoală, profesorii sunt absolut insuportabili, aşa că de ce Dumnezeu să mai meargă? dar noroc că imediat termină şi cu şcoala, îşi zice, că dacă nu mai avea atât de puţin din ciclul obligatoriu, ar fi renunţat chiar atunci, pe loc, se gândeşte Asle, dar acum asta e, trebuie să se străduiască să reziste, atât şi nimic mai mult, îşi zice şi se gândeşte că oricum vrea să renunţe, chiar dacă mai are doar puţin de mers la şcoală, îşi zice şi-i spune Mamei că nu mai vrea să meargă la şcoală

Te-ai scrântit la cap, zice ea Să renunţi la scoală? zice ea Nu, exclus, zice ea

Altfel o să te trimită la o şcoală pentru delincvenţi, unde e foarte strict, şi şcoala asta e pe o insulă, ca să nu poată nimeni să fugă, zice

Tocmai acum, când oricum aproape ai terminat, zice ea

Şi Asle se întreabă dacă e adevărat ce spune Mama, chiar va fi trimis pe o insulă doar fiindcă nu-i place să meargă la şcoală? nare de unde să ştie, nu, dar e prea

de tot, nu-i vine să creadă, nu, nu crede, cum nu prea crede nici alte lucruri pe care le spune Mama, că e vorba de Isus şi Dumnezeu sau că poţi fi trimis pe o insulă fiindcă nu mai vrei să mergi la şcoală, aşa că puţin îi pasă, dacă nu mai vrea să meargă, pur şi simplu n-o să mai meargă, se gândeşte Asle, dar a auzit că dacă vrei să intri la Şcoala de Artă din Bjprgvin, şi i-a trecut prin gând că ar putea să vrea să meargă acolo, dacă vrea să intre trebuie să meargă prima oară la Liceu, şi dacă nu era aşa, ar fi renunţat imediat la şcoală, fără îndoială, se gândeşte Asle, dar n-o s-o facă, n-o să renunţe la şcoală, a zis-o doar fiindcă Mama îşi ieşea din minţi când o spunea, nu că ar fi avut vreun chef să meargă la Liceu, dar ceva tot trebuia să facă şi era atât de stângaci, că nu era în stare de nimic, ce-o să se aleagă de el? cum obişnuia să zică Tata, îşi zice Asle, iar eu privesc drumul alb care se întinde în fată şi conduc încet de-a lungul fiordului Sygne şi-l văd pe Tata în faţa lui Asle, zicându-i că eşti băiat bun, Asle, dar ce-o să se aleagă de tine? zice el

Nu ştiu, zice Asle

Dar trebuie să faci o şcoală, trebuie să ajungi ceva, zice Tatăl

şi Asle zice că singurele lucruri la care se pricepe sunt desenul şi pictura, iar Mama zice că

atunci poate să se facă artist, chiar dacă nu e tocmai o meserie, e nevoie şi de oameni care ştiu să deseneze, de exemplu la ziare, fiindcă acolo apar

adesea şi desene, şi mai apar desene şi în reclame, cineva trebuie să le facă şi pe alea, se poate deci trăi şi din desen şi pictură, zice Mama, dar ca să intri la Şcoala de Artă trebuie să mergi întâi la Liceu, zice ea şi Tata aprobă, da, aşa e, ca să intri la Şcoala de Artă trebuie să mergi mai întâi la Liceu, şi Asle se întreabă de ce, ca să fie pictor, trebuie să înveţe nu numai să facă adunări şi înmulţiri, ci şi ceea ce se cheamă matematică

Pictura şi desenul nu sunt la fel ca socotitul, zice Asle

Nu, aşa e, zice Tatăl

si Mama zice că nici ea nu ştie de ce e aşa, dar cei care conduc au decis că prima dată trebuie să mergi la Liceu şi abia apoi poţi începe Şcoala de Artă, dacă eşti admis, zice ea şi Asle zice că nu se pricepe la nimic altceva decât la desen şi pictură, mă rog, sigur că ştie să citească, ba chiar îi place să citească, iar de scris, scrie chiar bine şi citeţ, deşi profesorul de norvegiană nu-i de aceeaşi părere, aşa că are note mici la scris, ca şi la toate celelalte materii de la şcoală, zice el

Nu ţi-ai făcut niciodată temele, zice Mama Adevărat, zice Asle

Acum poate să-ţi pară rău, dar degeaba, zice ea

Da, da, zice Tatăl şi Mama zice că ceva tot trebuie să facă pe viitor, că doar nu poate să rămână acasă să picteze toată viaţa, zice ea şi Asle nu zice nimic

Şi dacă mergi la Liceu, trebuie să te muţi de unul

singur, zice Mama

şi lui Asle i se pare că Mama aproape se bucură că se va muta de-acasă şi e de înţeles, îşi zice, fiindcă şi el se bucură să plece, să scape de-acasă, să scape de Mama, de pisălogeala ei, că să se tundă, că să picteze lucruri frumoase, lucruri care se înţeleg, că să- şi facă temele, că una, că alta

îmi doresc să merg la Şcoala de Artă, zice Asle

Atunci trebuie să începi să pictezi cum o făceai înainte, zice Mama, să aducă a ceva, zice

Da, zice Tata

Şi să nu mai pictezi tablouri care nu seamănă cu nimic, zice ea

Dacă continui să pictezi lucruri din astea, n-o să ajungi la Şcoala de Artă, oricât Liceu ai face, zice ea

Da, zice Tata

Şi înainte mai vindeai câte un tablou, acum ai multe neatinse în cameră la tine, zice ea

Da, zice Tata

şi privesc drumul alb şi mă gândesc că n-am parcurs aşa mult din fiordul Sygne şi că mai am mult de mers până la Instefjord, îmi zic şi îl văd pe Tata stând acolo şi zicând că va suna imediat la Liceu să afle care sunt şansele ca Asle să fie admis şi Tata iese în hol şi Asle îl aude vorbind la telefon şi apoi intră înapoi în cameră

Totul o să fie bine, zice el

Ai fost admis la Liceu, zice el

La secţia de limbi, zice el

şi Asle aude ce zice Tatăl şi se gândeşte că e bine aşa, nu? fiindcă altfel ce-ar fi făcut? se gândeşte

Asta înseamnă că trebuie să te muţi singur la Aga, zice Mama

Da, zice Tata

Dar mulţi din Barmen au mers la Liceu la Aga şi şi-au luat o *j* **^7**

cameră singuri, aşa că sigur se rezolvă, zice el

Dau anunţ la *Ziarul de Hardanger* **pentru o cameră de închiriat, zice Tata**

şi Asle zice că i-ar fi recunoscător pentru asta, iar eu privesc drumul alb şi conduc înspre Instefjord, unde va fi mai bine, fiindcă voi intra pe drumul principal, care a fost deja curăţat, şi o voi lua apoi spre sud către Bjprgvin, şi în toţi anii de când locuiesc la Dylgja nu cred că am mai mers atât de des la Bjprgvin, îmi zic şi privesc drumul alb din faţă şi-l văd pe Tata în faţa mea zicând că a sunat o bătrână să-i spună că are o cameră de închiriat, o mansardă într-o clădire care a fost pe vremuri atelierul unui cizmar, o cămăruţă în pod, iar jos, la parter, sunt toaleta şi dusul, aşa a zis la telefon, zice Tata şi zice că, una peste alta, suna bine şi chiria nu era aşa mare, zice, aşa că a acceptat imediat, zice şi au hotărât ca Asle să se mute acolo când începe anul şcolar la Liceu, zice Tatăl şi Asle zice că, una peste alta, sună bine şi se bucură în sinea lui c-o să locuiască singur, că n-o să trebuiască să închirieze o cameră într-o casă cu alţii, îşi zice Asle şi o vede pe Mama stând şi privindu-l

Dar tu, care ai pictat atâtea case, pe a ta n-ai pictat-o încă, zice ea

N-ar trebui s-o faci înainte să te muţi definitiv de-acasă? zice ea Chiar că nu, n-ai pictat-o, zice Tata

Şi Asle se gândeşte cum va trebui acum să picteze Casa Nouă şi Casa Veche şi Hambarul şi Şopronul şi toţi pomii şi Adăpostul pentru Bărci şi Debarcaderul şi Barca şi Plaja şi Fiordul şi totul, totul, o să poată oare să le picteze pe toate? se întreabă

Chiar că nu ai pictat casa noastră, zice Mama

Ai pictat aproape toate casele din sat şi chiar şi câteva din Stranda, dar nu şi casa ta, zice ea

Bine, atunci o să pictez ferma noastră, zice Asle

Cu tot ce e în ea, zice el

Cu Casa Veche şi Casa Nouă şi Hambarul şi Şopronul şi Adăpostul pentru Bărci şi Debarcaderul şi Barca şi Fiordul, n-o să lipsească nimic din tablou, zice el

Abia aştept să-l văd, atunci, zice Mama

şi zice că se gândea de mult la asta, dar că niciodată nu a îndrăznit să-l întrebe, fiindcă lui Asle i-a fost foarte greu de când cu, zice Mama şi se întrerupe şi se lasă o tăcere lungă şi Asle se întreabă de ce a trebuit să-i amintească de Sora lui tocmai acum, să-i amintească cum a dispărut, cum a murit, cum au găsit-o moartă în patul ei într-o dimineaţă, gândul la sora Alida care stă în pat şi e moartă e insuportabil

În fine, zice Mama

şi Asle observă că pe Mama o podideşte plânsul

Am o fotografie bună cu ferma după care poţi să te iei când pictezi, zice ea

şi Asle nu poate suporta gândul că Sora a murit aşa subit şi Mama se duce după fotografie şi o aduce şi i-o întinde lui Asle şi fotografia e chiar bună, îşi zice Asle şi Tata zice că şi el s-a gândit la asta, s-a gândit cât de ciudat e că aproape toate casele din Barmen, ba în curând şi din tot Stranda, au în camera mare câte un tablou cu ele făcut de Asle în vreme ce ei, părinţii lui, nu au, zice el, fiindcă Asle încă nu şi-a pictat casa părintească, zice

Da, aşa e, zice Asle

E adevărat, zice Mama

Deci trebuie s-o pictezi înainte să te muţi de acasă, zice ea

şi apoi stau cu toţii în tăcere şi Mama zice din nou cât de mult i-a crescut părul şi că e timpul să se tundă, e o ruşine atât pentru el, cât şi pentru ea însăşi şi pentru Tata ca el să umble cu părul aşa lung, îi ajunge deja la spate, e prea de tot, zice ea

Nu ştiu de câte ori ţi-am spus să te tunzi, zice ea

Si nu mă asculţi, zice

Dar acum, că începi Liceul, trebuie să te tunzi, zice ea

si se uită la Tata şi îi zice să zică şi el ceva

Da, are dreptate, trebuie să te tunzi, zice Tata

N-am văzut niciodată vreun bărbat cu păr aşa lung, zice el

Nici eu, zice mama

si din nou se lasă liniştea şi Mama zice că nu vrea să fie confirmat şi nu-si face temele şi ia note aşa mici, încât sigur o să sfârşească pe lista de aşteptare la admiterea de la Liceu şi pe lângă asta mai are şi părul ăsta lung până la spate, zice ea, claia lui şatenă, zice ea şi apoi zice că şi Tata trebuie să zică ceva

Da, trebuie să te tunzi, zice Tata

şi Asle se gândeşte că s-a săturat de cicăleala asta, încă de când şi-a lăsat părul să crească şi n- a vrut să se mai tundă, Mama a început să-l bată la cap, trebuie să te tunzi, nu poţi să umbli aşa, vorbeşte lumea despre tine în sat, nu s-a mai văzut în Barmen bărbat cu părul aşa lung ca tine, a zis şi Asle a răspuns că-şi poartă părul cum vrea el, fiindcă e părul lui, şi buclele pe care Mama şi le face în păr arată aiurea, aşa i se pare, dacă e să fie sincer, dar el nui zice cât e ziua de lungă că trebuie să se tundă, ar fi ceva dacă de fiecare dată când ar vorbi cu Mama, i-ar spune că trebuie să se tundă, îşi zice Asle, dar tot rebuie să-i asculte cicăleala, mereu şi mereu aceeaşi chestie, nu vorbeşte aproape despre nimic altceva decât despre cum trebuie să se tundă, oare chiar nu se gândeşte la nimic altceva? nu are niciun alt gând în cap decât că trebuie el să se tundă? îşi zice

Nu vreau să pictez casa, zice el

Nu vrei să-ţi pictezi propria casă părintească, zice Mama

Şi Asle iese din cameră, gândindu-se cum pe vremuri, când mergea la şcoala primară, l-a dus Mama

la o frizeriţă şi când a mers, avea părul frumos şi puţin mai lung şi Frizeriţă i l-a tuns aproape pe tot, l-a tuns periuţă, chilug, ce mai, şi era ca şi cum şi Mama, şi Frizeriţă găseau plăcere în asta, ca şi cum să-l tundă zero le dădea un fel de plăcere sadică, îşi zice Asle şi a doua zi nici nu voia să mai meargă la şcoală, arăta aşa de rău şi de amărât încât îi era ruşine să meargă, arată rău, rău de tot, îşi aminteşte Asle şi a zis că e bolnav şi că nu vrea să meargă la şcoală, dar a mers oricum, numai că şi-a tras o căciulă peste urechi, îşi zice şi nu, nu mai vrea să se gândească la asta, îşi zice Asle, şi niciodată, niciodată n-o să-l mai tundă chilug în halul ăla, asta e sigur, niciodată n-o să se mai întâmple, ce dracu, îşi zice, şi ce nasol a fost să meargă la şcoală a doua zi, îşi aminteşte Asle şi eu privesc drumul alb din fata maşinii şi văd câţiva fulgi lovindu-se de parbriz, unul şi apoi altul, şi începe apoi să ningă din ce în ce mai mult şi devine si e şi mai greu să-mi dau seama unde e drumul, şi mă văd nevoit să conduc şi mai încet, dar drumul va fi mult mai bun când voi ajunge în Instep ord, după 0ygna, unde locuieşte cea căreia Âsleik îi zice Sora, dar pe care o cheamă Guro, îmi zic, fiindcă de acolo voi intra pe drumul deszăpezit care duce în sud spre Bjprgvin, îmi zic şi mă uit cum cad fulgii, fulgii care s-au îndesit aşa mult, încât nu îi mai pot distinge între ei şi privesc drumul alb din faţa maşinii şi-l văd pe Asle în sufragerie acasă, pe podea, privind o pânză goală şi gândindu-se cum astăzi au găsit-o pe

Sora lui moartă în pat, tocmai au venit şi au luat-o cu ambulanta, fiindcă trebuie să-i facă o autopsie, au zis, trebuie s-o taie pe sora lui, Alida, pentru a vedea de ce a murit aşa neaşteptat şi brusc şi, fiindcă nu se întâmplă prea des ca cineva aşa tânăr să moară pe neaşteptate, trebuie să încerce să descopere cauza morţii, le-au spus şi Asle priveşte pânza goală şi se gândeşte că nu se mai poate, nu mai suportă, îşi zice, e destul, îşi zice, nu mai vrea să picteze după fotografii, nu mai vrea să picteze interioare şi hambare în bătaia soarelui şi cu stâlpi pe care flutură steagul

Norvegiei şi puieţi de mesteacăn în floare şi apa strălucitoare a vreunui Fiord, nu mai vrea să picteze case şi gospodării, acum nu mai vrea să picteze decât propriile tablouri, fiindcă are capul plin de imagini, e o adevărată pacoste, mereu i se fixează imagini în cap, nu ca ceva ce se întâmplă, ci ca un soi de fotografii făcute chiar acolo, chiar în clipa aia, şi el poate cumva să treacă de la fotografie la fotografie în capul lui, e ca şi cum ar avea un album foto în cap, plin de cele mai ciudate imagini, ca cizmele negre ale Bunicului în ploaie, într-o zi, cândva, sau Tata mângâindu-l pe cap, chiar acolo, chiar în clipa aia, sau lumina căzând din cer asupra Fiordului chiar acolo, chiar în clipa aia, iar acum i s-au fixat în minte o grămadă de imagini cu Sora lui moartă, succedându-se în capul lui Asle ca nişte diapozitive, una după alta, iar el îşi duce mâinile la ochi şi îşi freacă pleoapele, dar imaginile nu dispar,

ci devin şi mai puternice, iar el îşi ia palmele de la ochi, iar acum, îşi zice, în loc să picteze case şi curţi după fotografii, va picta imaginile pe care le poartă în sine, ca să scape de ele, dar nu vrea să le picteze exact aşa cum le vede şi cum i s-au fixat în minte, fiindcă de fiecare imagine e legată o durere, o suferinţă, se gândeşte, dar şi un soi de pace, da, şi pace, da, va picta toate imaginile pe care le-a adunat în minte, ca să se descotorosească de ele, dacă va fi posibil, astfel ca numai acea pace să mai rămână, îşi zice Asle şi vede întruna chipul alb al surorii Alida chiar acolo, chiar în clipa aia, şi vede targa intrată pe jumătate în ambulanţă, şi faţa ei e acoperită, chiar acolo, chiar în clipa aia, şi priveşte pânza albă şi se gândeşte că va începe curând să picteze toate imaginile pe care le are în minte, le va picta ca să scape de ele, dar nu îndrăzneşte încă să le picteze pe cele mai groaznice, îl doare prea tare şi e ca şi cum ele taie în carne vie şi îl sfâşie pe dinăuntru, atât de tare doare, dar chiar şi imaginile care nu îl dor aşa tare poartă ceva în ele, au ceva trist, vin cu un soi de doliu, îmi zic, dar şi cu un soi de pace, da, şi pace, pe lângă durere, e un soi de linişte în imaginile care i s-au fixat în minte cu sora Alida, îşi zice Asle şi apoi se gândeşte brusc că nu, nu mai vrea să privească nicio imagine, nu mai suportă să vadă nicio altă imagine, nu imaginile din cap şi nici imaginile de pe pânză, vrea să scape de imagini, aşa că nu va mai picta deloc, acum va asculta în loc de a privi, acum vrea să asculte muzică, îşi zice Asle şi se

ridică şi gata, aşa rămâne, de-acum va cânta, acum vrea să cânte la chitară, o chitară zgomotoasă, vrea să cânte la chitara electrică, tare şi distorsionat, vrea să cânte tare de tot, îşi zice Asle şi eu privesc drumul alb care se întinde în fata maşinii şi ninsoarea a încetat, astfel că drumul se distinge mult mai uşor, îmi zic şi mă simt alb şi gol şi deja am parcurs fiordul Sygne şi sunt cam pe la jumătatea drumului de la Dylgja înspre Instep ord, îmi zic şi conduc încet şi cu grijă, îmi zic privind drumul alb din fată şi îl văd pe Asle stând în genunchi, iar în fata lui pe podea se află pânza albă şi el se gândeşte că nu mai vrea să vadă nimic, nu mai vrea să vadă toate aceste imagini, vrea doar să asculte, vrea să asculte şi să scape de imagini, iar pentru ca asta să-i reuşească, trebuie să facă mult zgomot, aşa că o să-şi cumpere o chitară electrică, îşi zice Asle şi eu privesc drumul alb din fată şi văd o turmă de căprioare în mijlocul drumului şi încetinesc şi căprioarele mă văd apropiindu- mă şi pleacă de pe drum topăind, dar una dintre ele rămâne în urmă şi priveşte maşina şi eu mă gândesc cum sunt adesea căprioare pe drum, de multe ori trec de-a dreptul peste drum, topăind, aşa că a fost noroc chior că nu am dat niciodată peste una, îmi zic, dar cel mai adesea se pot vedea la răsărit sau la apus, niciodată în timpul zilei, însă în perioada asta nu e niciodată lumină cu adevărat, nici măcar în timpul zilei, îmi zic apropiindu- mă încet de ultima căprioară, care o zbugheşte în lături şi eu conduc mai departe privind

drumul alb şi îl văd pe Asle pe scena Centrului de Tineret, cu părul lui şaten coborându-i peste faţă şi acoperindu-i-o, stă aplecat deasupra unei chitare negre care-i atârnă pe umăr şi cântă acorduri şi Terje cântă la tobe cât poate de tare şi fără niciun fel de ritm, e totul o mare hărmălaie şi Geir trage de corzile basului fără nicio logică şi Olve doar urlă la microfon şi el începe să cânte ceva ce seamănă cu un solo la chitară şi cântă cu toţii aşa o vreme şi Olve strigă la ei că trebuie să se adune şi să cânte o melodie adevărată, că ce facem noi acum nu e decât zgomot, urlă, şi nu putem numai să facem zgomot aşa, trebuie să cântăm măcar o melodie ca lumea, zice Olve şi Geir zice că nu putem să cântăm nicio melodie ca lumea, dar tot vrem să fim o trupă, zice el şi Terje zice că da, chiar cântăm oribil, niciunul dintre noi nu ştie să cânte, sau Olve ştie să cânte puţin, dar în rest, nimeni, zice el, deci putem la fel de bine să desfiinţăm trupa, zice, iar Asle nu zice nimic, îşi ţine doar chitara de-a curmezişul pieptului

Si tu nu zici nimic, ca de obicei, Asle, zice Terje

A, nu, el are părul prea lung ca să mai zică ceva, zice Olve

Si nu-l mai cheamă Asle, îl cheamă Ales, zice el '

Nu, el tace ca de obicei, zice Geir

Nu ştie să vorbească, zice Olve

Probabil de-aia nu zice nimic, pentru că nu ştie să vorbească, zice el

si Asle nu zice nimic si se gândeşte că nu mai merge

aşa, a făcut tot ce-a putut ca să înveţe chitară, dar oricât ar exersa, oricât s-ar strădui, nu-i iese nicicum, şi Olve a fost chiar drăguţ, el a fost cel care l-a învăţat puţinul pe care îl ştie, i- a desenat acordurile şi Asle le-a învăţat unul după altul, şi a mers destul de bine, dar îi era greu până şi să acordeze chitara, iar să-şi dea singur seama ce acorduri trebuie cântate într-o melodie nu poate nici în ruptul capului, aşa că Olve trebuie să-i scrie mereu notele, iar când încearcă să cânte un solo, iese o harababură, nu va reuşi niciodată să cânte la chitară, se gândeşte Asle şi Olve ăsta e de fapt absolut insuportabil, dar adevărul e că e singurul dintre ei care poate să cânte cât de cât, fără Olve n-ar fi putut cânta nici măcar o melodie, îşi zice Asle, şi după ce a început să cânte la chitară şi s-a alăturat trupei n-a mai pictat niciun tablou, n-a mai făcut nici măcar vreo schiţă, iar imaginile din minte, pe care voia să le alunge cu zgomot, nu au dispărut, ci au devenit şi mai puternice, şi mai clare, aşa că nu mai merge aşa, îşi zice Asle, fiindcă chiar dacă are numai paisprezece ani şi mai are, cum s-ar zice, mult timp la dispoziţie, nu va deveni niciodată un chitarist talentat, şi n- are niciun sens să continui cu un lucru dacă n-ai sorti de izbândă şi dacă n-ai sanse nici măcar să devii cât de cât priceput, nu e acelaşi lucru ca la pictură, care îi reuşeşte fără niciun efort, dar cântatul, nu, nu-i iese chiar deloc, iar când imaginile îi stăruie în cap cu aceeaşi intensitate şi zgomotele puternice nu reuşesc să le gonească, atunci nu poate

decât să încerce să le picteze, îşi zice Asle, fiindcă la desen şi la pictură se pricepe, dar nu şi la cântatul la chitară, îşi zice şi-şi dă chitara jos de la gât şi o sprijină de stativul boxei şi Olve îşi întoarce privirea spre el si-l întreabă ce face

Îţi dai jos chitara în mijlocul repetiţiilor, zice Olve

N-o să ştiu niciodată să cânt, zice Asle

Abia ai început, zice Olve

Da, zice Asle şi ei doar stau fără să zică nimic şi Terje şi Geir nu zic nimic nici ei

O să devii mai bun cu timpul, zice Olve

Deja ai devenit mult mai bun decât erai când am înfiinţat trupa, zice el

Poate, zice Asle

Haide, zice Olve

Ia-ti chitara, zice el

şi Asle stă fără să zică nimic şi Olve zice apoi că ar putea să ia o pauză dacă vrea toată lumea, zice el şi Terje şi Geir zic că pentru ei e OK şi Olve zice că a adus patru sticle de bere, aşa că pot lua o pauză să bea puţină bere, cânţi mai bine după o duşcă, zice el şi Geir îl întreabă de unde a făcut rost de bere şi Olve zice că i-a cumpărat-o taică-său

Ai un tată mişto, zice Terje

Da, zice Geir

Da, e misto, zice Olve

şi zice apoi că taică-său e mişto de cele mai multe ori, chiar şi când bea, dar se întâmplă uneori să se lase cuprins de disperare, ba chiar de furie, zice, şi

atunci vorbeşte mereu despre cum n-ar fi trebuit să aibă niciodată o familie, exact aşa zice, fiindcă îi lipseşte cântatul, să călătorească şi să cânte muzică de dans, chiar îi lipseşte asta, mai ales muzica, da, cântatul în sine, dar şi călătoriile, zice şi în momentele alea mama lui tace mereu şi iese din cameră, zice Olve, şi atunci el obişnuieşte mereu să-i spună tatălui său c-ar putea să se apuce din nou de cântat, zice Olve şi atunci tatăl său îi spune că e prea bătrân, că nu mai poate, că nu mai poate atinge chitara oricât de mult şi-ar dori să cânte, zice el, şi pe lângă asta i-a dăruit-o lui Olve, împreună cu tot restul echipamentului pe care-l mai avea, şi l-a învăţat pe Olve cam tot ce ştia şi el, iar acum Olve deja e mai bun la cântat din voce şi cu chitara decât a fost el vreodată, zice Olve că îi spune tatăl lui şi că apoi continuă să bea, mai întâi bere, apoi trece la tărie şi mama vine şi îi spune să nu mai bea atâta, iar tatăl îi răspunde că imediat se opreşte, dar nu se opreşte, ci bea şi mai vârtos şi începe să cânte şi cântă bine tatăl lui, dar maică-sa îi spune să vină la culcare, mâine merge la lucru, îi spune şi tatăl lui obişnuieşte să o urmeze, doar la sfârşit de săptămână sau în vacanţe continuă să bea chiar şi după insistenţele mamei, dar atunci e în stare să bea toată ziua, începe de dimineaţă şi bea până se culcă şi merge cu maşina până la Stranda să-şi cumpere bere chiar dacă a băut binişor, iar dacă rămâne fără tărie merge cu maşina până la Bjprgvin ca să-şi cumpere tărie, îşi ia băutură

de aproape toţi banii, zice Olve, iar azi, azi îl întrebase pe taică-său dacă ar putea să-i cumpere câteva sticle de bere pe care să le ia la repetiţii şi taică-său i-a răspuns că atât Olve, cât şi ceilalţi din trupă sunt prea tineri, toţi merg încă la şcoală, aşa că nu le poate cumpăra bere, nu, nu se poate, zice Olve că i-ar fi spus taică-său, dar apoi, după o vreme, i-a zis că urmează să meargă până la Stranda cu maşina să-şi cumpere câteva sticle şi că ar putea să cumpere patru sticle pe care Olve să le ia la repetiţii, una pentru fiecare, nu mai mult, fiindcă nu-i la fel să cânţi pe uscat, cum zice el, aşa că mai bine să înveţe asta cât de curând, dar e important să nu depăşeşti măsura, că atunci cânţi prost şi mai e

şi periculos, mulţi cântăreţi au băut până au murit de-a lungul timpului, inclusiv acum, aşa că trebuie să ai grijă, i-a zis tatăl, zice Olve, şi chiar înainte să ia autobuzul spre repetiţii, taică-său i-a dat o plasă cu patru sticle de bere, zice, iar acum o să bea fiecare câte o sticlă de bere în spatele scenei, şi după aia totul va fi mai bine, chiar şi pentru tine, îi zice el lui Asle

Poate, zice Asle

Şi vede cum Terje s-a ridicat de pe scaun şi stă acum lângă tobe şi Geir şi-a sprijinit basul de stativ şi Olve porneşte spre spatele scenei

Hai odată, zice Geir

şi Asle se duce la Geir şi apoi merg amândoi împreună cu Terje şi se aşază fiecare pe câte un scaun

în spatele scenei, apoi vine Olve şi îi întinde fiecăruia câte o sticlă şi el şi-o desface pe a lui şi dă mai departe desfăcătorul şi fiecare pe rând îşi desface sticla şi Olve ridică apoi sticla lui şi zice noroc şi Terje şi Geir şi Asle îşi ridică şi ei sticlele şi zic noroc şi Olve zice că acum, abia acum sunt cântăreţi cu adevărat, după ce termină de băut o să încerce să cânte melodiile pe care le ştiu, sunt cinci pe care le ştiu puţin şi trei pe care le ştiu destul de bine, zice Olve, dar până acum, până azi totul n-a fost decât prosteală, zice el şi beau toţi şi Asle a mai băut bere înainte, dar nu de foarte multe ori, şi nu i se pare că are gust rău, dar nici tocmai bun, se gândeşte şi stau fără să-şi zică nimic, luând când şi când o înghiţitură, apoi Olve zice că berea nu e foarte bună la gust, nu, dar te face să te simţi bine, zice şi scoate o pungă de tutun şi-şi rulează o ţigară şi dă pachetul de tutun mai departe tuturor şi fiecare îşi rulează câte o ţigară şi Asle se gândeşte că a fumat de mai multe ori înainte şi-i place, da, încă de când a fumat prima ţigară cu Per Olav în Adăpostul pentru Bărci ia plăcut să fumeze şi-a fumat întreg pachetul pe care l-a primit de la Per Olav şi pe care l-a ascuns în Adăpost, mergea acolo să fumeze, îşi aminteşte Asle şi se gândeşte că într-o zi o să fie suficient de mare să-şi cumpere singur tutun şi hârtie de rulat şi cutii de chibrituri de la Cooperativă şi o să le ascundă pe o bârnă din Adăpost, îşi zice şi se gândeşte că abia aşteaptă să

crească, să- şi poată cumpăra singur ţigări, îşi zice şi ştie că unora li se face rău prima dată când fumează şi vomită şi alte lucruri de genul ăsta, dar lui nu i s-a întâmplat, doar l-a gâdilat puţin în tot corpul, într- un mod plăcut, şi l-a liniştit, aşa că are de gând să fie un fumător, o să-şi cumpere singur tutun imediat ce-o să fie suficient de mare, îşi zice Asle şi Olve le dă bricheta şi Asle

îşi aprinde ţigara şi trage fumul în gură şi trage apoi un fum zdravăn şi o senzaţie de bine i se răspândeşte în tot corpul şi continuă să fumeze şi între ei pe podea e o cană pe care o folosesc drept scrumieră şi Asle fumează şi ia din când în când o înghiţitură de bere şi Olve zice că totul va fi bine, nu trebuie să-şi piardă curajul, Asle va deveni un chitarist din ce în ce mai bun, poate chiar decent, dacă exersează suficient, zice Olve şi ceilalţi zic că şi ei sunt siguri de asta, iar Terje zice că el cântă la tobe mai rău chiar decât cum cântă Asle la chitară şi Geir zice că nici cântatul lui la bas nu e cine ştie ce, zice şi Olve zice că totul va fi bine şi că de fapt a vorbit deja cu şeful Grupului de Tineret din Barmen, care i-a spus că ar fi interesaţi să-i găzduiască dacă vor să cânte în serile de dans, deci după ce învaţă destule melodii, trebuie doar să-i dea de ştire, i- a spus şeful, zice Olve, şi când vor fi chemaţi să cânte vor

începe să câştige şi nişte bani, dar cu primii bani pe care-i vor câştiga vor trebui să-l plătească pe taică-său

pentru echipament, fiindcă nu le dăruise echipamentul, doar zisese că îl pot împrumuta şi că vor plăti pentru el după ce o să înceapă să cânte prin localuri, cât să facă nişte bani, aşa le spusese taică-său, zice Olve şi evident, zice Terje, evident că trebuie să plătească echipamentul cât de repede pot, dar apoi, după ce plătesc, pot să împartă între ei banii pe care-i câştigă cântând la seri de dans, şi ar veni câteva coroane de fiecare, zice el, şi aşa o

să înceapă să aibă lipici şi la fete, zice Olve, fiindcă fetele sunt înnebunite după cântăreţi, aşa e dintotdeauna, zice el, fiindcă pe vremuri erau înnebunite după violoniştii din Hardanger şi mai târziu după acordeonişti, iar acum sunt înnebunite după cei care cântă într-o trupă, zice Olve şi de fapt aşa s-au întâlnit şi părinţii lui, da, când taică-său a cântat la o seară de dans, şi încă se iubesc, da, chiar şi după atâţia ani, zice Olve

Totul va fi bine, zice el

şi Asle se gândeşte că poate nu va fi aşa rău până la urmă şi poate că nu cântă chiar atât de prost, în definitiv, în orice caz nu cu mult mai prost decât ceilalţi şi fireşte că mai poate învăţa, chiar dacă nu va deveni cu adevărat bun, dar nici nu trebuie să fie foarte bun, ci doar să cânte cât de cât acceptabil, îşi zice, şi e aşa plăcut să fumezi, merge bine cu berea, îşi zice, berea nu are un gust foarte bun, dar îl face să se simtă bine, îsi zice şi Olve zice că totul va fi bine şi îsi termină cu toţii de fumat ţigara rulată şi îşi golesc sticlele şi Olve propune apoi să încerce să cânte melodiile pe care le ştiu cât de cât, zice el, şi curând

vor cânta la primul lor dans, zice şi se ridică cu toţii şi îşi iau instrumentele şi Asle îşi pune chitara la gât şi Olve zice unu doi trei şi încep cu toţii să cânte şi nici nu sună aşa rău şi cântă apoi şi celelalte două melodii pe care le-au învăţat cât de cât şi nici ele nu sună aşa rău şi Olve zice că i-a ajutat puţin şi berea şi Terje

începe să lovească frenetic în tobe şi în cinele şi Geir trage puternic de corzile basului şi Asle se gândeşte că gata, nu mai merge, nu mai vrea să cânte la chitară, e pur şi simplu greşit, zgomotul nu face nimic să alunge imaginile pe care le poartă în cap, ci chiar le înrăutăţeşte, îşi zice, aşa că vrea să renunţe, nu mai suportă, de acum încolo va picta, se va duce într-un loc liniştit, iară zgomot, unde va picta toate imaginile care i s-au fixat în minte, ca să scape de ele, şi nu va mai face hărmălaie cântând la chitară şi nici nu va mai copia case şi hambare după fotografiile oamenilor, gospodării întregi, ci îşi va picta propriile tablouri, îşi zice Asle dându-şi jos chitara de pe umăr şi sprijinind-o de stativ şi stingând amplificatorul, apoi coboară de pe scena Centrului de Tineret din Barmen, fiindcă el fusese cel care a mers la şeful Grupului de Tineret din Barmen să-l întrebe dacă ar putea repeta în Centrul de Tineret şi omul îi spusese că da, au voie, îşi aminteşte Asle oprindu-se în faţa scenei şi privindu-i pe cei trei care stau în continuare pe scenă, iar în spatele lor e un decor pictat cu un sat şi munţi înalţi şi un fiord cu apă albastră şi mesteceni înmuguriţi în fundal, care trebuie să fi rămas de la

vreo piesă jucată aici, în Centrul de Tineret din Barmen, cândva demult, îşi zice Asle şi îl aude pe Olve urlând la microfon şi întrebându-l unde a plecat aşa? iar Asle stă nemişcat în faţa scenei, privindu-i

Pleci? zice Terje

şi Asle nu zice nimic

Ce-i cu tine? zice Geir

şi Asle nu zice nimic

Răspunde, ce dracu', urlă Olve

şi urlă asta la microfon şi umple toată sala cu vocea lui şi Asle se întoarce pe călcâie şi porneşte spre ieşire şi Terje strigă la el să nu plece, abia au început repetiţiile, unde se duce? ce-i cu el? strigă Terje după el şi Asle se întoarce şi-l vede pe Terje apropiindu-se de el şi Asle se opreşte în loc şi-l aşteaptă

Doar nu pleci, zice Terje

Ba da, zice Asle

şi Geir îşi dă şi el chitara de pe umăr şi coboară în sală şi se apropie de Asle

Pleci aşa, iară să zici nimic, zice Geir

Nu ştiu să cânt, zice Asle

Nu mai cânt la chitară, zice el

şi Olve urlă la microfon că n-o să renunţi, în pula mea, n-o să te las să ieşi din trupă, urlă el

Eşti cel puţin la acelaşi nivel ca noi, zice Geir

Nu, zice Asle

Avem nevoie de tine în trupă, zice Terje

Avem nevoie de doi chitarişti, zice el

şi Olve urlă la microfon că nu poţi să te porţi aşa, în

pula mea, dacă tot au făcut o trupă, dacă au căzut de acord s-o înfiinţeze şi au tot vorbit despre ea pauză după pauză la şcoală, doar să facă rost mai întâi de instrumente şi alte scule şi să găsească un loc pentru repetiţii, şi acum, că au reuşit toate astea, Asle să plece aşa, pur şi simplu, ce dracu', doar el a venit cu ideea să facă o trupă, ce dracu, urlă Olve la microfon şi vocea lui răsună şi reverberează în sală şi Olve loveşte apoi cu toată puterea corzile chitarei şi urlă nu, ce pula mea la microfon şi răsună şi reverberează în toată sala, ba chiar în tot Centrul de Tineret din Barmen răsună, apoi Olve îşi dă jos chitara şi coboară de pe scenă şi se opreşte chiar în faţa lui Asle

Nu poţi să renunţi aşa, ce dracu', zice el

Ne-ai convins să facem trupa asta şi acum pleci pur şi simplu? zice el

şi-l ia pe Asle de umeri şi-l scutură tare

Tu ai insistat să facem trupă, zice el

şi-l ţine strâns de umeri pe Asle, care se lasă strâns neştiind ce să zică, ştie doar că nu mai vrea să cânte la chitară, îşi zice

Nu putem cânta fără a doua chitară, zice Olve

si Asle tace

Zi ceva, în pula mea, zice Olve

si Asle continuă să tacă

Nu vorbeşti serios, nu? zice Geir

Că strici toată trupa dacă pleci, zice el

si Asle zice că nu mai vrea să cânte la chitară şi Olve îl scutură din nou de umeri

Nu poţi să strici trupa doar aşa, că ţi s-a năzărit ţie, zice Geir

şi stau toţi patru fără să zică nimic şi apoi Terje îl întreabă ce va face dacă nu mai cântă la

chitară şi Asle zice c-o să se apuce din nou să picteze, fiindcă asta ştie să facă, zice el

Da, du-te dracului acasă şi pictează-ţi hambarele alea tâmpite ale tale, zice Terje

Pune-te din nou pe pictura aia a ta, zice el

Pictează numai casele şi hambarele alea ale tale, zice el

Sau poate te duci la Spân să i-o sugi? zice Olve

şi apoi se face linişte un moment şi Geir zice că Asle nu poate să plece aşa, au discutat atâta să înfiinţeze trupa, multă vreme au discutat numai despre asta, în fiecare pauză, şi Asle a venit cu ideea, apoi s-au alăturat şi ceilalţi, iar acum au făcut rost de echipamente, de tot ce le trebuie, şi au şi voie să-şi ţină repetiţiile în Centrul de Tineret din Barmen, totul s-a rezolvat şi acum s- a trezit să plece? zice Terje

Şi, apropo, eu am discutat şi le-am rezolvat cam pe toate, zice Olve

Sistemul de sunet, microfoanele, stativele, cine a făcut rost de toate? zice Olve, el, cine altcineva, el, Olve, şi asta fiindcă totul era la ei în pod, de vreme ce taică-său obişnuia să cânte într-o trupă pe vremuri, fusese chitarist şi vocalist într-o trupă înainte să se căsătorească şi tatăl lui zicea mereu că femeile au distrus multe trupe şi el s-a gândit mult la asta, zice

Olve, dar ca o trupă, o trupă întreagă, să se destrame doar fiindcă unul dintre membri nu mai are chef să facă parte din ea, aşa ceva n-a mai văzut, nu, zice el

Aşa că treci înapoi pe scenă, zice el

si Asle stă nemişcat şi Olve îl scutură iar de umeri

Poate să împrumute altcineva chitara şi restul echipamentului meu şi să plătească pentru ele după ce face bani, zice Asle

şi Olve îl scutură de umeri şi apoi îi dă drumul la umărul pe care-l ţine cu mâna dreaptă şi îşi ridică mâna dreaptă şi îşi apropie pumnul de faţa lui Asle

Auzi ce zic? zice Olve

Auzi, mă? zice el

înţelegi ce zic? zice Olve

şi Asle nu zice nimic şi Geir zice că nu poate să urce totuşi înapoi pe scenă? ca să mai repete puţin? mergea aşa bine cu cele trei melodii, zice el

Nu poţi să pleci pur şi simplu, nu poţi să renunţi

asa, zice Geir Renunţ, zice Asle

Renunţi? zice Geir

Da, zice Asle

si se face linişte un moment

Nu ştiu să cânt, zice el

şi nimeni nu zice nimic

Si n-o să reuşesc niciodată să învăţ, zice el

Tu eşti singurul care ştie să cânte puţin, Olve, zice Asle

Ţine-ţi gura, zice Olve

Şi pumnul lui e în continuare în dreptul feţei lui

Asle

Şi tu, Asle, mi-ai împrumutat bani pentru tobe, zice Terje

Toată trupa ţi se datorează ţie, zice el

Fiindcă tu nu aveai nimic, zice Olve

Şi nici părinţii nu voiau să te ajute, zice el

Nu puteau, zice Terje

Pentru că taică-tău nu lucrează, zice Olve

Ratatul, zice el

N-a lucrat o zi în viaţa lui, zice Olve

În afară de-a lăsa femei cu burta la gură, zice el

Femeile altora, zice el

În pula mea, zice el

Hai, gata, ţine-ţi gura, zice Terje

si nimeni nu mai zice nimic şi Asle zice că sunt multe trupe cu doar trei membri, tobe, bas şi chitară, iar Geir zice că da, există trupe cu trei membri, doar că majoritatea au două chitare, chitara solo şi chitara ritmică, zice el

Unul ţine ritmul şi altul cântă chitară solo, zice el

Şi uneori ţin ambele ritmul, zice Terje

Şi în trupa asta eu sunt chitara principală pentru că numai eu pot să cânt solo, sau pot să învăţ să cânt solo, zice Olve

şi zice că el e vocalistul fiindcă doar el poate să înveţe melodiile, atât notele, cât şi versurile, aşa că fără el n-ar exista nicio trupă, zice Olve şi apoi se lasă tăcerea

încerc să cânt la tobe cât de bine pot, zice Terje

Da, da, zice Olve

şi stă în continuare cu pumnul în dreptul fetei lui Asle

Şi eu la bas, zice Geir

Da, da, zice Olve

şi zice că nu facem asta de foarte mult timp, abia am început, zice el

Nu mai vreau, zice Asle

şi braţul lui Olve cu pumnul strâns se apropie de faţa lui Asle şi Terje îl prinde de braţ şi i-l îndoaie la spate şi Olve urlă că ce pula mea faci şi sare la Terje şi Terje îl îmbrânceşte şi Olve îi trage un pumn, dar Terje e mult mai mare şi mai puternic decât Olve, aşa că îi prinde mâna şi Terje îi dă un pumn zdravăn în faţă lui Olve şi Olve cade pe spate şi se face linişte şi Asle vede cum lui Olve îi dă sângele pe gură şi pe el cum se şterge la gură şi îşi ridică mâna la gură şi se pipăie şi zice bă pulă, mi-ai spart doi dinţi, zice şi Olve se ridică şi îşi deschide gura năclăită de sânge şi cei doi dinţi din faţă sunt rupţi la mijloc şi Olve îşi bagă degetele în gură şi scoate bucăţile rupte de dinţi şi Terje zice că n-a vrut, îi pare rău, n-ar fi trebuit să facă asta, era doar nervos fiindcă Olve a vorbit urât de taică-său, zice Terje şi eu privesc drumul alb din faţa mea şi deja sa luminat atât cât se poate lumina în perioada asta a anului şi eu conduc încet şi cu grijă pe drumul îngust şi şerpuit înspre Instefjord şi privesc drumul alb din faţa mea şi-l văd pe Asle în sala Centrului de Tineret din Barmen şi pe scenă se află

Olve şi Terje şi Geir şi Amund, cel care a cumpărat chitara şi i-a luat locul lui Asle în trupă, îşi zice Asle, şi e prima oară când cântă împreună la o seară de dans, îşi zice, şi Olve şi-a pus dinţi noi în faţă şi Amund a cumpărat chitara de la Asle şi boxa şi amplificatorul şi a început să cânte la chitara ritmică în locul lui, iar din puţinii bani pe care i-a primit, el unul şi-a cumpărat o geantă de umăr din piele maro ca să-şi ţină în ea caietul de schiţe şi creionul, îşi zice Asle în vreme ce stă şi se uită la el şi lângă el stă Sigve şi Asle se gândeşte că Sigve e singurul om pe care-l cunoaşte care locuieşte într-un adăpost pentru bărci, e cu câţiva ani mai mare decât Asle şi trăieşte cu părinţii lui în podul unui adăpost pentru bărci chiar înainte de Cooperativă, şi Sigve îl întreabă dacă nu vrea să meargă să bea nişte beri, şi-a ascuns geanta în spatele unei pietre puţin mai sus de Centrul de Tineret şi e plină de sticle de bere, zice el şi Asle zice că ar merge nişte bere, sigur că da, şi Sigve şi Asle ies din Centru şi Asle îşi rulează o ţigară şi-o aprinde şi merge cu Sigve până la piatra în spatele căreia e o geantă neagră plină cu sticle de bere şi Sigve scoate o sticlă şi i-o întinde lui Asle şi el o ia şi bea şi Sigve mai scoate o sticlă, pentru sine, şi o ridică şi zice noroc şi Sigve şi Asle ciocnesc şi Asle observă că Sigve a băut deja mult din sticlă şi îi zice lui Asle să aibă grijă cu alcoolul, el a învăţat asta pe pielea lui, da, Asle a auzit că a fost la închisoare, da, la închisoarea din

Bj0rgvin de lângă Piaţa de Peşte, zice Sigve şi Asle nu răspunde şi se gândeşte că în seara în care s-a întors acasă după ce a cântat pentru ultima oară cu trupa era o seară întunecată de toamnă, cea mai întunecată, şi s-a întâlnit pe drum cu Sigve, care mergea cu o geantă neagră într-o mână şi cu o sticlă în cealaltă şi e aceeaşi geantă pe care o are şi în seara asta, îşi zice Asle şi Sigve era băut bine şi îi zisese că mai devreme sau mai târziu trebuie să mai mergi şi acasă la părinţi şi îi întinsese lui Asle sticla şi Asle luase o înghiţitură şi îi arsese gura şi Sigve şi-a dat singur o palmă şi din nou a zis că uneori trebuie să-ţi mai vezi şi părinţii şi Asle i-a dat sticla înapoi şi Sigve şi-a văzut de drum, cu geanta neagră într-o mână şi sticla în cealaltă, îşi aminteşte Asle, şi acum el şi Sigve stau şi beau bere lângă o piatră mai sus de Centrul de Tineret şi Sigve zice că Asle sigur îşi aminteşte seara când s-a întors acasă după ce a fost la închisoare, luase autobuzul din Bj0rgvin, fiindcă stătuse la închisoarea de lângă Piaţa de Peşte, şi în seara aceea a coborât din autobuz mult mai devreme decât trebuia şi a mers aşa încet încât Asle l-a ajuns din urmă, iar tot ce mai avea pe lumea asta ducea cu el în geanta neagră, zice Sigve şi arată spre geanta neagră şi, drept să spună, tot ce mai avea erau trei sticle de tărie la jumate şi o tablă de şah cu piese, fiindcă în închisoare a învăţat să joace şah şi primul lucru pe care l-a făcut când a ieşit de la închisoare a fost să- şi cumpere o geantă, aceeaşi geantă în care ţine acum sticlele de bere, şi pe lângă

asta trei sticle de tărie la jumate şi o tablă de şah cu piese, zice Sigve şi zice că îi era groază să se întoarcă la părinţi, dar nu avea nicăieri unde să meargă, zice el şi Asle şi Sigve stau lângă piatră puţin mai sus de Centrul de Tineret şi Asle fumează, ia o gură de bere şi observă ce bine îi face să fumeze şi să bea bere

Ai auzit, nu? zice Sigve Ce anume? zice Asle

Cine e tatăl meu adevărat, zice Sigve

şi Asle zice că a auzit că e un soldat german, zice el

Nu e ruşine mai mare, zice Sigve

şi zice că e o ruşine atât pentru el, cât şi pentru maică-sa şi că nu-l înţelege pe taică-său vitreg, care s-a căsătorit apoi cu ea, sigur a fost fiindcă nimeni altcineva nu l-ar fi luat, pe taică- său vitreg adică, zice Sigve şi zice că el, tatăl vitreg, mereu s-a purtat frumos cu el şi cu mama lui, nu-i vorbă, dar era mare păcat că trăiau aşa, numai el şi părinţii lui locuiau într-un adăpost pentru bărci, în podul unui adăpost pentru bărci, cu o scară abruptă, aproape verticală până sus, unde aveau o cămăruţă şi un soi de bucătărie, o chicinetă, şi două mici dormitoare, atât, zice Sigve, şi ştie bine că nici profesorii, nici colegii nu l-au suportat niciodată pe puiul de neamţ, zice el şi ia o gură de bere şi apoi zice că nici Asle, nici Asle nu-l place, de fapt, dar îi e totuna, măcar poţi să bei şi e bine, de- aia a şi ajuns la închisoare, din cauza băuturii, dar acum a rămas fără bani, ca de obicei, şi de aceea nici nu mai poate să bea, zice, dar câştigase câteva coroane la cules de fructe şi aşa şi-a putut

cumpăra câteva sticle de bere, zice, şi la Forţele de Muncă îi găsiseră de lucru la Fabrica de Mobilă din Aga, o să înceapă lucrul într-o săptămână, şi-i găsiseră şi o căsuţă veche chiar în centru în Aga unde putea să se mute, şi chiria era mică, zice Sigve şi Asle se uită la cele trei puncte albastre pe care Sigve le are tatuate între degetul mare şi arătătorul mâinii drepte, iar în acelaşi loc pe mâna stângă are tatuate o inimă, o cruce şi o ancoră şi Sigve zice că Asle îl dispreţuieşte la fel de mult ca ceilalţi şi Asle zice că nu, nu-l
dispreţuieşte, doar nu el si-a ales tatăl, nu? si nu el a decis ca ei să trăiască într-un adăpost pentru bărci, în podul unui adăpost pentru bărci, nu? aşa că ce contează? zice Asle şi Sigve zice că nimeni din sat nu mai trăieşte în halul ăsta si Asle zice noroc si îsi ridică sticla si Sigve îsi ridică si el sticla si ciocnesc si eu privesc drumul alb din faţa mea şi mă gândesc ce bine va fi să las odată tablourile pentru următoarea expoziţie, fiindcă de fiecare dată e ca şi cum nu pot să mă reapuc de pictat decât după ce am dus tablourile la galerie, îmi zic şi iată că am ajuns la 0ygna şi mai sus pe deal văd casa surorii lui Âsleik, Sora, cum zice el, pe care o cheamă Guro de fapt, şi unde Âsleik îşi petrece întotdeauna Crăciunul, e o casă mică şi cenuşie şi se vede încă de pe drum că are tencuiala scorojită şi că e în paragină, iar lângă casă e un hambar care şi el stă să cadă, văd că multe ţigle au

căzut deja de pe acoperiş, dar în casă, în casa cenuşie şi părăginită e o întreagă colecţie de tablouri pictate de mine, tablouri din cele mici, aproape toate dintre cele mai bune tablouri mici pe care le-am pictat, îmi zic şi mă gândesc că n- am făcut niciodată cunoştinţă cu Sora asta despre care Âsleik vorbeşte atât de des şi pe care o cheamă Guro şi în a cărei casă Âsleik mă invită în fiecare an să-mi petrec Crăciunul de când a părăsit-o bărbatul cu care trăia, Scripcarul, îmi zic şi l-am refuzat în fiecare an, dar poate că anul ăsta o să îl însoţesc pe Âsleik şi-o să-mi petrec Crăciunul la Sora lui? îmi zic, şi i-am şi spus lui Âsleik că aş vrea, că poate o să merg, de ce nu, la urma urmei? îmi zic, sau poate că nu, fiindcă de când a murit Ales şi s-a dus, n-am mai vrut să sărbătoresc Crăciunul în niciun fel, şi poate fiindcă în prima zi de Crăciun îmi place să merg până la Bjprgvin la Slujba de Crăciun de la Biserica Sfântul Paul şi n-aş putea să fac asta dacă aş vâsli cu Âsleik în Barcă de-a lungul fiordului până la Sora lui, până la Guro, dar ce ştiu eu, poate că anul ăsta îl voi însoţi totuşi, să ne petrecem Crăciunul la Sora? fiindcă aşa voi apuca măcar să revăd toate tablourile pe care le-a cumpărat Âsleik şi i le-a făcut cadou Surorii lui de Crăciun, şi, cum sunt printre cele mai bune tablouri mici pe care le- am pictat, ar fi frumos să le revăd, îmi zic, aşa că mă mai gândesc, fiindcă Âsleik întreabă şi tot întreabă, aşa că poate c-o să-i accept invitaţia şi cred că atunci chiar c-o să fie surprins, îmi zic, da, că vreau să vin cu el la Soră-sa

de Crăciun, la Guro, cum o cheamă de fapt, şi aşa o chema şi pe femeia pe care-am întâlnit-o alaltăieri, cea de la Mâncare şi Băutură, pe care am întâlnit-o şi mai târziu, când m-am rătăcit în Bjprgvin din cauza ninsorii, deşi nu aveam de parcurs decât drumul de la Galeria Beyer la Hotelul Heimen, nu-mi vine să cred, dar e la fel de rău indiferent dacă cred eu sau nu, îmi zic, şi probabil că nu eram tocmai în apele mele, îmi zic, şi sigur că nu eram, nu de când îl găsisem pe Asle în zăpadă pe aleea aia îngustă, pe Smalgangen, acoperit tot de zăpadă, şi crezusem că e mort când l-am găsit, dar am reuşit să-l trezesc şi apoi toate lucrurile care sau întâmplat acolo, la Crâşmă, la Ultima Barcă, cum i se zice, apoi la Urgenţe şi tot restul, îmi zic, şi după aceea m- am rătăcit în furtuna de zăpadă şi din fericire m-am întâlnit cu femeia asta, pe care o cheamă tot Guro şi care m-a însoţit până la Heimen, şi care mi-a spus că am fost foarte des la ea acasă, ba că am şi înnoptat acolo la ea, dar că am fost mereu atât de beat încât nu-mi amintesc, mi-a zis şi mă gândesc că am trecut cu maşina pe lângă casa unde locuieşte Guro, sora lui Âsleik, şi n-am observat niciodată ce scorojită e tencuiala de pe casa ei gri, îmi zic şi mă

gândesc apoi la sora mea Alida, care a murit aşa brusc, dar nu, nu pot şi nu vreau să mă gândesc la ea, nu acum, gata, acum gata, gata, îmi zic şi am ajuns la Instefjord şi virez pe drumul principal care o ia spre sud, înspre Bjprgvin, iar drumul e deszăpezit şi sunt

multe urme de maşini care au trecut pe acolo peste zăpada care a mai rămas pe drum şi merg spre sud şi privesc drumul alb din faţă şi-l văd pe Asle în faţa casei, privindu-şi Tatăl, care admiră o maşină nouă-nouţă, o maşină gri, şi pare că Tata nu îndrăzneşte să atingă maşina şi Mama zice că e incredibil, acum au şi ei maşină, era şi timpul, toţi cunoscuţii de vârsta lor au deja maşină, zice ea şi atât Mama, cât şi Tata stau în faţa maşinii neîndrăznind s-o atingă, cu atât mai puţin să intre şi să se aşeze în ea, necum s-o pornească, iar Vânzătorul de Maşini, un ins din Stranda, e încă acolo, a livrat maşina până în faţa casei şi un prieten îl aşteaptă într-o altă maşină ca să-l ducă înapoi în Stranda şi Vânzătorul de Maşini îi strânge mâna Tatălui şi-i spune mulţumesc, mi-a făcut plăcere şi Tata zice mulţumesc la fel, şi apoi Tatăl şi Vânzătorul stau în faţa maşinii iară să-şi zică nimic şi apoi Vânzătorul, ca să rupă tăcerea, zice că iată, Tatăl a devenit proprietar de maşină, iar Tata zice că maşina nu-i a lui, e a băncii, şi Vânzătorul zice că nu multi au bani să-şi ia maşină nouă fără împrumut la bancă, zice, iar Tatăl zice că da, adevărat, aşa e, iar Vânzătorul îl îndeamnă să se urce în maşină ca să-i explice Tatălui cum funcţionează, zice el, nici n-are idee cât de multi vor să-şi cumpere maşini acum, zice, atât de multi, că abia reuşeşte să facă rost de maşini, zice, aşa că şi Tatăl a trebuit să aştepte ceva timp să-i vină rândul, zice Vânzătorul de Maşini şi Tatăl dă din cap şi Mama zice că da, a durat

ceva vreme, iar Vânzătorul zice că oamenii îşi pierd răbdarea, abia aşteaptă să-şi ia maşină, să conducă singuri, să se plimbe de colo până colo, zice, oamenii îl sună zi şi noapte în aşteptarea maşinii lor noi şi- 1 întreabă dacă nu vine odată, zice Vânzătorul şi Mama zice că oricum, iată că în sfârşit si-au primit maşina cea nouă, zice

E o zi importantă pentru noi, zice ea

Da, chiar este, zice Vânzătorul

şi-i spune Tatălui să se urce în maşină, să se aşeze pe scaunul şoferului, şi-o să-i explice cum funcţionează totul, zice şi Tatăl se îndreaptă ezitând spre portieră şi o deschide şi Asle îl vede aşezându-se crispat pe scaunul şoferului şi apucând strâns de volan şi foindu-se pe scaun şi Mama zice că în câţiva ani va putea şi el să dea examenul de şoferi şi zice că mai sunt totuşi nişte ani până atunci şi Asle zice că el nu vrea maşină şi Mama zice că ştia co să zică asta şi Vânzătorul de Maşini se aşază pe scaunul pasagerului

Gândeşte-te că în curând faci cincisprezece, zice ea

Da, da, zice Asle

şi Mama zice apoi că indiferent ce-i spune, tot nu-i bine, mereu îi întoarce vorba de îndată ce scoate ceva pe gură, zice ea şi Asle nu răspunde şi aude maşina pornind şi îl vede pe Tatăl lui la volan, făcând tot felul de manevre şi Vânzătorul gesticulează şi motorul face un zgomot uşor şi maşina porneşte brusc în faţă, aproape sărind pe loc, şi atât Mama, cât şi Asle tresar speriaţi, dar din fericire maşina se opreşte şi Asle

vede cum Tatăl stă pe scaun privind drept în faţă, încremenit de spaimă

Ce-a fost asta? zice Mama

Habar n-am, zice Asle

şi motorul porneşte din nou şi Vânzătorul vorbeşte dând întruna din mâini şi din brate şi maşina se urneşte încet pe pietrişul din faţa casei şi apoi se opreşte pe loc şi motorul continuă să ruleze încet, apoi Vânzătorul de Maşini îşi mişcă braţul şi Tatăl se răsuceşte pe scaun şi se uită în spate şi maşina se urneşte uşor cu spatele şi se opreşte din nou şi apoi se aprind şi se sting luminile de semnalizare şi apoi Tatăl conduce încet înainte şi virează către Hambar şi pe urmă maşina o ia din nou cu spatele, încet, apoi se opreşte pentru un minut înainte ca Tatăl să întoarcă volanul, iar maşina se mişcă uşor înainte şi apoi se opreşte şi Tatăl opreşte motorul şi Vânzătorul deschide portiera şi iese şi îi spune Mamei că nu-i deloc rău, nu, iar Tatăl iese din maşină şi e palid la faţă şi Asle vede că îi tremură mâinile şi Vânzătorul repetă că n-a fost rău deloc, nu, deloc şi că nimeni nu s-a născut învăţat şi că Tatăl lui trebuie s-o ia încet şi să conducă cu grijă la început şi că el trebuie să treacă şi pe la alţi cumpărători, fiindcă mai are de livrat două maşini astăzi, zice Vânzătorul strângând mâna Mamei şi zicând felicitări şi strângând apoi mâna Tatălui şi zicând mult succes şi atât Mama, cât şi Tata zic mulţumim, mulţumim, iar apoi Vânzătorul merge la cel care stă şi-l aşteaptă în cealaltă maşină,

lăsându-i pe Mama şi pe Tata să se uite la maşină şi niciunul dintre ei nu zice nimic, ca şi cum niciunul n-ar îndrăzni să spargă tăcerea, şi Tatăl pare neliniştit şi Mama zice că la vară o să meargă cu propria maşină să-şi viziteze părinţii şi fraţii pe His0y şi, dacă tot sunt acolo, o să treacă şi prin Haugalandet la cumpărături, zice şi Asle vede cum Tatăl ezită şi nu ştie ce să zică

Nu-i frumoasă? zice Mama

Ba da, zice Tatăl

şi dă din cap şi tot dă din cap, tot dă şi dă din cap şi apoi se opreşte

Şi a mai fost şi scumpă, zice Tatăl

Hai să nu vorbim despre asta acum, zice Mama

şi stau fără să zică nimic

Dăm o tură? zice Mama

Trebuie, sigur că da, zice Tatăl

Da, chiar trebuie, zice Mama

şi îl întreabă pe Asle dacă vrea să vină cu ei şi el dă din cap şi zice că nu, să meargă ei doi singuri, la care Tatăl se aşază la volan şi Mama se aşază în partea cealaltă şi Tatăl porneşte maşina şi stau amândoi o clipă aşa, pe locurile lor şi pe urmă maşina se smuceşte în fată şi se opreşte şi Mama se uită la Asle şi clatină din cap şi Tatăl pare de-a dreptul disperat şi porneşte maşina din nou şi la început stă pe loc, apoi începe să se deplaseze înainte, încet de tot, şi Tatăl întoarce de volan şi Asle vede maşina dispărând încet după coltul Casei Vechi şi Asle se duce după maşină şi o vede pe Buna la fereastră şi Asle vede maşina

coborând foarte încet aleea din fata casei şi pe Buna deschizând geamul şi clătinând din cap

Ce prostie, zice ea

Să te bagi în datorii pentru o maşină, zice ea

şi Asle zice că nici el nu întelege şi se uită după maşină cum coboară aleea spre drum şi aleargă până la ea şi o urmează şi ea virează spre drum şi intră pe drum şi merge încet de tot pe drum şi apoi Tatăl accelerează şi Asle începe să alerge încet în urma maşinii şi o depăşeşte şi se întoarce şi îi face cu mâna Tatălui, care stă întepenit la volan, cu privirea atintită înainte, şi îi face apoi cu mâna Mamei, care îi face şi ea cu mâna, cu un zâmbet fortat şi Asle aleargă înainte şi se opreşte şi maşina îl prinde iar din urmă şi el merge paralel cu maşina şi Mama priveşte încordată drept înainte şi din spate se apropie câţiva băieţi pe biciclete şi ocolesc, depăşind în viteză maşina, iar lui Asle i se face ruşine şi priveşte în lături, apoi porneşte înapoi spre casă şi se întoarce şi priveşte maşina urnindu-se încet, încet de tot de-a lungul malului Fiordului şi îi e ruşine, niciodată n-a mai văzut pe cineva conducând aşa încet, îşi zice şi eu conduc spre sud pe drumul care duce la Bjprgvin şi condusul e mult mai uşor acum, fiindcă drumul e deszăpezit şi, în plus, e cam cel mai luminos interval al zilei în perioada asta a anului şi eu conduc încet spre sud şi voi ajunge în curând la Locul de Joacă, unde am văzut alaltăieri jucându-se un bărbat tânăr cu părul şaten până la umeri şi o femeie tânără cu păr

lung şi negru, îmi zic, şi când voi ajunge în dreptul Locului de Joacă n-o să mă uit în jos la el, îmi zic, şi nici n-o să mă opresc în refugiul de lângă Locul de Joacă, îmi zic şi trec de Locul de Joacă şi trec de refugiu şi nu vreau să mă opresc, fiindcă nu mă simt obosit, îmi zic şi trec pe lângă vechea casă maro unde locuiam pe vremuri cu Ales, şi de pe ea se decojeşte tencuiala, iar eu privesc spre casă şi văd un bărbat tânăr cu păr şaten până la umeri uitându-se pe fereastra casei maro şi gândindu-se cât de norocoşi au fost să ia casa asta în chirie, chiar dacă e veche şi cam părăginită, iar bucătăria, deşi veche, e în stare destul de bună şi toate lucrurile de care aveau nevoie erau deja acolo când s-au mutat, o sobă veche şi un frigider aproape la fel de vechi, tigăi destule, la fel şi fete de masă şi cuţite şi furculiţe, da, toate lucrurile de care ai nevoie într- o bucătărie, iar în cameră destule mobile şi în dormitor un pat dublu, era ca şi cum s-ar fi mutat într-o casă complet mobilată şi utilată, şi chiar aşa era, fiindcă cel de la care o închiriaseră luase doar cele mai personale dintre lucrurile lăsate în urmă de mama sa, care trăise acolo toată viaţa şi murise în casă, în patul ei, în patul dublu în care dormeau acum el şi cu Ales, îşi zice Asle, astfel că toată mobila era încă acolo, cu atât mai bine pentru el şi Ales, de fapt, fiindcă ei nu aveau aproape nimic, doar câteva oale şi câteva căni şi cearşafuri, atât, aşa că era perfect pentru ei, casa în care se mutau era ca o casă din care proprietarii abia plecaseră, era ca şi

cum cea care trăise acolo pur şi simplu a ieşit până afară şi nu s-a mai întors, iar fiul, cel de la care au închiriat casa, a trecut pe acolo doar ca să-i ia hainele şi să le doneze Magazinului de Vechituri din Skutevika şi să-i arunce articolele de igienă personală şi alte lucruri de genul ăsta, şi să ia câteva lucruri pe care le voia pentru sine, apoi dăduse casa în chirie, iar mama lui Ales, Judit, îl cunoştea, fiindcă erau colegi la Spital, şi Ales aflase de la mama Judit că casa era de închiriat şi mama Judit spusese că ar trebui s-o închirieze ea şi Asle, astfel că au sfârşit prin a o închiria, fiindcă îşi doreau să plece din Bjprgvin şi să aibă mai mult spaţiu decât în locul unde stăteau în chirie pe Deal, aşa că au închiriat casa şi s-au mutat în ea, dar sigur că nu voiau să stea în casă cum stătuse cea care locuise în ea înainte, cum îşi trăise ea viaţa acolo cu bărbat şi copil şi pe urmă singură, aşa că au împachetat multe lucruri şi le- au dus în pivniţă sau într-o cameră la mansardă, iar în camera de zi erau aplice pe fiecare perete când s-au mutat şi le-au demontat pe toate, a fost primul lucru pe care l-au făcut, şi apoi au scos şi câteva fotolii şi şi-au instalat toate articolele de pictură în camera de zi şi au montat o bibliotecă pe care Asle a făcut-o cu mâna lui, da, chiar au fost norocoşi, îsi zice Asle stând la fereastră, să închirieze casa asta, şi chiar şi tencuiala asta maro de pe casă e frumoasă, de fapt, îşi zice, şi când el şi Ales s-au mutat prima oară împreună, îşi aminteşte, au locuit iniţial într-un apartament de

două camere la demisol, dar își doreau să locuiască într-o casă şi îsi doreau să locuiască în afara oraşului, iar apoi au prins chiria asta şi deja locuiesc aici de ceva timp şi le merge bine, şi-au cumpărat maşină înainte să se mute din Bjprgvin, iar înainte de asta si-a luat carnetul, ceva ce nu avusese de gând să facă, nu-şi dorea să aibă carnet, dar s-a gândit că, dacă aveau să locuiască singuri la o distantă aşa mare de alţii, o să aibă nevoie de maşină, iar pentru maşină ai nevoie de carnet, şi de vreme ce nici Ales nu voia să conducă, a făcut-o el, apoi şi-au cumpărat o maşină veche, au primit banii de maşină drept cadou de nuntă din partea mamei Judit, pentru că încă lucra la Spital şi câştiga bani buni, era din Austria, iar tatăl lui Ales era din Dylgja, iar sora lui necăsătorită, bătrâna Alise, locuia în continuare acolo, în casa părintească, a ei şi-a tatălui lui Ales, o casă albă şi frumoasă, cu două camere şi un dormitor jos şi cu două camere şi două cămări la mansardă, își zice Asle, da, mama Judit e din Austria, dar nu-ţi puteai da seama că nu e norvegiancă, atât de bine învăţase limba, deşi era greu să identifici din care parte a Norvegiei venea, fiindcă avea ceva universal norvegian în accent, era chiar ciudat cum vorbea, de fapt, se gândeşte Asle, dar el şi Ales s- au cunoscut şi s-au mutat împreună, apoi s-au căsătorit, era parcă prestabilit să se întâmple aşa, s-a întâmplat ca de la sine, fiindcă au rămas împreună încă din clipa în care s-au cunoscut, şi s-au căsătorit în Biserica Sfântul Paul şi erau doar

ei şi martorii de faţă, iar martorii erau mama Judit şi Beyer, iar înainte să se căsătorească, Ales l-a convins pe

Asle să se convertească la catolicism, să intre în Biserica Catolică, să primească confirmarea cu doi martori, nu mai era mult până la nuntă şi unul dintre martori, care trebuia să fie el însuşi catolic, a fost mama Judit, iar celălalt martor a fost Beyer, şi tot în Biserica Sfântul Paul a fost confirmat, iar de faţă au fost doar preotul şi cei doi martori şi Ales, evident, fiindcă mama Judit era catolică, şi de aceea Ales fusese botezată catolică şi primise cuminecătura şi fusese confirmată în Biserica Sfântul Paul, în vreme ce el fusese botezat în Biserica de Stat şi primise confirmarea tot acolo, ca protestant, de aceea botezul era valabil, dar confirmarea, nu, aşa că Asle nu a trebuit să fie din nou botezat, dar a fost bine să fie confirmat, şi încă simte cum preotul i-a făcut pe frunte semnul crucii cu mir, iar apoi el şi Ales s-au căsătorit, tot în Biserica Sfântul Paul, şi au locuit o vreme în micuţul apartament de pe Deal şi apoi s-au mutat în casa asta veche, îsi zice Asle stând la fereastră şi privind afară şi tocmai ce a văzut o maşină trecând pe drum, iar maşina asta, o maşină ca o dubită mai mică, a văzut-o de mai multe ori, îşi zice, aşa că cel care o conduce trebuie că locuieşte puţin mai la nord de ei, îşi zice, dar acum cel de la care închiriază casa le-a dat de înţeles că are el însuşi nevoie de ea, îşi zice Asle, probabil că unul dintre

copiii lui are nevoie de un loc unde să stea, aşa că, deşi nu o zice pe şleau, le dă cumva de înţeles că nu mai pot sta multă vreme în chirie în casa în care stau acum, ci trebuie să se mute cât de repede, asta le-a spus fără să le-o zică direct, îşi zice Asle şi Ales i-a zis că ar putea să se mute în casa mătuşii ei din Dylgja, în casa bătrânei Alise, care locuia acolo singură şi căreia nu i-ar strica puţin ajutor prin casă, dar Asle nu voia asta, deşi era frumos în Dylgja, iar casa, da, n-ar fi găsit o casă mai frumoasă, dar nu voia să locuiască împreună cu altcineva, voia ca doar el şi Ales să trăiască acolo, şi Ales zisese că sigur ar putea locui în mansarda vechii case din Dylgja şi doar să-şi gătească jos, la parter, şi să îi facă mătuşii cumpărăturile şi s- o ajute, fiindcă îmbătrânise, era bătrână Alise şi nu i-ar fi stricat nişte ajutor la cumpărături, la curăţenie şi la alte cele, aşa zisese Ales, şi poate se mutau acolo, fiindcă Ales vorbise deja cu mătuşa, cu bătrâna Alise, despre asta şi ea zisese că e o soluţie bună, dacă Ales şi Asle îşi doresc, ea se bucură şi ar fi recunoscătoare dacă s-ar muta la ea, zisese, dar Asle nu voia, nu se simţea bine trăind cu alţii în preajmă, cu nimeni, de fapt, a zis că singura persoană pe care o putea avea în preajmă şi cu care se simţea bine era Ales, îşi aminteşte, şi Ales a zis că înţelege şi n- au mai făcut nimic şi au rămas să trăiască în continuare în casa unde stau acum, îşi aminteşte Asle stând în fereastră şi privind afară şi- o aude acum pe Ales venind în spatele lui şi se întoarce spre ea şi întinde mâna şi ea

îi apucă mâna şi se îmbrăţişează şi Asle îi zice că vede adesea o dubiţă mică trecând pe drum şi Ales zice că sigur e maşina cuiva care locuieşte în apropiere şi eu privesc în faţă drumul alb şi conduc în continuare spre sud şi mă apropii de Bjprgvin, ce uşurare o să fie să scap în sfârşit de tablourile astea, îmi zic şi privesc drumul alb din faţă şi-l văd pe Asle stând în fata casei din Barmen în jacheta lui neagră de catifea şi cu geanta de piele maro atârnându-i pe umăr şi scoţându-şi punga cu tutun şi rulându-şi o ţigară pe care şi-o duce la buze, apoi scoate cutia de chibrituri şi scoate un chibrit şi şi-o aprinde şi Asle se gândeşte cum, în ziua în care Tatăl lui s-a văzut cu maşina cea nouă la poartă, Spânul stătea în staţia de autobuz aşteptând autobuzul de Bjprgvin, şi a fost ultima oară când l-a văzut, îşi aminteşte, fiindcă
Spânul nu s-a mai întors viu din Bjprgvin, s-a întors în sicriu, îşi aminteşte Asle şi vede că portbagajul maşinii e deschis şi în el se află un cuptor electric mic cu plită şi o cutie cu haine, chiloţi, şosete, un pulover gros, cămăşi, pantaloni, pantofi şi o cutie cu articole de bucătărie, cuţit de pâine şi farfurii şi cuţite şi furculiţe şi linguri, şi toate instrumentele lui de pictat sunt tot în portbagaj, tot într-o cutie, toate lucrurile lui sunt acolo, tot ce are, laolaltă cu nişte pânză şi şipci de lemn pentru rame de tablouri, îşi zice Asle şi trage lent fumul, adânc în piept, şi se gândeşte că fumează deja de un an şi o vede pe Mama lui venind cu o plapumă şi o pernă şi un sac de pânză

Ţi-am adus şi plapuma şi perna, zice ea

şi Mama răsuceşte plapuma şi o îndeasă împreună cu perna în sac, pe care-l pune apoi în portbagaj şi zice că plapuma şi perna au deja pe ele faţă de plapumă şi faţă de pernă, a văzut şi el, zice Mama

Mulţumesc frumos, zice Asle

Am luat cam tot ce trebuie, zice Tatăl

Lipsesc pelerina de ploaie şi cizmele, zice Mama

şi intră înapoi în casă şi iese apoi cu pelerina şi cizmele şi le pune în portbagaj

Gata? zice Tatăl

Şi mai trebuie ceva de mâncare pentru drum, zice Mama

Şi ceva mâncare să ai când ajungi, zice ea

si Mama intră din nou în casă şi Tatăl zice că nu-i strică să ia cu el niste mâncare, dar acum c-o să înceapă Liceul acolo la Aga şi o să locuiască singur o să trebuiască să înveţe să-şi facă singur cumpărăturile, şi vechiul cuptor electric cu plită pe care el însuşi la avut în anul pe care l-a făcut la Liceul Agricol, când a locuit singur, e deja în portbagaj, zice Tatăl, şi oalele şi tigăile sunt împachetate, aşa că Asle poate să încerce să-şi gătească şi singur din când în când, zice Tatăl, fiindcă o să fie scump să mănânce în fiecare zi în oraş, chiar dacă e o cafenea în Aga şi Liceul are cantină, şi chiar dacă nu costă o avere să mănânce nici la cafenea, nici la cantină, zice el

Şi în fiecare lună o să primeşti de la mine bani pentru ce-ţi trebuie, zice el

Şi o să primeşti şi o bursă, fiindcă nu locuieşti acasă, ci trebuie să închiriezi o cameră, zice el

Da, zice Asle

N-o să te scalzi în bani, dar o să ai suficient cât să te descurci, zice el

şi Tatăl zice că mai are şi coroanele pe care le- a câştigat din tablourile pe care le-a vândut peste vară, a fost o idee bună ca Asle să aibă o expoziţie la Centrul de Tineret din Barmen, fiindcă, iată, a vândut toate tablourile, zice el şi zice că s-au înţeles ca Asle să plătească chiria o dată pe lună, în prima zi din lună, câtă vreme nu pică într-o zi de vacanţă sau când Asle e plecat acasă la sfârşit de săptămână, zice

Da, zice Asle

şi stau în faţa casei aşteptând şi nu-şi zic nimic

Ai avut noroc să găseşti camera asta la un preţ aşa bun, zice Tatăl

Si chiar la casă, zice el

Da, zice Asle

N-a trebuit decât să punem un anunţ în *Ziarul de Hardanger* **şi s-a rezolvat, zice Tatăl**

si zice că femeia care a sunat referitor la anunţ le spusese că e văduvă şi că bărbatul ei fusese cizmar şi că lângă casa unde locuieşte este Cizmăria bărbatului ei şi la mansardă e aranjată o cameră mică cu pat şi masă şi chiar şi o chicinetă cu geam, unde poţi face mâncare dacă vrei, iar jos, la parter, sunt toaletă şi duş, fiindcă bărbatul ei a avut mereu ucenici care locuiau acolo, în podul Cizmăriei, de aceea sunt

toaletă şi duş la parter, aşa îi zisese femeia, zice Tatăl

Sună bine, zice Asle

Hai să vedem, zice Tatăl

Da, zice Asle

şi-şi mai rulează o ţigară şi şi-o aprinde şi aşteaptă amândoi tăcuţi în faţa casei şi Tatăl zice că e o zi minunată, fiindcă Asle,

singurul fiu, singurul copil pe care-l mai au, pleacă de acasă, se mută departe de casa părintească şi va locui singur, e o zi însemnată, fiindcă Asle pleacă din casa părintească, chiar dacă e încă foarte tânăr, aşa că s-a terminat cu adolescenta, s-a terminat cu copilăria, dar aşa e la ţară, dacă vrei să continui cu şcoala trebuie să te muţi, zice Tatăl şi Asle nu zice nimic, ci doar se gândeşte că în sfârşit, în sfârşit pleacă de acasă, abia aştepta să locuiască singur, de capul lui, să scape de cicăleala constantă a Mamei cum că trebuie să se tundă, că nu poate să umble aşa, că trebuie să picteze tablouri ca lumea, ca înainte, pe când era mic, şi nu prostiile astea care nu seamănă cu nimic, şi cicăleala cum că trebuie să fie şi el precum alţii de vârsta lui, pentru că nu-i nici mai rău, nici mai breaz decât alţii, doar se poartă de parcă ar fi mai rău, i-a zis ea şi îi zice iar că trebuie să se tundă, nu poţi ca băiat să stai cu părul aşa lung, i-a zis şi tot aşa îl bătea la cap întruna, se gândeşte Asle şi Tatăl zice iar că e o zi însemnată

Astăzi te muţi de acasă, zice Tatăl

si Asle nu zice nimic

Nici n-ai şaisprezece ani încă şi te muţi singur, zice el

si Tatăl zice că el n-a făcut-o niciodată, nu s-a mutat ca să meargă mai departe la şcoală şi regretă, în afară de anul petrecut la Liceul Agricol a stat toată viaţa în casa asta, a rămas acasă şi a încercat să cultive pomi fructiferi cum s-a priceput el mai bine şi să construiască bărci, bărci solide de Barmen cu botul ascuţit, cum a învăţat de la taică-său, de la Bunul lui Asle, sunt mai mult de zece ani de când a murit, zice Tatăl, sunt bărci bune bărcile de Barmen şi îi place să le construiască, nu-i vorbă, zice, dar Asle nu s-a arătat niciodată interesat să construiască bărci şi el n-a vrut niciodată să- l forţeze să înveţe, zice şi nu-şi mai spun nimic un moment, şi-aşa că el tot cu recoltele lui de fructe a rămas, zice Tatăl, tot timpul numai asta face, construieşte bărci sau se ocupă de pomi, zice

Trebuia să fac şi eu şcoală, zice Tatăl

Şi de-aia mă bucur că ai şansa s-o faci tu, zice el

şi zice că, dacă Asle îşi ia examenul de bacalaureat şi ia note bune, va putea să se facă ce vrea după aceea

Poţi să te faci doctor sau preot, zice Tatăl şi râde

Preot, sigur, zice Asle

Preot să te faci tu, zice el Atunci doctor, zice Tatăl Eu, doctor? zice Asle învăţător atunci, profesor, zice Tatăl Mie nici măcar nu-mi place şcoala, zice Asle şi Tatăl zice că Liceul e cu totul altceva fată
de şcolile la care Asle a mers până acum, aşa că poate

o să-i placă cât de cât la Liceu, zice el

Poate, zice Asle

Da, să vedem, zice Tatăl

Dar trebuie să-ţi faci lecţiile, să munceşti din răsputeri, zice el

Da, zice Asle

Că eşti deştept, eşti isteţ tu, Asle, zice Tatăl

Crede-mă că ştiu, zice el

şi Tatăl zice că atât el, cât şi Mama au ştiut dintotdeauna că nu lua note atât de proaste fiindcă nu-l ducea capul, zice şi zice că dacă Asle e atent la ore şi îşi face temele, o să-i fie bine la Liceu, e sigur de asta, zice şi Asle o vede pe Mama coborând din casă cu două plase şi zice că înăuntru e mâncarea pe care i-o pune la pachet şi aşază cele două plase în portbagajul maşinii

Portbagajul e aproape plin de-acum, zice Tatăl

Da, zice Asle

Urcă-te în spate, zice Tatăl

şi face semn către bancheta din spate şi Asle îşi dă seama că şi-a împachetat toate instrumentele de pictură, dar nu şi şevaletul, l-a uitat

Trebuie să mai iau şevaletul, zice el

Dar nu mai are loc, zice Tatăl

Nu pot să nu-l iau cu mine, zice Asle

şi zice că poate fi demontat şi că o să-l ţină în poală

Şi mai trebuie să iau tablourile terminate, zice el '

şi-şi dă seama că poate să le bage în geamantanul cel vechi al bunicilor, din podul Casei Vechi, şi Asle îi

zice asta Tatălui şi Tatăl merge şi descuie uşa Casei Vechi şi Asle urcă repede scările până în pod şi ia geamantanul cel vechi dintr-unul dintre spaţiile de depozitare de acolo şi se gândeşte că ar lua şi pătura gri cu care se învelea Buna după ce s-a îmbolnăvit, pătura gri pe care i-a întins-o zicându-i s-o păstreze el în ziua în care au venit s-o ducă la Azil, şi coboară în camera mare şi pătura e acolo, frumos împăturită pe bancă, şi el deschide geamantanul şi pune pătura înăuntru şi apoi dă fuga afară din casă şi intră în fosta lui cameră din Casa cea Nouă şi deschide geamantanul şi bagă toate tablourile terminate în geamantan şi aşază pătura între tablouri şi când termină iese şi îşi pune geamantanul deasupra în portbagaj

Acum chiar că-i plin, zice Tatăl

şi închide portbagajul şi Mama se aşază pe scaunul

din dreapta Să nu uit şevaletul, zice Asle

şi se duce iute până în fosta lui cameră şi iese şi în vreme ce el demontează şevaletul, Tatăl încuie usa atât de la Casa Nouă, cât şi de la Casa Veche, iar Asle se aşază în maşină, pe bancheta din spate, cu şevaletul în poală, şi e destul loc şi pentru şevalet dacă îl ţine de-a curmezişul în poală, şi îşi aşază geanta lângă el pe banchetă şi

Tatăl porneşte motorul şi motorul porneşte greu, dar când porneşte se scutură toată maşina şi se urneşte cu o smucitură

Of, zice Tatăl

Ce nu-ţi place? zice el

şi maşina stă pe loc un moment, după care Tata o ia încet înainte şi virează după Casa cea Veche, cea în care au locuit Bunul şi cu Buna, Bunul e mort de multi ani, se gândeşte Asle şi îşi aminteşte cum s-a trezit şi a văzut-o pe Buna dormind în patul Surorii lui, fiindcă Asle şi Sora împărţeau o cameră, iar Buna îl priveşte pe Asle cu ochii plini de lacrimi şi el îi vede lacrimile curgându-i pe obraji şi ea zice că Bunul a murit

Bunul a murit azi-noapte, zice Buna

şi Tatăl conduce încet în jos pe alee şi Asle o vede pe Buna întinsă pe banca din camera mare din Casa Veche, acoperită cu pătura gri, şi abia se mai poate mişca, doar braţele şi le mai poate folosi ca înainte şi poate vorbi puţin, dar nu ca înainte, şi Asle şade adesea lângă ea şi îi vorbeşte şi poate ea-l mai roagă din când în când să-i aducă câte ceva sau să o ajute să se mişte puţin şi el o face şi într-o zi apare o ambulanţă şi când o întind pe Buna pe targă, ea îi întinde pătura gri lui Asle şi el e surprins puţin, dar zice mulţumesc şi Buna mai reuşeşte să zică doar că i-o dă lui, îi dă lui pătura, îşi aminteşte Asle, şi o scot pe Buna din casă şi o bagă în ambulanţă şi e dusă la Azil, care e în Aga, nu foarte departe de unde e Liceul, pe un deal în spatele

Hotelului, aşa că azi o vor vizita pe Buna la Azil, e primul lucru pe care o să-l facă, aşa a zis Tata, îşi aminteşte Asle şi apoi vor merge la doamna

proprietară, la cea care îi închiriază lui Asle camera, aşa a zis, îşi aminteşte şi Tatăl virează pe drum şi Asle priveşte înapoi spre cele două case şi se gândeşte cât e de bine să plece de acasă, să fie dus departe de casă, e o senzaţie foarte plăcută, îşi zice

Da, mai întâi s-o vizităm pe mama, nu? zice Tata

Da, zice Mama

Şi e un soi de împotrivire în vocea ei

Da, haide, zice Mama

Şi apoi mergem la apartament, zice ea

Da, zice Tata

Ştii unde e, nu? zice Mama

Da, mi-a explicat bine proprietara, da, sunt două case verzi la drum, chiar înainte să intri în centru, cum cobori spre centru, chiar înainte de un pârâu, şi trebuie doar să iasă de pe drum şi să parcheze între cele două case, aşa i-a zis femeia, zice Tatăl

Da, zice Mama

Şi apoi să sune la sonerie, desigur, zice Tatăl

Dacă nu găsim, îi am numărul de telefon, e un telefon public în Aga, în centru, lângă Cooperativă, zice el

Da, îmi amintesc, zice Mama

şi merg mai departe şi nimeni nu zice nimic

Dar înainte o vizităm pe mama la Azil, zice Tata iar

Da, zice Mama scurt

Şi merg mai departe şi nimeni nu zice nimic şi Asle abia aşteaptă să ajungă şi să se instaleze cu toate lucrurile în camera pe care o închiriază şi unde va

locui de acum încolo singur şi să fie singur, iar mâine va începe Liceul, mâine de dimineaţă va începe Liceul, iar de mâine încolo va fi licean, îşi zice, dar nu înainte de ora unsprezece, îşi zice, şi e ceva de mers de la locuinţa lui la Liceu, aşa că trebuie să plece din timp, îşi zice Asle şi se uită la ceasul pe care l-a primit de la Buna drept cadou când a fost confirmat, iar Asle nu s-ar fi confirmat niciodată, îşi zice, fiindcă nu-şi poate închipui o aberaţie mai mare decât prostia cu creştinismul, îşi zice, dar s-a confirmat totuşi, dintr-un motiv sau altul, iar motivul probabil că a fost pur şi simplu că toată lumea o făcea şi că la ei în sat se făcea dintotdeauna, dar nu vrea să se gândească la asta, nu acum, a fost oribil, dar măcar a primit câteva cadouri şi nişte bani, îşi aminteşte Asle şi, imediat ce va împlini şaisprezece ani, va ieşi din Biserică, îşi zice, e sigur de asta, fiindcă ce a văzut atunci când sângera de moarte, ce a văzut atunci nici Biserica de Stat şi nici Preotul nu ştiu, n-au habar, iar Preotul nu zicea decât prostii, vorbe goale, îşi zice Asle, fiindcă realitatea, adevărul adevărat Preotul nu-l ştie, n- are habar, îşi zice Asle şi nu mai are mult până face şaisprezece ani şi chiar în ziua aia îi va scrie Preotului si-l va anunţa că nu mai vrea să fie membru al Bisericii de Stat, îşi zice Asle şi îi vine s-o spună cu voce tare, dar se abţine, fiindcă, dacă o zice, iar o să se certe cu Mama, dar o zice oricum

Când fac şaişpe ani, o să ies din Biserica de Stat, zice Asle

Da, ai mai zis asta, zice Mama

Ai zis-o de multe ori, zice ea

Dar cândva o să ai şi tu nevoie de Dumnezeu, zice ea

Sigur că da, zice Asle

Dar Dumnezeu şi Biserica de Stat nu au nimic una cu alta, zice el Da, da, zice Mama

Abuzează de numele Domnului, asta face Biserica, zice Asle si se lasă liniştea şi Tatăl nu zice nimic şi Asle se vede în

leagănul din faţa casei şi Bunul e mort şi Buna stă în pragul Casei Vechi şi ţine în mână un maldăr de haine care i-au aparţinut Bunului şi Asle e în leagăn şi o priveşte şi Buna îl roagă să ducă hainele Bunului în pivniţă şi Asle nu poate s-o refuze, chiar dacă nare niciun chef şi chiar dacă i se pare scârbos, aşa că se ridică şi ia hainele de la Buna şi ele îi umplu braţele şi coboară în pivniţă şi deschide uşa pivniţei şi aruncă hainele Bunului, care e mort, direct pe podea şi urcă apoi din nou în faţa casei şi se aşază iar în leagăn şi vede cum chiar în faţa casei a rămas o şosetă gri de lână care probabil a căzut din maldăr şi o vede pe Buna, care iese şi arată spre şosetă şi începe să plângă, rugându-l să ducă şi şoseta în pivniţă, iar Asle merge şi-o apucă cu vârfurile degetelor şi o ţine cu două degete şi o duce în pivniţă şi o aruncă peste celelalte haine ale Bunului, îsi aminteşte Asle şi o aude apoi pe Mama zicând trebuie să te tragi la

marginea drumului şi Asle întoarce capul şi şevaletul se mişcă puţin şi el vede cum în spatele lor s-a format un şir lung de maşini

Da, cât de curând pot, zice Tatăl

Da, zice Mama

E o coadă de maşini în spatele nostru, zice ea Da, văd şi eu, zice Tatăl

şi stă aplecat, cu întregul corp îndoit deasupra volanului şi privind fix în faţă şi conduce atât, atât de încet, şi vai ce ruşine îi era înainte lui Asle cu felul în care conduce Tata, cum conduce mereu atât, atât de încet, îşi zice, dar acum nu îi mai e ruşine, acum nu-i mai pasă de asta, nu-i mai e ruşine cum îi era când era mic, îşi zice Asle şi Tata semnalizează şi se opreşte la marginea drumului şi prima maşină care îi depăşeşte claxonează cu furie şi e urmată de o coloană lungă de maşini care îi depăşesc

Da, da, zice Mama

Bine că i-ai lăsat să treacă, zice ea

şi Tata nu zice nimic, ci doar porneşte mai departe şi Asle picoteşte şi poate chiar adoarme şi deja au ajuns la Aga

O vizităm mai întâi pe mama, nu? zice Tatăl Da, zice Mama

Şi merg cu maşina până la Azil, care se află pe dealul de deasupra Hotelului şi Tatăl parchează şi trec de o uşă dublă de sticlă şi Tatăl merge la recepţie şi de la recepţionistă află în ce cameră e internată Buna şi la ce etaj, apoi urcă nişte scări şi străbat un coridor

si Tatăl se opreşte în fata unei usi si bate la usă şi nu răspunde nimeni şi atunci el deschide usa şi intră şi Asle îl urmează şi o vede pe Buna întinsă într-un pat şi buzele i s-au învineţit putin şi întinde o mână şi el se apropie şi o apucă de mână şi se aşază pe marginea patului şi stă acolo ţinând-o pe Buna de mână şi Tatăl o întreabă cum se simte şi Buna încearcă să zică ceva şi Mama zice că trebuie să fie bine, aici la Azil se bucură de cele mai bune îngrijiri posibile, zice Mama şi zice că i-au adus câteva fructe şi puţină ciocolată, zice şi aşază pe noptiera Bunei o pungă albă de hârtie şi Tatăl stă tăcut şi Asle vede că nu ştie nici ce să facă, nici ce să spună, pare că ar vrea să dispară cu totul de pe faţa pământului, îşi zice Asle în vreme ce o ţine pe Buna de mână aşezat pe marginea patului şi Mama zice că Asle va începe mâine Liceul şi că i-au închiriat o cameră, au dat anunţ la Ziarul din Hardanger şi au primit un telefon chiar în aceeaşi zi, o să locuiască în mansarda unui fost atelier de cizmar, că soţului femeii care a sunat a avut un atelier, dar omul a murit între timp, iar pe vremuri ucenicii cizmarului obişnuiau să locuiască acolo, dar de când soţul, cizmarul, a murit, n-a mai locuit nimeni acolo, aşa că apartamentul a rămas mulţi ani nelocuit, dar acum femeia s-a gândit că acolo ar putea să stea cineva care urmează să înceapă Liceul, un licean, aşa le-a spus, zice Mama, şi Tatăl a acceptat imediat, zice, aşa că acum atât Buna, cât şi Asle locuiesc în Aga, zice Mama şi Buna dă din cap şi Asle simte cum îl

strânge uşor de mână

O să vin să te vizitez în fiecare zi, zice Asle

şi o priveşte pe Buna

O să vin în fiecare zi după şcoală, zice el

Şi dacă vrei să-ţi mai cumpăr câte ceva, o să-ţi cumpăr, zice

şi Buna dă din cap că nu

Poate din când în când? zice el

Da, acum că locuiţi aproape, o s-o poţi vizita mai des pe Buna, zice Tatăl

Da, zice mama

şi apoi îşi iau la revedere

Vin şi mâine, zice Asle

şi Buna se uită la el şi încuviinţează din cap şi Asle îi dă drumul la mână şi vede că Mama şi Tata sunt deja pe coridor şi eu, eu privesc drumul alb din faţa maşinii şi conduc înspre sud şi iată că nu mai am mult până la Bjprgvin, îmi zic, şi abia aştept să ajung, să duc în sfârşit tablourile la galerie şi să-l vizitez pe Asle la Spital, îmi zic privind drumul alb din faţa maşinii şi îl văd pe Asle stând în maşina parcată între două clădiri verzi, o casă mare într-o parte şi în cealaltă parte una mai mică, care trebuie să fie Cizmăria, îşi zice Asle

Cred că am ajuns bine, zice Tatăl

si coboară din maşină şi se întinde şi urcă treptele de la intrare şi se uită la tăbliţa cu numele şi bate la uşă şi îi răspunde o femeie căruntă, care schimbă câteva cuvinte cu Tatăl şi apoi intră la loc şi revine cu

o haină pe ea şi Asle vede că are o legătură de chei într-o mână şi Mama zice că ar trebui să iasă şi ei şi deschide uşa maşinii şi coboară şi Asle deschide portiera din dreptul lui şi coboară şi rămâne pe loc, îmbrăcat în jacheta lui neagră de catifea şi cu geanta de piele maro pe umăr şi ţinând şevaletul în mâini, şi nu ştie ce să facă şi o aude pe Mama dând bună ziua şi Asle îşi pleacă privirea în pământ

Bună ziua, zice Gazda

Fiţi bineveniţi, zice ea

Iată-l şi pe băiat, zice Mama

A, deci el e, zice Gazda

şi Asle ridică ochii din pământ şi o vede pe Gazdă apropiindu-se de el cu paşi mici şi Asle îi întinde mâna şi ea îi întinde mâna şi îşi strâng mâinile şi fac cunoştinţă

Bună ziua, zice Asle

Bună ziua, zice Gazda

Şi bine ai venit, zice ea

si Asle o vede pe Mama foindu-se stânjenită şi se gândeşte că îi e ruşine cu el, cu părul lui lung, părul lui lung şi şaten, îi e ruşine că stă acolo cu şevaletul în mâini, totul la el o stânjeneşte, îşi zice Asle

Da, iată-l, zice Mama

şi e ca şi cum o spune aşa, degeaba, doar ca să spună ceva şi să nu tacă, îşi zice Asle

Deci o să începi la Liceu, zice Gazda

Da, zice Asle

şi apoi nu mai zic nimic

Te bucuri? zice ea

Da, zice Asle

Chiar că e o schimbare mare, zice Gazda

Să te muţi de acasă şi să locuieşti singur, adică, zice ea

Da, zice Mama

Nu-mi vine să cred că a crescut şi că o să trăiască de unul singur de-acum încolo, zice ea

Că e băiat mare, zice ea

Da, pe vremuri erai considerat adult după ce mergeai la pastor şi erai confirmat, zice Gazda

Da, zice Tatăl

Şi după aceea erai pe cont propriu, zice Gazda

şi parcă e pe cale să povestească ceva, dar se abţine şi nu mai zice nimic şi Asle se gândeşte că sigur era pe punctul de a povesti ceva din propria tinereţe şi cum a lucrat ea nu ştiu pe unde şi apoi Gazda zice că a lucrat timp de câţiva ani pentru preotul din Barmen, la el acasă, înainte să se căsătorească şi că de când s-a căsătorit locuieşte aici, în casa asta, zice

Da, zice Tatăl

Am locuit în casa asta toată viaţa, zice Gazda

şi ridică lent braţul şi arată spre casa cea mare lângă care au parcat

Si soţul meu a fost cizmar, zice ea

Da, zice Tatăl

Multă vreme a fost o meserie bună şi sigură, să ştiţi, zice ea înainte ca la magazine să înceapă să se vândă pantofi din străinătate, zice

După aia au mai rămas doar reparaţiile şi peticeala, zice ea

Da, aşa se întâmplă, zice Tatăl

Da, aşa a fost, zice Gazda

şi stau fără să-şi mai zică nimic

Ai pat şi tot ce-ţi mai trebuie, masă şi scaun, toaletă şi dus acolo, zice Gazda arătând către Cizmărie

Hai să intrăm să vezi, zice ea

Da, zice Asle

Deci o să locuieşti pe cont propriu, zice ea

Aşa e, da, zice Tatăl

Si fiindcă eşti din Barmen, trebuie să stai în chirie, de vreme ce Liceul e în Aga, zice ea

si Tatăl zice că da, aşa e, şi nu numai cei din Barmen, dar şi cei din Stranda trebuie să stea în chirie, zice el şi Gazda dă din cap

Da, sunt mulţi tineri care stau în chirie în Aga, zice ea

si se face linişte

Da, zice ea

Mulţumim că aţi răspuns la anunţul din *Ziarul de Hardanger,* **zice Tatăl**

Da, am abonament, zice Gazda

şi se îndreaptă spre uşa Cizmăriei şi îi arată lui Asle o cheie şi îi spune că cheia asta, cea mare, e pentru uşa din faţă, zice ea şi descuie şi intră şi aprinde lumina

Aici e întrerupătorul, zice ea

şi se uită în spate să vadă dacă Asle o urmează şi el

vine după ea şi ea îi face semn spre întrerupător şi zice că ar fi bine să stingă lumina când nu e acasă, să facă puţină economie la curent, zice şi porneşte pe coridorul cu pereţi albi şi face semn spre o uşă

Aici ai dusul şi toaleta, zice ea

Hai să vă arăt, zice ea

şi apoi arată spre o uşă mai încolo pe coridor

Acolo e atelierul propriu-zis, cizmăria, acolo făcea soţul meu pantofi, zice ea

Şi mai târziu doar îi repara, zice

Dar în toti anii ăia a ţinut mereu un ucenic pe lângă el, zice ea

Parcă simţea că e de datoria lui să tină, zice

si se uită la Mama şi Tata şi zice că ucenicul a locuit mereu în pod, deasupra Cizmăriei, şi acolo va locui şi Asle, zice Gazda şi începe, şontâc-şontâc, să urce treptele spre cămăruţa din pod şi Asle o urmează îndeaproape şi când ajunge sus, Gazda descuie o uşă şi intră şi aprinde lumina şi Asle o urmează

Aici o să locuieşti de-acum încolo, zice Gazda

Arată bine camera, zice Asle

Nu e chiar lux, dar măcar e un loc unde să-ti pui capul, zice ea

şi Asle vede un pat şi lângă pat e o noptieră şi deasupra tăbliei patului e o aplică

Uite, ai aici şi lampă de citit, zice Gazda

Şi la geam ai o masă şi un scaun, zice ea

Aşa că ai unde să-ti faci temele, zice ea

Da, zice Asle

Asle te cheamă, nu? zice ea

Da, Asle mă cheamă, zice el

şi Asle vede şi un dulap în colţul de lângă masă şi Gazda zice că acolo, în dulap, îşi poate tine hainele şi alte lucruri, ce vrea el să-si tină, zice şi se duce apoi la o uşă alăturată uşii care dă în hol şi o deschide şi acolo e o cămăruţă cu o bancă şi zice că da, e o cămăruţă mică de tot, o debara, dar că merge s-o foloseşti pe post de bucătărie, şi Asle vede că debaraua are şi un mic geam şi zice că şi-a adus un cuptor electric cu o plită pentru gătit

Da, poţi să laşi geamul deschis când găteşti, să iasă mirosul, zice Gazda

şi zice din nou că nu e chiar lux, nu, e o casă veche şi cam dărăpănată şi n-a mai fost locuită de ani buni, zice, dar mulţi au locuit aici înainte şi nimeni nu s-a plâns, zice ea

Da, zice Asle

Totul arată foarte bine, zice el

Şi cam asta a fost, zice Gazda

si rămâne nemişcată

Trebuie să treci într-o zi pe la mine la o cafea, zice ea

si Asle îi mulţumeşte frumos şi îşi aşază şevaletul pe masa din faţa ferestrei şi Gazda scoate parcă de nicăieri un carnet şi Asle vede că pe coperta carnetului scrie Condică de Chirie şi Gazda zice că-l aşteaptă să plătească chiria în prima zi a fiecărei luni, cu excepţia cazului în care e sâmbătă sau duminică şi

e plecat acasă, iar Asle dă din cap că da şi nu mai zice nimeni nimic

Nu prea mai am ce să vă arăt, zice Gazda

si Tatăl zice mulţumim, mulţumim mult că îl lăsaţi pe Asle să stea în gazdă, nu e aşa uşor să găseşti chirie în Aga, aşa că mulţumim mult, zice el şi Gazda zice că n-au pentru ce şi se îndreaptă spre uşă şi iese şi coboară scările şi Tatăl şi Mama o urmează cu Asle după ei, iar în faţa Cizmăriei Gazda se opreşte şi-i înmânează lui Asle mănunchiul de chei şi îi urează bun- venit şi spune că speră că se va simţi bine aici şi că îi va merge bine la Liceu, zice şi Asle primeşte cheile de la ea

Eu o să intru în casă, e puţin răcoare, zice Gazda

Mulţumim şi sănătate, zice Tatăl

Da, sănătate şi la revedere, zice Mama

şi o văd pe Gazdă mergând spre casă şi urcând treptele către uşa de la intrare şi Tatăl zice că ar trebui să se apuce de cărat lucrurile înăuntru, zice

Da, zice Asle

şi Tatăl merge şi deschide portbagajul şi scoate cuptorul electric cu plită şi Asle ia geamantanul cu tablouri şi sacul cu lenjerie de pat şi Mama ia o cutie cu farfurii şi alte lucruri pentru bucătărie şi le duc pe toate înăuntru şi nimeni nu zice nimic şi Tatăl iese şi mai ia două cutii şi Asle şi Mama merg şi iau câteva plase

Putem să te ajutăm la despachetat, zice Tatăl

Nu, prefer s-o fac singur, zice Asle

Dar, zice Mama

Vreau să despachetez singur, zice Asle

şi merge şi se aşază pe marginea patului şi Tatăl şi Mama stau în mijlocul camerei fără să zică nimic şi Asle îşi rulează o ţigară şi o aprinde şi Mama zice că probabil că nu e nicio scrumieră pe aici şi caută şi scoate o farfurioară dintr-o cutie şi i-o dă lui Asle şi el zice mulţumesc şi se gândeşte cum o să meargă la Cooperativă în centru să-şi cumpere o scrumieră de îndată ce pleacă părinţii, iar Tatăl zice că au luat ceva mâncare cu ei, dar că trebuie să-şi cumpere nişte lapte, zice şi Asle zice c-o să dea o fugă să facă nişte cumpărături, fiindcă nu- i mult de mers până la Cooperativă, zice şi se ridică şi vine lângă ei în mijlocul camerei

Deci mergi s-o vizitezi pe mama mâine la Azil? zice Tatăl

O s-o vizitez în fiecare zi, zice Asle

Drăguţ din partea ta, zice Tatăl

Şi lângă Cooperativă e un telefon public, aşa că poţi să ne suni dacă e nevoie, zice el

si se lasă tăcerea şi Tatăl zice că el şi Mama o să pornească înapoi spre casă, zice

Da, zice Asle

Dar sigur nu vrei să te ajutăm cu despachetatul? zice Tatăl

Nu, o fac singur, zice Asle

şi Tatăl îşi scoate portofelul şi zice că Asle va primi bani de la el în fiecare lună începând de acum şi până

va termina Liceul, pentru chirie, pentru mâncare, pentru haine şi pentru ce-o să-i mai trebuiască pe lângă asta, cărţi pentru şcoală şi altele, nu va trăi pe picior mare, fiindcă nici el nu e chiar bogătan, zice Tatăl, dar va primi destul cât să se descurce, iar azi va primi o sumă mai mare, de vreme ce cărţile de care are nevoie acum, la început, costă o grămadă de bani, dar aşa sunt cărţile, scumpe, zice Tatăl şi-i întinde lui Asle câteva bancnote şi Asle le ia şi zice mulţumesc

Ţi-ai luat portofelul cu tine? zice Mama

Da, normal, zice Asle

Puteţi să mergeţi, zice el

Da, chiar mergem, zice Mama

Da, zice Tatăl

Să ai grijă mare de tine, zice el

Da, zice Mama

si Tatăl îi dă lui Asle mâna şi zice mult succes, Asle, şi Mama îi întinde şi ea mâna şi zice mult succes şi Asle o vede pe Mama îndreptându-se spre uşă şi ieşind şi apoi pe Tata cum se opreşte în prag şi se întoarce şi-l priveşte pe Asle

Salut, zice el

şi Tatăl închide usa în urma lui şi Asle se duce să se aşeze pe marginea patului şi se întinde în pat cu mâinile la ceafa şi-şi aşază pe burtă farfurioara pe care o foloseşte drept scrumieră şi se gândeşte cum o să facă în curând şaisprezece ani şi în sfârşit, în sfârşit va fi lăsat în pace, îşi zice, iar în ziua în care va

face şaişpe ani îi va scrie pastorului din Barmen şi se va retrage din Biserica de Stat, îşi zice şi fumează şi simte cum îl cuprinde uşurarea, iar eu stau în maşină şi conduc spre sud pe drumul deszăpezit, pe care-i o plăcere să conduci, am trecut pe lângă câteva maşini, dar nu prea multe, şi mă gândesc că primul lucru pe care-o să-l fac când ajung în Bjprgvin o să fie să parchez în faţa Galeriei Beyer, să duc tablourile înăuntru şi să iau un taxi până la Spital ca să-l vizitez pe Asle, şi dacă nu am voie să-l vizitez nici astăzi, atunci nu ştiu ce-o să fac, îmi zic şi mă simt obosit, da, nedormit, fiindcă nici azi- noapte n-am reuşit să dorm foarte mult, ultimele două nopţi am dormit puţin, aproape deloc, de fapt, îmi zic şi mă gândesc că înainte să ajung la Galeria Beyer voi trece pe lângă blocul lui Asle, blocul din Skutevika, acolo unde am fost alaltăieri să-i iau câinele, pe Brage, şi când am plecat azi- dimineaţă din Dylgja, Brage încă stătea în pat la căldură, şi m-am gândit că nu e cazul să-l iau cu mine la Bjprgvin, că e un drum scurt, îmi zic, doar să duc tablourile la galerie, să-l vizitez pe Asle şi apoi să mă întorc la Dylgja, îmi zic şi mă gândesc că nici nu vreau să mă uit la clădirea unde locuieşte Asle, ci o să privesc drept înainte când o să trec pe lângă ea cu maşina, îmi zic conducând încet şi cu grijă spre sud, spre Bjprgvin, o să mă duc direct la Galeria Beyer şi o să-mi las tablourile în camera de depozitare de lângă galeria principală, în Bancă, cum zice Beyer, şi pot să fac asta indiferent dacă e acolo chiar Beyer ori una

dintre fetele de curând angajate, cele care se tot schimbă, studentele, cum zice Beyer, a făcut rost de-o nouă studentă la galerie, aşa zice, aşa că nu contează dacă am stabilit o întâlnire cu Beyer sau nu, fiindcă mereu e cineva în galerie, şi în felul ăsta procedăm de mulţi ani, îmi zic şi Beyer m-a sunat, ca în fiecare an, mai mult de dragul aparenţelor, cum zice el, m-a sunat, ca în fiecare an, să stabilim expoziţia de Crăciun, cum zice el cu un mic râs ironic, fiindcă ştie că nu-mi place când foloseşte expresia asta, fiindcă cuvântul Crăciun, Crăciunul în sine, tot ce tine de sărbătoarea Crăciunului, de fapt, îmi displace, îmi zic, dar ce mai contează, fiindcă aproape am ajuns şi o să pot să parchez în faţa Galeriei Beyer, îmi zic, da, merg direct la Galeria Beyer şi îmi las în sfârşit tablourile la Galerie şi apoi iau un taxi până la Spital şi-l vizitez pe Asle, trebuie să-l vizitez, da, oare să-i iau ceva? Poate vrea să-i cumpăr ceva? oricum, o să iau un taxi până la Spital ca să văd cum îi merge lui Asle şi apoi un taxi până la Biserica Sfântul Paul, unde o să stau puţin, fiindcă voi sosi prea târziu pentru slujba de dimineaţă şi mult prea devreme pentru slujba de seară, şi apoi o să iau un taxi până la Heimen, chiar dacă nu-i aşa departe şi ştiu drumul, îmi zic, şi la Heimen o să pot să iau o masă caldă, da, asta o să fac, apoi mă voi întoarce la Galeria Beyer şi voi porni înapoi spre Dylgja, de vreme ce nu mai trebuie să fac cumpărături, toate lucrurile de care am nevoie le-am cumpărat ieri, îmi zic şi nu e trafic deloc pe drum, n-

am mai văzut de mult vreo maşină şi mă gândesc cât îmi place să conduc, mă linişteşte într-un fel, e ca şi cum mă transpune într-un soi de toropeală, de amorţeală, cumva, ca şi cum mă concentrez doar asupra condusului şi atât, tot aşa e şi cu pictatul, doar că atunci când pictez trebuie să fiu receptiv la lucruri noi şi să ascult tot timpul, în vreme ce atunci când conduc, ascult mereu aceleaşi lucruri fără să fiu atent, iar când le ascult, întreaga mea viaţă se linişteşte, tot ce a fost vreodată se linişteşte, îmi zic şi îmi zic şi că nu e bine să conduci când eşti prea obosit, prea nedormit, şi mă simt destul de obosit, aşa că înainte de-a mă întoarce înapoi la Dylgja ar trebui să dorm un pic sau cel puţin să beau o cantitate zdravănă de cafea, îmi zic şi iată-mă deja pe Hpggata, la numărul 1, şi în parcarea din faţa Galeriei Beyer e o singură maşină, maşina lui Beyer, aşa că-mi parchez maşina lângă a lui şi-mi zic că în sfârşit am ajuns, în sfârşit, şi privesc zidul alb din faţa mea şi mă gândesc că, dacă stau în maşină o vreme, sigur va ieşi Beyer la mine, îmi zic şi rămân în maşină, dar Beyer nu iese, aşa că mă dau jos din maşină şi mă duc la uşa de la intrare şi observ pe uşă un bileţel pe care scrie Vin imediat, şi de fapt nici nu-i aşa ciudat, fiindcă s-a întâmplat de mai multe ori să vin la Galeria Beyer neanunţat şi să găsesc pe uşă un astfel de bilet, şi atunci ştiu că la Galerie nu sunt studentele, ci Beyer în persoană, îmi zic, fiindcă Beyer face asta uneori, pune un bilet pe uşă dacă are vreun drum de făcut sau o treabă de

rezolvat, îmi zic şi mă gândesc că atunci pot lua mai întâi un taxi până la Spital pentru a-l vizita pe Asle, îmi zic, dar sunt aşa obosit, aşa de somnoros, aşa că poate mai bine rămân puţin în maşină să mă odihnesc, poate chiar apuc să aţipesc puţin, îmi zic şi intru din nou în maşină şi privesc zidul alb şi dau scaunul şoferului pe spate la maximum şi închid apoi ochii, acum pot să mă odihnesc puţin, îmi zic, şi vreau să mă rog, nu m-am rugat încă azi, îmi zic şi închid ochii şi trag aer adânc în piept şi expir încet şi îmi fac semnul crucii şi îmi scot rozariul maro de la gât, de sub puloverul negru, rozariul pe care l-am primit cândva de la Ales, şi apuc crucea maro de lemn între degetul mare şi arătător şi îmi zic că acum trebuie să dorm puţin şi că trebuie să mă rog şi văd cuvintele apărând în faţa mea şi zic în gând Pater noster Qui es in c«lis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in c«lo et in terra Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo şi caut cu degetul mare şi arătătorul prima mărgea din rozariu şi zic Tatăl nostru

Care eşti în ceruri sfinţească-se numele Tău vie împărăţia Ta facă- se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi şi ne iartă nouă greşelile noastre precum şi noi iertăm greşiţilor noştri şi nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăveşte de cel rău şi îmi zic din nou şi

din nou vie împărăţia Ta şi mă gândesc că poate o să obosesc şi mai tare şi o să pot să dorm mai bine dacă zic Salve Regina şi cobor din nou pe cruce degetul mare şi arătătorul şi văd cuvintele în faţa mea şi încep să zic în gând Salve Regina Mater misericordiæ Vita dulcedo et spes nostra salve Ad te clamamus Exsules filii Hevæ Ad te suspiramus Gementes et nentes in hac lacrimarum valle Eia ergo Advocata nostra Illos tuos miséricordes oculos ad nos couverte Et lesum Benedictum fructum ventris tui Nobis post hoc exsilium ostende O demens O pia O dulcis Virgo Maria şi repet din nou şi din nou Nobis post hoc exsilium ostende şi ţin crucea maro de lemn şi zic iar şi iar şi iar în gând în timp ce trag aer adânc în piept Doamne şi expir încet Isuse şi trag aer adânc în piept Cristoase şi expir încet Miluieşte-mă şi trag aer adânc în piept Pe mine, păcătosul

IV

Şi mă văd uitându-mă la tabloul cu cele două linii care se încrucişează la mijloc, una maro şi una violet, şi văd că am pictat cele două linii încet, cu vopsea groasă pe bază de ulei, care a curs, iar în punctul unde liniile se întâlnesc, culorile se amestecă aşa frumos şi curg în jos şi mă gândesc că trebuie să îl pun undeva, dar oare nu voiam să-l ţin pentru mine? în orice caz, nu voiam să i-l dau lui Âsleik, îmi zic şi mă gândesc să duc tabloul în pod, să urc scările până-n pod, în debaraua camerei din stânga şi să-l pun împreună cu celelalte tablouri pe care le ţin acolo, tablourile pe care nu vreau să le vând, îmi zic, şi în pod ţin mereu un tablou sprijinit de spătarul unui scaun între cele două ferestruici înguste de sub creasta acoperişului, şi acolo stă de multă vreme portretul pe care i l-am făcut lui Ales, îmi zic şi privesc tabloul cu cele două linii care se încrucişează şi mă văd stând în maşină în parcarea din faţa Galeriei Beyer şi privind zidul alb din faţa mea şi azi e miercuri, îmi zic, a fost deja o zi aşa lungă, îmi zic, nu se mai întoarce odată Beyer la galerie? îmi zic şi e puţin frig în maşină şi ridic la loc scaunul în poziţie verticală şi mă întreb dacă să pornesc motorul şi să dau drumul la căldură, dar renunţ la idee şi îmi strâng paltonul negru mai strâns în jurul corpului şi îmi leg fularul mai strâns la gât şi imediat trebuie să sosească şi Beyer, îmi zic şi mă gândesc cum pictatul n-a fost un lucru pe care să-l fac pentru mine, nu, nu

am început să pictez pentru că aşa am vrut, ci pentru a servi unei cauze mai mari, da, poate că da, fiindcă uneori chiar asta îndrăznesc să cred, că tablourile mele slujesc regatul lui Dumnezeu, nimic mai puţin, îmi zic, şi asta credeam şi înainte să mă convertesc şi poate e pentru că mereu am simţit prezenţa lui Dumnezeu, într-un fel, orice o fi însemnând asta, îmi zic, şi spune-i cum vrei, dar acum, dintr-un motiv sau altul, simt brusc că am spus tot ce aveam de spus, da, simt că nu mai vreau să pictez, că nu mai am nimic de spus, nimic de adăugat, dar dacă mă opresc din pictat, ce-o să fac? poate să citesc mai mult? îmi place, de fapt, să citesc, şi poate o să fac rost de-o barcă de Barmen, cu botul ascuţit, şi-o să ies cu ea pe mare când e vreme bună, fiindcă mereu mi-a plăcut pe mare şi mereu mi-am dorit să-mi iau o barcă, da, toată lumea are nevoie de o barcă şi de un câine, mi-am zis, dar nu s-a nimerit, nu mi-am luat nici câine, nici barcă, îmi zic, fiindcă mereu m- am dedicat numai picturii, cumva, n-a fost niciodată loc pentru nimic altceva, nici pentru barcă, nici pentru câine, chiar dacă mam gândit de atâtea ori că e ceva ce mi-aş dori să am, o barcă şi un câine, de astea ai nevoie pentru o viaţă bună, mi-am zis, iar acum iată că m-am pricopsit cu un câine, cu Brage, şi-mi place mult, îmi zic şi vreau să scap de toate tablourile pe care le mai am, pe care le-am adunat toţi anii ăştia, iar printre ele se află şi două dintre primele tablouri pe care le-am pictat

după capul meu şi după cum am simţit şi nu după fotografii de case şi gospodării, iar tablourile astea două sunt două dintre cele mai bune pe care le-am pictat vreodată, cred asta cu tărie, îmi zic, şi tocmai de aceea, fiindcă de acolo a început totul, ca să zic aşa, de obicei ţineam unul dintre ele sprijinit de spătarul scaunului din pod, dar de multă vreme e portretul pe care i l-am făcut lui Ales, îmi zic şi nu vreau cu niciun chip să-l mut de acolo, cumva şi-a câştigat locul, sprijinit de spătarul scaunului, dar se întâmplă uneori să merg în debaraua camerei din stânga, unde-mi ţin tablourile, şi să apuc vreunul dintre tablourile de acolo şi să stau să-l privesc îndelung, îmi zic şi de câte ori n-am regretat că mi-am vândut tablourile de la început, le-am dat aproape gratis, le-am vândut pe nimic, da, îmi zic, la o expoziţie pe care am organizat-o singur la Centrul de Tineret din Barmen, îmi zic, ce penibil, iar în cealaltă încăpere din pod, unde ajungi pe uşa din dreapta când ajungi în capul scărilor, acolo îmi ţin tuburile de vopsea de ulei, pânză, pensule, sticlele cu terebentină şi şipcile din care fac rame pentru tablouri, îmi zic, şi încăperea asta are şi ea o debara, dar acolo nu intru decât rar de tot, nici nu vreau să mă gândesc la ea, fiindcă acolo ţin hainele şi celelalte lucruri ale lui Ales, după ce a murit nu am fost în stare să arunc nimic din lucrurile ei, aşa că le-am adunat pe toate acolo, i- am împăturit hainele cât de bine am putut,

pantalonii, fustele, chiloţii, sutienele, toate hainele şi toate celelalte lucruri ale ei, articolele de toaletă, putinele cosmetice pe care le folosea, dar nu, nu vreau să mă mai gândesc la asta, nu acum, nu, mai bine nu, îmi zic şi mă gândesc cum am învelit azi cu Âsleik în pături cele nouă tablouri mari şi cele patru tablouri mici, treisprezece tablouri în total, cele pe care le terminasem, şi apoi le-am dus la maşină şi le-am aşezat frumos în portbagaj, fiindcă atunci când mi-am cumpărat maşină nouă acum ceva ani, când s-a stricat cea pe care o cumpărasem când m-am mutat cu Ales în casa cea veche, a fost foarte important ca tablourile să-mi încapă în portbagaj, aşa că mi-am luat o maşină mare, încăpătoare, cât o dubită, cu bare transversale pe plafon, ca să-mi pot lega şipcile pentru rame de plafon, îmi zic, iar acum toate tablourile sunt frumos aranjate în portbagaj, împachetate bine în pături, şi abia aştept să scap de ele, să le descarc la Galeria Beyer, îmi zic, dar pe unde întârzie Beyer? fiindcă aştept de mult, îmi zic şi mă gândesc cât de bine va fi să ajung acasă, mereu e bine să mă întorc acasă, când sunt plecat aştept întotdeauna cu nerăbdare să mă întorc la vechea noastră casă din Dylgja, fiindcă mereu pentru mine va fi casa noastră, chiar dacă locuiesc acolo singur de atâţia ani, tot mă gândesc la casă ca la a noastră, dar trebuie să mă obişnuiesc s-o numesc casa mea şi atât, nu mai e casa noastră, ci casa mea şi atât, îmi zic şi

privesc zidul alb din faţă şi văd cum începe să cadă fulg după fulg de zăpadă şi să aterizeze pe parbriz şi privesc drept în faţă şi-l văd pe Asle zăcând pe patul de Spital şi un doctor deschide uşa şi merge la el şi îi ia pulsul şi el tremură şi are convulsii

Sper să se oprească în curând, zice Doctorul

şi cel care stă de pază în salon zice că variază foarte mult, uneori aproape că se opreşte cu totul din tremurat şi apoi începe din nou, zice el şi Doctorul zice că e bine şi merge apoi la celălalt pat şi Doctorul îşi pune palma în dreptul gurii şi nasului celui care zace întins acolo şi îi ia apoi pulsul şi zice că gata, s-a dus, iar cel care stă de pază pe scaun zice că nu a observat nimic neobişnuit şi Doctorul zice că e mort şi văd cum vin doi bărbaţi şi împing patul cu cel decedat afară din salon şi Asle rămâne singur în salon şi cel care stă pe scaun se ridică şi se duce la fereastră şi stă acolo uitându-se afară şi îl priveşte apoi pe Asle şi observă că a început din nou să tremure, să se scuture în sus şi în jos, iar eu nu pot pricepe de ce mi s-a năzărit că trebuie să merg înapoi la Bjprgvin ca să-l vizitez pe Asle la Spital şi ce întâmplare că l-am găsit zăcând în zăpadă pe aleea aia îngustă, pe Smalgangen, mai sus de treptele unei intrări, pur şi simplu zăcând acolo acoperit de zăpadă, îmi zic şi nu mai vreau să mă gândesc la Asle, îmi zic şi apoi mă gândesc că sunt un şofer priceput, singura problemă e că nu vreau să conduc prin oraş, nu-mi place, mă

pierd de tot, mă simt aşa bulversat că aş putea să lovesc vreun pieton în dezorientarea mea, îmi zic şi nimic n- ar putea fi mai rău, nu pot să-mi închipui nimic mai rău decât asta, să dau peste cineva cu maşina, să omor pe cineva cu maşina sau să schilodesc pe cineva cu maşina, nu suport gândul, îmi zic şi stau în maşină în parcarea Galeriei Beyer şi privesc zidul alb din faţă şi fulg după fulg se aşterne pe parbriz şi privesc zidul alb din faţă şi o văd pe Mama venind în fugă şi strigându-l pe Tata şi el vine şi dau amândoi buzna în camera lui Asle şi a Surorii şi Asle îi

urmează şi-l vede pe Tata scuturând-o şi zgâlţâind-o pe sora lui, Alida, şi Asle îl aude pe Tata zicând că nu ştie ce are, dar că Sora nu mai mişcă, parcă a murit, zice el şi Asle nu se mişcă şi Tatăl merge şi sună la Doctor şi Asle nu se mişcă şi se întreabă ce se întâmplă, nu înţelege nimic, îşi zice şi Mama şi Tata stau lângă patul surorii Alida, îşi aminteşte şi Doctorul vine şi intră în cameră şi zice că trebuie să fie sincer, zice, a murit, se întâmplă rar, dar se mai întâmplă ca copiii să moară subit, cel mai adesea e vorba de un defect congenital la inimă, zice Doctorul, dar tot ar fi bine să-i facă autopsie, zice, fiindcă atunci se poate stabili cu certitudine cauza morţii, zice Doctorul şi apoi pleacă, iar eu privesc zidul alb şi deja s-au aşternut aşa multi fulgi pe parbriz încât abia mai pot distinge zidul, iar fulgii cad aşa aproape unul de

celălalt că nici nu-i mai poţi distinge între ei, iar eu privesc zidul alb şi-l văd pe Asle în biserică şi totul e oribil, totul e dureros, îşi zice şi îşi aminteşte cum sora Alida a fost luată pe o targă care a fost urcată într-o ambulantă şi aceea a fost ultima dată când a văzut-o pe Sora, îşi zice, fiindcă a fost pusă într-un sicriu alb cu capac închis care se află acum în faţa altarului bisericii şi în biserică sunt toţi copiii de la şcoală şi mulţi adulţi şi totul e oribil şi insuportabil, îşi zice Asle şi îl aude pe Pastor zicând ceva despre cât de dificil ne e să înţelegem de ce sora Alida a murit atât de brusc, e dificil să înţelegem care a fost planul lui Dumnezeu în atotputernicia lui, dar cu siguranţă există un plan, chiar dacă nu îi putem înţelege scopul, zice Pastorul, apoi zice că Cristos a murit pentru păcatele noastre şi apoi s-a sculat din morţi şi aşa ne vom scula şi noi odată, zice el, într-o zi se va scula şi Sora din morţi, dar acum odihneşte întru Domnul, acum odihneşte în pacea lui Dumnezeu, aşa că nu trebuie să jelim, fiindcă Sora e fericită şi împăcată unde este acum, ceea ce era Sora cu adevărat e acolo, fiindcă acum pe pământ a rămas doar corpul ei, iar sufletul ei, spiritul, s-a ridicat la cer, la Domnul, iar ce a rămas nu e Sora, e doar un trup fără viaţă, zice Pastorul şi Asle îi dă dreptate Pastorului, fiindcă trupul surorii Alida, alb şi ţeapăn şi nemişcat, nu e Sora lui, e altceva, cu totul altceva decât Sora lui, fiindcă sora Alida era tocmai viaţa din acel trup lipsit

de viaţă din sicriul alb, iar când viaţa s-a dus, s-a dus şi Sora, pur şi simplu, sora Alida a dispărut cu desăvârşire, fiindcă acel trup din patul lor de acasă care zace acum în sicriul alb nu e sora Alida, ci doar ceva ţeapăn şi rece, îşi zice Asle şi se gândeşte cum n-are niciun sens ca sora Alida să moară şi că n-are cum să fie voia lui Dumnezeu, ci că, dimpotrivă, e ceva ce Dumnezeu nu şi-ar putea dori să se întâmple, îşi zice Asle şi eu privesc zidul alb din faţă şi fulgii de zăpadă au acoperit de-acum tot parbrizul maşinii şi nu mai văd zidul şi privesc parbrizul acoperit de zăpadă şi mă gândesc că Dumnezeu s-a făcut om şi a murit şi a înviat pentru a împărtăşi condiţia umană, suferinţa oamenilor, fiindcă împreună cu el, cu Cristos reînviat, au înviat toţi oamenii, îmi zic şi mă gândesc cum toate astea sunt doar vorbe fără noimă, îmi zic şi privesc parbrizul acoperit în întregime de fulgi de zăpadă, prin care nu mai pot să văd zidul alb din faţa maşinii şi mă gândesc că de vreme ce Dumnezeu e veşnic şi în afara timpului şi a spaţiului, totul este simultan în Dumnezeu, Dumnezeu este simultan tot ceea ce s-a întâmplat vreodată şi tot ce se întâmplă şi se va întâmpla, dintotdeauna şi pentru totdeauna, de aceea toţi morţii au înviat deja şi trăiesc precum au trăit înainte, dar în acelaşi timp ca parte a lui Dumnezeu, îmi zic şi privesc zăpada care acoperă parbrizul şi îl văd pe Asle cum stă în biserică şi se gândeşte că toate idioţeniile pe care le debitează Pastorul despre cum

există un sens în moartea fără niciun sens a surorii Alida sunt o insultă, pentru că Sora lui e moartă şi nu e niciun sens în asta şi din cauza asta nu există niciun sens în viată şi trebuie să trăieşti cu asta sau la fel de bine poţi să şi mori, îşi zice Asle, şi ca să ai putere să trăieşti cu suferinţa asta fără sens ar trebui să nu mai asculţi prostii fără sens precum cele debitate de Pastor, îşi zice Alse, fiindcă sensul despre care vorbeşte Pastorul e o suferinţă şi o pedeapsă, în vreme ce lipsa de sens îţi oferă cumva un soi de pace, îşi zice Asle şi se hotărăşte că nu vrea să se lase confirmat şi eu stau în maşina

parcată în faţa Galeriei Beyer şi privesc întruna zăpada care îmi acoperă acum parbrizul şi mă gândesc cum cel mai important aspect al picturii e să poţi să renunţi la timp, să ştii când un tablou transmite tot ce poate transmite, fiindcă dacă continui prea mult ajungi cel mai adesea să strici tabloul, am ştiut asta încă de când mi-am pictat primul tablou, îmi zic, fiindcă sigur că poţi să ştergi pânza şi să pictezi totul de la capăt sau să pictezi peste, dar atunci tabloul nu se mai oferă de la sine, iar un tablou trebuie să se întâmple ca un eveniment, trebuie să vină de la sine, ca ceva ce se întâmplă pur şi simplu, ca un dar, un tablou bun e un cadou şi un soi de rugăciune, e un cadou şi o rugăciune de mulţumire în acelaşi timp, îmi zic, şi niciodată n-aş fi putut picta un tablou bun doar cu puterea voinţei, fiindcă arta se

întâmplă pur şi simplu, arta are loc spontan, pur şi simplu, iar după ce am dus un tablou cât de departe am putut, mă dau un pas în spate şi-l privesc în întuneric, îl privesc în întunericul cel mai adânc pe care reuşesc să-l obţin în cameră, îmi zic, şi în timpul verii nu se face nicicând întuneric cu adevărat şi de aceea cele mai bune perioade pentru mine ca pictor sunt toamna şi iarna, iar tablourile pe care le pictez primăvara şi vara trebuie să aştepte până toamna sau iarna ca să le pot privi cum trebuie, adică pe întuneric, trebuie să mă uit la tablouri pe întuneric ca să văd dacă strălucesc şi ca să le fac să strălucească mai mult sau mai bine sau mai adevărat sau nici nu ştiu cum să zic, în orice caz, tabloul trebuie să poarte în sine acel întuneric luminos, îmi zic şi mă gândesc că mă voi apuca de pictat de îndată ce mă întorc azi acasă, fiindcă am o presimţire că ceva a luat sfârşit, că nu voi mai putea picta, că nu mai vreau să pictez, că nu mai am nicio dorinţă s-o fac, nicio pornire, aşa că trebuie să încep o nouă pictură chiar astăzi, îmi zic, şi o să mă întorc acasă cât de repede pot, asta dacă vine Beyer odată înapoi, îmi zic, Beyer preferă mereu să organizăm expoziţia cu puţină vreme înainte de Crăciun, e de părere că e cea mai bună perioadă dacă vrei să vinzi cât mai multe tablouri, iar expoziţia rămâne deschisă până după Anul Nou şi adesea cele mai multe tablouri se vând în seara Anului Nou, îmi zic, iar când vin în timpul Adventului, ca astăzi, cu

maşina la Bjprgvin să-mi aduc tablourile la galerie, să-i livrez tablourile lui Beyer, e ca şi cum aş încheia ceva ca să pot să-ncep ceva nou, îmi zic şi mă gândesc că nu mai simt dorinţa să încep un nou tablou cum mi se întâmplă de fiecare dată după ce scap de tablourile terminate şi le aduc la Beyer, de obicei simt o nevoie puternică de-a începe să pictez ceva nou chiar în aceeaşi zi şi după ce transport tablourile încep un tablou nou, fiindcă într-un fel toate tablourile dintr-o expoziţie sunt legate între ele, sunt ca un singur tablou, îmi zic, iar nevoia asta de-a picta, pe care am simţit- o încă de când eram copil, poate nevoia asta pur şi simplu să dispară? la început pictam bine şi atât, îmi doream să pictez fiindcă eram priceput la asta, dar după aceea priceperea a devenit de-a dreptul neimportantă, ba chiar greşită, nu voiam să fiu priceput, ci pictam ca să exprim ceva ce nu se putea spune altfel, pictam pentru a exprima o prezenţă îndepărtată, aşa îmi închipui, pentru a face întunericul să lumineze, pentru a scoate la lumină întunericul strălucitor, îmi zic, şi de câte ori nu m-am gândit la asta, îmi zic, fiindcă gândesc mereu şi mereu aceleaşi gânduri şi pictez mereu şi mereu acelaşi tablou, aşa e, dar totodată fiecare tablou e unic şi toate sunt legate ca într-un soi de serie şi fiecare expoziţie e o serie diferită, dar finalmente, toate tablourile pe

care le-am pictat sunt legate între ele şi constituie

un singur tablou, o singură imagine, îmi zic, fiindcă într-un cotlon sau altul dinlăuntrul meu se află o imagine care e imaginea mea cea mai intimă, pe care încerc iar şi iar să o pictez, şi cu cât mă apropii mai tare de acea imagine, cu atât tablourile devin mai bune, dar imaginea cea mai intimă din mine nu e nicio imagine, fireşte, fiindcă imaginea cea mai intimă, cel mai adânc îngropată în mine nu există, ci într-un fel doar este, doar o simt fără ca ea să existe, este, dar nu există, e de negăsit, şi totuşi imaginea asta, care nu e o imagine, se află deasupra tuturor celorlalte imagini şi le atrage mai mult sau mai puţin către sine, îmi zic, dar poate am pictat tot ce se putea picta pornind de la această imagine? mă întreb, poate într-un fel am reuşit să pătrund în imaginea asta cea mai intimă şi astfel am distrus-o? mă întreb, dar a reuşi să pătrunzi până la cea mai intimă imagine şi să o priveşti nu înseamnă oare a muri? nu e oare totuna cu a-l privi pe Dumnezeu în faţă? pentru că cel care îl vede pe Dumnezeu a murit deja, precum stă scris, îmi zic şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi îl văd pe Asle în cameră şi apoi pe Mama, care stă şi se uită la el

Nu vrei să fii confirmat? întreabă ea

şi se lasă pe canapea

N-am mai auzit până acum să nu vrea cineva să fie confirmat, zice ea

Ce vorbe-s astea? zice ea

şi zice că e un obicei vechi, confirmarea e trecerea de la copilărie la maturitate, zice ea

Aşa e, cum zice maică-ta, zice Tata

şi măcar o dată a zis şi el ceva, nu se întâmplă foarte des, îşi zice Asle

Trebuie să fii confirmat, zice Tatăl

şi zice că dacă e confirmat, va primi cadouri, iar el şi Mama o să dea o petrecere pentru el şi Asle va primi costum negru şi cămaşă albă şi cravată, la fel ca toti băieţii de vârsta lui, şi toate fetele primesc *bunad,* **o rochie tradiţională cu model de Hardanger, aşa se face, zice Tatăl şi Asle îşi zice că ar putea atunci la fel de bine să primească confirmarea, nu-i aşa greu, dar se gândeşte că îndată ce va fi destul de mare, îndată ce va împlini şaisprezece ani, îi va scrie**

Pastorului si va ieşi din Biserica de Stat, fiindcă creştinismul cum e propovăduit acum e doar ca să facă oamenii să sufere, nu face decât să înrăutăţească lucrurile, îsi zice Asle si eu stau în maşină si mi-e puţin frig şi aştept ca Beyer să se întoarcă la galerie şi privesc zăpada care acoperă parbrizul maşinii şi-l văd pe Asle şezând la masa lui din camera din Aga în ziua în care împlineşte şaisprezece ani şi scriindu-i o scrisoare Pastorului din Stranda şi îi scrie că vrea să iasă din Biserica de Stat şi eu privesc zăpada care acoperă parbrizul şi mă gândesc că abia când am întâlnit-o pe Ales am început să cred că numai Dumnezeu, şi nimeni altcineva, era aproape de sora

Alida când a murit şi că se odihneşte acum în pacea Domnului, în lumina Domnului, îmi zic, fiindcă moartea nu e adusă de Dumnezeu, ci a intrat în lume ca urmare a faptului că oamenii s-au îndepărtat de Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu e iubire şi liberul-arbitru e o precondiţie a iubirii şi de aceea implicit şi a păcatului, sau a morţii, cea care îi separă pe oameni de Dumnezeu, îmi zic, iar Dumnezeu şi oamenii s-au reunit în Cristos, în şi prin şi cu moartea lui pe cruce, aşa că în moarte oamenii şi Dumnezeu se reunesc, dar au toate astea vreun sens? are vreun sens să gândeşti asa? îmi zic, dar asta credea Ales, îmi zic şi mă gândesc cum Ales sa născut în Biserica Catolică fiindcă mama Judit era catolică, era din Austria şi s-a mutat în Norvegia, iar Ales şi cu mine am vorbit şi am tot vorbit despre asta şi în cele din urmă mi-am dat seama că e adevărat ce spunea, era adevărat în felul său, fiindcă eu şi Ales am mers împreună la slujbă şi euharistia, cum se numeşte, înseamnă că atât Cristos, cât şi cei care participă la slujbă se oferă drept ofrandă, inclusiv prin faptul că se preschimbă ei înşişi în trupul lui Cristos prin azimă, cum îi spune, şi astfel ei mor pentru morţii lor apropiad cu fiecare slujbă şi învie cu morţii lor apropiaţi la fiecare slujbă, zicea Ales şi părea adevărat, real, îmi zic şi mă gândesc că sigur ăsta nu e singurul adevăr, dar e şi el un adevăr, îmi zic, e aproape ca o limbă, fiindcă fiecare limbă îţi dă acces la o parte a realităţii, iar religiile sunt doar

diferite limbi care pot avea toate adevărul lor sau lipsa lor de adevăr, îmi zic şi e o prostie să crezi că Dumnezeu e ceva definit, definibil, ceva despre care se poate spune ceva, orice, zicea Ales şi avea, fireşte, dreptate, îmi zic şi mă gândesc că oamenii nu pot avea liber-arbitru atâta timp cât Dumnezeu e veşnic şi conţine totul în sine, trecut, prezent, viitor, sau se poate, evident, fiindcă Dumnezeu poate să ştie totul despre tot, poate conţine totul în sine, chiar dacă nu îşi doreşte asta, chiar dacă nu el a pus totul în mişcare, îmi zic, dar astfel de gânduri nu înseamnă mare lucru, iar despre adevărul pe care-l poartă în sine credinţa, în cel mai bun caz doar arta poate să vorbească uneori, sau să nu vorbească, ci să-l arate, îmi zic şi mă gândesc că şi Ales a spus că Dumnezeu nu e atotputernic, ci e puternic prin propria sa neputinţă, puternic este Dumnezeu cel care s-a dat neputincios şi s- a lăsat crucificat ca Isus Cristos, neputinţa e cea care îi conferă putere, atotputere, fiindcă veşnicia, adică Dumnezeu, este neputinţă şi nu putere, îmi zic, sau cel puţin asta credea Ales, îmi zic şi mă gândesc cum toate astea sunt doar gânduri goale, dar aşa cred şi eu acum, că neputinţa oferă putere, dar ce gândesc sau nu gândesc eu nu are absolut nicio importanţă, îmi zic şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi mă gândesc cum m-am oprit alaltăieri aproape de casa maro, în refugiu la marginea drumului, şi cum am văzut de acolo un

cuplu împreună într-un loc de joacă, unde se dădeau în leagăn ca nişte copii şi se dădeau în balansoar şi se jucau în cutia cu nisip, şi mi-a plăcut să-i privesc, îmi zic şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi mă întreb ce s-a ales de toată lumea, Sigve a murit cu mulţi ani în urmă, a căzut mort într-o dimineaţă când a pornit spre muncă, asta ştiu, dar ce s-a ales de Geir şi Terje şi Olve, băieţii cu care cântam în trupă pe când mergeam la şcoală? şi de Amund, cel care mi-a luat locul? îmi zic şi cineva parcă zicea că Olve e la închisoare sau că a dat lovitura şi că a făcut parte din diverse trupe de muzică pentru dans, îmi amintesc, fiindcă după ce m-am mutat la Aga n-am mai dat aproape deloc prin Barmen, fiindcă mă neliniştea întoarcerea acolo, nu-mi dau seama de ce, dar mă umplea de nelinişte şi mă întorceam acasă în aceeaşi zi în care mă duceam în vizită, aşa că nu am înnoptat niciodată în Barmen de când m-am mutat la Aga ca să încep Liceul, mă gândesc, şi e incredibil că am ajuns la Liceu, fiindcă, să fiu sincer, eram foarte slab la învăţătură, eram de-a dreptul greu de cap, asta eram, şi cel mai rău a fost la socotit, la matematică, nu reuşeam nicicum să pricep numerele, nu aveau nicio noimă şi, drept să spun, nici acum nu au nicio noimă, îmi zic, şi din cauza asta în şcoala primară desenam în caietele de matematică, şi desenam aşa bine încât învăţătorul le-a spus părinţilor mei că am aplecare pentru desen şi poate şi pentru pictură pe deasupra,

şi că de aceea poate ar trebui să-mi cumpere instrumente pentru pictură, iar ei mi-au cumpărat, dar la matematică am rămas la fel de slab, totuşi învăţătorul a reuşit în cele din urmă să mă înveţe bazele, astfel că după mari eforturi reuşeam să fac ce mi se cerea, şi am învăţat că important nu era să încerc să gândesc de unul singur, ci doar să fac ceea ce mi se spunea să fac, ţinând la distanţă orice fel de gând, şi să rezolv în ordinea corectă ceea ce îmi spunea învăţătorul să rezolv, şi abia aşa am reuşit să nu rămân corigent la matematică, îmi zic pe când stau în maşină şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi mă gândesc ca după ce descarc toate tablourile la galerie să iau un taxi direct la Spital, fiindcă astăzi trebuie să mi se dea voie să- 1 vizitez pe Asle, nu? îmi zic şi dacă Asle o să vrea să îi aduc ceva o voi face, mă simt destul de obosit, mi-e somn, sunt extenuat, să fiu sincer, dacă stau să mă gândesc, fiindcă nici nu mai sunt aşa tânăr, nu, deloc, adevărul e că sunt un om bătrân, îmi zic şi sunt aproape singur pe lume, s-o zic şi pe asta, nu am contact cu multă lume în afară de Âsleik şi Beyer, de fapt numai cu ei doi şi cu Asle pe deasupra, îmi zic, fiindcă eu şi Ales am trăit foarte fericiţi împreună, numai noi doi, parcă nici ea şi nici eu nu aveam nevoie de nimeni altcineva, aveam lumea noastră împreună, aşa era, şi sigur că îl cunoşteam pe Âsleik şi că vorbeam şi cu el pe când trăia Ales, dar am început să ne petrecem mai mult timp împreună

mai ales după ce Ales a murit, iar pe Asle îl cunosc de mulţi ani şi pe Beyer îl cunosc dintotdeauna, iar eu şi cu Beyer suntem prieteni în felul nostru, dar suntem prieteni mai mult când vine vorba de artă, ca să zic aşa, sau mai degrabă suntem parteneri de afaceri, cum poate ar zice Beyer, îmi zic şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi îl văd pe Asle în faţa Tatălui şi Tatăl îi spune că s-a gândit că Asle ar putea încerca să organizeze o expoziţie cu toate tablourile pe care le-a pictat şi că ar putea să câştige astfel câteva coroane, care i-ar prinde bine acum că se va muta la Aga din toamnă ca să înceapă Liceul, zice Tatăl, nu că ar şti sigur că şi-ar dori cineva să cumpere tablouri, fiindcă nu ştie deloc, dar nu strică să încerce, zice Tata şi zice apoi că acum, dacă tot e vară, Asle poate să-şi expună tablourile în Centrul de Tineret din Barmen, da, fiindcă oamenii cumpără de toate, aşa că cine ştie, poate reuşeşte să vândă un tablou sau două, merită încercat, în orice caz, zice Tata, fiindcă atât de multi din sat, din Barmen, dar şi câţiva din Stranda l-au pus să le picteze casele şi grădinile cu acareturi cu tot, aşa că mulţi dintre ei ar veni să vadă expoziţia, iar acum, pe timpul verii, erau şi mulţi de la oraş, mai ales oameni din Bjprgvin, care treceau prin Barmen cu maşina, şi poate s-ar opri câţiva să se uite la tablouri, zice Tatăl şi zice că-l poate întreba pe şeful de magazin de la Cooperativă

dacă Asle are voie să lipească un afiş în vitrină

pentru o Expoziţie Artistică la Centrul de Tineret din Barmen, dar pentru asta Asle trebuie să facă un afiş care să fie expus în vitrina Cooperativei astfel ca toată lumea din Barmen care îşi face cumpărăturile la Cooperativă să afle de ea, de Expoziţia Artistică de la Centrul de Tineret din Barmen, zice Tatăl şi fireşte că atunci va începe toată lumea să vorbească despre asta, da, expoziţia lui Asle va fi pe buzele tuturor, aşa că sigur vor veni oameni să-i vadă tablourile, dar c-o să vrea cineva să-i cumpere vreun tablou, de asta nu-i deloc sigur, ba chiar se îndoieşte, dar, cum a zis, merită o încercare, zice Tatăl, fiindcă cine ştie, poate chiar o să vrea cineva să-i cumpere vreun tablou, chiar dacă niciunul dintre ele nu aduce a nimic, nu seamănă cu nimic, de vreme ce oamenii sunt diferiţi şi au gusturi diferite, zice el, dar dacă nimeni nu are ocazia să vadă tablourile şi ele doar stau grămadă în camera lui Asle, atunci chiar că n-o să le cumpere nimeni niciodată, zice Tatăl, oamenii trebuie să-i vadă tablourile, altfel niciunul dintre ele n-o să fie vândut vreodată, zice Tatăl şi lui Asle sigur o să i se dea voie să expună în

Centrul de Tineret din Barmen, zice Tatăl şi Asle se gândeşte că nui o idee aşa rea, chiar dacă nu vinde niciun tablou, măcar va avea o expoziţie proprie, aşa că îl va întreba pe Şeful Grupului de Tineret din Barmen dacă îl lasă să organizeze o expoziţie în Centrul de Tineret din Barmen vara asta, în iulie, şi el

va picta un afiş pe care Tatăl îl va lipi în vitrina Cooperativei, îşi zice Asle, şi poate oamenii vor veni să se uite la tablourile lui, oameni din Barmen care deja au cumpărat tablouri de la el şi poate câţiva din Stranda, poate o să dea o fugă să se uite chiar unul-doi şi din Bjprgvin care sunt în trecere, cine ştie, îşi zice Asle, şi poate va reuşi să şi vândă, fiindcă tablourile astea sunt mult mai bune şi mai adevărate decât toate celelalte tablouri pe care le-a pictat după fotografii, îşi zice, da, chiar ar trebui să facă o expoziţie cu ele, îşi zice Asle şi eu stau în maşină şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi mă gândesc că nici nu ştiu dacă mai ninge şi mă gândesc cum Beyer trebuie să se întoarcă în curând la galerie şi privesc zăpada care acoperă parbrizul şi-l văd pe Asle în faţa afişului din vitrina Cooperativei şi în partea de sus a afişului scrie Expoziţie Artistică şi Asle a pictat Centrul de Tineret din Barmen şi a scris dedesubt că va avea loc o expoziţie la Centrul de Tineret din Barmen, care va fi deschisă între ora două şi cinci toată luna iulie, fiindcă în ziua în care Tatăl a venit cu ideea de a organiza expoziţia, îşi aminteşte Asle, expoziţia la al cărei afiş se uită acum, a mers direct la Şeful Grupului de Tineret din Barmen şi l-a întrebat dacă i-ar putea pune la dispoziţie Centrul de Tineret din Barmen pentru a organiza vara asta o expoziţie cu tablourile pictate de el şi Şeful a zis că sigur că da, cum să nu, i-a zis şi Asle a primit cheia

Centrului de Tineret din Barmen şi eu stau acum în maşină şi e frig şi mă gândesc de ce nu vine Beyer odată ca să pot descărca tablourile şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi îl văd pe Asle şezând la o masă din fata scenei în Centrul de Tineret din Barmen, gândindu-se cum şi-a ales nouă tablouri pentru expoziţie şi le-a cărat până la Centrul de Tineret din Barmen în mai multe ture, dar nu erau mai mult de doi kilometri de mers, aşa că a terminat repede, iar când toate tablourile au ajuns în cele din urmă la Centrul de Tineret din Barmen, Asle a luat un ciocan şi s-a apucat să bată cuie în pereţi ca să agaţe tablourile, toate cele nouă tablouri, avea mai multe, dar două dintre ele nu voia să le vândă, ci voia să le păstreze pentru sine, şi mai erau şi câteva de care nu era pe de-a întregul mulţumit sau pe care nu le terminase, dar i se părea că nouă sunt suficiente şi că privite împreună creează o imagine frumoasă, dar peisajul pictat din spatele scenei, cu satul şi munţii înalţi şi fiordul albastru şi mestecenii în floare trăgea în jos tablourile lui, le strica cumva, le făcea mai urâte, îşi zicea Asle şi sa întors acasă la Mama, îşi aminteşte pe când stă la masă în Centrul de Tineret din Barmen, şi i-a cerut să împrumute patru cearşafuri albe, pe care le-a primit şi le-a dus la Centrul de Tineret din Barmen şi, urcându-se pe o masă găsită în spatele unui colţ de scenă, a reuşit să întindă cele patru cearşafuri peste decorul din spatele

scenei şi la final scena era acoperită cu totul de cearşafurile albe şi semăna acum cu o fantomă, îşi zice Asle, dar nu făcea nimic, îşi zice, iar cu asta expoziţia era gata, nu mai trebuia decât să aştepte vizitatorii, îşi zice Asle şi a reuşit în cele din urmă să aducă masa în sală, în faţa scenei, şi a găsit în spatele scenei şi un scaun pe care l-a adus în sală şi l-a pus în dreptul mesei, chiar în faţa scenei, iar acum şade la masă acolo, îşi zice, şade şi priveşte

tablourile şi totul e pregătit, nu mai trebuie decât să vină lumea, îsi zice şi aude paşi apropiindu-se şi uşa se deschide şi Şeful Grupului de Tineret din Barmen intră în sală şi- 1 vede pe Asle stând la masă şi Asle se ridică şi vine în întâmpinarea Şefului

Văd că ţi-ai agăţat deja tablourile, zice el

si Şeful observă o cutie de cuie şi un ciocan pe care Asle le-a lăsat pe podea

Da, zice Asle

A mers uşor, am adus tablourile de acasă în mai multe drumuri, dar a mers uşor, zice el

Şi astăzi le-ai şi agăţat pe pereţi? zice Şeful

Cu cuie, zice el

Da, zice Asle

Nu te-ai gândit că o să laşi urme pe pereţi? întreabă Şeful

Şi sunt doar câţiva ani de când am zugrăvit, zice el

Dar tablourile nu puteau să stea pe jos, pur şi simplu, zice Asle

Nu, presupun că nu, zice Şeful

Dar puteai să le propteşti de nişte spătare de scaune, nu? zice el

Scoatem scaunele din sală de fiecare dată când organizăm seri de dans, dar în restul timpului le depozităm pliate în încăperea de lângă, zice el

şi face semn către o uşă

Dar ce-i facut e bun făcut, zice Şeful

şi se plimbă prin sală şi contemplă tablourile şi se opreşte la un moment dat şi se întoarce spre Asle şi-i zice că se aştepta la alte tablouri, parcă picta altfel înainte, picta astfel încât îţi dădeai seama ce a vrut să arate în tablou, puteai să-ţi dai seama şi a cui casă era pictată, dar acum nu mai e cazul, acum nu poţi să-ţi dai seama nici măcar ce e în tablouri, de ce s-a apucat să mâzgălească aşa tablouri, fiindcă Asle pictase nişte tablouri aşa bune înainte, în fiecare casă din Barmen şi chiar şi în mai multe case din Stranda erau tablouri pictate de Asle cu case şi gospodării, hambare şi grădini, pomi fructiferi în floare şi fiorduri şi munţi, dar tablourile de acum nu seamănă cu nimic, deci dacă ştia că Asle avea de gând să vină cu tablouri din astea, nu ştie, zău, dacă i-ar fi dat voie să le expună în Centrul de Tineret din Barmen, zice Şeful Grupului de Tineret din Barmen şi zice că genul ăsta de tablouri sigur n-o să le placă sătenilor, unii sigur o să vină să vadă expoziţia, dar când o să le spună celorlalţi despre tablouri, n-o să mai vină nimeni după aceea,

zice el

Chiar credeam c-o să arate altfel, zice el

C-o să semene cu ceva, c-o să aducă a ceva, ca celelalte tablouri ale tale, zice el

şi Asle se gândeşte că Şeful Grupului de Tineret din Barmen înţelege pictura şi arta în general cam cât le înţelege o vacă şi probabil că şi restul celor din Barmen la fel de puţin, înţeleg pictura şi arta în general cam cât le înţelege şi o vacă, îşi zice Asle şi eu stau în maşina mea parcată în dreptul maşinii lui Beyer din parcarea Galeriei Beyer şi mă gândesc că de-acum sigur nu mai e mult până se întoarce Beyer la galerie, îmi zic şi privesc zăpada de pe parbriz şi îl văd pe Asle stând la o masă în faţa scenei din Centrul de Tineret din Barmen şi pe masă se află un caiet de schiţe şi în mână tine un creion şi Asle îşi zice că până acum au fost ceva oameni pe la expoziţie, oameni pentru care a pictat în trecut, şi toti au zis acelaşi lucru, îşi zice, au zis că se aşteptau la cu totul altceva, nu pricep nimic din tablourile astea, iar el, Asle, poate picta mult mai bine de atât, pentru că oricine poate să picteze aşa tablouri, sau mai bine zis să mâzgălească sau cum să zică altfel, iar Asle stă în sală şi nu mai vine nimeni la expoziţie, dar nu face nimic, îşi zice el, fiindcă are un caiet de schiţe şi un creion şi poate să stea acolo singur, înconjurat de propriile tablouri, de tablourile pe care le-a creionat şi pictat, şi să facă schiţe pentru noi tablouri pe care vrea să le picteze,

nu se poate mai bine de atât, nu? îşi zice Asle şi se gândeşte cum fiecare desen pe care îl face în caiet o să devină cândva o pictură în ulei pe pânză, fiindcă desenează imagini pe care le-a văzut şi care i s-au adunat în cap şi de care vrea să scape pictându-le, îşi zice Asle şi se gândeşte cum Tatăl, după câteva zile în care nu s-a vândut niciun tablou, i-a zis că poate ar fi o idee bună să prindă cu piuneze un bileţel cu Vândut sub câteva tablouri, pentru că oamenii uneori îşi doresc un lucru numai după ce şi-l doresc alţii, zice Tatăl

Aşa sunt oamenii, a zis el

Dacă vrea unul ceva, repede-repede vrea şi altul să-l aibă, a zis el

şi atunci Asle a prins în piuneze bileţele cu Vândut sub cinci dintre cele nouă tablouri, şi nici nu le-a pus bine, îşi aminteşte Asle, că a şi venit cineva care mai fusese o dată pe acolo să vadă expoziţia şi a început să se plimbe de la tablou la tablou şi să contemple îndelung fiecare tablou şi Asle s-a ridicat şi s-a dus la el

Va plac tablourile? zice el

şi se gândeşte că bărbatul ăsta a mai trecut pe aici să se uite la tablouri, nu au venit la expoziţie aşa multi oameni încât Asle să nu- si amintească de fiecare dintre ei, îşi zice, iar acest bărbat e şi uşor de ţinut minte, de vreme ce nu ocupă aşa mult spaţiu, mărunt şi firav cum e el

Esti din Stranda? zice Asle

Nu, nu, zice bărbatul

şi Asle îşi dă seama imediat după accent că e din Bjprgvin şi bărbatul din Bjprgvin dă din cap şi zice că e din Bjprgvin, cum sigur şi-a dat seama după accent, zice şi îi întinde lui Asle mâna şi Asle dă mâna cu el şi bărbatul zice Beyer şi Asle zice Asle şi cel care se numeşte Beyer zice că poate va cumpăra un tablou, a venit şi s-a uitat la toate tablourile acum câteva zile şi nu reuşeşte să şi le scoată din cap, zice el

E ciudat, zice Beyer

E ca şi cum mi s-ar fi întipărit în minte, zice el

şi mai ales un tablou anume i s-a întipărit în minte şi tocmai tabloul ăsta voia să-l cumpere, dar iată că sub tablou e un bileţel cu Vândut, aşa că trebuie să-şi aleagă altul, zice el, dar întrebarea e, desigur, cât cere Asle pentru un tablou, zice el şi Asle îsi zice că ar fi bine să scoată măcar cât l-a costat să picteze un tablou şi încă câteva coroane pe deasupra, dar nu multe, fiindcă atunci n-o să vândă niciun tablou, îşi zice şi îi zice cât cere pentru un tablou şi Beyer zice că atât sigur îşi permite să plătească şi că gata, bat palma, apoi se mai plimbă de la tablou la tablou şi se opreşte în faţa unuia şi îl priveşte îndelung şi apoi merge la unul sub care e un bileţel cu Vândut şi merge apoi la Asle şi îi zice că a găsit un tablou pe care şi-l doreşte, dar că-i pare groaznic de rău că n-a

venit mai devreme, ca să poartă cumpăra tabloul pe care l-a văzut iniţial şi care i-a revenit în minte iar şi iar, care l-a obsedat, zice el şi Asle îi zice că-l poate întreba pe cel care a cumpărat tabloul dacă nu i-ar plăcea să cumpere altul în locul aceluia, zice el, aşa că dacă Beyer se întoarce a doua zi, poate o să reuşească să aranjeze lucrurile astfel încât să poată cumpăra tabloul pe care şi-l doreşte cu adevărat, zice Asle

Mulţumesc, zice Beyer

Mulţumesc mult de tot, zice el

Si eu îţi mulţumesc, zice Asle

si zice că nu s-au vândut foarte multe tablouri, după cum vede şi el, apoi Beyer pleacă şi deja m-am săturat să aştept, vreau să vină odată Beyer ca să-mi descarc tablourile în galerie, mă gândesc şi privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul şi-l văd pe Asle la o masă în Centrul de Tineret din Barmen şi-l vede pe Beyer apropiindu-se de el şi Asle îi zice că l-a convins pe cumpărător să-şi aleagă un alt tablou şi că Beyer poate să cumpere tabloul pe care şi-l dorea iniţial, zice Asle şi Beyer zice că îl ia pe acela şi pe celălalt care i-a plăcut mult, aşadar două tablouri, dacă preţul e acelaşi pentru ambele, zice el şi Asle zice că preţurile sunt aceleaşi şi Beyer îi dă banii în mână şi zice că de vreme ce în curând trebuie să pornească înapoi spre Bjprgvin, ar fi recunoscător dacă ar putea lua tablourile chiar acum şi Asle zice că nu-i nicio problemă şi scrie apoi Vândut pe două foi în caietul

lui de schiţe şi le rupe din caiet şi se duce şi dă jos de pe perete cele două tablouri pe care lea cumpărat Beyer şi le aşază pe podea şi în locul lor agaţă de cuiele rămase în perete cele două bileţele pe care scrie Vândut şi Beyer ia cele două tablouri şi zice că i-a făcut plăcere şi că speră c-o să se mai întâlnească şi că Asle trebuie să continue să picteze, fiindcă are talent la pictură, mult talent, zice Beyer şi zice apoi că e sigur că se vor reîntâlni, zice el, apoi Beyer pleacă şi Asle rămâne la masă şi continuă să deseneze în caiet şi în curând mai apar trei persoane care zic cam acelaşi lucru, că după ce au stat acasă şi s-au mai gândit, parcă e totuşi ceva deosebit la tablourile astea şi îşi doresc să cumpere unul, asta zic unul după altul, toţi zic aproape acelaşi lucru, iar partea ciudată e că Asle nu îi cunoaşte pe niciunul dintre ei, dar poate nici nu e aşa bizar, fiindcă toţi sunt din Bjprgvin şi fiecare îşi alege tabloul şi întreabă câţi bani vrea Asle pe el şi Asle cere acelaşi preţ pentru toate tablourile, acelaşi pe care i l-a cerut şi lui Beyer şi toţi cei trei din Bjprgvin îi dau lui Asle banii în mână şi îl întreabă dacă e în regulă să ia tablourile chiar acum şi Asle zice că e în regulă şi, după ce pleacă ei, Asle merge şi ia biletele din dreptul tablourilor sub care scrie Vândut, fiindcă sub fiecare dintre cele patru care au rămas e un bilet pe care scrie Vândut, când de fapt niciunul dintre ele nu e vândut cu adevărat, şi agaţă în cuie biletele în locul tablourilor care sunt vândute

cu adevărat, Asle a vândut deja cinci tablouri şi acum scrie Vândut în patru locuri goale de pe perete şi nu mai scrie Vândut sub niciunul dintre tablourile rămase, îşi zice Asle, dar nu e rău că a reuşit să vândă cinci, îşi zice şi se aşază la masa din fata scenei şi stă acolo şi desenează şi se gândeşte că îi merge cât de bine se poate, îşi zice, dar îşi dă seama că îi lipsesc tablourile vândute, îşi zice Asle şi în curând va umple caietul de schiţe cu studii pentru imaginile care i s-au fixat în cap şi se gândeşte cum toate schiţele astea vor ajunge cândva tablouri în toată regula, sau nu chiar toate, dar în orice caz câteva dintre ele, în orice caz unele dintre desene vor ajunge picturi în ulei pe pânză, îşi zice, vor deveni tablouri, îşi zice Asle şi-l vede pe Beyer, cel care i-a cumpărat deja două tablouri, intrând din nou în sală, era şi timpul să vină cineva, îşi zice Asle, fiindcă n-a mai intrat de mult cineva să-i viziteze expoziţia şi mai are doar patru tablouri de vândut, aşa că se gândea că nu are rost să mai aştepte, dar a scris pe afiş programul expoziţiei, aşa că trebuie să-l respecte, îşi zice Asle şi Beyer îl salută cu o mişcare din cap şi-i dă bună ziua şi merge apoi să se uite la cele patru tablouri care au rămas pe pereţi, se plimbă tacticos de la tablou la tablou, privindu-le îndelung, tablou cu tablou, şi Asle îşi zice că e ciudat ca Beyer, cum îl cheamă, să se întoarcă, îşi zice, iar Beyer se apropie de Asle şi zice că îi plac aşa mult tablourile lui încât vrea să le cumpere şi pe cele

patru rămase, dacă Asle

e de acord să le dea la acelaşi prêt ca data trecută, zice el

E ceva în tablourile tale, zice Beyer

Ceva întru totul unic, zice el

Dar întrebarea e, fireşte, cât vrei pe ele, zice el

ŞÎ Asle zice că le poate lua la acelaşi preţ ca data trecută şi Beyer zice că bat palma şi-şi scoate portofelul şi plăteşte tablourile şi zice că n-are de ce să plângă de preţ şi Beyer zice că era în drum spre Stranda, spre cabana unor cunoştinţe, şi că s-a oprit la Cooperativă şi a văzut afişul despre Expoziţia de Artă în vitrină, da, afişul era mai degrabă un tablou, şi chiar dacă ceea ce reprezenta afişul nu era foarte interesant, Centrul de Tineret din Barmen era bine pictat şi de aceea s-a gândit că ar merita să treacă pe la expoziţia asta de artă, şi-a zis

Si ai tot viitorul în fată, zice el

E limpede, zice el

Şi mă pricep la pictură, să ştii, zice

şi repetă că se numeşte Beyer şi îl întreabă din nou pe Asle cum se numeşte şi zice că dacă îşi aminteşte bine erau puse biletele cu Vândut sub cel putin două dintre tablourile pe care le-a cumpărat adineauri, zice şi îl priveşte pe Asle, care nu zice nimic, şi apoi Beyer zice salut şi ia două tablouri cu el şi Asle zice că poate să le care el pe celelalte două şi Beyer merge la maşină şi pune tablourile în portbagaj şi între ele

pune pături şi Asle stă şi se uită la el şi Beyer se urcă în maşină şi porneşte şi Asle intră şi priveşte peretii goi şi îl întristează să vadă că toate tablourile au dispărut, fiindcă i-ar fi plăcut să le păstreze pe toate pentru el, îşi zice Asle, şi se simţise aşa bine şi liniştit stând singur în Centrul de Tineret cu tablourile în jurul lui şi făcând schiţe pentru tablouri pe care avea să le picteze cândva, măcar câteva dintre ele aveau să ajungă tablouri în toată regula, dar acum n-a mai rămas niciun tablou, acum e totul trist şi gol, îşi zice Asle şi se gândeşte că de picturile cu case şi gospodării, cele pe care le făcea în trecut, se bucura mereu să scape, cu cât mai repede, cu atât mai bine, dar tablourile mai noi chiar îi plăceau şi îl întristează şi-l apasă să le ştie date, vândute, îşi zice şi apoi se duce şi smulge de pe pereţi toate bileţelele cu Vândut şi le aruncă la coşul de gunoi din faţa Centrului de Tineret şi intră înapoi şi scoate toate cuiele din pereţi şi merge şi le aruncă şi pe ele la gunoi şi smulge apoi afişul cu Expoziţia de Artă de la intrarea în Centrul de Tineret din Barmen şi îl aruncă la gunoi şi se întoarce şi mută masa şi scaunul înapoi de unde le-a luat, în spatele scenei, şi trage apoi cearşafurile de pe îngrozitorul decor cu Stranda sub soarele strălucitor şi cu apa orbitor de albastră a fiordului şi munţii negri cu zăpadă albă în vârf înălţându-se la orizont şi le bagă în plaşa în care le-a adus şi deasupra lor pune ciocanul şi cutia de cuie şi îşi pune pe umăr geanta de

piele maro şi stinge lumina şi iese şi îşi zice că trebuie să lase un bileţel pe uşă

pe care să scrie Vândut şi scoate caietul de schiţe şi scrie Vândut pe o pagină şi scoate piunezele cu care era prins afişul şi prinde în piuneze foaia pe care scrie Vândut pe uşa de la intrarea Centrului de Tineret din Barmen şi încuie usa şi merge la Şeful Grupului de Tineret din Barmen şi îi dă cheile

Ai renunţat? zice el

Da, zice Asle

N-a fost aşa uşor să vinzi tablourile, nu? zice Şeful

Nu, zice Asle

Dar mulţumesc că mi-aţi pus la dispoziţie Centrul de Tineret, zice el

Şi Asle porneşte spre casă cu plasa în mână şi Mama îl întreabă de ce s-a întors aşa repede şi Asle îi spune că a vândut toate tablourile, doar că îi pare rău că le-a vândut, fiindcă acum îi lipsesc şi nu le va mai primi înapoi niciodată

Nu, nu cred, nu, zice Mama

şi zice că nu mai înţelege nimic, ar înţelege să vândă tablourile frumoase, dar ca cineva să-i plătească pentru mâzgălelile alea de neînţeles ale lui, care nu seamănă cu nimic, asta nu mai înţelege, zice Mama şi zice că atunci trebuie dat jos şi afişul cu expoziţia de artă din vitrina Cooperativei

Da, zice Asle

şi scoate din plasă cuiele şi ciocanul şi îi zice că o

să le ducă înapoi în pivniţa Casei Vechi şi îi întinde Mamei plasa cu cearşafurile albe şi zice mulţumesc că mi le-ai împrumutat

Le şi spăl imediat, zice ea

şi îi zice lui Asle să meargă imediat să dea jos afişul din vitrina Cooperativei

Mă duc acum, imediat, zice el

N-as fi crezut niciodată c-o să vinzi tablourile alea, zice Mama

Cine le-a cumpărat trebuie că nu-i normal la cap, zice ea

si Asle zice că dacă e cineva care-i bolnav la cap, care nu-i în toate minţile, ea e, Mama, şi ea întreabă cum poate să-i zică aşa ceva propriei mame şi zice că sigur n-a primit cine ştie ce pentru tablouri şi Asle zice că şi-a scos banii şi a făcut şi ceva în plus pe deasupra

Nu-mi vine să cred că le-ai vândut, n-as fi crezut niciodată c-o să reuşeşti să vinzi vreunul, zice Mama

şi-l întreabă cine i-a cumpărat tablourile şi Asle îi zice că pe majoritatea le-a cumpărat un bărbat pe nume Beyer, din Bjprgvin, zice el

Da, numai cei din Bjprgvin ar cumpăra aşa tablouri, zice Mama

Păi da, zice Asle

şi porneşte spre Cooperativă şi ia din vitrină afişul, sau mai bine zis tabloul pe care scrie Expoziţie de Artă şi merge acasă cu el sub braţ şi eu stau în maşină

şi privesc zăpada care acoperă parbrizul şi pornesc ştergătoarele, care dau zăpada la o parte şi pot în sfârşit să văd zidul alb al galeriei şi acum cad stropi de ploaie pe parbriz, a început să plouă, îmi zic şi aştept de mult în maşină şi s-a făcut frig în toată regula şi mai am puţin şi îngheţ, îmi zic, aşa că să vină odată Beyer înapoi la galerie ca să putem să descărcăm tablourile în încăperea de lângă sala de expoziţie, în Bancă, cum îi spune Beyer, îmi zic şi de fapt nu-mi doresc să fac asta, nu-mi doresc să dau nici tablourile astea, să scap de ele, îmi zic, de fiecare dată o simt ca pe o despărţire pentru totdeauna şi e ca şi cum renunţ la mine însumi bucată cu bucată, îmi zic, dar cumva tot trebuie să-mi câştig pâinea şi din asta trăiesc, din vânzarea tablourilor pe care le pictez, din asta am trăit toată viaţa, îmi zic, aşa că trebuie s- o fac, trebuie să descarc tablourile în Banca lui Beyer, îmi zic şi deschid portiera şi ies din maşină şi mă lovesc dintr-odată ploaia şi frigul şi mă gândesc că aş putea verifica dacă uşa Galeriei Beyer e deschisă, fiindcă poate Beyer a venit la galerie iară ca eu să-l văd, se poate, îmi zic şi de îndată ce ies din maşină îl văd pe Beyer ţinând uşa galeriei deschisă şi strigă că ce bine că am adus tablourile, parcă nici nu ar fi Crăciun fără ele, zice Beyer şi trebuie să recunoască că abia le aştepta, zice şi eu fug uşor înspre uşa deschisă şi Beyer îmi dă mâna şi ne strângem mâinile şi văd că biletul care era pe uşă înainte nu mai e şi mă

gândesc că Beyer sigur a fost în galerie în tot acest timp, ori nu voia să fie deranjat, ori bileţelul a fost pus din greşeală, îmi zic şi Beyer

îmi face semn să intru şi pare cumva foarte bucuros să mă vadă şi zice iar şi iar că ce bine e să mă vadă, fiindcă adevărul e că a trecut aproape un an de când nu ne-am mai văzut şi eu zic că da, cam asa

Am îmbătrânit amândoi, zice el

şi îl privesc pe Beyer şi văd că are un baston în mâna stângă, pe care nu-l avea ultima dată când ne-am văzut, deşi avea probleme cu picioarele de câţiva ani, aşa că de mers mergea mai greu oricum, dar e prima oară când îl văd cu baston şi Beyer îşi ridică bastonul în aer

Ia uită-te, zice el

şi ridică bastonul puţin mai sus

Mă descurc şi fără el, ce-i drept, dar e bine să-l am, zice el

şi mă gândesc că Beyer a îmbătrânit mult într-un singur an, îmi zic şi văd că părul lui nu mai e cărunt ca înainte, ci de-a dreptul alb, şi că s-a gârbovit puţin şi-mi dă drumul la mână şi zice că arăt bine

Nu ai îmbătrânit aşa mult de când nu ne-am văzut, zice el

si eu nu ştiu ce să zic, aşa că nu zic nimic

Tu şi cu mine facem de mulţi ani afaceri, sau cum vrem să le zicem, zice Beyer

Da, zic eu

De-o viată de om, zice el

Ba chiar mai mult de-atât, zice

şi zice că de aproape cincizeci de ani, dacă punem la socoteală şi prima noastră întâlnire, când mi-a cumpărat şase tablouri pe când eram încă adolescent şi îmi ţineam prima expoziţie în Centrul de Tineret din Barmen, zice Beyer şi apoi se opreşte şi nu mai zice nimic şi mă priveşte drept în ochi şi mă întreabă dacă-mi amintesc prima oară când ne-am întâlnit şi eu zic că da, îmi amintesc, îmi amintesc ca şi cum ar fi ieri, m-am gândit la asta nu demult, zic eu şi mă gândesc de câte ori nu mi-a spus Beyer povestea, şi ăsta a devenit unul dintre lucrurile pe care le facem doar ca să fie făcute, ceva despre care vorbim doar ca să arătăm într-un fel cât de legaţi suntem unul de celălalt

Da, în Centrul de Tineret din Barmen, zice Beyer

Da, când am cumpărat cinci tablouri de la tine, zice el

Ba chiar şase, zic eu

şi pare că Beyer nu a auzit ce i-am spus

Şi mi-am convins rudele şi prietenii să ţi le cumpere pe celelalte pe care le aveai la vânzare, zice el

si zice că din ce a auzit, niciunul dintre ei n-a regretat, zice el

şi tu, şmecher cum eşti, ai pus bileţele pe care scria Vândut sub câteva dintre tablouri, deşi nu erau vândute, zice el

şi Beyer râde şi scutură din cap

Si trebuie să recunosc că şi eu m-am folosit adesea de trucul ăsta, zice el

Şi chiar ajută, chiar are efect, zice el

şi se face linişte

Mi-am dat seama atunci nu numai că ştii să pictezi şi că te aşteaptă un mare viitor ca artist, dar şi că ai nas pentru vânzări, zice Beyer

Ba chiar pentru afaceri de-a dreptul, zice el

Tata a venit de fapt cu ideea, zic eu

Atunci el are nas pentru asta, zice Beyer

Te tragi dintr-un afacerist, zice el

si zice cuvântul ăsta, afacerist, într-un fel care dă de înţeles că e ceva de care merită să fii mândru

Afacerist, zice el

Tata construia bărci, bărci de Barmen, şi cultiva pomi fructiferi, zic eu

Da, asta ştiu, zice Beyer

şi nu mai zic nimic şi se face linişte preţ de o clipă şi eu zic că Tata lucra mereu, neobosit, ori construia bărci, bărci de Barmen, ori se ocupa de pomii lui fructiferi, dar oricât ar fi lucrat, tot nu câştiga foarte multi bani, niciodată n-am trăit în lux, aşa că nu era cine ştie ce afacerist, zic eu

Da, poate că nu, zice Beyer

Dar tu, tu ai nas pentru făcut bani, zice el

si eu zic că trebuie să trăiesc şi eu din ceva şi aşa am decis să trăiesc din tablourile astea ale mele, ceea

ce nimeni n-ar fi crezut că-i posibil, în orice caz nu unde am crescut eu, unde erau aşa puţini oameni încât chiar dacă fiecare dintre ei ar fi cumpărat câte un tablou, tot n-aş fi vândut multe tablouri, zic eu şi Beyer râde şi zice că da, adevărat, ce-i drept, aşa e, da

Nici eu nu înţeleg pe deplin cum mă descurc, zic eu

şi zic apoi că numai datorită lui, datorită lui Beyer, am reuşit să mă descurc, fără ajutorul lui n-as fi reuşit, şi asta tocmai fiindcă nu sunt cine ştie ce afacerist, dar şi datorită faptului că niciodată nam aruncat banii pe fereastră, ci am preferat să-i strâng şi să-i pun deoparte, şi am cheltuit cât de puţini bani am putut, am doar două perechi de pantofi, o pereche de iarnă şi una de vară, o pereche de pantofi de ocazie şi o pereche de cizme până la gleznă, ca astea, zic eu, dar când cumpăr pantofi îmi cumpăr mereu pantofi scumpi, de cea mai bună calitate, zic eu, şi pantofii ăia mă ţin mult, chiar dacă trebuie să mai merg la cizmar să-i repare şi până la urmă se scâlciază şi se rup şi trebuie să-i arunc, dar trec mulţi ani până atunci, zic eu şi Beyer zice că acum că zic, da, a observat şi el că merg mereu în aceiaşi pantofi, zice el, la fel şi că mă îmbrac mereu în negru, o bluză neagră de un fel sau altul şi mereu în pantaloni negri şi în jacheta de catifea neagră, şi nu m-a văzut aproape niciodată fără o geantă de piele maro pe umăr, iar în timpul iernii port mereu paltonul ăsta lung şi negru pe care-l port şi acum, niciodată nu m-a

văzut la costum, dar port mereu pantofi negri şi adesea, dar nu tot timpul, am la gât un fular

Da, trebuie să port fular ca artiştii, zic eu

şi zic asta fiindcă ştiu că dacă n-o spun eu o va spune Beyer, dacă nu zic fular de artist o va zice Beyer, îmi zic şi nu-mi prea place când o zice, fiindcă mi se pare că e puţin batjocoritor când o zice, când zice fular de artist

Măcar asta îţi permití să-ţi iei şi tu, zice Beyer şi zice că am mereu fulare noi şi multe dintre ele sunt de mătase, din câte a observat, aşa că trebuie că am o colecţie mare de fulare, zice el şi mă gândesc că mereu îi ceream lui Ales să-mi ia fulare cadou şi adesea le şi primeam, fie de ziua mea, fie de Crăciun, şi de aceea am multe fulare, multe fulare frumoase şi elegante, dacă ies să mă văd cu cineva obişnuiesc să-mi pun un fular, adevărat, aşa e, îmi zic şi se lasă tăcerea o clipă şi Beyer zice din nou că a fost isteţ din partea mea, că am fost chiar şmecher să pun bileţele pe care scria Vândut sub tablouri care nu erau vândute, asta arată că am nas pentru afaceri, zice el, şi asta e altă expresie care nu-mi place, dar pentru Beyer şi pentru majoritatea celor din Bjprgvin e un compliment

Simţ pentru afaceri, da, zice Beyer

Bine gândit, zice el

Deşi nu-mi amintesc dacă eu am venit cu ideea, zic eu

Poate a fost tata, nu-mi amintesc exact, zic eu

Da, isteţ, ba chiar şmecher, indiferent cine a venit cu ideea, zice Beyer

şi zic apoi dintr-odată că cele nouă tablouri pe care le-am vândut atunci sunt încă printre cele mai bune pe care le-am pictat vreodată şi zic că-mi pare rău că le-am vândut pe toate, doar că mi- am învăţat lecţia, aşa că în podul casei mele din Dylgja, într-una dintre încăperile din pod, în debara, am pus la păstrare câteva dintre tablourile pe care nu vreau să le vând şi Beyer zice că e interesat să audă de tablourile din pod, iar eu zic că ţin mereu câte un tablou sprijinit de spătarul unui scaun între două ferestruici înguste din pod şi că uneori schimb tabloul şi pun altul, dar că mereu e unul expus acolo, sprijinit de scaun, şi mai schimb uneori tablourile între ele, dar mereu e vorba de un tablou din colecţia mea din debara, de acolo, zic eu şi zic că fac asta cumva pentru ami aminti că nu chiar toate lucrurile pe care le-am făcut în viată au fost neînsemnate, zic eu

Nici vorbă, chiar n-ai făcut lucruri neînsemnate, zice Beyer

Nici pomeneală, zice el

şi zice că faptul că m-a descoperit, şi poate spune că el m-a descoperit, e cel mai important lucru pe care l-a făcut pentru arta norvegiană, şi că deşi e adevărat că tablourile mele nu sunt apreciate destul, asta se va schimba, doar că va dura puţin, fiindcă cei

mai buni artişti nu sunt apreciad la justa lor valoare decât mult timp după moarte, zice Beyer, cel mai adesea aşa se întâmplă, zice el

Calitatea, calitatea şi adevărul ies întotdeauna la suprafaţă, zice el

Dar poate să dureze o vreme, zice el

Durează mult, dar adevărul iese la iveală până la urmă, vorba lui Shakespeare , zice Beyer

şi zice c-o să dureze mult, cel mai probabil nici el, nici eu n-o să apucăm ziua aia când tablourile mele se vor vinde la preţul pe care-l merită, el sigur nu, dar să-l cred pe cuvânt când zice că, chiar dacă poate niciunul din noi n-o să trăiască destul cât să vadă adevărul spuselor lui, zice el, eu, tablourile mele, adică, se vor număra într-o zi printre cele mai importante din istoria artei norvegiene, nu alta, zice el

Nu ştiu ce să zic, zic eu

Ştii bine, zice el

şi vocea lui Beyer e fermă

Da, s-ar putea ca pe undeva să cred şi eu asta în sinea mea, zic eu

şi stăm fără să ne spunem nimic şi Beyer zice că am realizat multe lucruri, am tablouri cumpărate de Muzeul de Artă al Norvegiei din Oslo, am mai multe tablouri expuse acolo şi mai multe instituţii publice au cumpărat tablouri, să nu uităm că şi Muzeul de Artă din Bjprgvin a cumpărat mai multe tablouri, şi cu

toate astea cele mai multe dintre tablourile mele au fost cumpărate de oameni obişnuiţi cărora chiar le-a plăcut cum pictez, şi asta şi pentru că n-a vrut niciodată să ceară un preţ prea mare pentru ele, măricel, da, dar nu prea mare, fiindcă adevărul e că niciunul dintre tablouri nu se vinde cu un preţ prea mare, zice el, deci n-am de ce să mă plâng, zice el, n-am niciun motiv să mă plâng, de vreme ce am avut expoziţii şi la Festivalul de Artă din Bjprgvin, am fost Artist Invitat, e poate una dintre cele mai mari onoruri care pot fi acordate unui artist norvegian, zice el, şi sigur că s-a stârnit ceva scandal cu privire la expoziţia asta, e mereu câte cineva care se dă în spectacol şi face gură, criticul de artă de la *Ziarul de Bj0rgvin* **a scris că alegerea mea ca Artist Invitat a fost tare ciudată, de vreme ce erau mulţi alţii care pictau mai bine decât mine, aşa a scris idiotul, zice Beyer, dar criticul de artă de la** *Ziarul de Bj0rgvin* **n-a înţeles niciodată nimic din artă şi e uimitor, zice**
Beyer, cum adesea cei care se pricep cel mai puţin să distingă ce e bun de ce e prost se hotărăsc să studieze artă şi devin critici de artă, aşa că lasă că-i mai bine dacă *Ziarul de Bj0rgvin* **a încetat să mai scrie cronici despre expoziţiile mele, au făcut-o la început, în primii ani, pe când Anne Sofie Grieg ţinea rubrica de critică de artă şi ea scria mereu cronici bune şi atente, dar apoi a început să ţină rubrica de critică de artă criticul cel nou, care scria în cronici că tablourile**

mele sunt prea eterice, prea evanescente, ba chiar prea mistice şi până la urmă n-a mai scris deloc şi ziarul a încetat să mai publice recenzii la expoziţiile mele şi a fost mai bine aşa, a fost poate cel mai bun lucru, una peste alta, zice Beyer şi zice apoi că probabil n-o să vin la vernisaj nici anul ăsta, nu-i aşa, că eu oricum nu vin niciodată la vernisaj, evident că nu, zice el

Nu, zic eu

şi zice că n-am venit niciodată la niciunul dintre vernisajele mele, zice el, şi nici nu mai dau interviuri, zice el, s-a întâmplat să dau numai câteva şi numai înainte să mă las de băut, nu îi fac viaţa uşoară nici lui aşa, el care încearcă să-mi vândă tablourile, nu apar la vernisaje şi nici nu dau interviuri, zice Beyer şi zice că, cu toate astea, în ciuda acestor lucruri, am vânzări bune, adesea mi se vând toate tablourile sau aproape toate, iar pe cele care nu se vând le adună, iar când se adună destule pentru o expoziţie le trimite la Galeria Kleinheinrich din Oslo şi se vând acolo aproape toate, iar pe cele care nu se vând le primeşte înapoi şi acelea sunt expuse mai devreme sau mai târziu în Nidaros, zice el, dar cele mai bune dintre tablourile mele rămân totuşi în Bjprgvin, zice Beyer şi râde cu poftă, iar acum, acum s-au adunat aproape suficiente tablouri care n-au fost vândute nici în Bjprgvin, nici în Oslo încât să am expoziţie în Nidaros, aşa că expoziţia îndelung plănuită la Galeria

Huysmann din Nidaros, fiindcă el şi Huysmann se ştiu de ani buni, va avea loc la primăvară, iar astfel anul viitor vor fi nu mai puţin de trei expoziţii, una în Oslo, una în Nidaros şi, desigur, expoziţia anuală de la Galeria Beyer, zice el, anul viitor voi vinde mai multe tablouri decât am vândut vreodată în toată cariera, zice Beyer şi zice că hai să nu mai stăm aici să pălăvrăgim, a stat ploaia şi trebuie să descărcăm tablourile, zice el şi pune un opritor la uşa de la intrarea în galerie şi eu merg şi deschid portbagajul şi zic că mă descurc să car tablourile înăuntru singur şi Beyer zice mulţumesc, mersi mult şi zice că e foarte entuziasmat să-mi vadă tablourile şi că abia aşteaptă, zice el şi eu merg şi apuc două tablouri şi Beyer intră în galerie şi deschide uşa Băncii şi eu intru şi aşez tablourile cu grijă pe podea şi ies şi iau mai multe tablouri şi le car înăuntru şi apoi merg şi le iau pe ultimele două şi le duc înăuntru şi le pun în Bancă şi ies apoi în galerie şi Beyer închide uşa de la Bancă şi zice că ce bine că am adus în sfârşit tablourile la Bancă şi zice că se bucură ca un copil de cadourile de Crăciun, abia aşteaptă să dea jos păturile de pe tablouri şi să le vadă

Pentru că aşa-mi place să fac, zice Beyer

si că trebuie să aduc tablourile învelite în pături, zice el şi eu zic că da, aşa am şi făcut, apoi nu mai zicem nimic

Azi e vreme tipică pentru Bjprgvin, zice Beyer Abia

s-a depus nişte zăpadă că şi începe să plouă, zice el

Da, zic eu

Dar e bine că măcar mai e şi cer senin între toate ploile astea, zice el

Si e bine că ai reuşit să descarci tablourile, zice el

şi Beyer zice că mereu amână să se uite la tablouri, să le despacheteze, până chiar înainte să pregătească expoziţia, şi o va face singur, ca de obicei? zice Beyer şi eu dau din cap că da şi titlurile tablourilor le-am pictat pe latura de sus a ramei, ca de obicei, nu-i asa, şi m-am semnat cu un A mare în colţul din dreapta jos al tabloului? zice el şi eu dau din cap că da şi Beyer zice apoi că atunci totul e ca de obicei, totul e cum trebuie şi că după ce despachetează tablourile şi le agaţă pe pereţi o să facă o poză fiecărui tablou şi o să le pună preţuri şi o să facă o listă cu tablourile şi titlurile lor şi preţul fiecăruia în ordinea în care le-a agăţat pe pereţi, zice el

Facem ca în fiecare an, cum am făcut dintotdeauna, zic eu

Da, nu e prima oară, zice Beyer

şi el zice că asta e expoziţia mea anuală de Crăciun, zice şi eu mă gândesc că nu mi-a plăcut niciodată expresia asta, expoziţie de Crăciun, e o expresie negustorească, cumva, dar Beyer tocmai asta e înainte de toate, un neguţător, un comerciant, un om de afaceri, şi îi plac asemenea cuvinte şi în multe privinţe e bine că e aşa, fiindcă trebuie să-mi câştig şi

eu pâinea cumva, iar dacă Beyer nu era aşa bun negustor n-aş fi dus-o deloc bine cu banii, îmi zic, şi chiar dacă-mi place mult de Beyer, e ceva la el care mă deranjează, aşa că n-am fost niciodată prieteni cu adevărat, suntem prea diferiţi pentru asta, e poate din cauză că eu sunt băiat de la ţară şi el e băiat de oraş, poate fiindcă el vine dintr-o familie bună, din burghezia înstărită a oraşului, pe când eu mă trag din oameni simpli de la sat, îmi zic, şi-mi place Beyer, dar simt că mă oboseşte destul de repede, mă epuizează, e ceva la entuziasmul lui care mă deranjează, aşa că întâlnirile noastre sunt mai mereu scurte şi cumva forţate şi îi zic lui Beyer că ar fi timpul să plec, mai am nişte treburi de rezolvat, îi zic, apoi îl rog să-mi cheme un taxi şi Beyer zice fireşte, desigur şi merge la telefon şi cheamă un taxi şi se întoarce apoi la mine şi zice că vine imediat un taxi şi stăm apoi în uşa galeriei şi privim ploaia şi băltoacele şi niciunul dintre noi nu zice nimic şi pe urmă Beyer zice, doar ca să zică ceva, că e entuziasmat de tablouri, abia aşteaptă să dea jos păturile, e ca un copil care urmează să despacheteze cadouri, zice el şi zice că merită aşteptarea, merită să nu tragă cu ochiul, să nu furişeze o privire, nu, va aştepta până mai sunt trei zile înaintea deschiderii vernisajului şi numai atunci va lua păturile de pe tablouri, una după alta, şi va privi apoi îndelung fiecare tablou înainte să-l ducă în galerie şi să-l pună pe podea în dreptul locului de pe

perete unde i se pare că s-ar potrivi cel mai bine, apoi va merge şi va căra tabloul următor, şi tot aşa, până când toate tablourile vor fi în galerie şi apoi se va opri să privească îndelung fiecare tablou şi să se gândească cum s- ar potrivi fiecare lângă celălalt şi aşa mai departe şi apoi le va schimba locul până vor ajunge să se afle într-o ordine pe care şi-o imaginează el, şi de cele mai multe ori o vede imediat, fără întârziere, când e vorba de tablourile mele, pe care le cunoaşte aşa bine, pe când cu alţi artişti e mai rău, dar e important ca toată expoziţia să fie ca un singur tablou, fiindcă de îndată ce intră cineva în sala de expoziţie, trebuie să simtă că intră într-o pictură, întreaga încăpere trebuie să devină o singură pictură, o imagine în care poţi intra, zice Beyer şi mă gândesc că e evident vorba de acea imagine din care izvorăsc toate picturile mele, imaginea mea cea mai intimă, ea e imaginea care umple încăperea, îmi zic şi Beyer zice că nu ştie de ce se întâmplă aşa, e inexprimabil, fiindcă nici nu poţi să exprimi în cuvinte ce înseamnă ca un tablou să fie bun, iar în ceea ce le priveşte pe ale mele, cea mai potrivită formulă e că e o prezenţă îndepărtată, sau ceva îndepărtat, absent, care e totuşi prezent, în tablourile mele, ca şi cum ceva invizibil devine vizibil rămânând în acelaşi timp invizibil, imperceptibil, în continuare ascuns, ceva tainic şi prezent totodată, dacă se poate spune aşa, tablourile mele parcă vorbesc cu cine le priveşte şi în acelaşi

timp nu-ţi poţi da deloc seama ce spun, fiindcă e o adresare mută, cel puţin aşa e pentru el, zice Beyer şi zice apoi că gata cu pălăvrăgeala şi eu văd taxiul intrând în parcarea din faţa Galeriei Beyer şi oprind lângă maşina mea şi Beyer îmi întinde mâna şi zice mersi, mersi şi ţinem legătura şi eu zic mulţumesc şi eu şi merg la taxi şi deschid portiera din spate şi mă urc şi zic să mă ducă la Spital

Dacă nu greşesc, te-am dus la Spital ieri sau când a fost, zice Şoferul de Taxi

Se prea poate, da, zic eu

Si chiar dacă el îşi aminteşte de mine, eu nu- mi amintesc de el deloc

Cred că tu ai fost, da, zice el

Se poate, da, zic eu

Mergi la control sau ceva? zice Şoferul de Taxi şi-şi întoarce capul să mă privească

Nu, mă duc să văd un prieten, zic eu

şi Şoferul de Taxi conduce fără să zică nimic şi zice că mereu e aşa în Bjprgvin, de îndată ce se opreşte ninsoarea începe să plouă, zice, toate bune şi frumoase, zice, doar să nu se facă frig şi să îngheţe bălţile, că atunci îţi pui gâtul la bătaie dacă mergi pe jos sau conduci prin Bjprgvin, zice el, dar viaţa trebuie să meargă înainte, chiar şi pe gheaţă şi polei, zice Şoferul de Taxi şi tace un moment şi apoi semnalizează şi ajunge în faţa Spitalului şi opreşte la intrare şi zice cât mă costă şi eu plătesc şi mulţumesc

pentru cursă şi intru în Spital şi mă duc la recepţie şi femeia de la recepţie trage ferestruica în lături şi îmi spun numele şi pe cine vreau să vizitez şi femeia de la recepţie caută în nişte hârtii şi zice apoi că Asle trebuie să se odihnească, aici scrie că nu primeşte vizite, că nu trebuie deranjat, doctorii au decis că are nevoie de odihnă, trebuie să se odihnească, are nevoie de linişte, zice ea şi o întreb când crede că îl pot vizita şi zice că nu ştie nimic despre asta şi că, dacă vreau să aflu, trebuie să sun la Spital şi să întreb când pot să-l vizitez

Asta înseamnă că e grav bolnav? zic eu

Da, aşa se pare, zice ea

E în pericol de moarte? zic eu

Se prea poate, da, zice ea

si eu stau acolo nemişcat, fără să zic nimic

Sunt un prieten bun de-al lui, eu l-am internat, zic eu

şi ea dă din cap

Mai întâi am mers la Urgenţe şi cei de acolo l-au trimis aici, la Spital, zic eu

şi ea dă din cap şi zice că dacă cineva e grav bolnav, îl transferă de îndată de la Urgenţe la Spital

Da, zic eu

Dar mă întrebam dacă are nevoie de ceva, dacă pot să-i aduc ceva, să-i cumpăr ceva, zic eu

şi femeia de la recepţie zice să nu-mi fac griji în privinţa asta, nu are nevoie de nimic în starea în care

se află acum, zace şi doarme aproape tot timpul ca să-i revină puterile, zice ea şi îi mulţumesc şi fixez cu privirea un punct din faţa mea şi mă uit în gol şi-l văd pe Asle zăcând în

pat cu multe perfuzii ieşindu-i din corp şi în salon mai e un pat în care zace cineva, iar pe scaun sade un bărbat în alb, iar Asle tremură şi tot tremură, se scutură mereu şi are convulsii, apoi se linişteşte brusc şi bărbatul care şade pe scaun priveşte spre el şi se ridică şi merge la el şi- 1 scutură de umăr

Asle, zice el

Da, zice Asle

şi e ca şi cum Asle răspunde de la mare distantă, dar zice totuşi da şi cel care l-a apucat de umăr merge şi se aşază la loc pe scaun şi femeia de la recepţie mă întreabă dacă totul e în regulă şi eu răspund că da şi o întreb dacă îmi poate chema un taxi şi zice că vede un taxi care pare liber parcat în faţa Spitalului, zice ea, aşa că pot să merg să văd dacă e liber cu adevărat, zice, şi dacă nu, îmi cheamă ea o maşină, bineînţeles, zice şi eu îi mulţumesc frumos şi îi zic că voi suna diseară să întreb dacă pot veni mâine şi femeia de la recepţie zice că pot să aştept liniştit până mâine, fiindcă abia mâine se va decide dacă poate primi sau nu vizitatori, zice ea, iar eu îi mulţumesc din nou, mulţumesc pentru ajutor, zic eu şi ea zice că n-am pentru ce şi ies şi mă duc la taxiul parcat în faţa Spitalului şi e aceeaşi maşină care m-a adus la Spital şi mă uit la Şoferul de r

Taxi şi el dă din cap şi eu deschid portiera din spate şi mă urc în maşină şi Şoferul de Taxi zice că a fost o vizită cam scurtă şi eu zic

că nu mi s-a dat voie să văd pe cine trebuia să

vizitez fiindcă Doctorul hotărâse că-i trebuie linişte, pace şi somn, şi că nimeni nu-l poate vizita, zic eu, aşa a decis Doctorul, zic eu

Da, aşa e uneori, zice Şoferul de Taxi

De aceea nu ai plecat, că te-ai gândit că n-o să pot să-l vizitez? întreb eu

Nu, zice Şoferul de Taxi

şi zice că se întâmplă destul de des ca cineva să ia taxiul de la Spital, aşa că dacă are cursă până aici şi nu primeşte altă cursă aşteaptă în faţa Spitalului şi adesea nu durează mult până iese cineva care are nevoie de taxi, zice el, şi uneori se întâmplă ca în cazul meu, dintr-un motiv sau altul cel pe care voia să-l viziteze clientul nu primeşte vizite, iar atunci cine a venit cu taxiul la Spital are imediat nevoie de taxi din nou, zice el

Si unde te duc? zice el

La Heimen, zic eu

De parcă nu ştiam, zice el

şi Şoferul de Taxi zice că e sigur că m-a mai dus şi înainte, fiindcă mă recunoaşte şi crede că m-a dus la Heimen, dar şi la Spital, nu-şi aminteşte exact, dar îi par cunoscut, sau nu? ba da, îsi aminteşte acum, cu toate că are memorie slabă, m-a dus de mai multe ori

acasă la apartamentul meu, aşa e, m-a luat adesea de la Crâşmă să mă ducă acasă în Skutevika, zice el, şi niciodată n-am fost treaz când m-a luat, nu, nici pe departe, m-a dus acasă de la Ultima Barcă, aşa e, zice Şoferul de Taxi, fără îndoială, dar oricât de beat aş fi fost, m-am comportat mereu cum se cuvine şi i-am plătit întotdeauna cursa, mereu i-am lăsat bacşiş, acum îşi aminteşte, şi acum câţiva ani a văzut şi o poză cu mine în *Ziarul de*
Bj0rgvin, **da, cum că sunt artist vizual, iar articolul era despre o expoziţie în Galeria Beyer, deci de-aia m-a luat tocmai de-acolo, din faţa galeriei, zice el, şi mă cheamă Asle sau ceva de genul ăsta, nu-i aşa? zice Şoferul de Taxi şi eu zic da, ba da, chiar aşa mă cheamă, si-i zic că şi el îmi pare mie cunoscut**

Deci eşti pictor? zice el

Da, cel puţin încerc, zic eu

Dar se poate trăi din asta? zice el

Se poate, într-un fel, zic eu

Aşa, deci, zice Şoferul de Taxi şi se lasă liniştea

Trăieşti din vânzarea tablourilor? zice el

Da, zic eu

Aşa, deci, zice el

şi zice că tablourile mele pesemne sunt aşa scumpe încât cei ca el nu şi le permit, sunt doar pentru bogătani, zice el şi eu nu zic nimic

Sau poate nu-i aşa? zice el

îmi cumpără tablourile tot felul de oameni, zic eu

Asta n-o cred, zice Şoferul de Taxi

si iar se lasă liniştea şi el întreabă dacă voi avea curând expoziţie la Galeria Beyer şi eu zic că da, în scurtă vreme voi deschide o expoziţie acolo

Atunci cred că o să mă duc şi eu să mă uit la tablourile tale, zice el

Dar sunt din cele care nu seamănă cu nimic? zice el

Şi costă mult intrarea la expoziţia asta a ta din Galeria Beyer? întreabă el

şi eu zic că nu costă nimic, poate să intre să privească tablourile oricine vrea, zic eu şi Şoferul de Taxi zice că bine, atunci chiar o să meargă, de vreme ce acum mă şi cunoaşte puţin, da, îl cunoaşte puţin pe artist, aşa că va veni să se uite la tablourile mele, fiindcă îi place pictura, chiar şi picturile care nu seamănă cu nimic îi plac, cel mai important e ca tabloul să spună ceva, să nu fie doar o mâzgăleală, ci să spună ceva, aşa sunt picturile care îi plac, zice Şoferul de Taxi şi se întoarce pe scaun şi mă priveşte scurt înainte să se întoarcă cu faţa spre drum, când un tablou spune ceva, atunci îmi place, zice el, aşa că s-ar putea să-i placă şi tablourile mele, şi de vreme ce m-a condus acasă de atâtea ori e chiar interesat să vadă şi cum pictez, şi dacă se gândeşte bine nu crede că m-a condus vreodată treaz, cred că nu, zice el şi eu văd în apropiere Heimen, hotelul, şi Şoferul de Taxi trage pe dreapta şi se opreşte în faţa Cafenelei

Am ajuns, iată, zice el

şi întoarce capul spre mine şi zice cât face cursa şi eu plătesc şi el zice că sigur mă recunoaşte, nu de puţine ori m-a dus acasă de la Crâşmă, de la Ultima Barcă, cum de nu şi-a dat seama imediat, zice el, şi nu mă cheamă Asle sau ceva de genul ăsta? zice el şi eu zic că da şi plătesc şi Şoferul de Taxi zice că va veni să-mi vadă tablourile anul ăsta la expoziţie, sigur că da, zice el

Tablouri sunt, nu? zice el

Da, zic eu

Bun, fiindcă îmi plac tablourile, zice el

si eu îi zic la revedere şi el zice mulţumesc şi la revedere şi deschid portiera şi ies şi intru direct în Cafenea şi acolo, la masa cea mai apropiată de uşă, la fereastră se află o femeie blondă cu părul până la umeri şi părul ei seamănă cu părul celei pe care am cunoscut-o alaltăieri, cea care mi-a arătat drumul până la Heimen când am reuşit să mă rătăcesc în furtuna de zăpadă din Bjprgvin şi care a avut grijă de câinele lui Asle, cea care locuia pe Smalgangen, pe Alee, cea pe care o chema Guro, parcă, dar sunt atâtea femei cu păr blond până la umeri, iar lângă ea se află un geamantan şi câteva plase, aşa că poate că nu e cea pe care am întâlnit-o alaltăieri, dar seamănă cu ea, seamănă leit, poate chiar e ea, îmi zic şi intru în Cafenea şi înăuntru e gol şi îmi găsesc o masă la geam cât mai departe de uşă şi îmi dau jos geanta de piele maro de pe umăr şi o pun pe un scaun şi apoi

îmi dau jos paltonul negru şi îl aşez peste geantă şi merg la tejghea şi-mi torn cafea într-o cană şi torn apoi lapte deasupra şi merg la casă şi văd că au afişat meniul de mâncare, aşa că pot să-mi iau şi mâncare dacă vreau, şi mă uit peste meniu şi văd că nu e nimic din ce mi-ar face cu ochiul, în fiecare zi la Cafenea au în meniu chiftele, dar nu vreau chiftele azi şi nici celelalte lucruri din meniu, fiindcă nu mi-e foarte foame, doar puţin foame, trebuie doar să iau o îmbucătură de ceva, îmi zic, aşa că pot să-mi iau ce-mi iau de obicei, îmi zic şi zic că as vrea nişte ochiuri cu şuncă prăjită şi cea care stă la tejghea zice că se rezolvă, să-mi aleg o masă şi să mă aşez şi va veni ea apoi cu mâncarea, zice, între timp să-mi iau doar furculiţă şi cutit, zice ea şi eu îmi iau furculiţă, cuţit şi şerveţele şi merg şi le pun pe masă şi merg apoi şi iau *Ziarul de Gula,* **care e pe acelaşi stand ca Ziarul de Bjprgvin, iar** *Ziarul de Gula* **e un ziar bun, uneori mai apar acolo şi cronici de artă bine scrise, chiar şi despre expoziţiile mele, nu sunt mereu doar atacuri, ca în** *Ziarul de Bj0rgvin,* **îmi zic şi mă uit pe furiş către femeia cu păr blond până la umeri şi seamănă leit cu cea care m-a ajutat alaltăieri, aşa că ea trebuie să fie, dar sigur e doar cineva care îi seamănă, fiindcă altfel sigur m-ar fi observat şi mi-ar fi dat bună ziua, m-ar fi întrebat dacă nu am plecat totuşi acasă ieri? sau poate am venit azi înapoi cu maşina de la Dylgja la Bjprgvin? asta ar fi întrebat, dar ea doar stă acolo cu o**

cană de cafea şi citeşte un ziar sau cel puţin stă cu ochii într-un ziar şi lângă ea se află un geamantan şi câteva plase, sigur e cineva venit în vizită în oraş şi care va pleca înapoi acasă în curând, care va lua barca rapidă ori înspre nord, ori înspre sud, fiindcă feriboturile andochează nu foarte departe de Cafenea, sunt doar câteva sute de metri de mers de-a lungul Digului şi ai şi ajuns, tocmai de aceea oamenii care urmează să ia feribotul aşteaptă adeseori la Cafenea, iar dacă trebuie să înnopteze în Bjprgvin înnoptează cel mai adesea la Heimen, îmi zic, şi ea sigur e venită din afara oraşului şi probabil a stat la Heimen şi aşteaptă acum un feribot, o barcă rapidă, care, rapidă cum e, va porni cât poate de repede ori înspre nord, ori înspre sud, îmi zic şi observ că femeia mă priveşte de parcă ştie cine sunt şi apoi îşi coboară privirea în ziar şi îşi ridică iar ochii şi îmi zic că sigur mă recunoaşte sau cel puţin ştie cine sunt, îmi zic, dar chiar dacă nu o pot distinge de cea de alaltăieri, fiindcă chiar nu pot, totuşi n-are cum să fie cea de alaltăieri, aşa că sigur mă recunoaşte din alt context, poate a văzut pe vremuri vreo fotografie cu mine în *Ziarul de Bj0rgvin,* **pe când eram Artist Invitat sau ceva, şi apăruseră şi câteva interviuri în** *Ziarul de Gula* **înainte să refuz să mai dau interviuri, fiindcă dacă era cea de alaltăieri sigur mi-ar fi spus ceva, ceva de genul tu eşti? bună, mă bucur să te revăd, ceva de genul ăsta ar fi spus, dar femeia care stă acum acolo**

îşi tine timidă ochii în ziar şi pare dusă pe gânduri, iar eu mi-am găsit un loc la o masă în interiorul Cafenelei, cât mai departe de uşă, iar înăuntru nu e nimeni în afară de mine şi de femeia cu păr blond până la umeri care stă la o masă de lângă intrare cu un geamantan şi câteva plase alături, iar eu mă aşez la masa de la fereastră şi privesc afară, în jos, spre Dig, spre Golf, şi mă gândesc că chiar dacă sunt două ziare gratuite în Cafenea, citesc mereu doar *Ziarul de Gula* **şi niciodată** *Ziarul de Bj0rgvin,* **nu sunt decât prostii şi inepţii în** *Ziarul de Bj0rgvin,* **îmi zic şi pare că ăsta e ziarul din care citeşte femeia blondă cu păr până la umeri, în vreme ce eu răsfoiesc** *Ziarul de Gula* **şi e incredibil cât de mult seamănă cu cea care m-a ajutat alaltăieri, dar gata, nu mai vreau să mă gândesc la asta, e aproape înspăimântător, aşa de bizar e, îmi zic, şi mai e şi faptul că n-am avut voie să-l vizitez pe Asle, ceea ce înseamnă că e grav bolnav, că poate e pe moarte sau cel puţin există încă pericolul ca el să moară, şi aproape doar pentru asta am venit azi la Bjprgvin, şi ca să las tablourile la galerie, deşi asta mai putea aştepta câteva zile, şi ca să stau puţin în Biserica Sfântul Paul, dar am uitat complet de asta, după ce am fost la Spital şi nu am putut să-l văd pe Asle singurul lucru pe care mi l-am dorit a fost să ajung la Cafenea şi să merg înapoi acasă, la Dylgja, dar chiar nu era aşa urgent să aduc azi tablourile la Bjprgvin, puteam să mai aştept câteva zile înainte să**

aduc tablourile la Galeria Beyer, abia săptămâna viitoare ar fi trebuit să le aduc, aşa că n-am venit la Bjprgvin azi decât ca să-l văd pe Asle la Spital, dacă avea nevoie de ceva? sau să-i aduc ceva de acasă, dacă voia ceva? poate un caiet de schiţe? un creion? da, e o harababură în capul meu, cam aşa ceva, îmi zic, e totul aruncat de-a valma, dar alaltăieri am condus până la Bjprgvin şi înapoi la Dylgja şi apoi din nou până la Bjprgvin fiindcă mi s-a năzărit brusc că trebuie să-l vizitez pe Asle şi l- am găsit zăcând în zăpadă, acoperit de zăpadă, ar fi putut să îngheţe de viu la cât era de frig, aşa că până la urmă a fost bine că m-am întors, s-au întâmplat aşa multe în ultima vreme, îmi zic şi o femeie se apropie de masa mea cu o farfurie în mână şi în farfurie sunt pâine şi ochiuri şi şuncă prăjită bine, crocantă, fiindcă şunca prăjită la Cafenea e tăiată în fâşii subţiri şi crocantă, şi de îndată îmi dau seama cât mi-e de foame şi cât de bine va fi să mănânc, îmi zic, fiindcă ochiurile şi sunca crocantă de la Cafenea sunt aproape cea mai bună mâncare pe care o poţi mânca oriunde, în orice caz cea mai bună mâncare din Bjprgvin, după găluştele de cartofi care se servesc în fiecare joi la Cafenea, îmi zic şi încep imediat să mănânc şi sunt lihnit, trebuie să recunosc, e delicios, îmi plac aşa mult ochiurile cu şuncă prăjită fiindcă asta îmi făcea Buna şi erau tare bune când eram mic, prăjea şunca şi apoi ochiurile împreună cu nişte ceapă, era mâncarea mea preferată

când eram mic, îmi zic şi mănânc şi iau o gură de cafea şi aud paşi şi mă uit într-o parte şi o văd pe femeia blondă cu

părul până la umeri, pe care o cheamă Guro, venind înspre mine şi zicând iar ai venit în Bjprgvin? nu te-ai întors acasă? a fost surprinsă când a văzut un bărbat cărunt cu părul strâns în coadă aşezat în fundul Cafenelei, s-a gândit că eu trebuie să fiu, că sigur sunt eu, zice ea şi mă gândesc că trebuie să fie femeia de lângă uşă şi că se pare că ea e totuşi cea care m-a ajutat alaltăieri, cea la care am lăsat câinele, si-mi întorc privirea spre intrare şi cea care stătea la masa de lângă uşă şade în continuare acolo şi citeşte ziarul şi în continuare lângă ea sunt un geamantan şi nişte plase, iar cea care-mi vorbeşte acum e Guro şi seamănă leit cu cea care şade lângă uşă

Nu mă aşteptam să te văd, zice ea

Credeam că te-ai dus acasă după ce ai luat câinele, zice ea

şi eu dau din cap şi înghit ce am în gură şi zic că m-am întors acasă, da, dar că m-am gândit că ar fi timpul să aduc tablourile pentru următoarea expoziţie la Galeria Beyer, zic şi femeia care se numeşte Guro zice că am de obicei expoziţie la Galeria Beyer o dată pe an, în timpul Adventului, deschiderea e cu puţin înainte de Crăciun, zice ea

Da, zic eu

Am văzut toate, cred, sau aproape toate expoziţiile

tale, zice ea

si eu nu zic nimic

Şi am şi cumpărat două tablouri, zice ea

şi zice că mi-a povestit deja asta, doar că au trecut câţiva ani de când nu şi-a mai permis să-şi cumpere tablouri, acum nu-şi mai permite, numai pe când trăia cu bărbatul ei, cu Scripcarul, cel care şi-a luat tălpăşiţa şi-a plecat pe Coasta de Est şi şi-a găsit acolo vreo femeie, numai atunci îşi permitea să-şi cumpere tablouri

Şi am mai primit câteva şi de la tine, zice ea

şi eu o privesc

Iţi aminteşti, nu? zice ea

si eu nu ştiu la ce se referă

Fiindcă ai venit pe la mine de atâtea ori, zice ea

si zâmbeşte si-mi face cu ochiul

Şi de multe ori ai stat şi peste noapte, zice ea

şi eu nu înţeleg ce zice, nu ştiu despre ce vorbeste

Dar nu-ţi aminteşti, nu, probabil beai prea mult pe atunci, nu? zice ea

şi mă întreabă dacă se poate aşeza şi eu zic că da, sigur că da, cu plăcere, zic eu şi ea zice că merge să-şi ia o cană de cafea şi se întoarce să stăm la poveşti, zice şi o văd mergând la tejghea şi eu termin de mâncat ce-a mai rămas din ochiuri şi şunca prăjită şi mă gândesc că, iată, iar n-o să mai pot scăpa de Guro asta, îmi zic, fiindcă chiar dacă nu e nimic în neregulă cu ea, nu pot să spun că- mi doresc companie, aş

prefera să stau singur acum, îmi zic şi duc cana la gură şi beau şi Guro vine cu cana ei de cafea şi se aşază de cealaltă parte a mesei şi zice că trece pe la Cafenea aproape în fiecare zi

Da, Cafeneaua e ca o a doua casă pentru mine, zice ea

si se lasă liniştea

Si e bine că aici nu vând nici bere, nici vin, zice ea

si zice că în caz contrar si-ar fi luat bere sau vin, dar dimineaţa şi, de fapt, în timpul zilei, e mai bine să te ţii departe de alcool, zice, numai după ce a început să bea în timpul zilei i-a mers rău Scripcarului şi nici ea nu începe să bea decât cel mai devreme spre sfârşitul după-amiezii, dar se plictiseşte să tot stea acasă cu împletiturile ei de Hardanger şi atunci dă o tură până la Cafenea, zice, să se uite la lume, şi uneori mai dă şi peste cunoscuţi, uneori sunt oameni de pe- acasă pe care-i ştie din copilărie, care au venit în oras cu vreo ocazie, cam toată lumea de la tară o face din când în când, mă rog, nu chiar toată lumea, mulţi dintre cunoscuţii ei n-au plecat niciodată de-acasă, zice, pur şi simplu nu s-a nimerit niciodată, dar nici nu s-a ales vreodată ceva de ei, în Hardanger sau născut şi în Hardanger au rămas şi câţiva dintre ei n-au văzut niciodată vreun alt loc decât cel în care s- au născut şi în care au crescut, zice ea, înainte era o regulă pentru mulţi să rămână unde s-au născut, să nu se mute, zice Guro şi îmi dau seama că nu vreau să

spun nimic şi-mi zic că ar trebui să zic că am o întâlnire, că trebuie să plec

Trebuie să plec, zic eu

Ce ai de făcut? zice Guro

Nu prea am timp, zic eu

Trebuie să pleci? zice ea

Da, zic eu

Nu prea am apucat să povestim, zice ea

Dar trebuie să mai treci pe la mine data viitoare când vii prin Bjprgvin, zice ea

şi eu zic că aşa o să fac

Promiţi? zice ea

şi zâmbeşte

Doar ai venit de atâtea ori înainte, zice ea

şi se lasă liniştea

Dar nu-ţi mai aminteşti, nu? zice ea

Şi mi-ai dat mai multe tablouri mici, zice ea

Şi de cumpărat, mi-am cumpărat două tablouri mari, zice ea Acasă la mine e ca o mică galerie cu tablouri de la tine, zice ea Trebuie să plec, zic eu

înţeleg, zice ea

Vorbim, zic eu

Da, vorbim curând, zice ea

şi mă ridic şi îmbrac paltonul negru şi lung şi îmi agăţ de umăr geanta de piele maro şi zic salut şi ea zice salut şi plec şi vreau să merg direct la maşina pe care am parcat-o în faţa Galeriei Beyer şi voi merge înapoi acasă, la casa mea dragă din Dylgja, şi ce bine

va fi să mă întorc acasă, la linişte şi pace, îmi zic şi n-o s-o privesc pe cea care şade singură la intrare, care seamănă leit cu Guro, de nu-i chip să le deosebeşti, îmi zic, o să plec şi-o să mă duc pur şi simplu la maşină, care-i parcată în faţa Galeriei Beyer, şi pornesc înapoi spre casă, spre Dylgja, şi ce bine va fi să mă întorc acasă, îmi zic şi ies din Cafenea şi pe trotuar în faţă o iau la dreapta şi merg o bucată, apoi o iau la stânga şi apoi pe Alee, pe Smalgangen, şi pe Smalgangen la numărul trei locuia ea, cea care zicea că o cheamă Guro şi care zice că am fost pe la ea de multe ori şi că i-am dăruit tablouri, dar numai din cele mici, şi că şi-a cumpărat şi singură două tablouri şi că întregul ei apartament din Smalgangen e ca o mică expoziţie cu tablourile mele, îmi zic şi e o vreme cenuşie şi neprietenoasă, a plouat şi calc în zloată, e plin de zăpadă topită, dar noroc că n-a fost suficient de frig ca să îngheţe zloata, altfel ar fi fost greu să-mi ţin echilibrul pe Smalgangen, dar e bine aşa, chiar dacă e puţin alunecos, câtă vreme ai încălţăminte potrivită e bine, îmi zic şi am parcurs deja Smalgangen şi o iau la dreapta pe Hpggata şi îmi văd maşina parcată în faţa Galeriei Beyer lângă maşina lui Beyer şi merg direct la maşină şi mă urc în maşină şi ea porneşte la prima cheie şi dau căldura la maximum, fiindcă în maşină e frig, şi pornesc ştergătoarele, parbrizul e acoperit în întregime de apă şi zloată şi ies din parcare şi o iau pe drumul

cunoscut, cel pe care l-am făcut de atâtea ori, drumul pe care m-a învăţat pe vremuri Beyer s-o iau ca să ies din Bjprgvin, şi- mi dau seama că nu mă mai gândesc la nimic, mi-a ajuns atâta gândit şi condusul îmi face bine, îmi dau seama, şi dacă se încălzeşte în maşină chiar o să-mi fie bine şi n-o să mă mai gândesc la nimic, îmi zic, şi îmi dau seama că nu mai vreau să pictez şi n-am mai simţit de mult că nu mai vreau, că nu îmi mai trebuie să pictez, iar tabloul acela cu cele două linii care se încrucişează nu mai vreau să-l văd, trebuie să scap de el, să pictez peste el, fiindcă e o imagine distrugătoare, sau poate e un tablou reuşit, totuşi? în orice caz, nu vreau să-l vând, dar poate că o să-l mut în pod, ca să-l ţin împreună cu celelalte tablouri pe care nu vreau să le vând? îmi zic şi am ajuns pe drumul naţional şi în maşină s-a încălzit suficient şi conduc spre nord liniştit şi fără grabă, aproape lent şi simt un soi de bucurie, aproape fericire, să mă întorc acasă, să mă întorc la casa mea din Dylgja, şi dacă nu mai vreau să pictez nu trebuie s-o fac şi gândul ăsta îmi face bine, gândul că dacă nu mai vreau să pictez, nu mai trebuie să o fac, îmi zic şi conduc spre nord şi nu mă gândesc la nimic, încerc să nu mă gândesc la nimic şi nici măcar nu mă uit la clădirea din Skutevika unde locuieşte Asle şi nu mă voi uita nici la casa maro unde locuiam cu Ales şi nici la refugiul unde m- am oprit alaltăieri şi i-am văzut pe cei doi la locul de joacă, îmi zic şi plouă, dar drumul a

fost curăţat şi nu e polei şi mă simt aşa obosit, dar e normal, fiindcă astăzi am condus până în Bjprgvin, totuşi, şi am dus tablourile la Beyer, iar acum mă întorc acasă, şi am trecut şi pe la Spital şi nu am putut să-l văd pe Asle şi am fost şi pe la Cafenea şi am mâncat şi la Cafenea am vorbit cu Guro şi am văzut şi o femeie care îi semăna leit, care sedea la intrare cu un geamantan şi câteva plase lângă ea, aşa că nu e de mirare că sunt obosit, îmi zic şi cad într-un soi de torpoare în care condusul îmi face bine, când nu mă gândesc la nimic şi mă concentrez doar asupra condusului, asta e ceva ce îmi face cu adevărat plăcere, să urc în maşină si să conduc iară să mă gândesc la nimic, îmi zic si am ajuns în Instefjord şi o iau la stânga şi conduc de-a lungul fiordului Sygne şi nu vreau să-mi ridic ochii să privesc spre casa cenuşie din 0ygna a surorii lui Âsleik, cea pe care o cheamă tot Guro, ci conduc mai departe, îmi zic şi conduc de-a lungul fiordului Sygne încet, fără grabă, şi îmi zic că nici la casa şi grădina lui Âsleik n-o să mă uit când ajung în dreptul lor, îmi zic şi conduc mai departe şi trec de gospodăria lui Âsleik fără să-mi iau ochii de la drum, îmi place să conduc chiar şi când drumul e îngust şi şerpuit, îmi zic şi toată zăpada s-a topit, drumul e uscat, nu văd gheaţă nicăieri, şi- mi văd casa, vechea mea căsuţă frumoasă, şi mă umplu de bucurie şi virez pe aleea din faţa casei şi urc pe alee şi opresc maşina în faţa casei şi de îndată ce ies din

maşină îl aud pe Brage lătrând, sărmanul Brage, la tine nu m-am gândit, de tine am uitat cu totul, îmi zic, sărmanul de tine, trebuie să-ţi fie foame şi sete, şi sigur trebuie să- ţi faci şi nevoile, îmi zic şi Brage latră ceva îngrozitor, îmi zic şi intru în casă şi îl aud pe Brage zgâriind uşa camerei cu ghearele şi deschid uşa şi Brage vine spre mine şi sare pe mine şi latră şi dă din coadă şi eu îl mângâi pe spate

Sărmanul de tine, Brage, zic eu

Sărmanul de tine, Brage, c-a trebuit să stai singur atâta timp, zic eu

şi observ cum în cameră s-a făcut frig, trebuie să aprind focul în sobă, îmi zic şi vreau să mă aşez puţin pe bancă să mă odihnesc, îmi zic, dar întâi trebuie să-l scot pe Brage afară la plimbare, îmi zic şi ies pe hol şi deschid uşa de la intrare şi Brage ţuşti afară şi pe iarbă şi de îndată ce ajunge pe iarbă se opreşte şi ridică laba din spate şi se pişă îndelung şi apoi se învârte de colo până colo şi amuşină şi eu strig la el Brage, dar el continuă să amuşine prin iarbă şi strig la el Brage de mai multe ori, dar nu mă ascultă şi văd cum se cocoşează din senin cu fundul în afară şi coada în aer şi se
cacă lung şi bine şi după ce termină vine în fugă spre mine

Bun băiat, zic eu

Bun căţel, Brage, zic eu

şi-l mângâi pe spate şi intrăm în bucătărie şi aud un

sunet metalic şi îl văd pe Brage lovind cu laba bolul cu apă

Nu mai ai apă, zic eu

şi ridic bolul şi îl umplu cu apă şi-l aşez pe podea şi Brage lipăie şi tot lipăie

Ţi-era tare sete, văd, zic eu

şi Brage lipăie apa din bol până îl goleşte de tot şi eu îl umplu la loc şi îl aşez pe podea şi mai lipăie puţină apă şi se opreşte şi eu văd că şi bolul cu mâncare e gol şi rup o felie de pâine în bucăţi şi le pun în vas şi Brage merge şi mănâncă câţiva dumicaţi şi-şi ridică apoi ochii spre mine şi mă gândesc că sigur ar mânca cu totul altceva şi-l înţeleg perfect, îmi zic, iar mai târziu, mai târziu o să-i dau altceva de mâncare, îmi zic şi cu Brage după mine intru din nou în cameră şi-mi agăţ geanta în cuier şi merg la sobă şi bag nişte vreascuri şi surcele şi deasupra doi buşteni de lemn bun şi uscat de mesteacăn şi aprind surcelele şi focul se aprinde imediat şi mă gândesc ce bine-mi prinde lemnul pe care mi l-a dat Âsleik să fac focul, atât surcele mici, cât şi vreascuri şi buşteni, îmi zic şi privesc lung flăcările din sobă şi nu mă gândesc la nimic, mă simt doar gol şi obosit şi simt o uşurare şi nu înţeleg de ce, dar mă gândesc că e pentru că mi-am dat seama că nu trebuie să mai pictez dacă nu vreau, îmi zic, fiindcă nu mai simt nicio dorinţă să pictez, ci dimpotrivă, simt o aversiune faţă de pictat, pe care nu-mi amintesc s-o mai fi simţit vreodată, îmi

zic si închid usiţa de la sobă si ies pe hol si îmi dau jos paltonul si-l agăţ la locul lui si agăţ apoi fularul în cuier si intru din nou în cameră si îmi pun jacheta de catifea pe scaunul de la masa rotundă si mă asez pe scaun si Brage vine si îmi sare în poală si eu îl mângâi pe spate si îmi zic că e frumos să ai câine, da, trebuie să-mi iau si eu un câine, chiar îmi doresc unul, si mai trebuie să-mi iau si o barcă, da, o barcă de Barmen, îmi doresc si o barcă, îmi zic, în toţi acesti ani m-am gândit să- mi iau un câine si o barcă, dar nu s-a nimerit niciodată, am fost prea ocupat cu pictura, îmi zic si privesc punctul meu fix din mare, reperul meu din Marea Sygne, vârful pinilor care îmi cresc sub fereastră aliniat cu pătratul din mijloc al ferestrei, în partea dreaptă, fiindcă fereastra e împărţită în două si se deschide din ambele părţi si fiecare canat e împărţit în trei ochiuri de geam, iar vârfurile pinilor trebuie să se alinieze cu ochiul din mijloc al canatului drept, îmi zic si îmi fixez reperul privind valurile Mării Sygne si îmi fac cruce si scot rozariul pe care-l am la gât sub bluză, rozariul maro cu mărgele si cruce de lemn si apuc crucea si spun o rugăciune în gând pentru Asle, să se vindece, să scape cu bine, sau dacă vrea Domnul, să-l primească la sânul Lui si să-l odihnească în pacea Lui si stau si ţin crucea de la capătul rozariului cu mărgele maro de lemn pe care-l port mereu la gât si pe care l-am primit cândva de la Ales, am primit mai multe rozarii de la ea si am avut

grijă de toate, si am primit si mai multe fulare, de care am avut grijă, fiindcă atunci când Ales mă întreba ce-mi doresc de Crăciun sau de ziua mea ziceam ori că-mi doresc un rozariu, ori că vreau un fular, si când după o vreme m-a întrebat dacă nu-mi ajunge câte rozarii şi fulare am, i-am răspuns că ba da, aveam multe rozarii şi multe fulare, dar nu face nimic să am mai multe, iar atunci Ales zicea că oricum port mereu acelaşi rozariu, pe cel maro, cel pe care îl port şi acum, şi eu i-am zis că le-am pus la păstrare pe toate cele dinainte şi ea a zis că da, a văzut, fiindcă pe peretele din spatele băncii din camera mare am bătut un cui în perete şi de el am agăţat toate rozariile mele, şi pe toate le primisem de la Ales, îmi zic şi mă uit la rozariile de pe perete şi mă gândesc cum mai iau uneori în mână vreunul dintre ele sau mai multe şi le privesc, mai ales pe cele ale lui Ales, şi ea avea doar trei, pe care le- am agăţat împreună cu ale mele pe perete după ce a murit ea, iar când stau cu unul dintre rozariile lui Ales în mână e ca şi cum as vorbi îndelung cu ea despre tot felul de lucruri, pe urmă ne luăm rămas- bun şi ne spunem că ne vom revedea curând şi apoi pun rozariul la loc în cui pe perete, mi-e atât, atât de dor de Ales, de ce a trebuit să moară aşa tânără şi să mă lase? îmi zic şi o aud pe Ales zicând că deşi port mereu acelaşi rozariu, îmi schimb tot timpul fularul, iar eu zic că sigur am purtat toate fularele pe care mi le-a dăruit şi ea zice

că sigur am făcut-o şi o aud apoi pe Ales întrebând cum îmi merge şi eu o văd şezând pe scaunul ei, scaunul din dreapta mea la masă, în faţa ferestrei, şi îi zic că merge bine, doar că mi-e atât, atât de dor de ea şi că mi-e teamă pentru Asle, zic eu şi Ales zice să nu-mi fie, fiindcă ori îşi va reveni, ori Dumnezeu îl va lua la el, aşa că să nu-mi fie teamă pentru el, zice Ales, şi chiar dacă nu-mi poate spune nimic despre cum se simte şi cum îi merge, acum că a murit, pentru că într-un fel nu îi mai merge nicicum, zice că îi merge bine şi ei, fiindcă nu există niciun alt mod de-a vorbi despre asta şi fiindcă trebuie să folosim cuvinte când vorbim, dar cuvintele spun atât de puţin, aproape nimic, şi cu cât spun mai puţin, cu atât spun mai mult, într-un fel, zice Ales şi zice apoi că e mereu aproape de mine şi eu zic că nu-mi dau seama dacă lângă mine e ea sau e Dumnezeu şi Ales zice că nu trebuie să mă gândesc la asta, zice ea şi eu stau la masă ţinând strâns crucea de la capătul rozariului şi mă rog ca lui Ales să-i meargă bine unde e acum, ca Dumnezeu să aibă multă grijă de ea, iar Ales zice că nu înţeleg că îi e bine unde este şi eu zic ba da, ba da, simt asta, zic şi îi zic că nu mai vreau, nu mai simt că vreau să pictez, zic şi Ales zice că înţelege, doar am pictat aşa de multe tablouri, mi-am făcut treaba, mi-am pictat partea de tablouri, poate am pictat tot ce îmi era dat să pictez, zice ea şi, chiar dacă nu mai pictez, o să mă descurc eu cumva, cumva tot o să-mi

câştig eu pâinea, zice Ales şi eu zic că da şi ea zice că poate în curând mă voi întoarce şi eu la Domnul, mă voi întoarce de unde am venit, unde e ea acum, zice Ales şi eu îmi zic că aşa sunt lucrurile, vii de la Dumnezeu şi te întorci la Dumnezeu, îmi zic, fiindcă trupul nostru e conceput şi se naşte, creşte, intră în declin, moare şi dispare, dar spiritul e o unitate de trup şi suflet, tot aşa cum forma şi conţinutul creează o unitate într-o pictură reuşită, creează un spirit, un suflu în tablou, aşa e cu toate operele de artă, şi cu un poem frumos, o melodie frumoasă, totul se datorează unităţii, care e spiritul operei, şi spiritul, unitatea trupului şi a sufletului, e cel care învie din morţi, el e învierea trupului, iar învierea se întâmplă mereu şi se întâmplă pentru totdeauna imediat după ce cineva a murit, fiindcă astfel e spălat de păcat şi ceea ce îl desparte de Dumnezeu dispare, iar omul se întoarce la Dumnezeu, iar această imagine, cea mai adâncă imagine pe care o port în mine, cea de care încearcă să se apropie toate tablourile pe care le- am pictat vreodată, imaginea asta intimă, care e un soi de suflet şi un soi de trup în acelaşi timp, imaginea asta e spiritul meu, ceea ce numesc spirit, şi el se va întoarce la Dumnezeu şi va deveni o parte a lui Dumnezeu rămânând în acelaşi timp el însuşi, îmi zic şi Ales zice că aşa e, atât cât poate fi gândit şi pus în cuvinte, e perfect adevărat, dar nu poate fi pus în cuvinte, zice ea şi eu zic că nu, evident că nu şi apoi

zic că toate religiile şi confesiunile spun sau încearcă să spună ceva despre asta şi toate reuşesc, dar în feluri diferite, sunt ca niste limbi, zic eu, şi toate spun, de fapt, îngrozitor de puţin despre realitate, e cum ziceam şi eu adesea, imaginează-ţi cum ar fi ca toate culorile să aibă un nume, câte infinit de multe nume ar trebui inventate, zic eu şi Ales zice că n-ar fi fost mai bine fără limbă şi doar pentru că avem aceeaşi credinţă, aceeaşi limbă, putem vorbi unii cu ceilalţi, şi îngerii noştri fac posibil acest lucru, zice Ales, fiindcă de fapt îngerii noştri vorbesc unul cu celălalt acum, iar pentru ca un înger să existe trebuie să crezi în el şi pentru asta ai nevoie de cuvinte, de cuvântul înger, iar dacă cineva nu crede că Dumnezeu există, el nu există, nici cât eşti în viată, dar nici când mori, aşa că este nevoie de cuvântul Dumnezeu, dar în sinea lor, în adâncul lor toti cred în Dumnezeu, doar că nu o ştiu, fiindcă Dumnezeu e atât de aproape încât nu îl observi, totodată e atât de departe încât iar nu-l observi, şi aşa e şi cu îngerul tău, cu îngerii, dar toţi morţii sunt cumva la Dumnezeu, s-au întors la Dumnezeu, doar că nu ştiu asta încă, zice Ales şi eu nu ştiu dacă înţeleg pe deplin ceea ce zice şi nu ştiu ce să spun, aşa că îi spun că mi-e dor de ea şi ea zice că şi ei îi e dor de mine, dar chiar dacă nu mai suntem împreună pe pământ în mod vizibil, tot suntem împreună cumva, dar invizibil, şi sigur simt asta, zice ea şi eu zic că o simt, da, şi noi doi putem să şi vorbim

unul cu celălalt, zic eu şi Ales zice că putem, dar numai fiindcă şi îngerii noştri sunt acolo şi pentru că eu zic sau gândesc cuvintele ei, nu ea le spune, fiindcă ea e acum tot ce există în limbă, pentru că Dumnezeu este limba cea curată, întreaga limbă, limba care nu cunoaşte distincţie şi diferenţă, se poate spune şi aşa, zice Ales şi zice că în curând vom fi de nedespărţit întru Domnul, noi doi, împreună, ca pe pământ, doar că întru Domnul, zice Ales şi nu îmi poate spune cum e acolo, fiindcă oamenii nu îşi pot închipui aşa ceva, zice Ales şi eu zic că sunt obosit şi Ales zice că pot să merg să mă culc, că trebuie să mă culc, zice ea şi eu stau pe scaun privind reperul meu de pe mare, punctul meu fix cam pe la mijlocul Mării Sygne, printre valuri, iar vocea lui Ales dispare şi eu ţin bine crucea rozariului şi văd cuvintele în fata ochilor şi zic în gând Pater noster Qui es in c«lis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in c«lo et in terra Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo si- mi trec arătătorul şi degetul mare în sus peste prima mărgea dintre cruce şi şirul de trei mărgele care urmează pe rozariu şi zic în gând Tatăl Nostru Care eşti în ceruri sfinţească-se numele Tău vie împărăţia Ta facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi şi ne iartă nouă

greşelile noastre precum şi noi iertăm greşiţilor noştri şi nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăveşte de cel rău şi-mi cobor degetul mare şi arătătorul spre crucea de lemn maro şi o apuc şi zic iar şi iar şi iar în gând în timp ce trag aer adânc în piept
Doamne şi expir încet Isuse şi trag aer adânc în piept Cristoase şi expir încet Miluieşte-mă şi trag aer adânc în piept Pe mine, păcătosul

Şi mă văd uitându-mă la tabloul cu cele două linii care se încrucişează la mijloc şi e dimineaţă şi astăzi e joi şi am făcut focul în sobă şi camera începe să se încălzească, ieri am mers până la Bjprgvin şi mi-am dus tablourile la Beyer, îmi zic, şi sunt extenuat şi stau în fata şevaletului privind cele două linii care se încrucişează cam pe la mijloc, una maro şi una violet, şi îmi dau seama că-mi displace tabloul ăsta, fiindcă nu pot suporta picturile care transpun sentimente direct, chiar dacă numai eu ştiu asta, nu aşa pictez eu, nu aşa vreau să pictez, fiindcă un tablou poate fi plin de sentimente, dar sentimentele nu trebuie pictate de-a dreptul, sub formă de urlete şi plânsete şi jelanie, mă gândesc şi îmi zic că e pur şi simplu un tablou prost, dar în acelaşi timp e exact cum trebuie să fie, e încheiat, e gata, nu mai e nimic de făcut la el şi îl aud pe Âsleik zicând Crucea Sfântului Andrei şi apăsând cuvintele cu o mândrie scârboasă, şi chiar e Crucea Sfântului Andrei, îmi zic şi mă gândesc că trebuie să mut tabloul de aici, sau să pictez pur şi simplu peste el cu alb? pot să fac şi asta, după ce termin şi se usucă pot să pictez altceva peste Crucea Sfântului Andrei, dar nu vreau să fac asta, nu îmi doresc să pictez peste, de fapt nu îmi doresc să mai pictez deloc, nicicum, îmi zic, şi singurul lucru pe care mai vreau să-l pictez este ceva ca să acopăr tabloul ăsta, cum am făcut cu atâtea alte picturi, dar cu ăsta nu am făcut-o, poate fiindcă are, totuşi, ceva în el? poate e chiar un tablou bun, deşi nu-mi place?

îmi zic, fiindcă adesea tablourile care-mi plac cel mai puţin sunt cele mai bune şi cele care-mi plac cel mai mult sunt cele mai proaste, e de-a dreptul ciudat, cât de bun sau de prost e un lucru nu are nimic de-a face cu ce-ţi place sau nu-ţi place, ci doar cu cât de bun sau prost e, dacă e artă bună sau artă proastă, fiindcă arta e

o chestiune de calitate şi nu o chestiune de ce-ţi place sau nu, şi cu atât mai puţin are de-a face cu gusturile, calitatea e ceva ce există independent în tablou, fie el frumos sau urât, şi, de altfel, pentru ca ceva să fie frumos, trebuie să fie şi urât, aşa e, tot aşa cum există bine şi rău, corect şi greşit, adevărat şi fals, şi sigur că e dificil să distingi între bine şi rău, între corect şi greşit, între adevărat şi fals, dar cel mai adesea ele devin evidente de la sine, precum adesea e evident dacă un tablou e bun sau e slab, dacă e slab e slab şi atât, nu mai e nimic de spus despre asta, dar dacă e un tablou bun poate fi dificil să spui exact cât e de bun şi adesea tablourile care nu-mi plac sau care nu-mi plac pe deplin sunt cele mai bune tablouri ale mele, aşa mi se pare, tocmai tablourile care mă stânjenesc într-un fel, cele uşor dureros de privit, îmi zic şi nu mai vreau să privesc tabloul cu cele două linii care se încrucişează şi, de vreme ce nu mai vreau să-l văd, aş putea să-l pun laolaltă cu celelalte tablouri aşezate cu rama în afară, în stiva de tablouri neîncheiate dintreusa camerei şi usa holului, îmi zic, şi în cuierul de deasupra tablourilor se află geanta de

piele maro, fiindcă ieri am mers la Beyer cu toate tablourile terminate, după ce Âsleik şi-a ales tabloul pe care vrea să i-l dea cadou Surorii lui de Crăciun am plecat spre Bjprgvin cu toate tablourile terminate, aşa că acolo unde obişnuiesc să-mi aşez tablourile terminate nu se mai află nimic acum, îmi zic, dar nu suport tabloul cu cele două linii care se încrucişează, îmi face rău să-l privesc, trebuie să-l mut de aici şi poate, în definitiv, nici nu e un tablou în toată regula? şi totuşi nu vreau să pictez peste el cu vopsea albă în ulei, dar nici nu vreau să- l aşez lângă celelalte tablouri de care nu sunt pe deplin mulţumit şi care sunt destul de multe şi toate sunt mari, sau mai mari, că niciunul nu e foarte mare, de fapt, şi e bine aşa, îmi zic, fiindcă îmi dau seama că nu-mi îmi mai doresc să pictez deloc, poate că am pictat suficient, poate am pictat tot ce mi-era dat să pictez, poate ar trebui să renunţ, iar tablourile care stau acolo neterminate sunt şi ele gata în felul lor, fiindcă nu sunt aşa rele nici cum sunt acum, îmi zic şi mai am, dacă nu mă înşel, destule tablouri pentru trei expoziţii, pe lângă cele pe care le-am dus ieri la Bjprgvin pentru expoziţia de Crăciun, aşadar încă una la Galeria Beyer, una în Oslo, pentru care a adunat Beyer tablouri, şi în final cea din Nidaros, expoziţia din Galeria Huysmann, pe care de ani buni o tot pune Beyer la cale şi pentru care zice că s-au adunat destule tablouri, tablouri care nu s-au vândut nici la Bjprgvin, nici la Oslo, aşa că pot pur şi simplu să-mi

duc toate tablourile de acasă, din Dylgja, cele neterminate, laolaltă cu cele pe care le-am păstrat în debara, la Beyer şi atunci iar o să se apuce să-mi spună că ce vreau să fac seamănă cu un roman-fleuve, a zis asta de nenumărate ori, e la fel ca Âsleik, care se mândreşte când ştie câte un cuvânt neobişnuit, la fel cum şi Beyer se fuduleşte cu câte un cuvânt sau o expresie în franceză, roman-fleuve, zice Beyer şi plesneşte de mândrie şi zice că fiecare expoziţie are o unitate a sa, e un eveniment în sine, o totalitate, dar care nu e în întregime finalizată şi care încă păstrează o notă fragmentară care indică următoarea expoziţie, care e la fel, şi aşa urmează expoziţie după expoziţie, precum un fluviu, precum un fluviu de imagini, zice Beyer şi eu mă gândesc că din trei expoziţii sigur ies ceva bani, aşa că o să am ceva bani la bancă, şi în curând o să primesc şi pensia, abia aşteptam momentul ăsta, să primesc bani în fiecare lună chit că muncesc sau nu, îmi zic, şi îmi va prinde bine o sumă fixă în fiecare lună, fiindcă, sincer să fiu, asta nu mi s-a întâmplat niciodată în toată viaţa mea, am pictat tablouri ca să le vând şi aşa am făcut eu rost de banii de care am avut nevoie, îmi zic, şi dacă încetez să pictez şi nu mai trebuie să-mi cumpăr lucrurile necesare pentru pictat nu o să mai am mari cheltuieli, fiindcă am tot ce-mi trebuie, am o maşină bună, pe care am cumpărat-o abia cu vreo cinci ani în urmă, aşa că e încă bună şi o s-o conduc cât timp mai trăiesc sau cât timp o să mai am voie să conduc, îmi zic, dar

cu tabloul ăsta, cu liniile astea două care se încrucişează, ce-o să fac? şi-mi pare rău că nu i l-am dat lui Âsleik să i-l facă cadou de Crăciun Surorii, dar poate o să-l duc în pod laolaltă cu celelalte tablouri pe care vreau să le păstrez pentru mine şi nu vreau să le vând şi pe care mă întreb acum dacă nu vreau mai degrabă să le dau, asta o să fac, o să le dau, dar nu acum, îmi zic şi simt în tot corpul că nu mai vreau să pictez niciodată şi nu înţeleg de unde a năvălit senzaţia asta peste mine aşa, dintr- odată, fiindcă mie dintotdeauna mi-a plăcut să pictez, încă de când eram copil, şi nu înţeleg, nu înţeleg deloc, îmi zic şi mă gândesc că, chiar dacă nu-mi place tabloul cu cele două linii care se încrucişează, poate e totuşi un tablou reuşit, se poate, dar nu ştiu sigur dacă e bun sau prost, ştiu doar că numi mai place şi că nu vreau să pictez peste el cu vopsea albă în ulei şi atunci trebuie cel puţin să- 1 mut de aici, îmi zic şi îmi dau seama că a fost o prostie din partea mea să nu i-l dau lui Âsleik ca să i-l dea cadou Surorii lui de Crăciun, dar nu am vrut să i-l dau, chiar dacă era tabloul pe care şi-l alesese drept cadou pentru Sora lui, astfel că şi-a ales poate cel mai bun tablou dintre cele mari pe care le pregătisem pentru expoziţia de la Galeria Beyer, cel care se numea *Barcă liniştită,* Âsleik chiar ştie să facă diferenţa dintre un tablou bun şi unul prost, astfel că poate cel mai bun tablou pe care l-am pictat de la expoziţia de anul trecut din Galeria Beyer n-a ajuns la Bjprgvin anul ăsta, iar în tabloul ales de Âsleik se află un soi de barcă plutitoare, iar

tabloul e maro şi violet, dar ceea ce face tabloul cu adevărat reuşit şi luminos sunt tuşele subţiri şi albe pe care le-am făcut după ce am privit tabloul în întuneric, am aplicat glasiu, cum se zice, şi evident că lui Åsleik i-a trebuit tocmai tabloul ăsta, cel mai bun tablou pe care l-am pictat în ultima vreme şi nu puteam să-l refuz, fiindcă mereu i-am dat voie să-şi aleagă ce vrea, dar numai dintre tablourile mai mici, abia de anul ăsta l-am invitat să- şi aleagă unul dintre cele mari şi evident că şi l-a ales pe cel mai bun, îmi zic şi îl privesc pe Brage, care şade pe podea şi se uită în sus la mine şi eu zic Brage şi el vine la mine şi eu îi ciufulesc blana pe spate şi mă gândesc că ar fi timpul să-i găsesc şi lui ceva de mâncare şi să verific dacă are apă, îmi zic, şi poate are nevoie să-l plimb? de vreme ce stă şi se uită aşa la mine? sigur îi e foame şi sete şi are nevoie afară, îmi zic, dar mai bine îi deschid mai întâi usa să iasă şi să-si facă nevoile, îmi zic şi ies pe hol şi deschid uşa de la intrare şi mă gândesc că afară e cât de luminos se poate pentru perioada asta a anului, îmi zic şi îl văd pe Brage alergând de colo până colo prin zăpadă, fiindcă a nins bine azi-noapte, ninsoare azi şi ploaie mâine, apoi iar ninsoare a doua zi, îmi zic şi Brage parcă se scaldă în zăpadă puţin înainte să se oprească şi să- şi ridice laba din spate şi pişatul lui face o gaură galbenă în zăpadă şi se pişă îndelung, chiar avea nevoie, îmi zic şi Brage aleargă mai departe prin zăpadă şi se învârte în cercuri în zăpada afânată şi îl strig

Brage, Brage, strig eu

si el vine alergând la mine si se opreşte în fata mea si se scutură, se scutură dintr-o parte în alta, astfel că aproape toată zăpada zboară de pe el şi îi zic că intrăm acum în casă şi Brage mă urmează si deschid usa si intrăm în cameră si mă simt atât de

obosit si mă gândesc că trebuie să stau jos si îmi văd scaunul de la masa rotundă, scaunul din stânga, si merg si mă asez pe scaun si Brage vine si-mi sare în poală si se asază acolo, iar eu îmi fixez reperul, punctul în care vârful pinilor care îmi cresc sub

fereastră se aliniază cu geamul din mijloc al canatului din dreapta al ferestrei si privesc marea, locul din mare pe care îl privesc de obicei, cam pe la mijlocul Mării Sygne, printre valuri, si-l văd pe Asle în patul din podul Cizmăriei după ce Mama si Tata tocmai au plecat si Asle se întinde pe pat si stă întins acolo si priveste drept în fată si se gândeste că mâine va începe Liceul si crede că stie drumul până acolo, dar va pleca oricum mai devreme, îsi zice Asle, si-si va lua jacheta neagră de catifea si geanta de piele maro, asa se îmbracă mereu, îsi zice, fiindcă a văzut o jachetă neagră de catifea într-un magazin din Stranda si si-a cumpărat-o pe loc, si-n alt magazin a găsit geanta de piele maro, si de atunci a mers mereu în jacheta neagră de catifea si cu geanta de piele maro atârnându-i pe umăr si Mama i-a spus că arată ridicol umblând mereu în jacheta aia neagră de catifea si cu părul lui saten lung până la spate si cu geanta aia de umăr, i-a zis Mama si Asle i-a zis că n-are decât să zică ce-o vrea, că el tot o să se îmbrace cum vrea si-o să-si poarte părul cum vrea, zice el si pleacă în jacheta lui neagră de catifea, iar în geanta de piele maro are un caiet de schite si un creion si în ea o să-si care de-acum încolo si manualele, îsi zice Asle si se ridică pe marginea patului si se gândeste să iasă la plimbare si poate să treacă şi pe la Cooperativă să-şi cumpere una-alta, de vreme ce trebuie să-şi facă singur cumpărăturile de-acum încolo, îşi zice, şi trebuie să despacheteze şi lucrurile pe care le-a adus

cu maşina şi să-şi facă cămăruţa din podul Cizmăriei cât mai confortabilă cu putinţă, îşi zice Asle şi se ridică şi stă în picioare în jacheta lui neagră de catifea şi verifică buzunarele să vadă dacă are pachetul de tutun şi cutia de chibrituri şi dacă portofelul e în buzunarul interior, apoi îşi pune pe umăr geanta de piele maro şi vede pe masă legătura de chei şi o ia şi iese şi încuie în urma lui uşa camerei şi coboară scările şi încuie apoi uşa de la intrare şi îşi pune legătura de chei în buzunarul jachetei de catifea şi îşi scoate tutunul şi îşi rulează o ţigară şi-o aprinde şi porneşte înspre centrul din Aga şi se gândeşte să treacă pe la Cooperativă să-şi cumpere o scrumieră, e primul lucru pe care o să-l cumpere, îşi zice şi nu se mai gândeşte la nimic, dar se simte uşurat, aproape bucuros, fiindcă de-acum, de-acum nu mai locuieşte acasă la Mama, cu care se ceartă întruna, şi n-o să-l mai vadă nici pe Tata spetindu-se zi-lumină, ori e în Şopronul lui construind bărci, toată iarna numai asta face, ori îşi face de lucru cu pomii, însă de lucrat lucrează întruna şi de câştigat câştigă puţin, îşi zice Asle şi trece strada cu pas lejer şi aude pe cineva strigând Asle şi se întoarce şi pe cine vede dacă nu pe Sigve venind în spatele lui şi Sigve îşi ţine geanta neagră într-o mână şi îşi ridică cealaltă mână şi Asle ridică şi el mâna ca să-l salute şi se opreşte, fiindcă cum să nu, la asta nu s-a gândit, Sigve, cu câţiva ani mai mare decât Asle, s-a mutat şi el de curând la Aga să lucreze la Fabrica de Mobilă, îşi zice Asle, lucrează

acolo de câteva luni, se gândeşte Asle, fiindcă în ziua când a fost în Stranda şi şi-a cumpărat jacheta de catifea şi geanta de umăr a luat autobuzul din Barmen împreună cu Sigve, care avusese liber câteva zile şi trecuse pe acasă să-şi vadă părinţii, cum zicea el, dar în ziua aia o pornea înapoi spre Aga să reînceapă munca la Fabrica de Mobilă de acolo, zicea, şi îi plăcea destul de mult acolo, ziua trecea repede şi Sigve reuşise să închirieze o căsuţă, o veche căsuţă aproape de centru, zicea Sigve, era mult mai bine decât să trăiască în podul unui adăpost de bărci, cum trăise toată copilăria, zicea Sigve şi Asle îl vede acum apropiindu-se din ce în ce mai mult şi Sigve se opreşte şi Asle îl măsoară din cap până-n picioare şi Sigve zice că se bucură să-l vadă, probabil s-a mutat la Aga ca să înceapă Liceul şi Asle zice că da, tocmai a venit

Te-a adus tatăl tău, zice Sigve

Da, zice Asle

Unde stai? zice Sigve

Acolo, zice Asle

şi arată înspre Cizmărie

În clădirea aia verde? întreabă Sigve

Da, zice Asle

şi Sigve zice că trece pe lângă ea în fiecare zi, pentru că Fabrica de Mobilă e chiar acolo, zice el şi Sigve se întoarce şi arată cu degetul şi la câteva sute de metri în spatele lor şi puţin mai jos de nivelul drumului se află o clădire lungă şi albă şi Asle observă că pe faţada ei scris Fabrica de Mobilă

Acolo lucrez eu, zice Sigve

Da, zice Asle

Aşa că în fiecare zi trec pe lângă casa unde stai şi m-am întrebat adesea ce e cu ea, zice Sigve

şi zice că e o dependinţă, dar nu arată ca o dependinţă obişnuită, zice el şi Asle zice că pe vremuri era o cizmărie acolo, iar Asle chiar asa

îşi şi spune, că locuieşte în Cizmărie, şi tot asta spune şi cu voce tare, zice el

Deci asta e, zice Sigve

Da, zice Asle

şi nu fac niciun pas şi nimeni nu zice nimic şi Sigve zice că da, aşa deci, acolo o să locuiască de-acum încolo, zice el, iar Asle zice că da şi zice că Tatăl lui a dat anunţ la *Ziarul de Hardanger* **şi că a răspuns o bătrână, cea care locuieşte în casa mare şi verde, e foarte bătrână şi merge încet, şontâc-şontâc, zice Asle şi Sigve zice că a observat-o, o vede uneori ducându-se acasă cu plasele de cumpărături când se întoarce şi el de la muncă, şi merge aşa încet, că de îndată ce-a văzut-o pe drum, a şi depăşit-o, zice el şi zice că Asle a avut noroc că a reuşit să închirieze o casă întreagă pentru sine şi că nu trebuie să închirieze o cameră într-o casă cu mai mulţi chiriaşi, zice el**

Da, zice Asle

E mult mai bine să locuieşti singur, zice Sigve Sigur că da, zice el

Şi eu am avut noroc, stau cu chirie într-o căsuţă veche în centru, nu departe de Cooperativă, zice el

şi Sigve zice că Şeful Fabricii de Mobilă le spusese celor de la Forţele de Muncă de căsuţă pe când se angaja el acolo, cineva care lucrase la Fabrică îşi dăduse demisia şi el stătea acolo în chirie şi apoi s-a eliberat

Da, zice Asle

şi el şi Sigve pornesc împreună spre Cooperativă

Casa e într-o zonă ciudată, zice Sigve

La mijlocul distanţei dintre Cooperativă şi Azil, parcă a rămas singură între ele două, cumva, zice el

Am observat şi eu casa asta, zice Asle

E destul de greu să nu o observi, zice Sigve

Da, e într-o zonă ciudată, zice Asle

şi Sigve zice că probabil de aceea a reuşit s-o închirieze, fiindcă la cum s-a purtat până acum şi ce a făcut, sigur nu era primul la care ar fi vrut proprietarii s-o dea în chirie, cu atât mai puţin dacă aflau că a crescut într-un adăpost pentru bărci

E o casă frumoasă? întreabă Asle

Da, chiar este, zice Sigve

şi Asle zice că tocmai a sosit, părinţii l-au dus cu toate lucrurile lui până-n camera din podul Cizmăriei şi a făcut cunoştinţă cu Gazda, care pare de treabă, zice Asle şi Sigve zice că e norocos să locuiască singur, să aibă o casă numai pentru el, cei mai mulţi care vin la Liceu din Barmen sau Stranda sau de unde or veni sunt nevoiţi să împartă o casă cu mai mulţi chiriaşi, vin la Liceu copii de pe întreaga Coastă de Vest şi unii merg acasă doar de Crăciun şi în vacanţa

de vară sau la Paşti, aşa că cei care vin din Barmen sau Stranda au noroc să poată merge acasă la fiecare sfârşit de săptămână dacă vor

Eu nu vreau, zice Asle

Să mergi acasă în fiecare săptămână? zice Sigve

Nu, zice Asle

Nici nu trebuie, zice Sigve

şi zice că nici el nu merge aşa des acasă la părinţi, dar el e şi ceva mai mare decât Asle, zice el

Da, zice Asle

şi au ajuns la Cooperativă şi Sigve arată spre Hotelul de la marginea Fiordului, un hotel vechi şi frumos, şi Sigve zice că el mai trece câteodată pe acolo să bea un pahar de bere şi zice că trebuie să vină şi Asle cândva la o bere cu el şi Asle zice că nu e destul de mare încă să-si cumpere bere şi Sigve zice că cei de la Hotel nu sunt aşa stricţi în privinţa asta, şi că, dacă îi cer să arate că e major, e destul de uşor să schimbi data de naştere pe cartea de identitate pe care a primit-o prin poştă când a primit şi carnetul de economii, a primit-o, nu? zice el şi Asle zice că da şi Sigve zice că data de naştere poate fi schimbată pe cartea de identitate, zice el şi Asle zice că da, a primit cartea şi a primit şi carnetul de economii şi Sigve zice că toată lumea le primeşte, zice el şi trebuie doar să schimbi puţin ultima cifră şi gata, deodată ai optsprezece ani şi-ţi poţi lua bere şi de la Cooperativă, şi de la Hotel

Doar nu poţi să faci aşa ceva, nu? zice Asle

Ba da, zice Sigve

Nici nu-i greu, zice el

Iei un pix cu cerneală de culoare asemănătoare, că data naşterii e scrisă mereu cu pix obişnuit, şi vezi dacă seamănă culorile între ele, şi poţi să schimbi un unu într-un şapte şi un nouă într-un patru, ba invers e încă şi mai uşor, să scoţi un nouă dintr-un patru, poţi să schimbi ce cifre vrei câtă vreme nu se observă, doar să fii răbdător şi să ai grijă, că uneori se poate întâmpla să trebuiască să răzuieşti un pic din cifrele deja scrise, merge cu un ac, un ac cu gămălie obişnuit, dar cel mai adesea nici nu e nevoie, zice Sigve şi îl invită pe Asle la el acasă, îi poate modifica anul naşterii de pe cartea de identitate chiar azi, se rezolvă repede şi după aceea pot merge la Hotel chiar în seara asta să bea o bere sau două sau trei ca să sărbătorească faptul că Asle e un om liber, zice Sigve

Fiindcă de-acum încolo eşti un om liber, zice el

Acum că te-ai mutat de-acasă, nici maică-ta, nici taică-tău nu mai ştiu ce faci, zice el

Da, e plăcut, zice Asle

înţeleg perfect, zice Sigve

şi-l întreabă pe Asle dacă vrea să-şi cumpere ceva de la Cooperativă şi el răspunde că vrea să- şi ia o scrumieră

O scrumieră? zice Sigve

Da, zice Asle

începi mâine Liceul? zice Sigve

Da, zice Asle

şi Sigve îl întreabă dacă mai pictează şi Asle zice că da, încă pictează, pictează şi desenează, şi oriunde s-ar duce are la el un caiet de schiţe şi un creion în geanta de umăr, zice şi Sigve îl întreabă dacă-l poate plăti să-i picteze casa unde locuieşte şi Asle se gândeşte că nu prea are chef, nu vrea deloc, dar nici nu poate să zică nu, îşi zice Asle şi nu răspunde şi Sigve zice că îl va plăti pentru asta, bineînţeles, iar Asle dă din cap că da, sau poate pot să- ţi fac cinste, să-ţi plătesc în bere, zice Sigve, dacă vrei, zice şi Asle dă din cap că da şi zice că dacă îi va picta casa are nevoie de o fotografie după care să picteze şi Sigve zice că are una agăţată pe perete, când s-a mutat în casă era o fotografie veche cu casa agăţată deasupra canapelei, iar în fotografie casa arată aşa bine, e încadrată aşa frumos, fiindcă unde e acum Cooperativa se afla pe vremuri doar un mic magazin şi Azilul nu era construit încă, aşa că în fotografie nu era decât micuţul magazin de lângă casă, care a fost demolat între timp, dar pe el nu trebuie să-l picteze, nu, ajunge să picteze doar casa şi puţin din dealurile din jurul casei, zice el

Buna e la Azil, zice Asle

Bunica ta? zice Sigve

Da, zice Asle

şi Sigve îl întreabă dacă s-a îmbolnăvit şi Asle zice că a avut un atac cerebral, într-o zi nu a mai ieşit cum făcea de obicei şi usa de la intrare era încuiată, aşa că Mama n-a putut să intre şi l-a chemat pe Tata, care a

forţat uşa şi a intrat şi a văzut-o pe Buna zăcând în pat şi privindu-l pe Tata fără să zică nimic, zisese el, şi apoi a încercat să zică ceva, dar nu a reuşit nicicum, zice Asle, aşa că Tata a chemat Doctorul şi el a venit de îndată şi a zis că Buna a făcut atac cerebral şi Tata a încercat s-o ridice în capul oaselor în pat şi Buna a ajutat cât a putut şi ea şi a rămas aşa în pat, apoi Tata şi Doctorul au încercat s-o ridice şi Buna s-a ridicat, dar nu făcea decât să stea în picioare, şi a încercat să meargă şi a reuşit să-şi pună un picior în faţa celuilalt, dar pe celălalt nu a reuşit nicicum să-l miste

Erai acasă? zice Sigve

Da, zice Asle

Eram în vacanţa de iarnă sau ceva de genul ăsta, zice el

şi zice că Buna nu mai putea merge aproape deloc, aşa că Tatăl şi Doctorul au sprijinit-o şi s- au dus încet în camera mare, fiindcă atunci când Buna se tinea de Tata cu o mână şi de Doctor cu alta, reuşea să-şi mişte puţin şi celălalt picior fără să-şi piardă echilibrul, şi au condus-o astfel pe Buna în cameră şi au aşezat-o pe bancă şi Buna a reuşit să se întindă singură pe bancă şi s-a uitat apoi la Asle, zice el

Bunica ta e om bun, zice Sigve

Da, zice Asle

Şi mi-am propus s-o vizitez în fiecare zi, zice el

Da, aşa să faci, zice Sigve

şi Asle zice că a fost cu părinţii la Azil s-o viziteze

înainte să ducă lucrurile în camera pe care o închiriază şi să se instaleze, aşa că azi a fost deja s-o vadă, zice el

Mereu m-am înţeles bine cu Buna, zice el

Da, zice Sigve

În vreme ce cu Mama mereu m-am certat, zice el

şi Sigve nu zice nimic

Şi Tata mereu a tăcut, zice el

Da, tatăl tău n-a fost niciodată prea vorbăreţ, zice Sigve

Aproape că nu vorbeşte deloc, zice Asle

si zice că atunci când Mama îl ceartă, fiindcă îl ceartă constant, îi zice adesea Tatei să zică şi el ceva şi atunci el mormăia de regulă ceva cum că Mama are perfectă dreptate, ceva de genul ăsta, zice Asle şi Sigve zice că Tatăl lui e un om bun

Vreau să-mi cumpăr nişte sticle de bere, zice Sigve

Şi o pâine, zice el

şi Sigve şi Asle intră în Cooperativă şi Sigve merge şi-şi ia câteva sticle de bere şi o pâine şi zice că hai să caute şi o scrumieră pentru Asle şi merg la raionul cu articole de uz casnic şi Asle vede o scrumieră cu capac şi cu un buton lung deasupra pe care apeşi şi tot scrumul şi chiştoacele dispar înăuntru şi în jurul scrumierei e o bandă de piele maro şi pe asta vrea să şi-o cumpere Asle şi îi zice lui Sigve

Nu e deloc ieftină, să ştii, zice el

Mi-o cumpăr oricum, zice Asle

şi ia scrumiera de pe raft şi Asle zice că e o prostie

că nu vând şi materiale de pictură la Cooperativă şi Sigve zice că da, va trebui să ia autobuzul până la Stranda şi să meargă la Magazinul de Vopsele de acolo, dar e un autobuz care porneşte spre Stranda cam din oră în oră şi e şi un hotel acolo, Hotelul Stranda, şi uneori face un drum până acolo doar ca să bea câteva beri la Hotelul Stranda şi mai intră în vorbă cu câte cineva, e un artist în Stranda, un pictor care- şi face veacul pe la hotel şi Sigve a vorbit de multe ori cu el, e un tip tânăr şi deştept, dar sărac lipit, şi îi place berea, dar aproape niciodată nu are bani decât de cafea, astfel că se bucură enorm când Sigve îi mai face cinste cu un pahar de bere, într-o zi Sigve l-a întrebat dacă îi e foame şi el a dat din cap că da şi Sigve i-a făcut cinste cu un sendviş cu carne de vită şi el i-a mulţumit mult şi i-a zis că îi era foarte foame, şi pe pictorul ăsta îl cheamă tot Asle, apropo, şi n-are cum să fie mult mai mare decât tine, zice Sigve

E chiar ciudat, zice el

Că-mi aminteşte aşa mult de tine, zice el

Da, zice Asle

şi Sigve zice că pictorul ăsta, pe care-l cheamă tot Asle şi care e cam de aceeaşi vârstă cu Asle, poate doar cu câţiva ani mai mare, şi care seamănă cu Asle, a înfulecat sendvişul din doar câteva îmbucături şi i-a zis că a fost cel mai bun lucru pe care l-a mâncat vreodată, aşa de foame îi era, aşa de groaznic de

foame, zice Sigve şi merg la casa de marcat şi Sigve pune sticlele de bere în faţa casieriţei

Iarăşi, zice ea

Totuşi nu vin aşa des, zice el

Ba da, zice ea

şi bate preţul berii la casă şi Sigve îi pune pâinea în faţă şi ea o bate şi zice suma şi Sigve scoate portofelul şi plăteşte şi îşi deschide apoi geanta şi pune berile şi pâinea în geantă şi Asle se întrebase de ce Sigve se plimba peste tot cu geanta lui mare şi neagră şi acum înţelege de ce, îşi zice, şi Asle pune scrumiera în faţa casieriţei

Deci îţi cumperi scrumieră, zice ea

Da, îmi cumpăr, da, zice Asle

şi ea bate suma şi Asle îşi scoate portofelul şi plăteşte şi deschide geanta şi îşi pune înăuntru scrumiera şi îl vede pe Sigve îndreptându-se spre uşă

La revedere, zice casieriţa

La revedere, zice Asle

şi îl urmează pe Sigve şi când ies Sigve zice că poartă mereu cu el geanta asta când merge la muncă dimineaţa şi la Fabrica de Mobilă îi zic că nu înţeleg de ce vine la muncă cu o geantă aşa mare, nu duce în ea decât mâncare şi cafea, zic ei şi râd, dar să râdă cât vor, fiindcă motivul pentru care cară mereu geanta asta după el e că poate să bage în ea câteva sticle de bere când se întoarce acasă şi încă ceva pe deasupra, zice Sigve şi îl întreabă pe Asle dacă vrea să vină cu el acasă, să bea o bere împreună şi poate să mănânce un

sendviş sau ceva, dacă are chef, şi să-i dea lui Asle fotografia după care să picteze casa în care stă Sigve, zice şi Asle zice că vine cu plăcere, i-ar plăcea să treacă pe la el pe-acasă, zice el şi Sigve zice că atunci o s-o ia direct spre casă, nu e mult de mers, zice şi merg la casa lui Sigve şi el descuie uşa şi-l invită pe Asle să intre şi Asle intră în hol şi Sigve zice că uşa din dreapta duce la baie, fiindcă la un moment dat au tras apă şi au făcut toaletă şi duş în casă, şi uşa din stânga duce la bucătărie, zice Sigve şi deschide uşa şi intră şi îşi pune geanta pe măsuţa din bucătărie şi mai deschide o usă şi zice că aici e camera mare şi îi face semn lui Asle să intre şi Asle intră şi în mijloc e o masă cu patru scaune în jur şi pe o latură a mesei e o tablă de sah şi mai e şi o bibliotecă cu multe cărţi în dezordine, câteva în picioare, altele înclinate şi altele stivuite orizontal, iar de-a lungul unuia dintre pereţi e şi o canapea deasupra căreia e agăţată vechea fotografie cu casa despre care i-a zis Sigve, iar pe latura scurtă a camerei e o fereastră şi în fata ei se află un fotoliu vechi şi în dreapta e o uşă şi Sigve intră cu două pahare de bere şi îl pofteşte pe Asle să se aşeze şi face semn spre masă şi Asle se aşază şi Sigve pune în faţa lui Asle un pahar şi pune apoi celălalt pahar pe latura opusă a mesei, lângă tabla de şah, vizavi de Asle

E cu totul altceva decât să locuieşti în podul unui adăpost pentru bărci, zice Sigve

Si Asle nu zice nimic şi Sigve se duce în bucătărie şi

se întoarce cu sticla de bere, care acum nu mai e decât pe jumătate plină, şi o aşază pe masă între ei şi ia loc şi ridică paharul şi zice noroc şi Asle îşi ridică paharul şi zice noroc şi bea şi niciodată nu prea i-a plăcut gustul berii, dar chiar dacă nu are un gust bun, măcar îi face bine, îl linişteşte, după destulă bere viaţa i se pare mai bună, aşa de bună cum n-ar fi niciodată fără bere, îşi zice Asle scotându-şi punga cu tutun şi rulându-şi o ţigară şi Sigve îi urmează exemplul şi pe masă e deja o scrumieră şi Asle îşi aprinde ţigara şi îi întinde lui Sigve chibritul aprins şi Sigve îşi aprinde ţigara şi stau amândoi fumând o vreme fără să zică nimic

Deci azi te-ai mutat de acasă, zice Sigve

Şi eu trebuia să merg la Liceu, zice el

şi arată spre cărţi şi zice că citeşte mult, tot felul de cărţi, despre un subiect sau altul, chiar şi poezie citeşte şi asta îi place cel mai mult să citească, chiar şi din poezia modernă, aşa-zis ininteligibilă, înţelege mai tot timpul ceva, nu că ar înţelege-o în modul obişnuit, cum înţelegi alte lucruri, dar o înţelege cumva, într-un alt mod, ea trebuie înţeleasă cu altceva decât cu mintea, cu altceva decât cu raţiunea, zice Sigve şi ia o înghiţitură zdravănă

Poeziile astea sunt de neînţeles ca viaţa însăşi, zice el

Da, zice Asle

si zice că el nu a citit aşa mult, doar ceea ce a trebuit să citească la şcoală şi Sigve zice că ratează

multe lucruri, dar că poate să ia cu împrumut două cărţi de la el, dacă vrea, şi că citindu-le va înţelege ce spune, zice el, dar că le vrea înapoi, fiindcă cele pe care i le împrumută sunt două dintre cărţile care îi plac cel mai mult, zice Sigve şi se ridică şi începe să caute prin bibliotecă

Niciodată nu găsesc cărţile pe care le caut, zice el

si Asle fumează şi bea din bere

Am găsit-o pe una, e un volum de proză, nişte povestiri, texte de Samuel Beckett, zice el

şi Sigve îi întinde cartea lui Asle

Ai auzit de el? zice Sigve

Nu, zice Asle

şi Sigve caută mai departe

şi asta e bună, poeme de Georg Trakl, el era din Austria, aşa că scria în germană, dar poemele sunt în traducere norvegiană, bineînţeles, zice el

Nici de el nu ai auzit, zice Sigve şi Asle dă din cap că nu şi Sigve îi întinde şi cartea asta lui Asle şi îi zice să citească ambele cărţi şi că le vrea, evident, înapoi, zice şi Sigve zice că toate cărţile şi le-a cumpărat singur, doar că nu îşi cumpără niciodată cărţi la preţul întreg, că ar fi prea scump, dar o dată la doi ani librăriile au reduceri la toate cărţile, iar atunci are şi Librăria din Aga reducere, Asle ştie că există o Librărie şi în Aga? e mai jos puţin pe stradă, cum te uiţi dinspre Cooperativă sau dinspre casa lui, e ascunsă în spatele Bisericii, Asle trebuie să meargă mâine sau întruna din zilele astea acolo ca să-şi

cumpere manuale, şi acolo, la Librăria din Aga, sunt uneori reduceri şi atunci îşi cumpără şi Sigve cărţi, zice el şi tace un moment şi apoi zice că lui a început să-i meargă rău abia când s-a mutat la Bjprgvin, atunci a început el să bea prea mult şi să-şi facă prieteni nepotriviţi, cum se zice, dar erau oameni buni şi nu prieteni răi în sine, nu, dar până la urmă a ajuns să fie concediat de unde lucra, de la un depozit din Bjprgvin, fiindcă nu mai dăduse pe la muncă de câteva zile şi fiindcă atunci când venea la muncă, venea beat, şi asta era adevărat, aşa că a început să bea şi mai mult, iar de aici a ajuns la spargeri, puşcărie şi delir alcoolic, nu l-ar minţi dacă n-ar fi trecut prin asta, delirium tremens, cum se zice în latină, şi nu-i doreşte nici celui mai mare duşman să ajungă aşa, au trebuit să-l ducă la închisoarea din Bjprgvin, cea de lângă Piaţa de Peşte, şi apoi la Spital şi după ce s-a făcut mai bine a fost transferat înapoi la închisoare şi când şi-a ispăşit pedeapsa şi-a cumpărat, deci, înainte de toate o geantă neagră, pe care încă o foloseşte, şi geanta era neagră şi de plastic şi avea un fermoar, şi pe lângă geantă trei sticle de tărie şi, dintre toate lucrurile posibile, o tablă de şah cu piese, şi a luat autobuzul înapoi la Barmen, de fapt el şi Asle s-au întâlnit în seara în care s-a întors acasă şi i-a povestit totul lui Asle atunci, era în aceeaşi seară în care Asle ieşise din trupa în care cânta, în seara aia Sigve i-a zis mai multe decât trebuia, l-a luat gura pe dinainte, sigur, zice el, şi ia zis că tot trebuie să meargă

undeva, nu poate să rămână pe drumuri, şi a ajuns beat la părinţi, a fost jenant, şi zisese că mai devreme sau mai târziu tot trebuia să-şi revadă părinţii, zice Sigve şi trebuia să se întoarcă acasă, fiindcă nu avea unde altundeva să meargă, nu avea unde altundeva să locuiască şi tot era mai bine să stea în podul unui adăpost pentru bărci decât sub cerul liber

îmi amintesc, zice Asle

Îţi aminteşti? zice Sigve

M-a luat gura pe dinainte în seara aia, zice el

şi Asle zice că-şi aminteşte când Sigve i-a spus că mai devreme sau mai târziu tot trebuie să-si revadă părinţii şi i-a întins lui Asle o sticlă de tărie şi el a luat o înghiţitură şi Sigve şi-a dat o palmă peste obraz şi a zis din nou că la un moment dat tot trebuie să treci pe la părinţi şi a plecat mai departe cu geanta în mână şi sticla de tărie la jumate în cealaltă, zice Asle şi Sigve zice că aşa a fost, da, fiindcă îşi aminteşte totul sau măcar aproape totul, zice Sigve

Dar nu vreau să vorbesc despre asta, zice el

Nu, zice Asle

A trecut multă vreme de atunci, zice Sigve

O luasem pe ulei, la un moment dat beam zi şi noapte, zice el

şi zice că acum bea doar câteva pahare de câteva ori pe săptămână şi la sfârşit de săptămână, dar niciodată nu mai bea dimineaţa, niciodată, zice el, nici măcar în zilele libere nu bea dimineaţa, fiindcă dacă începi să bei dimineaţa, trebuie să fii foarte atent, a aflat pe

pielea lui, zice el, aşa că orice-ar face, Asle să nu bea dimineaţa, poate să bea seara, dar niciodată dimineaţa, zice Sigve şi Asle îşi goleşte paharul şi Sigve i-l umple şi zice că e ciudat cât de mult seamănă Asle cu pictorul acela care trăieşte în Stranda şi Asle îşi zice că ar trebui să se întoarcă acasă, trebuie să despacheteze şi să se instaleze sau măcar să-şi instaleze şevaletul şi să-şi pună materialele de pictat la locul lor, dar şi celelalte lucruri, sigur, însă n-ar trebui să-i ia prea mult, şi apoi vrea să se culce, şi Asle zice că ar trebui s- o ia spre casă

Data viitoare mergem la o bere la Hotel, zice Sigve

Da, zice Asle

Şi cartea ta de identitate, cea pe care ai primit-o prin poştă, putem s-o rezolvăm, cum am zis, zice Sigve

O ai cu tine? zice el

şi Asle dă din cap că da şi îşi scoate portofelul şi cartea de identitate şi i-o dă lui Sigve şi el se uită la ea şi zice c-o să fie floare la ureche să schimbe cifra nouă de la sfârşit într-un patru, fiindcă e scrisă cu pix albastru obişnuit şi el are mai multe pixuri, aşa că unul dintre ele tot trebuie să aibă aceeaşi culoare, şi apoi o să trebuiască poate să mai răzuiască puţin cu un ac, încet şi cu grijă, ca să nu se vadă, în partea de sus a cifrei nouă şi iată cum dintr- odată Asle o să fie suficient de mare încât să-şi cumpere bere atât de la Cooperativă, cât şi de la Hotel, şi chiar dacă intră cineva la bănuieli, nu-i pasă nimănui, nu e vina lor dacă e o carte de identitate falsă, zice Sigve

Da, zice Asle

şi Sigve scoate câteva pixuri şi o foaie de hârtie şi o gumă de şters şi un ac şi trage o linie pe foaie cu fiecare pix în parte şi îl alege pe unul dintre ele şi începe să răzuiască încet, încet, cu acul semicercul din partea de sus a cifrei nouă şi abia atinge hârtia cu vârful acului şi apoi şterge hârtia cu grijă cu guma de şters, ridică la lumină cartea de identitate şi o priveşte atent şi o pune jos pe masă şi ia pixul pe care l-a ales şi dublează liniile din partea de sus a cifrei nouă până devine cifra patru şi Sigve ridică cartea de identitate şi zice că a ieşit bine, nu-ti poţi da seama că nu e un patru, sau poate că-ţi poţi da seama dacă te uiţi de aproape cu lupa, dar nimeni nu face asta la hotel sau la magazin, aşa că Asle îşi poate cumpăra acum câtă bere vrea, zice Sigve

Mulţumesc frumos, zice Asle

şi Asle zice că ar fi timpul să plece acasă

Trebuie să despachetez şi măcar să montez şevaletul, zice el

Da, clar, zice Sigve

Dar într-o zi, mai devreme sau mai târziu, poate bem câteva pahare de bere la Hotel, zice el

şi Sigve îi zice lui Asle să nu uite fotografia casei şi merge şi o dă jos de pe perete

Se vede că a stat agăţată acolo multă vreme, zice Sigve

şi îi zice lui Asle să treacă pe la el şi să bată la uşă când vrea şi vor merge la Hotel, pentru el e bine

oricând după-amiaza sau seara, zice el şi Asle zice că sigur, va veni

Mersi pentru bere, zice el

Cu plăcere, zice Sigve

si Sigve îi zice să nu îsi uite cărţile si intră în cameră si ia cele două cărţi si Asle le ia si îsi deschide geanta si le pune înăuntru

Asle, pictorul ăla din Stranda, are o geantă de piele exact ca a ta, zice Sigve

si Asle nu înţelege de ce Sigve simte nevoia să tot vorbească despre Asle ăsta, pe care sigur îl cunoaste, dar poate e doar o invenţie de-a lui? ceva ce doar zice? îsi zice Asle si el si Sigve îsi zic salut si Asle iese si sub braţul drept poartă vechea fotografie cu casa unde stă cu chirie Sigve si Asle îsi zice că ar trebui s-o viziteze pe Buna, dar miroase a bere si ea sigur o să observe si n-o să-i placă deloc, asa că ar fi mai bine s-o viziteze mâine, fiindcă azi a fost deja la ea o dată împreună cu părinţii, iar în fiecare zi după Liceu o să o viziteze pe Buna la Azil, îsi zice, dar a fost bine să bea niste bere, poate o să-si cumpere si el o sticlă sau două, îsi zice Asle si intră la Cooperativă si îsi ia o sticlă de bere si merge la casă si casieriţa îl întreabă dacă poate demonstra că are optsprezece ani si e suficient de mare să-si cumpere bere, da, chiar asa îl întreabă, dacă poate demonstra, îsi zice Asle si îsi scoate portofelul si cartea de identitate si i-o întinde si ea o priveste si i-o întinde înapoi lui Asle si bate preţul la casa de marcat si Asle plăteste si deschide

geanta si îsi pune sticla de bere în geantă lângă caietul de schiţe si scrumieră si cele două cărţi împrumutate de la Sigve, apoi casieriţa îi zice la revedere si Asle zice la revedere si iese si trece

strada în jacheta lui de catifea, cu geanta pe umăr si cu părul lui saten lung până la spate, trece strada si eu stau la masa rotundă din faţa ferestrei privind mereu acelasi loc din mare, reperul meu dintre valuri si cred că am aţipit puţin, îmi zic si sigur focul s-a stins în sobă şi îmi dau seama că mi-e cam frig şi că afară încă nu sa întunecat, dar în perioada asta a anului e toată ziua puţin întunecat, şi dacă aş fi fost ca de obicei, la ora asta aş fi pictat de zor, dar îmi dau seama că nu-mi mai vine deloc să pictez şi mereu mi-a plăcut să pictez, de când eram copil mi-a plăcut, iar acum, îmi zic, o să mă ridic să fac din nou focul în sobă cât să încălzesc în camera, îmi zic, şi poate mănânc ceva? îmi zic, trebuie să-mi pun ceva pe pâine, îmi zic şi mă simt în continuare atât, atât de obosit şi poate să dorm? să mă întind puţin pe bancă sau să citesc puţin mai întâi? fiindcă am chef să citesc, îmi zic şi de multă vreme n-am mai avut chef să citesc, fiindcă pictatul m-a absorbit cu totul, mi-a ocupat tot timpul, dar cel pe care-l chema Sigve citea mult, însă a murit pe neaşteptate într-o dimineaţă pe când mergea la muncă la Fabrica de Mobilă, a căzut secerat în plină stradă şi nu era aşa în vârstă, îmi zic, şi Ales citea mult, citea de toate, iar în ultimii ani,

după ce s-a apucat să picteze icoane, citea mai ales despre pictura de icoane, dar şi în ultimii ani de viaţă citea mult din misticii creştini ai Evului Mediu şi în special citea mult din Meister Eckhart, pe el l-am citit şi eu şi aş putea să mai citesc ceva din Meister Eckhart, îmi zic şi mă gândesc cum zicea adesea Ales că tablourile mele au ceva din scrierile lui Meister Eckhart, nu direct, evident, cu toate astea făceam ceva asemănător în pictura mea, zicea ea şi sigur avea dreptate în ce spunea şi e frig, îmi zic, trebuie să fac focul în sobă, îmi zic şi mă gândesc cum Ales adesea zicea că aşa-zişii creştini, catolicii şi alţii, iau întruna numele lui Dumnezeu în deşert, din nou şi din nou, cei care iau numele lui Dumnezeu în deşert cel mai puţin sunt cei care nu vorbesc despre Dumnezeu niciodată, fiindcă, după cum zicea Ales, der Mensch kann nicht
wissen, was Gott ist, cum scria Meister Eckhart, asta zicea Ales, şi mai zicea şi că Was Gott für sich selbst ist, das kann niemand begreifen, zicea ea, ja Gott ist keinem Dinge völlig nichts, Gott ist für sich selbst nicht völlig nichts, Gott ist nichts, was man in Worte fassen kann,[2] zicea Ales că scrie Eckhart si, când auzea cum mulţi creştini iau numele Domnului în deşert, se gândea că dacă Dumnezeu era într-adevăr cum credeau ei că este, ea n-ar fi crezut deloc în el, zicea ea, îmi amintesc că mi-a zis asta într-una din primele noastre zile împreună, îmi zic şi am citit mult

prea puţin, dar din când în când am mai citit şi eu din Biblie şi anumite pasaje mi-au oferit multe, dar mai ales partea unde scrie că împărăţia lui Dumnezeu e înăuntrul vostru, în noi, în mine, fiindcă mereu simt prezenţa lui Dumnezeu, îmi zic, şi Asle zicea că poate simt, de fapt, prezenţa îngerului meu păzitor? sau a Sfântului Duh, care mă însoţeşte? zicea ea, mă gândesc, dar astea sunt doar cuvinte, fiindcă până la urmă care e diferenţa? îmi zic şi mă gândesc că Biblia trebuie interpretată, citită metaforic, tocmai ca o metaforă, da, ca o imagine, ca un tablou cu adevărul ei propriu, fiindcă Biblia e literatură şi, dacă te gândeşti bine, literatura şi pictura sunt acelaşi lucru, îmi zic, iar ca să înţelegi Biblia trebuie să începi cu spiritul ei, căci slova omoară, dar Duhul dă viaţa, cum a scris apostolul Pavel,[3] fiindcă chiar dacă Biblia e literatură e şi mult mai mult decât literatură, mă gândesc, şi chiar şi eu, care sunt la limita exterioară a Bisericii Catolice, îmi zic, sau mai degrabă în afara ei, din cauza felului în care gândesc, mi-am găsit cu toate astea locul în Biserică, mă gândesc, şi să te consideri pe tine însuti catolic nu e doar o credinţă, e un mod de a exista şi de a fi în lume, care seamănă întrucâtva cu viaţa de artist, de vreme ce a fi pictor e un mod de viaţă în sine, un mod de a fi în lume, şi pentru că cele două moduri de a fi în lume coexistă şi se completează în măsura în care ambele creează o distantă fată de lume şi trimit spre altceva, ceva care

există în lume, ceva imanent, cum se zice, şi care deopotrivă trimite în afara lumii, ceva transcendent, cum se zice, şi nu e pe deplin inteligibil, îmi zic şi mă gândesc iar că împărăţia lui Dumnezeu e înăuntrul meu, pentru că împărăţia lui Dumnezeu există, îmi zic, şi îi simt prezenţa când îmi fac cruce, îmi zic şi-mi fac cruce, ceea ce fac tot timpul, la bine şi la rău, dar numai când sunt singur, cu excepţia momentelor când sunt la Biserică, şi o fac de multe ori în fiecare zi, când mă cuprinde durerea, dar şi recunoştinţa, da, chiar şi atunci, fac semnul crucii la bine şi la rău şi îmi dă forţă, asta e sigur, deşi nu aş putea să zic despre ce fel de forţă e vorba, fiindcă forţa e dincolo de cuvinte, dar există, există cu adevărat, şi e imposibil de înţeles fiindcă nu e nimic de înţeles, îmi zic şi privesc toate rozariile agăţate deasupra băncii, am multe rozarii şi pe toate le- am primit de la Ales, iar acum cele pe care le- am primit de la Ales sunt agăţate împreună cu cele care i-au aparţinut lui Ales într-un cui deasupra unuia dintre capetele băncii, cu excepţia celui pe care îl port mereu la gât, îmi zic şi mă gândesc că există o forţă enormă şi în euharistie, de fiecare dată când preotul ridică pâinea pentru a oficia consacrarea, cum i se zice, şi-a preface pâinea în trupul lui Cristos, din ea, din azimă emană un soi de lumină, am văzut-o cu ochii mei, o lumină slabă se răspândeşte din azimă mai puternic sau mai slab, iar în jurul ei e un fel de aură, uneori lumina asta abia se

poate distinge, e ca prin ceaţă, dar în interiorul ceţii încă se vede ca un soi de aură în jurul ei, e de neînţeles, dar ştiu ce am văzut şi fireşte că ar putea să fie doar închipuirea mea, şi ce-i cu asta? îmi zic şi mă gândesc că cuvintele, limba, ne leagă de Dumnezeu şi ne şi despart de Dumnezeu în acelaşi timp, îmi zic şi s-a făcut aşa frig încât trebuie să fac focul în sobă, îmi zic şi mă ridic şi Brage cade pe podea, am uitat că stătea şi dormea în poala mea, ce rău îmi pare, îmi zic şi Brage mă priveşte cu ochii lui de căţel şi eu mă duc la sobă şi pun câteva surcele şi vreascuri şi un buştean şi le aprind şi focul se porneşte imediat şi mai pun un buştean în sobă şi privesc flăcările şi mă gândesc că n-aş fi devenit niciodată catolic dacă n-ar fi fost Ales catolică, dar că m-am convertit şi fiindcă nu puteam să mai beau cum obişnuiam să beau, ajunsesem să beau de dimineaţa până seara şi nu puteam s-o mai tin aşa, trebuia să fiu treaz dacă voiam să pictez bine, dacă beam chiar şi puţin, precizia şi concentrarea pe care o cereau pictatul dispăreau, aşa că aveam de ales, ori pictura, ori băutura, îmi amintesc şi am înlocuit alcoolul cu slujba de la biserică, pentru că ceva tot îţi trebuie, îmi zic şi mă gândesc cum pe vremea când eu şi Ales locuiam în Bjprgvin, ajunsesem spre sfârşit să-mi petrec multă vreme la Crâşmă, îmi amintesc, şi nu de puţine ori Ales a venit să mă ia, îmi amintesc, că pe atunci beam de dimineaţa până noaptea târziu şi nu mi-a părut

niciodată rău că m-am convertit, fiindcă mi-a făcut bine să devin catolic şi nu doar să simt mereu prezenţa Domnului şi atât, cum mi se întâmpla şi înainte să mă convertesc, şi Ales a formulat-o atât de clar, în vreme ce eu am mereu numai gânduri tulburi, îmi zic, dar acum, când îmi dau seama că mi-am pierdut orice dorinţă de-a mai picta, poate voi începe să citesc mai mult? fiindcă Ales citea, citea şi citea întruna, când era vorba de literatură citea în toate limbile scandinave, iar literatură de specialitate citea şi în engleză şi germană pe deasupra, deci în asta ne asemănăm, fiindcă eu, chiar dacă nu am terminat Liceul, urmasem secţia de limbi străine, specializarea engleză intensiv, dar când am renunţat la Liceu şi am început Şcoala de Artă abia dacă puteam citi vreo carte în engleză sau germană, să nu mai zic de franceză, din care nu înţelegeam nimic, dar în engleză şi germană am învăţat să citesc treptat, cu franceza a fost mai greu, nu mi-au rămas din franceză decât câteva expresii de-a gata pe care le pot folosi oricând şi atât, şi în timp ce privesc focul mă gândesc că ştiu aşa puţin, nu ştiu nici măcar lucruri simple, ca de exemplu de ce îmi semnez mereu tablourile cu un A mare în colţul din dreapta al tabloului şi de ce pictez titlul pe spatele ramei, în partea de sus a tabloului şi mereu cu vopsea neagră şi groasă de ulei, de ce fac asta? mă întreb şi mă gândesc că toate titlurile mele au fost ori în nynorsk, ori în latină, iar cele în latină

erau mereu citate din slujba latinească, fiindcă îmi plac mai mult slujbele ţinute în latină, mă gândesc şi nu mai pot să stau privind flăcările pe uşiţa deschisă a sobei, îmi zic, şi n-am mai mâncat nimic de mult, deci chiar dacă nu mi-e foame trebuie să-mi fac o felie de pâine cu ceva, îmi zic şi închid uşiţa sobei şi mă duc în bucătărie şi văd pulpa afumată de miel atârnând în cârligul ei, aproape că n-a mai rămas deloc carne pe ea şi-mi zic că mi-e foame, dar în acelaşi timp nu vreau să mănânc, mă gândesc, dar aş putea să beau ceva, îmi zic şi-mi torn un pahar de apă bună şi rece şi îl beau dintr-o înghiţitură şi sunt în continuare obosit, să mă întind puţin pe bancă? îmi zic şi intru în cameră şi mă întind pe bancă şi trag peste mine pătura cea gri, cea pe care mi-a dat-o Buna când au venit s-o ducă la Azil şi pe care am avut-o cu mine peste tot unde am locuit, iar Brage sare lângă mine şi se încolăceşte la picioarele mele şi închid ochii şi îl văd pe Asle stând într-o bancă din fundul clasei şi Profesorul, în fată la catedră, zice că el ne va învăţa engleza, care e materia principală, şi franceza, pe care începeţi să o învăţaţi pentru prima dată, zice el, şi ca să afle mai multe despre noi o să ne pună să citim un text cu voce tare în engleză şi a adus cu sine un text pe care, să ne zică drept, l-a scris el însuşi tocmai pentru asta, şi e împărţit în paragrafe, zice el şi fiecare dintre voi va citi câte un paragraf, putem să începem de la dreapta, cu tine, îi zice Profesorul fetei

din prima bancă din dreapta, şi ar fi bine dacă aţi rămâne în băncile unde sunteţi acum, prima oară vă ziceţi numele şi apoi citiţi, fiecare dintre voi va citi câte un paragraf şi el între timp îşi va face o listă cu numele celor din clasă ca să poată reţine toate numele noastre, ai aşa multe nume de ţinut minte când eşti profesor de atâţia ani ca el, zice Profesorul şi pune nişte foi capsate în faţa fetei aşezate în rândul din stânga rândului unde stă Asle şi ea îşi zice numele şi începe apoi să citească şi, din ce îşi poate da seama Asle, citeşte bine în engleză, pronunţă cuvintele frumos şi citeşte cu o intonaţie bună şi apoi termină şi îi întinde foile băiatului din spatele ei şi el îşi zice numele şi începe să citească, iar Asle nu-şi poate da seama dacă citeşte bine sau rău, fiindcă i s-a făcut brusc frică, foile merg din bancă în bancă şi se apropie din ce în ce mai tare de el şi imediat vor ajunge şi la el şi va trebui să spună cum îl cheamă şi să citească apoi cu voce tare şi niciodată nu i-a mai fost aşa frică, iar frica asta creşte şi creşte pe măsură ce foile se apropie de el şi unul după altul toţi colegii îşi spun numele şi citesc şi niciodată, niciodată în viată nu i-a fost aşa frică, corpul i-a înţepenit şi frica asta groaznică îl străpunge ca un ţăruş, un ţăruş care-1 paralizează cu totul şi nu poate, nu poate s-o facă, trebuie să scape, nu poate, îşi zice Asle şi respiră din ce în ce mai greu şi se teme c-o să cadă de pe scaun şi i-au transpirat palmele şi îşi încleştează mâinile pe

marginile băncii şi se apleacă peste bancă şi părul îi atârnă peste faţă şi e complet ţeapăn şi nu, n-o să reuşească, trebuie să fugă, dar nu poate nici măcar să fugă, să scape, fiindcă n-are cum, a încremenit de-a dreptul, nu se poate mişca şi fata din banca din faţa lui se întoarce şi-l priveşte şi-i întinde foile capsate şi Asle le ia şi mâinile îi tremură aşa tare încât îi e teamă că foile o să cadă pe jos, dar reuşeşte să le aşeze în faţa lui pe bancă şi rămâne tăcut o clipă şi apoi începe să citească cuvânt cu cuvânt, vocea îi tremură, se opreşte, sare peste un cuvânt şi îl aude apoi pe Profesor zicând mulţumesc şi Asle ia foile şi mâinile îi tremură ceva de groază şi se întoarce şi îi întinde foile tremurătoare fetei din banca de lângă el şi ea ia foile repede şi el se întoarce cu fata şi tremură din toate încheieturile şi fata care stă lângă el îşi zice numele şi începe să citească cu voce calmă şi îi face bine s-o audă citind, fiindcă vocea ei e atât de calmă şi citeşte cu o intonaţie aşa domoală, îşi zice Asle şi simte cum începe să se liniştească, de parcă vocea fetei care citeşte îl linişteşte, ce se întâmplă? se întreabă şi se gândeşte cum mereu îi va fi frică să citească cu voce tare şi la scoală se citeşte mereu cu voce tare, îşi zice şi se gândeşte că nu poate să meargă la scoală dacă o să i se facă mereu aşa frică şi că trebuie să renunţe la Liceu, îşi zice, sau că trebuie să vorbească cu Profesorul şi să-i spună, să-i spună că îi e cumplit de frică să citească cu voce tare şi să-l

roage să nu-l mai pună să citească, îşi zice, altfel va trebui să renunţe la Liceu, şi poate renunţa fără probleme, nu are nevoie să termine Liceul, nu-l obligă nimeni, la şcoala primară şi la gimnaziu a trebuit să meargă, dar de Liceu n-are nevoie, îşi zice şi Profesorul zice că imediat se termină ora şi începe pauza, au parcurs cam jumătate din text la ora asta de engleză, iar cei care n-au citit îşi vor spune numele şi îşi vor citi paragraful la următoarea oră de engleză, zice el şi Asle se gândeşte că ora următoare e matematică şi chiar dacă nu ştie să socotească bine şi n-a ştiut niciodată să socotească bine şi niciodată nu va învăţa să socotească şi nu va pricepe niciodată nimic din ce se numeşte matematică, măcar nu va trebui să citească cu voce tare, îşi zice, iar ultima oră e ora de istorie, o materie care i-a plăcut mereu lui Asle şi nici acolo nu va trebui să citească cu voce tare, aşa că a scăpat de asta pe ziua de azi, dar mâine are franceză şi norvegiană şi nu ştie niciun cuvânt în franceză, aşa că la ora de franceză nu va trebui să citească, îşi zice Asle, dar la ora de norvegiană poate că va trebui să citească cu voce tare şi înainte de oră îi va spune Profesorului de norvegiană că nu poate citi cu voce tare, că-i e teribil de frică de asta, groaznic de frică să-şi audă propria voce citind cu voce tare, aşa că trebuie să fie scutit, altfel va fi obligat să renunţe la Liceu, asta o să-i

spună, îşi zice Asle şi Profesorul de norvegiană predă şi istorie, el a fost cel care la prima oră a scris pe tablă orarul şi numele profesorilor şi cărţile de care au nevoie, era îmbrăcat puţin ciudat, purta pantaloni gri şi o jachetă albastră-cenuşie de catifea şi avea atât curea, cât şi bretele la pantaloni, şi atât cureaua, cât şi bretelele erau înguste şi ambele erau vizibile, ieşeau în evidenţă, şi pantalonii îi erau largi şi la fel şi jacheta de catifea, şi mai purta şi o cravată subţire şi roşie, în vreme ce Profesorul de engleză şi franceză nu purta decât pantaloni şi un pulover, pantaloni gri şi un pulover alb cu dungi albastre şi eu stau întins pe bancă cu pătura gri bine strânsă în jurul meu şi deschid ochii şi îl apuc pe Brage şi-l trag mai aproape de mine şi închid ochii la loc şi Brage se foieşte puţin şi-l mângâi pe blană, închid ochii şi-l văd pe Asle zicându-i lui Beyer că nu vrea să participe la vernisaj şi Beyer zice că acum, când are prima expoziţie, nu vrea să vină la propriul vernisaj? păi atunci, zice Beyer, nu se va vinde nici măcar un singur tablou, zice el, un pictor total necunoscut, un debutant, ba chiar cineva care încă este sau a fost până de curând student la Şcoala de Artă, şi care nu vrea nici măcar să participe la propriul vernisaj

Incredibil, zice Beyer

Trebuie neapărat să vii la vernisaj, toti pictorii se duc la propriile vernisaje, zice Beyer

N-am auzit de vreun pictor care să nu se ducă la propriul vernisaj, zice el

şi Beyer zice că n-a mai pomenit aşa ceva, Asle trebuie neapărat să vină la vernisaj, zice el, toti pictorii trebuie, pur şi simplu aşa stau lucrurile, la vernisaj pictorii îşi întâlnesc publicul, pe cei care poate vor cheltui o grămadă de bani pentru un tablou, nu e firesc să vrea să-l cunoască pe artist sau măcar să-l vadă înainte să cumpere? zice Beyer şi Asle îl roagă să le transmită salutări din partea lui celor care o să vină la vernisaj şi să le spună că îi e teamă de mulţimi aşa mari

Nu merge să transmiţi salutări şi atât, trebuie neapărat să fii acolo, zice Beyer

Dar nu am curaj, zice Asle

şi Beyer zice că Asle a făcut atât Liceul, chiar dacă nu l-a terminat, cât şi Şcoala de Artă, chiar dacă nici pe ea n-a terminat-o, zice el, aşa că n- are cum să nu fie obişnuit cu mulţimile, zice Beyer

şi Asle zice că se descurcă să fie în mijlocul mulţimilor atâta vreme cât nu trebuie să spună nimic, fiindcă îi e cumplit de frică să vorbească în public, chiar şi în clasă, la şcoală, o să-i povestească cândva lui Beyer cum era la Liceu înainte să renunţe, zice şi îl aude pe Beyer zicând că da, bine atunci, artiştii sunt o specie aparte, dar în cazul ăsta e important să apară măcar un interviu cu Asle ca tânăr artist debutant în Ziarul de Bj0rgvin, nu se întâmplă mereu ca ziarul să publice interviuri cu artişti debutanţi, dar se întâmplă uneori, şi fiindcă tablourile sunt aşa bune, asta e evident, s-a gândit că s-ar putea să reuşească să-i aranjeze un interviu, zice Beyer şi Asle zice că da, e de acord cu interviul, zice şi Beyer zice că ce bine, bine atunci, va încerca să stabilească o întâlnire, cel mai probabil va fi la Grand Kafe, zice, şi Asle zice că n-a fost niciodată acolo şi că nu ştie unde e restaurantul şi Beyer zice că, dacă va reuşi să-l stabilească, poate doar să treacă pe la Galeria Beyer cu ceva timp înainte de interviu şi

îl va însoţi el până la Grand Kafe, zice şi Asle îi mulţumeşte şi eu stau întins pe bancă şi mă gândesc că nu pot să tot stau aşa întins pe bancă, îmi zic, dar în cameră s-a făcut cald şi bine, aşa că închid ochii la loc şi-l văd pe Asle stând la fereastră în casa maro şi privind afară şi gândindu-se cum cu ceva vreme în urmă i s-a luat un interviu pentru Ziarul de Bj0rgvin şi a rezultat un articol mare cu titlul „Frică de mulţimi", frică de mulţimi, frică, s-a gândit Asle când l-a văzut, frică de, s-a gândit, îşi zice Asle şi vede o maşină trecând jos, pe drum, a mai văzut maşina asta, o dubită, de atâtea ori, îşi zice el şi se gândeşte cum au pus în Ziarul de Bj0rgvin o poză imensă şi urâtă cu el purtând jacheta neagră de catifea şi cu un fular la gât şi cu geanta de piele maro pe umăr şi cu părul lui până la umeri acoperindu-i aproape în întregime faţa şi în interviu jurnalistul ăsta, care era din Bj0rgvin, zicea că e o dispută serioasă între criticii de artă cu privire la calitatea tablourilor lui, şi întrebarea e, scria el, dacă nu cumva Galeria Beyer, de obicei atât de atentă cu selecţia artiştilor săi, n-a comis o eroare în acest caz, dar rămâne de văzut, iar dacă cineva va vrea să cumpere tablourile rămâne de asemenea de văzut, a scris jurnalistul în *Ziarul de Bj0rgvin,* **îşi aminteşte Asle şi se gândeşte cum interviul a constat din întrebări obişnuite, la care Asle a dat răspunsuri obişnuite şi se gândeşte că Beyer zisese despre interviu că, da, nu mai există niciun jurnalist cinstit pe lume, cu toţii au ajuns jurnalişti pentru că nu ştiau să facă altceva, sigur că da, a zis Beyer, îşi aminteşte Asle şi se gândeşte cum vernisajul a avut loc fără el şi cum recenzia expoziţiei din** *Ziarul de Bj0rgvin* **nici că putea să fie mai negativă, zicea că toate tablourile demonstrează o totală şi irecuperabilă lipsă de talent, conţinea multe lucruri**

de genul ăsta, îşi zice Asle şi Beyer a zis că criticul o să ajungă cândva să se ruşineze de aceste observaţii, criticii de artă au devenit din ce în ce mai slabi cu timpul, nu mai era ca pe vremuri, când oameni precum Anne Sofie Grieg lucrau ca critici de artă la *Ziarul de Bj0rgvin,* **ea n-a studiat istoria artei, dar fusese pe la toate marile muzee de artă din Europa şi era o pianistă talentată şi avea un simţ deosebit pentru artă, dar ori îmbătrânise şi nu mai voia să scrie, ori avusese vreun alt motiv, cert e că nu mai scria despre artă în** *Ziarul de Bj0rgvin,* **acum despre artă scria un tinerel plin de ifose care terminase Universitatea şi care nu vedea decât concepte şi teorii în loc de picturi, în locul artei, doar din ăştia mai ajungeau critici de artă, a zis Beyer, dar din fericire, din mare fericire, majoritatea oamenilor aveau ochiul mai bun, fiindcă toate tablourile lui Asle s-au vândut, ba chiar în numai două zile, în ciuda faptului că Asle nu a venit la vernisaj şi în ciuda interviului şi a pozei aceleia groaznice din** *Ziarul de Bj0rgvin* **şi în ciuda recenziei distrugătoare, dacă se poate numi recenzie, a zis Beyer, îşi aminteşte Asle, şi Beyer a zis că, dacă e să fie sincer, le-a zis dinainte tuturor celor care obişnuiau să cumpere tablouri şi chiar şi celor care cumpărau numai din când în când că trebuie neapărat să vină şi să cumpere, fiindcă tablourile pe care le expunea acum erau pictate de cel mai mare talent peste care a dat vreodată în lunga lui viaţă, aşa le-a zis tuturor, i-a luat unul câte unul, a zis Beyer şi, cum**

a zis, toate tablourile s-au vândut în două zile, a zis, îşi aminteşte Asle stând şi privind pe fereastră şi eu stau întins pe bancă şi în cameră s-a făcut cald şi bine şi zic Brage şi el mă priveşte cu ochii lui de căţel şi eu îl mângâi pe spate şi trag pătura mai strâns în jurul lui şi-mi închid ochii şi-l văd pe Asle la uşa căsuţei unde locuieşte Sigve, între Cooperativă şi Azil, şi se gândeşte cum tocmai a fost la Cooperativă şi a cumpărat două sticle de bere şi sub braţ are fotografia vechii case unde locuieşte Sigve şi tabloul pe care l-a pictat cu casa, dar a durat mult prea mult s-o picteze şi când a reuşit într-un târziu s-o picteze, n-a pictat-o cum şi-ar fi dorit Sigve s-o picteze, îşi zice Asle şi se gândeşte cum primul lucru pe care l-a făcut azi după ce a terminat orele la Liceu, azi ca în majoritatea zilelor, a fost să meargă la Azil, la salonul unde e internată Buna, dar ea dormea şi el s-a aşezat pe un scaun din cameră şi a remarcat cum fata şi mai ales buzele Bunicii se învineţiseră şi cum respira rapid şi neregulat şi Asle s-a gândit că nu trebuie s-o trezească, mai bine să se întoarcă mai târziu, îşi zice Asle şi bate la uşa lui Sigve şi nu primeşte niciun răspuns şi mai bate o dată, mai tare de data asta şi aude paşi repezi apropiindu-se de uşă şi Sigve deschide uşa şi are ochii mijiţi şi îl priveşte chiorâş şi zice tu eşti şi nu pare foarte fericit să-l vadă pe Asle şi Sigve zice apoi că s-a întins puţin şi probabil a adormit, dar bine că l-a trezit Asle, zice, că dacă mai dormea mult şi-ar fi stricat somnul de noapte, şi i s-a

întâmplat adesea, zice Sigve şi-l invită pe Asle înăuntru şi el intră şi Sigve închide uşa la loc şi încuie uşa şi merg împreună în cameră

Gata orele şi pe ziua de azi, zice el

Da, zice Asle

A fost bine? zice Sigve

Da, cât de cât, zice Asle

Bun aşa, zice Sigve

şi tac şi Asle se gândeşte că Sigve sigur nici n- a observat că a adus fotografia şi tabloul cu el şi îi întinde lui Sigve tabloul şi Sigve îl priveşte şi nu pare impresionat de el, în orice caz nu zice nimic şi Sigve merge şi pune tabloul pe podea, sprijinit de bibliotecă, şi Asle îi întinde fotografia şi Sigve o agaţă la loc deasupra canapelei

Ce bine e s-o văd la locul ei, zice el

M-am obişnuit cu ea şi aveam mereu senzaţia că lipseşte ceva

J J J K J

după ce ţi-am dat-o, zice el

Mi-a lipsit, zice el

şi tac amândoi şi Sigve zice că îi face cinste lui Asle cu bere şi ceva de mâncare în schimbul tabloului, şi Asle, care era sigur că va primi ceva bani, fiindcă aşa au stabilit sau măcar era de la sine înţeles, e puţin dezamăgit, dar nu zice nimic şi Sigve îl întreabă dacă a mâncat şi el zice că a mâncat un sendviş sau două la el acasă şi

Sigve zice că el nu mănâncă de prânz chiar în

fiecare zi, de fapt, o face rar, dacă e să fie sincer, poate o dată sau de două ori pe săptămână, îşi mai face uneori şi singur de mâncare, ştie să facă câteva feluri, sau poate că e prea mult spus că ştie, zice el şi râde, dar azi nu îi e aşa foame, zice Sigve şi Asle zice că nici lui, dar că a adus două sticle de bere cu el, aşa că dacă îi e sete pot să bea un pahar, zice Asle şi Sigve zice că oricând ar bea un pahar, zice el şi Asle deschide geanta

Ce geantă faină ai, zice Sigve

şi zice că se gândeşte des la geanta aia a lui, ciudat, zice el

De piele adevărată, nu-i aşa? zice el

Da, zice Asle

Sigur n-a fost ieftină, zice Sigve

Mi-am cumpărat-o când am vândut chitara, zice Asle

Aia a fost ceva de pomină, nu i-a spart unul dintre voi un dinte cu pumnul altuia din trupă? zice Sigve

Ba da, zice Asle

Trebuie să-mi povesteşti, zice Sigve

şi zice apoi că mai întâi să bea un pahar de bere şi Asle scoate cele două sticle şi le pune pe masă lângă tabla de şah

O sticlă pentru fiecare, zice el

Bun aşa, zice Sigve

şi merge şi aduce un desfăcător şi două pahare şi Asle se aşază şi Sigve îi pune un pahar în faţă şi pe celălalt şi-l pune lui, în partea opusă a mesei, şi se

aşază şi îşi toarnă fiecare în pahar şi îşi rulează amândoi câte o ţigară şi o aprind şi Sigve zice că se bucură să vadă fotografia înapoi la locul ei pe perete, îi lipsea, se obişnuise să o privească din când în când, zice Sigve şi Asle zice că îi pare rău c-a durat aşa mult să facă tabloul şi se gândeşte că Sigve e nemulţumit cu felul în care a ieşit tabloul şi o vreme tac amândoi

Mă gândeam c-o să fie altfel tabloul, zice Sigve

În culori, nu doar în alb şi negru, zice el

Mă rog, aproape doar în alb şi negru, zice el

şi Asle zice că a încetat să picteze case şi grădini şi gospodării însorite, primăvara, cu pomi fructiferi înfloriţi şi fiorduri scânteietoare şi cu zăpadă pe vârfurile munţilor, nu mai suportă să picteze astfel de picturi solare, zice el, dar când Sigve l-a rugat să îi facă un tablou cu casa, nu a vrut să-l refuze, zice Asle şi s-a gândit că dacă tot a acceptat să picteze casa în care locuieşte Sigve, nu a vrut s-o picteze în culori pur şi simplu, îşi zice şi Asle zice că a pictat casa în alb şi negru ca în fotografie

Voiam mai degrabă un tablou în culori, zice Sigve

Credeam că toate tablourile sunt colorate, aşa credeam, zice el

Dar casa e albă şi acoperişul e gri, acoperişul e făcut din ţigle mari de ardezie gri, zice Asle

Dar dealurile şi copacii sunt verzi, poate n-ai văzut copacul mare de lângă casă? zice Sigve

Şi cerul e albastru, zice el

şi Asle zice că a pictat atâtea tablouri cu case colorate şi cu cer albastru în fundal că n-a mai vrut să picteze încă unul şi Sigve zice că se gândea să agate tabloul pe perete, să aducă un strop de lumină şi culoare în cameră, că şi-aşa e destul de gri şi de întunecată, nu era nevoie de şi mai mult întuneric, fiindcă mai tot anul e întuneric şi mohorât de dimineaţă până seara, pe când soare, soare galben şi cer, cer albastru nu vezi aşa des, zice el şi

Asle zice că înţelege foarte bine, dar că s-a plictisit să picteze astfel de tablouri, zice el

Da, pictezi cum vrei, zice Sigve

Dar tot o să-ţi fac cinste pentru tablou cu bere şi ceva de mâncare, fiindcă totuşi l-ai pictat, zice el

şi Asle zice că ar prefera să-i dea bani direct şi zice cât obişnuieşte să ceară pentru un astfel de tablou şi Sigve zice că nu e o avere, aşa că se face, zice el şi ridică paharul şi Asle ridică şi el paharul şi dau noroc în cinstea afacerii, în cinstea înţelegerii, zice el şi dau noroc şi beau şi Sigve zice ce bine e să bei puţină bere, chiar că, zice el şi zice că se bucură că şi-a găsit în sfârşit un loc unde să stea şi un loc de muncă stabil, că numai astea te ţin să nu înnebuneşti de tot, doar Asle ştie si-si aminteşte bine seara aceea când a venit la Stranda cu autobuzul de Bjprgvin şi trebuia să meargă acasă la părinţi, că ce altceva să facă? şi a dat de Asle, zice Sigve şi îi era groază să-i revadă pe ai lui şi de aceea se îmbătase criţă, în fine, e puţin spus, şi coborâse din autobuz cu mult înainte de staţia cea

mai apropiată de casă şi a dat de Asle şi au intrat în vorbă şi i-a povestit lui Asle mult prea multe lucruri în seara aia, dar sigur le ştia de dinainte, cum că taică-său era un soldat german staţionat în Norvegia, că era pui de neamţ, cum se zice, şi asta e o mare ruşine, cea mai mare ruşine, dar, ca să fie sincer, nimeni din Barmen nu l-a batjocorit pentru asta, n-a primit nicio vorbă de ocară despre asta, dar mereu era acolo, în toate lucrurile care i se spuneau era o umbră de batjocură, în felul în care oamenii vorbeau cu el şi în felul în care se uitau la el, totul era zis parcă în felul în care oamenii se uitau la el sau vorbeau cu el, sau poate era doar în mintea lui? se poate, dar tot era şi va rămâne un pui de neamţ şi taică-său probabil fusese împuşcat de unii din Barmen şi aruncat în Fiord cu un bolovan într-un sac de iută legat de picioare sau cel puţin aşa se spunea, iar maică-sa nu voia să vorbească despre asta, voia ca totul să fie dat uitării, dar de câteva ori, şi de fiecare dată când se îmbăta, o lua la întrebări şi odată, când ea, ca de obicei, nu voia să-i spună nimic, a apucat-o de umeri şi a scuturat-o şi atunci i-a spus că tatăl lui adevărat a fost împuşcat şi scufundat în Fiord şi că ceilalţi germani nu ştiau ce s-a întâmplat cu el şi s-au gândit că fugise, că dezertase ca un laş, ceva de genul ăsta i-a zis mama lui

Dar hai să nu mai vorbim despre asta, zice Sigve

Hai să nu, zice Asle

şi beau şi fumează şi nu durează mult până beau

toată berea fumând încontinuu, nici nu termină bine o ţigară că îşi şi rulează alta şi Sigve zice că ori merg la Cooperativă să-şi mai cumpere nişte bere, ori merg la Hotel să bea acolo câteva pahare, zice Sigve, sau nu, zice el, mai bine iau autobuzul până în Stranda şi merg la Hotelul Stranda, că au tot zis să meargă acolo, dar nu s-a nimerit niciodată, şi acolo sigur se vor întâlni cu Asle, cu Tizul lui, fratele de nume, cel care seamănă leit cu Asle, chiar dacă e ceva mai în vârstă decât Asle, sau cine ştie, zău, ar putea la fel de bine să fie de aceeaşi vârstă, Asle trebuie să-l cunoască, zice Sigve şi dacă Tizul nu e la Hotelul Stranda, că acolo e în cea mai mare parte a timpului, şi dacă n-are bani de bere bea de regulă cafea, deci dacă nu-i deja la Hotelul Stranda, Sigve ştie unde locuieşte, i-a spus, stă în pivniţa unei case mai sus de Hotelul Stranda, că celălalt Asle, Tizul, poţi să-i zici şi aşa, i-a arătat casa unde locuieşte în pivniţă, zice Sigve şi se uită la ceas şi zice că dacă se grăbesc sigur vor prinde autobuzul de Stranda care vine peste cinci minute şi Asle îşi zice că de ce nu, dar nu înţelege cum lui Sigve nu îi e ruşine să meargă la Hotelul Stranda de vreme ce a intrat odată prin efracţie acolo şi aşa a şi ajuns Sigve pentru prima oară la închisoare, cel puţin asta a auzit spunându-se, dar nu poate chiar să-l întrebe pe Sigve dacă e adevărat, iar cu Tizul ăsta probabil că nu seamănă chiar aşa mult cum zice Sigve, dar dacă şi el pictează ar fi frumos să-1 cunoască, îşi zice Asle şi se ridică şi Sigve ia

paharele şi sticlele goale de pe masă şi le duce la bucătărie şi le pune pe blat şi zice Ordnung muß sein[4], şi Asle îşi pune geanta pe umăr şi îl urmează pe Sigve şi Sigve îşi ia pe el ceva geacă, o geacă groasă de fâş cu fermoar care arată destul de ciudat, e într-o nuanţă neobişnuită de albastru cu care Asle niciodată nu s-ar gândi să picteze şi Sigve se încheie la fermoar şi Asle iese şi Sigve îl urmează şi încuie uşa de la intrare şi merg împreună până în staţia de autobuz şi Sigve îi zice că lui Asle n-o să-i vină să creadă când îşi va întâlni Tizul, fratele de nume, zice el şi autobuzul se apropie şi Sigve îi face semn şoferului cu mâna şi urcă amândoi în autobuz şi Sigve plăteşte şi Asle plăteşte şi el şi merg până în spatele autobuzului şi se aşază pe bancheta de acolo îmi place întotdeauna să stau în spate, zice Sigve

Şi mie, zice Asle

Cât de în spate se poate, zice el

Da, mereu în spate, şi pe banchetă dacă e liberă, zice Sigve

şi se aşază unul lângă altul pe bancheta din spatele autobuzului şi în autobuz mai sunt doar câţiva alţi pasageri, un cuplu mai în vârstă şi o bătrână, care stau chiar în fată şi nici Asle, nici Sigve nu zic nimic, ci doar stau fără să-şi zică nimic şi Asle îşi dă seama că e încă puţin neliniştit şi Sigve îi zice lui Asle că pare stresat, i s-a părut stresat încă de când a venit, zice el, ca şi cum s-ar fi întâmplat ceva, zice el şi Asle

nu răspunde şi Sigve zice că Asle o să se liniştească după ce bea nişte bere, o să-i facă bine, zice Sigve, după câteva pahare o să se liniştească cu totul, zice Sigve şi Asle îl întreabă cum i-a mers ziua şi el răspunde că ziua i-a fost ca toate celelalte zile şi că doar prima zi când a început la Fabrica de Mobilă a fost rău, zice el, fiindcă a fost ziua când a făcut cunoştinţă cu Şeful şi cu alţii care lucrau acolo şi detestă să vorbească cu

oameni pe care nu-i cunoaşte, chiar a fost rău, rău de tot, zice Sigve, şi la început nici nu ştia ce trebuie să facă, deşi era în sine destul de uşor, trebuia doar să înşurubeze picioare şi cotiere pentru un tip de scaun pe care-l făceau acolo, dar chiar şi asta a trebuit învăţat, e şi în asta o pricepere, iar cel care făcuse asta înainte şi care era acum mutat pe un post nou, mai complicat, l-a pregătit pe Sigve râzând şi i-a arătat unde să fixeze picioarele scaunelor înainte să le înşurubeze şi unde să fixeze cotierele înainte să le înşurubeze şi unde să aşeze apoi scaunul terminat şi unde să care apoi toate scaunele după ce termina de înşurubat picioare şi cotiere la zece scaune, cu câte un scaun în fiecare mână, şi bineînţeles fără să lovească tocurile de la uşi sau alte lucruri pe drum, da, toate muncile au tainele lor, zice Sigve, şi în prima zi a reuşit să facă probabil toate greşelile pe care le putea face, dar ziua următoare a făcut totul corect şi cel care-l pregătise şi care urma acum să ocupe o

poziţie mai înaltă şi mai importantă în fabrică i- a zis că e gata pregătit, că de-acum încolo se descurcă singur, dar că, dacă are nevoie să întrebe ceva, poate să întrebe liniştit, a zis şi a plecat şi Sigve a rămas singur să înşurubeze picioare şi cotiere de scaune şi o face deja de câţiva ani, şi poate că nu sună chiar ca cel mai bun loc de muncă din lume, dar îi place ce face, zice Sigve, acum îşi face munca aproape din reflex, cum s-ar zice, şi în timp ce lucrează se poate gândi la toate lucrurile la care vrea să se gândească sau poate să nu se gândească la nimic, ci doar să viseze cu ochii deschişi, aproape să picotească şi, sincer să fie, cel mai rău lucru la locul ăsta de muncă erau pauzele de masă, fiindcă bineînţeles că toti cei care lucrau la Fabrica de Mobilă ştiau că e pui de neamţ, dar nimeni nu-i spunea nimic, deşi era sigur că toată lumea ştie şi după un timp a încetat să mai meargă la cantina unde mâncau ceilalţi, ci doar se aşeza pe unul dintre scaunele pe care le montase şi mânca cele două sendvişuri pe care le lua la pachet în fiecare zi, mereu cu *brunost*[5]*,* **şi îşi bea cafeaua adusă într-un termos şi astfel nu mai trebuia să vorbească cu nimeni, doar cu cel care aducea scaunele neterminate, cu şezut şi spătar, şi cu cel care aducea cotierele şi cu cel care aducea picioarele de scaun mai schimba câte un cuvânt, cel puţin la început, dar după un timp primul venea doar cu şezutul şi spătarul, al doilea venea doar cu cotierele şi al treilea venea doar cu picioarele de scaun şi niciunul dintre ei nu-i mai**

spunea nimic, şi aşa treceau zilele şi se simţea bine, era lăsat în pace şi îşi primea salariul în fiecare lună şi salariul era bunicel, nu că te puteai îmbogăţi din el, dar pentru el era mai mult decât suficient, zice Sigve şi Asle îl întreabă dacă nu e plicticos şi Sigve zice că nu, nu i se pare, iar dacă totuşi se plictiseşte, se gândeşte mereu la următoarea mutare pe tabla de sah

Mutare? zice Asle

Da, am văzut că ai o tablă de şah pe masă, zice el

Da, zice Sigve

Am învăţat să joc şah cât am fost închis, zice el

şi zice că atunci când a ieşit de la închisoare, primul lucru pe care l-a făcut a fost să-şi cumpere o geantă neagră de plastic negru, cea pe care o foloseşte în fiecare zi, şi o tablă de şah cu piese, şi de vreme ce nu avea pe nimeni cu care să joace şah a început să joace ceea ce se numeşte şah prin poştă, adică în fiecare vineri trimite prin poştă o scrisoare cu o mutare de şah şi în fiecare miercuri primeşte o scrisoare de la cel împotriva căruia joacă, cu mutarea lui, şi că astfel fac schimb de scrisori până când unul dintre ei câştigă sau se ajunge la remiză, zice Sigve şi nu are nicio idee împotriva cui joacă, îi ştie doar numele şi adresa, de fapt nici nu-şi mai aminteşte numele lui şi nici adresa, dar după ce primeşte scrisoarea cu mutarea de şah se gândeşte mult la următoarea lui mutare şi înainte să primească scrisoarea se gândeşte mult la ce mutare va face cel împotriva căruia joacă, zice Sigve, şi mai mereu

citeşte vreo carte, zice el, şi uneori se gândeşte şi la ce citeşte, dar adesea gândurile îi fug la perioada în care a avut delir alcoolic, cum i-a şi povestit, şi la perioada în care a stat la închisoare, dar a stat doar de două ori, zică lumea ce-o vrea, zice Sigve şi zice că prima oară a fost atunci când el şi încă unul cu care bea la Hotelul Stranda, unde urmează să meargă acum, voiau să mai bea ceva după ce barul s-a închis, aşa că au spart pur şi simplu uşa şi au intrat în Hotelul Stranda ca să mai găsească ceva de băut, poate chiar şi o sticlă de tărie, dar în scurt timp a venit Şeful de Post şi ia arestat şi au stat în arest la Secţia de Poliţie, dar era doar o cameră cu un pat şi o uşă normală, şi au mutat patul astfel încât să se poată împinge cu spatele în capul patului şi cu picioarele în uşă şi au împins uşa cu aşa putere, fiindcă cel cu care ieşise la băut era bine făcut, încât au făcut-o să sară din balamale, aşa că au spart şi uşa aia şi astfel au scăpat din Secţia de Poliţie şi au ajuns la concluzia că cel mai bine ar fi să meargă până la Bjprgvin şi au pornit pe drumul care ducea înspre Bjprgvin, fiindcă mai devreme sau mai târziu tot avea să treacă un autobuz, se gândeau şi au făcut semn fiecărei maşini care a trecut, dar maşinile, când mai trecea uneori câte una, că era mijlocul nopţii, treceau doar pe lângă ei şi ei au mers şi au tot mers şi au obosit de tot la un moment dat, aşa că s-au aşezat pe masa unui stand de lapte de la marginea drumului şi sigur au mai aţipit din când în când, dar de fiecare dată când mai trecea

câte o maşină, unul dintre ei se ridica şi se posta la marginea drumului, întinzându-şi braţul cu degetul mare ridicat şi absolut toate maşinile treceau pe lângă ei şi de fiecare dată o aşteptau pe următoarea şi dura mereu o veşnicie până să mai treacă una şi niciuna dintre ele nu oprea, aşa că au decis să pornească mai degrabă spre următoarea staţie de autobuz şi au pornit din nou de-a lungul drumului şi erau deja aproape treji şi se simţeau oribil, dar la un moment dat a oprit în sfârşit o maşină şi din ea au coborât doi bărbaţi, şi cine să fie dacă nu chiar Şeful de Post şi Adjunctul lui, şi ce mai conta acum, şi-a zis, era totuna

Iată fugarii, a zis Şeful de Post

N-au ajuns aşa departe, zice el

şi Adjunctul le-a pus cătuşe amândurora şi i-a băgat în maşină şi Şeful de Post le-a zis că o să-i ducă direct în arest la Bjprgvin şi o să se ajungă la proces şi de data asta n-o să scape cu una, cu două, fiindcă de un lucru era sigur, anume că nu era prima infracţiune pe care o aveau pe conştiinţă, a zis el şi apoi au fost duşi în arest cu adevărat, fiecare cu celula lui, cu prici, bancă de dormit şi birou cu sertare şi un loc unde să se pişe şi să se cace şi erau gratii la ferestre şi au fost amândoi judecaţi şi trimişi la închisoarea din Bjprgvin, zice Sigve, şi după aia Doamne cât de rău îi părea pentru toate prostiile pe care le-a făcut şi pentru aceste urme ruşinoase de care n- o să mai scape nicicând, zice el şi-şi întinde mâinile cu

tatuajele, trei puncte între degetul mare şi arătător pe dosul palmei drepte, în formă de triunghi, lumea îi zice triunghiul boschetarului, zice, şi în acelaşi loc pe mâna stângă are tatuate o inimă, o cruce şi o ancoră, ce prostii nu faci la beţie, zice şi autobuzul virează şi opreşte în faţa Hotelului Stranda şi ei se dau jos şi Asle zice că abia aşteaptă să bea un pahar şi Sigve zice că bine zici şi acum întrebarea e dacă e şi Tizul acolo, zice el, poate să intre el mai întâi în Hotelul Stranda să verifice dacă e acolo şi dacă nu, pot să meargă să bată la uşa pivniţei în care locuieşte, fiindcă pivniţa are uşă la stradă, şi el ştie, cum i-a zis deja, unde locuieşte, zice Sigve şi Asle să stea şi să aştepte şi Sigve intră în Hotel Stranda să verifice dacă Tizul e şi el acolo şi Asle rămâne afară şi aşteaptă

în jacheta lui neagră de catifea şi cu geanta de piele maro pe umăr şi cu un fular la gât şi-şi rulează o ţigară şi o aprinde şi Sigve iese şi zice că da, Tizul e şi el acolo, citind *Ziarul de Bj0rgvin* la o ceaşcă de cafea, aşa că pot intra, zice Sigve şi Asle urcă treptele şi Sigve deschide uşa şi Asle intră în hol şi lângă recepţie e o sală de mese şi Sigve intră şi Asle îl urmează, iar acolo, la o masă din fundul localului, cu spatele la perete, în dreptul unei ferestre, şade un tip cu păr şaten şi lung şi purtând o jachetă neagră de catifea şi un fular în jurul gâtului, observă Asle şi Sigve zice că trebuie să meargă la el să-l salute şi Asle se îndreaptă spre Tizul lui, care-şi ridică privirea şi

Asle se gândeşte că cel care şade acolo chiar seamănă cu el, Sigve avea dreptate, îşi zice, iar Sigve şi Asle merg către masa lui şi Sigve zice că s-a gândit că ei doi trebuie să facă cunoştinţă, de vreme ce seamănă, zice el şi Tizul se ridică şi îi întinde mâna lui Asle şi zice Asle şi Asle îi întinde mâna şi zice Asle şi îşi dau mâna

Pe amândoi ne cheamă Asle, zice Asle

Da, chiar asa, zice Tizul

şi se aşază la loc şi Asle se aşază pe scaunul din faţa Tizului şi îşi pleacă privirea şi Sigve zice că trebuie să bea un pahar de bere împreună, zice şi se uită la Tizul lui Asle

N-ai bani de bere? zice Sigve

De-aia bei cafea? zice el

Parcă eşti clarvăzător, zice Tizul

şi Sigve zice că nu trebuie să fie clarvăzător ca să se prindă de atâta lucru şi îl întreabă pe Tizul lui Asle dacă n-a reuşit să vândă vreun tablou în ultima vreme şi Tizul zice că n-a mai pictat în ultima vreme genul de tablouri pe care ar vrea lumea să le cumpere, ci a pictat doar genul de tablouri pe care vrea şi simte nevoia să le picteze, dar a început să picteze două cu câte o barcă cu pânze în timpul furtunii, *Barcă pe furtună* **se cheamă, ca toate tablourile de felul ăsta, zice el şi şi-a propus să le termine destul de repede, de vreme ce îi trebuie bani, şi s-a postat ca de obicei lângă treptele de la intrarea în Hotelul Stranda cu tablourile sprijinite de zid şi aşteptând să treacă**

cineva să-i cumpere vreun tablou

Stai la intrarea în hotel să-ti vinzi tablourile? zice Sigve

Da, zice Tizul

Ai zis că n-o să mai faci asta, zice Sigve

Da, sigur că am zis, zice Tizul

si se lasă tăcerea

Dar am nevoie de bani, zice el

şi recepţionista se îndreaptă spre ei şi Sigve îi şopteşte lui Asle că o cheamă Gunvor şi că e soţia proprietarului Hotelului Stranda şi ea vine la ei şi îi întreabă cu ce poate să-i servească şi Sigve zice că vor câte un pahar de bere fiecare, zice el şi ea se uită la Asle şi îl întreabă dacă are cartea de identitate la el şi Asle îşi scoate portofelul şi scoate dinăuntru cartea de identitate şi i-o întinde şi femeia se uită la ea şi zice bine, trei pahare de bere şi îi dă înapoi lui Asle cartea de identitate şi se întoarce şi pleacă

N-aş fi crezut că ai optsprezece ani, sau poate că da, totuşi, zice Tizul

şi Sigve aruncă o privire în jur şi zice că Asle nu-i încă destul de mare, n-are încă optsprezece ani, dar că i-au făcut o şmecherie la cartea de identitate şi a împlinit brusc optsprezece ani şi Tizul zice că aşa se face, da, ştie şi el, că a făcut acelaşi lucru cu propria carte de identitate, zice el, şi a fost floare la ureche, mai că ai zice că ăştia scot cărţile de identitate doar ca să le modifice oamenii, zice el

Da, zice Sigve

Şi, dacă modifici cu atenţie, nimeni nu-şi poate da seama că ai schimbat ceva, zice el

Pentru aia trebuie să te uiţi cu lupa, zice el

Şi se lasă tăcerea şi Sigve se aşază lângă Asle şi se uită la Tizul lui Asle şi zice că Asle a început Liceul la Aga

Deci eşti licean, zice Tizul

Dar şi el pictează, zice Sigve

N-aş fi crezut, zice Tizul

A pictat chiar şi casa în care locuiesc eu, doar ai fost la mine, după fotografia agăţată deasupra canapelei din camera mare, zice Sigve

Deci tablouri din astea faci, zice Tizul

Am făcut multe tablouri aşa înainte, dar m- am săturat să pictez case şi grădini şi ceruri şi fiorduri albastre şi case albe şi mesteceni înmuguriţi şi munţi negri cu zăpadă pe vârfuri, şi atunci am renunţat, aşa că tabloul cu casa lui Sigve e în alb şi negru, zice Asle

si Tizul zice că şi el a făcut asta

Deci şi tu ai pictat case şi curţi şi grădini la cerere? zice Asle

Să nu mai zic, zice Tizul

şi Asle îşi zice că nu vrea să-l întrebe pe Tiz de unde e, dar sigur nu e din Stranda sau Barmen, dar de undeva de prin Hardanger tot trebuie să fie, îşi dă seama după accentul lui, îşi zice Asle şi se gândeşte că mai degrabă nu vrea să afle de unde e Tizul, mai bine să nu ştie

Dar la un moment dat n-am mai suportat să pictez

case idilice în peisaje idilice, totul e o minciună, zice Tizul

Aşa că, zice el

Aşa că am început să fac bani pictând tablouri cu bărci pe mare pe timp de furtună şi mai ales bărci cu pânze, dar am pictat şi nave cu aburi şi bărci mai moderne, cum s-ar zice, traulere din lemn, lucruri de genul ăsta, dar şi ele sunt doar o minciună, zice el

Minciună şi înşelătorie, zice el

si se lasă linişte

Dar din ceva tot trebuie să trăieşti, să faci niste bani, zice el

şi zice, uitându-se drept la Asle, că imediat ce va termina cele două tablouri se va posta la intrarea în Hotelul Stranda, în faţa treptelor, cu tablourile sprijinite de zid, cum a făcut-o de multe ori înainte şi mereu a reuşit să vândă tablouri, dar nu e bine să încerci să vinzi prea multe deodată, zice el, cel mai bine e să ai doar unul sau două de vânzare, fiindcă atunci primeşti un preţ mai bun pentru ele, zice el şi zice că speră că nu i-a dat idei lui Asle, e teritoriul lui, zice el, şi nu vrea competiţie la vândut astfel de tablouri, zice el şi Asle aude ce spune, dar îi zboară deodată gândul la toţi cei care au stat şi au băut aici, la hotel, la toate aceste mese, şi care au murit şi zac fiecare în mormântul lui şi nu a mai rămas nimic din ei, iar acum el însuşi e la o masă din vechiul Hotel Stranda şi bea bere, acum e rândul lui să fie pe

pământ, dar în scurtă vreme, şi cât de mult are nu ştie nici el, n-are de unde şti, va fi şi el sub pământ, în ţărână, şi va mai rămâne ceva din el? în afară de rămăşiţele lui din ţărână? Nu, nu va mai rămâne nimic decât poate nişte resturi de oase, înainte să dispară şi ele, aşa că n-a mai rămas absolut nimic din cei care au băut bere la vechiul Hotel Stranda, îşi zice Asle, dar oamenii nu-s făcuţi doar din oase şi carne şi grăsime şi păr şi piele, ci toţi au şi câte un spirit sau un suflet sau ambele sau cum s-o fi numind şi oricare o fi deosebirea dintre spirit şi suflet, şi aşa cum fiecare om arată diferit sau destul de diferit, în fine, fiindcă e aproape imposibil să distingi între el şi Tizul lui, sigur că toţi oamenii au şi spirit, sau poate suflet, în fine, care e total diferit de al altor oameni, aşa că dacă el şi Tizul seamănă la înfăţişare, spiritele lor sau, în fine, sufletele lor nu pot fi aşa asemănătoare cum le e înfăţişare, gândeşte

Ai căzut pe gânduri, zice Tizul

La ce te gândeai? zice el

Mă gândeam la toţi cei care au stat aici şi au băut bere la vreuna dintre mesele din hotelul ăsta vechi şi care acum nu mai sunt, zice Asle

Da, zice Tizul lui

Şi ce încerc eu să pictez are de-a face cu asta, zice el

La fel şi la mine, zice Asle

Dar asta nu se poate pune în cuvinte, adică ce vorbim noi acum se poate doar picta, se poate arăta

într-un fel sau altul, zice Tizul lui

Da, zice Asle

si se lasă tăcerea şi la masă vine Gunvor cu o tavă pe care se află trei sticle de bere şi trei pahare şi ea aşază câte un pahar şi o sticlă în faţa fiecăruia dintre ei şi toarnă puţină bere în fiecare pahar şi zice poftiţi şi Sigve zice mersi, mersi şi că plăteşte el, dar poate vor mai urma şi alte sticle şi că va plăti mai încolo, zice el şi Gunvor zice că e în regulă aşa şi pleacă şi Sigve zice că n- ar vrea să vorbească despre altceva, pentru că totul începe să sune ca o rugăciune într-o casă de rugăciune sau ca o predică la biserică

Hai să bem şi să ne distrăm, zice el

Cât mai putem, zice el

Şi ridică paharul

Da, zice Tizul lui Asle

Şi ridică paharul şi Asle şi-l ridică pe al lui şi dau noroc şi beau şi-şi trântesc apoi paharele pe masă şi fiecare dintre ei îşi rulează o ţigară şi fiecare şi-o aprinde şi Sigve zice că e bine să trăieşti, după câteva pahare de bere viaţa e bună, zice el

Da, zice Asle

Da, e tare bine, zice el

Mă linişteşte să beau, zice el

şi Tizul aprobă din cap şi niciunul nu mai zice nimic

S-a lăsat liniştea, zice Tizul

Nu strică puţină linişte, zice Sigve

si Tizul zice că a făcut cunoştinţă cu una care apoi s-a mutat la el, aşa că acum locuiesc amândoi într-o

cameră în Pivniţă, ea lucrează nu de mult drept cameristă la Hotelul Stranda şi la început locuia într-una dintre camerele hotelului, dar nu-i plăcea, aşa că s-a mutat cu el, au luat decizia într-o seară când el bea o bere aici la Hotel şi ea a venit şi s-a aşezat la masa lui, zice el şi acum locuieşte cu el în Pivniţă, zice el şi zice că încearcă să intre la Şcoala de Artă din Bjprgvin, în curând o să ia cu el nişte tablouri de-ale lui şi-o să se suie în autobuzul spre Bjprgvin şi o să se ducă la Şcoala de Artă şi o să le arate tablourile lui şi dacă intră, o să primească şi bursă artistică, zice Tizul, aşa că nu-i rămâne decât să termine cele două tablouri la care lucrează şi să le vândă şi odată ce-o să aibă destui bani de autobuz o să se ducă la Bjprgvin şi o să încerce să dea la Şcoala de Artă, zice el şi Asle zice că credea că trebuie să termini liceul ca să intri la Şcoala de Artă, e singurul motiv pentru care merge la Liceu, nu pentru că- şi doreşte să meargă la Liceu în mod special, ci fiindcă vrea să intre la Şcoala de Artă, zice el şi Tizul zice că aşa e în mod normal, dar că se pot face excepţii de la regula asta, dacă pictezi suficient de bine poţi fi admis şi fără să fi terminat Liceul, zice el şi nici el nu ştia asta, zice el, dar le-a scris celor de la Şcoala de Artă şi i-a întrebat dacă se poate şi a primit răspuns şi în scrisoare scria că poţi fi admis la

Şcoala de Artă fără examen artium, fără bacalaureat, dacă pictezi suficient de bine, zice el şi Asle se gândeşte că, iată, poate că nu va trebui să se chinuie

să termine Liceul, fiindcă tablourile pe care le pictează sunt suficient de bune, e sigur de asta, sau poate doar își închipuie c-ar fi, poate nu sunt aşa bune precum crede şi îi va fi mai uşor să intre la Şcoala de Artă dacă are bacalaureatul luat, examen artium, cum i se zice, aşa că poate e totuşi mai bine să termine Liceul, își zice şi e mai liniştit acum, berea l-a scăpat de nervozitate şi Tizul zice că cea care s-a mutat cu el e cu câţiva ani mai în vârstă, o cheamă Liv şi e şi însărcinată, vor avea un copil, va fi deja tată, deşi e foarte tânăr, zice Tizul şi Sigve zice că va fi un tată tânăr şi Tizul zice că tocmai asta nu-şi doreşte, zice el, dar ce-i făcut e bun făcut, şi dacă prinde un loc la Şcoala de Artă şi primeşte bursă artistică şi găsesc o chirie în Bjprgvin totul o să fie în regulă, zice el, că sigur se găsesc chirii la preţuri acceptabile în Căminele Studenţeşti şi poate se mută acolo, zice el şi-şi termină berea şi Sigve zice trăieşte şi lasă-i şi pe alţii să trăiască şi atât Sigve, cât şi Asle încă mai au multă bere în pahare şi Tizul zice că ar fi timpul să se întoarcă acasă la Liv, sigur îl aşteaptă, că i-a zis că iese doar să facă o mică plimbare, zice el şi se ridică şi zice că trebuie să termine cele două tablouri cu bărci şi că toate tablourile astea înfăţişând bărci pe o mare agitată le semnează în colţul din dreapta jos, scrie acolo Helle Halle şi e aşa neclar că nu se înţelege ce scrie şi cumpărătorii îl întreabă mereu cum îl cheamă, iar el răspunde Helle Halle, zice Tizul şi îşi pune geanta pe umăr şi zice salut şi pleacă, iar

Sigve şi Asle rămân la masă şi Sigve se mută de cealaltă parte a mesei, unde a stat Tizul şi împinge la marginea mesei ceaşca goală de cafea şi paharul gol de bere lăsate de Tizul lui Asle şi îşi apucă paharul de bere şi-l pune în faţă şi Asle ia o gură de bere şi priveşte afară pe fereastră spre Fiord şi e aproape liniştit, nu pe de-a-ntregul liniştit, dar aproape, un vânt uşor face valuri mici în Fiord şi fiecare val e diferit, dacă te uiţi cu atenţie vezi că niciun val nu e la fel, la fel cum nu există doi nori identici, toate valurile sunt diferite şi toti norii sunt diferiţi între ei, îşi zice Asle şi aşa e şi într-un tablou reuşit, valurile nu sunt doar valuri şi norii nu sunt doar nori, aşa sunt doar în tablourile cu bărci cu pânze pe furtună, cum zice Tizul, şi de aceea zice că tablourile alea sunt aşa proaste şi că le pictează repede şi superficial doar ca să facă bani, de vreme ce astfel de tablouri îşi doresc oamenii să cumpere, îşi zice Asle şi se gândeşte cât de ciudat e că oamenii vor să cumpere tablouri proaste, dar din cele bune nu vor să cumpere, e de neînţeles, îşi zice Asle şi îl aude pe Sigve zicând că trebuie să mai şi bea, nu doar să stea pe gânduri sau să viseze sau ce face el acum şi Asle observă că Sigve şi-a terminat berea din pahar, pe când paharul lui e pe jumătate plin şi ia o înghiţitură zdravănă şi Sigve zice că de îndată ce apare Gunvor, fiindcă obişnuieşte să treacă prin sală să vadă dacă clienţii mai vor ceva, îşi mai pot comanda de băut, zice Sigve, a venit la Hotel Stranda de atâtea ori, încât ştie că pe fata de la

recepţie care îi serveşte acum o cheamă Gunvor şi că pe soţul ei, cel care deţine Hotelul, îl cheamă Stein şi că numele de familie al amândurora e Stranda, fiindcă Hotelul Stranda e în aceeaşi familie de generaţii întregi, zice Sigve şi nici nu-şi duce bine vorba la capăt, că Asle o şi vede pe Gunvor apărând şi Sigve îi face semn şi ea vine imediat şi Sigve zice că mai vor două sticle şi Gunvor zice că se rezolvă şi ia de pe masă paharul gol şi sticla goală şi ceaşca goală de cafea lăsate de Tizul lui Asle şi pleacă şi Sigve zice că da, o cheamă Gunvor şi că aşa a intrat în familia Stranda, prin căsătorie, apoi se lasă tăcerea şi Asle îşi aminteşte că în Hotelul Stranda a intrat Sigve prin efracţie şi Sigve zice că chiar în hotelul ăsta, în Hotel Stranda, el şi celălalt derbedeu au intrat prin efracţie ca să mai facă rost de ceva de băut, dar şi-a ispăşit pedeapsa şi s-a împăcat de atunci atât cu Gunvor, cât şi cu soţul ei, zice el şi zice apoi că s-a gândit că şi Asle mai vrea o bere, cel puţin una, şi eu stau întins pe bancă învelit cu pătura gri, cea pe care o ţinea şi Buna pe ea când stătea pe bancă în Casa cea Veche după ce a făcut atac cerebral şi pe care am luat-o cu mine când m-am mutat la Aga singur şi care m-a însoţit multă vreme în viată, îmi zic şi văd că în sobă lemnele au ars de tot şi a rămas doar jar, iar în cameră s-a făcut puţin frig, aşa că trebuie să mai bag câţiva buşteni, îmi zic, dar stau în continuare întins, fiindcă uneori e o corvoadă şi să te urneşti, îmi zic şi aud dintr- odată paşi şi văd că uşa de la hol se

deschide şi în uşă apare chiar Âsleik fluturând o pulpă afumată de miel deasupra umărului, ca şi cum ar vrea să dea cu ea după mine şi eu mă gândesc că precis am aţipit puţin

Eşti prea bătrân să tot conduci până la Bjprgvin, zice Âsleik

Te oboseşte prea tare, zice el

Te epuizează, zice el

Am văzut cât ai încărunţit în doar câteva zile, zice el

Şi Âsleik zice că ce era aşa grabă să duci tablourile alea la Bjprgvin? şi atunci de ce nu le- am luat luni, când m-am dus nu o dată, ci de două ori până la Bjprgvin? zice el, de ce a trebuit să-mi fac de lucru acolo şi ieri? Ce-i în capul meu? zice Âsleik şi zice că trebuie să mă odihnesc şi să mănânc fiindcă, chiar dacă sunt bine făcut, ba chiar grăsuţ, se poate zice fără exagerare, că el nu minte, am slăbit totuşi în ultimele zile şi ultima oară când a fost în vizită a văzut că nu mai era multă carne pe ciozvârta aia de miel din cârlig şi s-a gândit să-mi aducă una nouă, dar, după cum sigur îmi dau seama, nu fără un gând ascuns, anume că şi de data asta voi face ca de obicei, voi tăia osul în bucăţi şi îl voi fierbe împreună cu nişte găluşte de cartofi şi după ce au fiert suficient o să pun în apă nişte cârnaţi afumaţi de Voss şi morcovi şi napi, zice Âsleik şi la sfârşit prăjesc nişte şuncă şi gata masa, zice el, cum am făcut dintotdeauna, de câteva ori pe an îl invit la mine la găluşte de cartofi fierte în zeama rămasă după fierberea bucăţilor de os,

zice Âsleik şi din câte îşi dă seama nu mai e mult până la următoarea masă de genul ăsta, că nu mai era multă carne pe pulpa de miel cu os, jambon, cum se zice la oraş, pulpa agăţată în cârlig în bucătărie, zice Âsleik, dar mai întâi ar trebui să ia cina de Advent acasă unul la altul, el de exemplu are aşa o poftă de costiţă de miel, că a lăsat carnea la marinat de ieri şi azi a fost cu Barca la Vik ca să mai cumpere una-alta, marea era liniştită şi frumoasă azi şi şi-a cumpărat o grămadă de napi, cartofi avea din grădina proprie şi de câte ori nu mi-a oferit cartofi de la el, dar mereu l-am refuzat şi el chiar nu ştie de ce, dar n-am vrut niciodată cartofi de la el, doar costiţe de miel şi *lutefisk* **şi pastramă şi poate puţin peşte uscat, şi de fapt asta e ce are mai bun de oferit, dar napi nu creşte în grădină, aşa că trebuie să cumpere, dar la cât s-au scumpit, zău dacă n-ar trebui să-i cultive singur în grădină la anul, zice Âsleik şi zice că e frig în cameră la mine şi eu mă ridic în capul oaselor pe bancă şi văd că s-a stins focul în sobă şi Âsleik se duce la sobă şi simt cât de frig s-a făcut în cameră, dar evident că n-am observat cât dormeam, fiindcă sigur dormeam de vreme ce n-am auzit tractorul lui Âsleik, îmi zic şi Âsleik zice că azi a venit pe jos până la mine, e musai să te mai mişti câte puţin şi nu e aşa mult de mers, dar e ceva, zice el şi ce a zis Âsleik înainte, că azi mâncăm costiţe? obişnuim să mâncăm costiţe şi** *lutefisk* **acasă unul la altul în timpul Adventului, pe lângă cina tradiţională din ajunul Anului Nou, în**

timpul Adventului, odată la doi ani, întâi merg eu la Âsleik ca să mâncăm costiţe şi pe urmă vine el la mine pentru *lutefisk,* iar în anul următor e invers, facem aşa de ani buni, iar anul ăsta Âsleik m-a invitat la costiţe, dar mereu ne invităm la cinele astea de Advent cu mult timp înainte, aşa că e total neaşteptat, Âsleik s-a trezit, hodoronc-tronc, că azi mâncăm costiţe şi eu trebuie să mă conformez şi basta, ba chiar azi, şi asta doar fiindcă lui Âsleik i s-a făcut poftă de costiţă, dar eu n-am chef de costiţe, în orice caz nu acum, când abia m-am trezit, îmi zic şi, sincer să fiu, n-am deloc poftă de mâncare, îmi zic, aşa că cred că o să-i refuz invitaţia, poate să-şi mănânce costiţele la fel de bine şi singur, îmi zic, dar oare să accept, totuşi? sigur o să-i iasă bine, costiţele lui Âsleik sune mereu delicioase şi eu mănânc toată jumătatea de miel pe care o primesc în fiecare an de la Âsleik, la care adaug uneori găluşte de cartofi şi doi morcovi şi topesc şi nişte margarină pentru sos şi e cel puţin la fel de bun cum sunt coastele cu piure de napi, poate chiar mai bun, îmi zic şi o mă gândesc că eu şi Âsleik vorbim mereu despre mâncare sau cel puţin aşa mi se pare, îmi zic, şi ăsta nu prea e un subiect de discuţie potrivit pentru doi holtei în vârstă, unul, Âsleik, a chelit aproape de tot şi mai are doar ceva păr alb şi subţire în jurul cheliei şi o barbă lungă şi căruntă şi pe ambele şi le tunde singur cu o foarfecă şi de aceea le taie întotdeauna strâmb, şi nu-şi taie aşa des nici părul, nici barba, îmi zic, dar nici eu nu-s mai acătării,

cu părul ăsta cărunt al meu, mereu strâns în coadă la spate cu un elastic negru, îmi zic, oricum nu prea ajută, fiindcă părul mi-e aşa subţire şi rar pe creştet încât tot am chelie, aşa că, chiar dacă-mi leg părul la spate cu un elastic negru de păr, tot mi se vede chelia printre şuviţele subţiri, şi am şi eu barba căruntă, la început mi-o scurtam şi eu cu o foarfecă, dar după aceea mi-am luat un aparat electric de ras şi am început să- mi port barba mai scurtă, destul de scurtă, aşa că îmi tund barba cam o dată pe săptămână, dar nici aşa nu arăt mai bine, nici eu, nici Âsleik nu arătăm prea îngrijit, ce-i drept, îmi zic şi Âsleik stă lângă sobă şi se uită la mine şi zice că în seara asta trebuie să trec pe la el să iau cina, se apropie Crăciunul, totuşi, şi în timpul Adventului obişnuim să luăm cina unul la celălalt acasă, cinele noastre de Advent, zice el, aşa că dacă m- a luat pe neaşteptate, sigur o să mi se facă poftă de mâncare după ce mă dezmeticesc puţin, zice el şi eu zic că da, să mă adun puţin şi poate

Bine că m-ai trezit, altfel nu reuşeam să dorm la noapte, zic eu Da, nu e bine să dormi prea mult în timpul zilei, zice Âsleik şi eu zic că nu, nu pot să dorm toată ziua, să-mi petrec zilele dormind şi Âsleik zice că de când mă ştie, şi mă ştie deja de mulţi ani, nu s-a întâmplat niciodată să mă duc până la Bjprgvin şi înapoi şi apoi să merg până la Bjprgvin încă o dată şi să mă întorc a doua zi şi apoi să mai merg o dată până

la Bjprgvin şi să mă întorc ziua următoare, nu înţelege ce-i cu mine, zice el, ce mi-a venit? şi nu trebuie neapărat să-i spun dacă nu vreau, ultima dată m-am dus să duc tablourile pentru expoziţia anuală de Crăciun,

care se deschide chiar înainte de Crăciun, sigur, şi are sens, şi cu câteva zile înainte, luni, da, trebuia să cumpăr una-al ta din Bjprgvin, zice el, dar de ce m-am întors în Bjprgvin în aceeaşi zi? şi de ce nu am luat cu mine tablourile într-unul din drumurile pe care le-am făcut atunci? pe asta n-o mai înţelege şi pare că nu sunt în apele mele, i se pare că nu sunt pe deplin sănătos, zice Âsleik, sau sunt bine sănătos, dar s-a întâmplat ceva care mă supără, care mă apasă, şi de fapt aşa i-a şi venit ideea că nu mi-ar strica azi o masă copioasă, zice Âsleik şi s-a gândit că mi-ar face bine costiţa de miel şi ceva pastramă suculentă, zice el gesticulând din nou cu pulpa de miel înspre mine şi eu zic mulţumesc, mulţumesc, şezând în continuare pe bancă şi Âsleik zice că atunci ne vedem diseară? pe la şapte? zice el şi eu zic da, da, mersi frumos, nu mă aşteptam la asta, dar sigur o să fie bun, zic eu şezând pe bancă şi Âsleik zice că se vede că nu prea am chef de vorbă şi că el oricum ar trebui să se întoarcă acasă, poate n-ar fi trebuit să mă deranjeze, poate mai bine mă lăsa să mai dorm? zice el şi eu zic că nu e niciun deranj, că dacă dormeam mai mult nu mai dormeam deloc la noapte şi nu-mi place să mă holbez la tavan

fără să pot dormi, îţi vin atâtea gânduri, zic eu şi apoi tac şi Âsleik zice că merge acasă să vadă de costiţele de miel lăsate la fiert, nu a ars niciodată costiţele de miel până acum, dar tot trebuie să ai grijă şi-şi aminteşte că maică-sa verifica mereu să fie destulă apă în cratiţă, era mai degrabă un pretext să ridice capacul şi să simtă cât de bine miroase carnea, mai mult pentru asta, zice Âsleik, dar gata cu pălăvrăgeala, mă lasă în pace de-acum

Atunci vorbim diseară, zic eu

Abia aştept să mănânc, zice Âsleik

Vorbim mai târziu, zic eu

Pe la şapte, zice el

şi Âsleik zice c-o să lase pulpa de miel pe masa din bucătărie şi să o agăţ eu în cârlig şi rămâne aşa, pe loc, şi eu şed pe bancă privind masa rotundă cu cele două scaune, unul pentru Ales şi unul pentru mine, şi scaunul lui Ales încă se află acolo şi eu privesc scaunul ei gol, curând o să vină şi Ales? mă întreb, mereu m- am întrebat asta, dar scaunul a rămas la fel de gol şi totuşi nu m-a lăsat inima nici să-l iau de acolo, simţeam că profanez memoria lui Ales dacă o fac şi cu niciun chip n-aş fi vrut să fac asta, dar nu pot nici să mă tot gândesc că imediat o să apară Ales, să tot privesc scaunul gol şi să mă gândesc că Ales încă trăieşte şi că se va întoarce, îmi zic, dar scaunul stă în continuare acolo şi într-o zi când Âsleik a trecut pe la mine şi eu şedeam pe scaunul meu, s-a aşezat pe scaunul gol de lângă mine şi am tresărit speriat, am

devenit dintr-o dată gelos şi i-am spus lui Âsleik să se ridice

Ridică-te, i-am zis

şi el s-a ridicat imediat şi m-a privit şocat

Nu ştiam, a zis

şi mi s-a facut ruşine

Scuze, am zis

Nu ştiam, a zis iar

Nu, am zis eu

Dar e scaunul lui Ales, i-am zis şi s-a lăsat o tăcere lungă şi Âsleik m-a întrebat dacă nu-mi face rău să păstrez scaunul acolo la masă, scaunul pe care obişnuia să stea Ales, a zis şi eu am zis că nu, nu îmi făcea rău, dar că nu voiam să stea nimeni altcineva pe el, fiindcă era ca şi cum îi profanam memoria, i-am zis şi Âsleik a zis că pe vremea când Ales trăia, el şedea adesea pe scaunul ăsta şi eu şedeam pe celălalt şi stăteam amândoi acolo privind marea şi eu am zis că aşa e, dar asta era pe când Ales încă trăia şi ori era în cameră cu noi, ori era altundeva prin casă, dar acum, acum că a murit, scaunul nu mai e decât al ei şi nici măcar eu nu mă aşez pe el vreodată, i-am zis şi Âsleik a întrebat dacă nu-l las să ducă scaunul de aici, să- 1 mute în Sufragerie? a zis şi eu i-am zis că aş prefera ca scaunul să rămână unde e şi Âsleik şi- a cerut iar scuze

Nu ştiam că e scaunul ei, a zis el

N-aveai de unde să ştii, am zis

Nu, a zis el

şi mă ridic de pe bancă şi merg şi mă aşez pe scaunul meu la masa rotundă şi mă uit la Âsleik şi-i zic că stau aici adesea uitându-mă la mare, ori stau şi pictez, ori stau întins pe bancă, ori şed pe scaun şi mă uit la mare, la Marea Sygne, zic eu şi probabil i- am mai zis că am un reper fix pe mare, zic şi Âsleik dă din cap că nu şi eu zic că mă uit mereu la acelaşi punct din mare, la reperul meu, zic şi Âsleik zice că merge acasă şi că vorbim diseară şi zice că lasă pulpa de miel pe masa din bucătărie şi îl văd pe Âsleik ducându-se în bucătărie şi închizând usa în urma lui şi eu mă gândesc că mereu se vede marea, pot să văd până departe în larg marea deschisă, văd Marea Sygne şi insuliţele care ies din mare şi reciful şi insulele care protejează gura fiordului de ocean şi spaţiul care se deschide între două insule şi pe unde poţi vedea în larg, chiar şi pe întuneric sau pe furtună de zăpadă sau ploaie torenţială sau ceaţă deasă, tot poţi vedea apa, valurile, oceanul, e de neînţeles, îmi zic în timp ce şed pe scaun la masa rotundă şi-mi fixez reperul pe mare şi privesc spre locul meu de pe mare şi îl văd pe Asle stând pe hol în faţa clasei şi aşteptându-l pe Profesorul care le predă engleză şi franceză şi îl vede pe Profesor apropiindu- se şi poartă şi azi pantalonii gri şi puloverul alb cu dungi albastre şi sub braţ duce câteva cărţi şi când ajunge la Asle îi zice să intre în clasă

Dar, zice Asle

Da, zice Profesorul

Dar mie, zice Asle

Tie ce, zice Profesorul

Mie, zice Asle

Mie mi-e foarte frică să citesc cu voce tare, zice el

Ţi-e frică să citeşti cu voce tare? zice Profesorul

şi parcă nu-i vine să-şi creadă urechilor

da, zice Asle

şi Profesorul îl priveşte şi Asle îşi dă seama că nu-l crede şi Asle îl roagă să-l scutească de a mai citi cu voce tare şi Profesorul se uită la el şi-i zice că adesea pune câte un rând întreg să citească, cum sigur a observat, şi atunci ar fi puţin ciudat dacă el ar fi singurul care nu citeşte, zice el şi Asle îşi dă seama că Profesorul nu îl crede şi Profesorul zice că va încerca să ţină cont de rugămintea lui şi că nu-l va pune pe Asle să citească aşa mult, poate doar o propoziţie sau două, dar că e important să-şi exerseze pronunţia, zice Profesorul şi îl întreabă dacă nu i-ar fi mai uşor să-i pună întrebări? să-l asculte din temele de acasă? şi Asle zice că ba da, ar fi mai bine şi în vocea Profesorului e parcă o urmă de batjocură şi Asle zice că doar asta voia să-i zică şi Profesorul zice că ar fi timpul să intre şi că azi, în orice caz, nu va mai citi, că l-a auzit cum se poticneşte şi se bâlbâie, deşi pronunţia lui e bună, vorbeşte bine engleză, aşa că va ajunge să ştie bine engleză şi că vor mai vedea cum merge cu franceza, dar acum haide să intrăm, zice Profesorul şi Asle intră purtând pe umăr geanta lui de piele maro şi merge şi se aşază în banca lui în fundul

clasei, pe rândul din mijloc şi eu privesc reperul meu de pe mare, dintre valuri, şi mă ridic de pe scaun şi mă duc în bucătărie şi văd pe masa din bucătărie o pulpă imensă de miel, Âsleik e generos, îmi zic, îi place să dăruiască şi e foarte mândru de mâncarea pe care ştie s-o facă, de costiţele de miel şi de *lutefisk,* **îmi zic, dar nu mă aşteptam să fiu invitat la cină chiar în seara asta, fiindcă la drept vorbind nu mi-e foame, nu am deloc poftă de mâncare, dar chiar şi aşa, ştiu sigur că o să-mi placă, îmi zic şi apuc pulpa cea nouă de miel şi constat că e grea şi o las înapoi pe masă şi apuc pulpa cea veche din cârligul de pe perete şi aproape că n-a mai rămas decât osul din ea şi o aşez pe masă şi agăţ noua pulpă în locul ei şi privesc osul rămas şi mă gândesc că mi-e foame, doar că azi nu am poftă de mâncare şi mă gândesc cum mai târziu o să tai tot ce-a mai rămas pe os şi-o să gătesc osul cu găluşte de cartofi, dar mai durează până atunci, aşa că mai bine bag osul în congelatorul de pe hol, îmi zic, şi-o să-l tai în bucăţi mai târziu, îmi zic şi ies pe hol şi văd acolo telefonul şi nu sună aşa des, uneori mai sună Asle, iar acum trebuie să sun la Spital să întreb cum se simte şi când pot să-l vizitez, îmi zic, dar asta poate să mai aştepte puţin, îmi zic, şi din când în când mai sună şi Beyer şi uneori şi Âsleik, mai ales să mă roage să-i mai cumpăr una-alta când am drum la Bjprgvin, de aceea ţin mereu un carneţel şi un creion pe masa din hol pe care stă telefonul şi acolo îmi notez ce mă roagă Âsleik să-i cumpăr şi, dacă eu şi**

Beyer stabilim o întâlnire, notez când şi unde urmează să ne vedem, iar uneori se mai întâmplă să-l sun pe Asle şi de obicei stabilim să ne întâlnim la Crâşmă şi atunci sun întotdeauna la Heimen să-mi rezerv camera obişnuită, camera 407, şi eu şi Asle ne întâlnim la Crâşmă şi luăm o cină copioasă, pe care el o stropeşte cu bere şi tărie din belşug, pe vremuri obişnuiam să-i tin isonul, dar asta înainte ca eu şi Ales să ne mutăm în casa maro, în definitiv ne-am mutat din Bjprgvin în casa maro tocmai fiindcă beam prea mult, drept să spun, o vreme nu făceam decât să beau şi nu mai pictam deloc, iar Ales îmi zicea că trebuie să mă las de băut şi avea perfectă dreptate şi, în mod miraculos, am reuşit să mă las de tot de băut, îmi zic, dar nu mai vreau să mă gândesc la asta, îmi zic, mai întâi am renunţat la fumat, fiindcă fumam tot timpul, şi fumam ţigară de la ţigară, le înnodam, cum s-ar zice, dar într-o zi am simţit cumva că mi-am fumat partea, aşa că am renunţat, mai întâi la fumat şi apoi la băut, şi după acel moment abia dacă am mai pus piciorul în vreun restaurant sau în vreun bar, am mai mers doar la cafenele, cu excepţia zilelor când mă întâlneam cu Asle la Crâşmă, la Ultima Barcă, aşa au decurs lucrurile, iar când ne vedeam la Crâşmă Asle era mereu deja puţin băut, iar când îmi dădeam seama că încep să mă neliniştesc, îi ziceam că se face târziu, că mă culc devreme, mă pun la culcare încă de pe la nouă, îi ziceam şi Asle zice că el mai rămâne puţin la Crâşmă, cineva trebuie să rămână şi la Ultima

Barcă, zice el râzând şi eu zic că noi doi am băut mult cot la cot acolo şi Asle zice că aşa e, mult am mai băut, dar asta înainte să mă mut din Bjprgvin şi înainte ca Ales să mă facă să mă las de băutură, că doar nu ea m-a făcut să mă las? sigur ea m-a făcut să mă las, orice-aş zice eu, că după ce m-am mutat cu Ales din Bjprgvin n-am mai băut împreună deloc, ne mai vedeam din când în când la Crâşmă, dar eu nu mai beam decât cafea şi apă, sau ne întâlneam din când în când la Cafenea, cel mai adesea dimineaţa, după ce ieşeam de la slujbă din Biserica Sfântul Paul, îmi zic şi mă gândesc că trebuie să sun la Spital să întreb cum se simte Asle şi dacă am voie să-l vizitez sau măcar dacă pot să-i aduc ceva de acasă sau dacă are nevoie să-i cumpăr ceva? îmi zic şi nici nu mi-am dus bine gândul la capăt, că-l şi văd pe Brage stând lângă mine şi privindu- mă cu ochii lui de căţel şi îl întreb dacă vrea să iasă la o mică plimbare şi mă duc să deschid uşa de la intrare şi Brage o zbugheşte pe uşă cu toată viteza şi eu las usa deschisă si-mi că trebuie să sun la Spital fiindcă, chiar dacă nu- 1 pot vizita încă pe Asle, poate-i aduc ceva de acasă, ceva cărţi, poate? fiindcă el citeşte mereu o carte sau alta, aşa că pot să las cartea sau orice altceva îi mai trebuie la recepţionista de la Spital, ca ea sau altcineva să i-o dea mai departe lui Asle, îmi zic, şi dacă eu am citit puţin şi abia acum mi-am propus să mă apuc serios de citit, Asle a citit neîncetat, e aproape incredibil cât de mult a citit, să nu mai

vorbim de cât de mult a băut, chiar trebuie să sun la Spital, îmi zic, dar nu chiar acum, sunt prea obosit şi oricum nu pot merge la Bjprgvin azi, aşa c-o să sun mâine, că poate mâine îl voi putea vizita şi voi merge din nou la Bjprgvin, se prea poate, îmi zic şi mă simt aşa obosit şi îmi trag în picioare cizmele de la intrare şi ies şi văd cum începe să cadă fulg după fulg, s-a pornit din nou să ningă, o zi ninsoare şi una ploaie, ca întotdeauna, îmi zic şi îl văd pe Brage făcându-şi nevoile şi apoi alergând încolo şi încoace în vreme ce asupra lui coboară fulg după fulg şi i se prinde în blană şi eu strig după Brage şi el vine imediat la mine în fugă şi intră în hol

şi eu închid uşa şi mă gândesc că ar trebui să pictez puţin şi imediat se lasă asupra mea şi mă inundă un soi de întuneric, nu mai am putere să pictez, mi-am făcut treaba şi am pictat ce aveam de pictat, am terminat cu pictatul, nu mai vreau să pictez, îmi zic, mi-a ajuns, îmi zic şi intru în cameră şi văd pe şevalet tabloul acela urât cu cele două linii care se încrucişează şi nu mai suport să-l văd, nu am putere nici măcar să dau tabloul jos de pe şevalet şi să-l aşez în stiva cu tablouri neterminate, cele de care nu sunt pe deplin mulţumit, pur şi simplu nu pot, îmi zic şi privesc şevaletul şi mă gândesc, când mă uit aşa la şevalet, nu e ca şi cum, şi gândul mă surprinde, nu e ca şi cum Dumnezeu e prezent şi acolo, în şevalet? ca şi cum Dumnezeu însuşi mă priveşte din şevalet? îmi zic şi sigur am luat- o razna, îmi zic, fiindcă e ca şi

cum Dumnezeu mă priveşte din interiorul fiecărui lucru, îmi zic şi privesc în jurul meu şi e ca şi cum Dumnezeu e în toate lucrurile din jur şi mă priveşte din fiecare, îmi zic şi mă întreb, nu zice limpede masa rotundă cu tăcerea ei că Dumnezeu e aproape? şi cele două scaune? şi cel mai limpede scaunul lui Ales, din acel scaun Dumnezeu mă priveşte atât de clar, îmi zic şi mă gândesc că atunci când sunt singur în întunericul meu, în singurătatea mea, fiindcă e vorba de singurătate şi nimic altceva, când sunt cât de tăcut mi-e cu putinţă, atunci e Dumnezeu cel mai aproape în absenţa, în distanţa lui, şi poate că eu sunt aproape ca un călugăr, mă gândesc şi-mi vine să râd, fiindcă cu greu mi-aş putea imagina pe cineva mai diferit de un călugăr, îmi zic, sau poate există totuşi ceva asemănări, fiindcă şi eu m-am retras din viaţă precum un călugăr, îmi zic, m-am retras în pictura iară cuvinte, în singurătate, aş putea spune dacă n-ar suna aşa greşit, îmi zic, dar chiar m-am retras în această rugăciune tăcută care este pictura, se poate spune şi aşa şi chiar sună greşit, îmi zic, şi m-am retras în pacea pe care mi-o oferă pictura, îmi zic, dar toate astea sunt doar cuvinte mari şi goale, adevărul e că am stat şi-am tot pictat întruna în toţi aceşti ani, cu toată smerenia de care am fost în stare am stat şi am pictat şi probabil trebuie să pictez în continuare, fiindcă ce altceva să fac? dar nu mai vreau să pictez, îmi zic, şi dacă nu mai vreau să pictez nu mai trebuie s-o fac, îmi zic şi mă gândesc cum Dumnezeu se

ascunde tot timpul, e ca şi cum se arată ascunzându-se, în viaţă, în lucruri, în ceea ce există şi, evident, şi într-o pictură, şi poate cu cât se ascunde mai mult, cu atât se arată mai clar şi invers, cu cât se arată mai mult sau cu cât este dezvăluit mai mult, cu cât se spune că ar fi una sau alta, cu atât mai mult se ascunde, îmi zic, Dumnezeu se dezvăluie ascunzându-se şi în această tăinuire în care e Dumnezeu, în tăinuirea lui Dumnezeu şi numai acolo mă pot ascunde şi mă pot uita pe mine însumi, îmi zic, dar asta e de neînţeles, nu are nicio noimă, niciun sens, dar îl poţi înţelege pe Dumnezeu numai când înţelegi că nu îl poţi înţelege şi nu e oare aşa evident încât nici nu mai trebuie spus? nici nu mai trebuie gândit? e la fel de evident precum faptul că vorbele lui Dumnezeu sunt mute, sunt nerostite, îmi zic, fiindcă aşa şi e, dar şi asta e de la sine înţeles, pentru că Dumnezeu vorbeste fără cuvinte din tot ceea ce există şi tăcerea asta a fost ruptă abia când Cuvântul a intrat în lume, când Cristos a venit pe pământ, abia atunci s-au putut auzi cuvintele lui Dumnezeu, da, se poate gândi şi aşa, dar cred eu într-adevăr în asta? are vreun sens, mă întreb?

poate că nu, îmi zic, dar cineva se poate ascunde în Cristos, în cuvintele Lui şi poate că de aceea există speranţă în marea tăcere a lui Dumnezeu? dar cred eu cu adevărat în asta? nu, poate că nu, nu în cuvinte, dar în prezenţa lui Dumnezeu nu e nevoie să cred, fiindcă cu cât e întunericul mai mare, cu atât e

Dumnezeu mai aproape, îmi zic, ăsta e adevărul, cred şi aşa o să cred mereu, chiar dacă gândurile mele n-o să mă ducă niciodată mai departe de atât, doar cu pictura pot merge mai departe, dar cum adică mai departe? ce vreau să spun? mă întreb, fiindcă numai adineauri mi- am spus că nu mai vreau, nu mai am putere să pictez, îmi zic şi privesc scaunul pe care obişnuia să şadă Ales şi mă gândesc că această vorbire mută din partea scaunului e adevărată, e ridicol, dar chiar cred asta cu toată seriozitatea, că Dumnezeu îmi vorbeste fără cuvinte din scaun, din scaunul lui Ales Dumnezeu mă priveşte şi-mi vorbeşte pe muteşte, fără cuvinte, îmi zic, şi în tot ce există e un refugiu liniştit şi tăcut, iar această linişte, această tăcere e miezul tainic a tot ce există, al întregii lumi, îmi zic, iar liniştea asta e tăcerea creatoare a lui Dumnezeu, cum zicea Ales, pentru că Dumnezeu e o lumină necreată, zicea ea şi eu mi-am dat seama că în întunericul cel mai adânc se află lumina lui Dumnezeu, acest întuneric care mă înconjoară şi mă umple deopotrivă, acest întuneric pe care simt că-l exist, fiindcă în întuneric este o linişte în care răsună în tăcere vocea Domnului, îmi zic şi privesc scaunul pe care obişnuiesc să stau la maşa rotundă şi mă întorc la el şi mă aşez şi îmi iau poziţia pe scaun şi- mi fixez reperul dintre valuri şi mă gândesc cum de fiecare dată când stau astfel şi privesc spre mare spun o rugăciune în gând şi asta mă apropie de Ales şi de părinţii mei şi de sora Alida şi de Buna şi de Sigve şi

în mine se face linişte şi pace, şi mă gândesc că înăuntrul fiecărui om se află o tânjire profundă, fiindcă mereu tânjim după ceva şi credem că tânjim după una sau alta, după lucrul ăsta sau celălalt, dar de fapt tânjim după Dumnezeu, fiindcă oamenii sunt o rugăciune neîntreruptă, prin tânjirea lui continuă, omul este o rugăciune, îmi zic şi privesc scaunul de lângă mine şi o văd pe Ales şezând pe el şi începe să cânte încet, aproape pe şoptite Ales cântă Amazing grace How sweet the song That saved a wretch like me I once was lost But now am found Was blind but now I see şi o văd pe Ales ridicându-se şi dispărând şi în timp ce dispare o aud din nou cântând pe şoptite Amazing grace How sweet the song That saved a wretch like me I once was lost But now am found Was blind but now I see şi mă prind de marginea mesei şi îl văd pe Brage stând lângă masă şi privindu-mă cu ochii lui de căţel şi mă gândesc cum câinii înţeleg atâtea lucruri, dar nu ne pot spune nimic din ce înţeleg sau o pot spune doar cu ochii lor de căţei şi seamănă în privinţa asta cu arta bună, fiindcă nici ea nu poate spune nimic, nu în sensul obişnuit al cuvântului, ci poate să exprime doar altceva în timp ce trece sub tăcere ceea ce vrea cu adevărat să exprime şi aşa se face că arta şi credinţa şi înţelegerea mută a câinilor sunt unul şi acelaşi lucru, am mers prea departe cu gândurile, îmi zic, fiindcă n-am fost niciodată cine ştie ce gânditor şi singura limbă pe care o stăpânesc cât de cât e limba

imaginilor, îmi zic, şi parcă toate gândurile mi se îngrămădesc în cap, nu există nimic ce-ar putea aduce a ordine, ci toate îmi vin simultan, îmi zic şi mă uit la Brage şi mă întreb dacă nu cumva îi e sete sau foame şi e un gând bun, îmi zic, fiindcă eu mereu încerc să înţeleg lucrurile care nu pot fi înţelese, dar e imposibil, îmi zic şi mă ridic şi mă duc în bucătărie şi Brage mă urmează şi văd că nu mai e apă în bolul de apă şi îl umplu cu apă şi el lipăie şi tot lipăie şi tai apoi o felie de pâine şi o rup în bucăţi şi le pun în celălalt bol pe care i lam pregătit lui Brage, dar el nu face decât să adulmece dumicaţii de pâine şi se întoarce apoi resemnat în cameră şi eu îmi zic că neapărat trebuie să-i găsesc altceva de mâncare lui Brage, îmi zic şi mă gândesc că acum o să mă duc să mă aşez pe scaunul meu şi o să mă rog pentru însănătoşirea lui Asle, îmi zic şi intru în cameră şi îmi văd jacheta de catifea neagră pusă pe spătarul scaunului unde stau de obicei şi dintotdeauna a fost aşa, mereu îmi agăţ jacheta de catifea pe spătarul scaunului, îmi zic şi mă gândesc că nu pot nicicum să renunţ la hainele lui Ales, cele pe care le-am împachetat frumos în câteva cutii depozitate în debaraua uneia dintre încăperile din pod, încăperea unde- mi depozitez şi materialele pentru pictat, astfel că dacă s-ar întâmpla ca Ales să se ridice vreodată din morţi şi să intre din nou pe uşa vechii ei case nu îi va lipsi nici măcar o singură haină sau alte lucruri de-ale ei, fiindcă am păstrat tot, am avut grijă de toate

lucrurile ei, e nebunie curată, îmi zic, dar nu m-a lăsat inima să dau hainele lui Ales sau orice alt lucru de-al ei Magazinului de Vechituri, era prea mult pentru mine, aşa că totul a rămas cum era când a murit, toate au stat aşa multă vreme, dar în cele din urmă am adunat toate hainele ei în cutii şi le-am urcat în pod şi într-o zi trebuie să mă urnesc şi să-mi iau inima-n dinţi şi să duc cutiile cu haine la Bjprgvin şi să le dau la Magazinul de Vechituri, să se folosească de ele şi alţii, fiindcă acum nu sunt de folos nimănui, îmi zic şi mă gândesc cum într-una dintre încăperile din pod se află expus portretul lui Ales sprijinit de spătarul unui scaun, fiindcă e unul dintre tablourile pe care nu am vrut să le vând şi pe care n-o să le vând nicicând, e singurul tablou pe care n-o să-l vând niciodată, toate celelalte tablouri le pot vinde fără probleme, cum şi am de gând, dar portretul lui Ales vreau să-l ţin pentru mine, e atât de limpede încât nici nu trebuie spus, îmi zic şi când am decis să-mi vând toate tablourile a fost aşa de neconceput să vând portretul lui Ales, încât nu m-am gândit nici măcar o clipă că aş putea să-l vând, îmi zic, iar acum portretul stă sprijinit de spătarul unui scaun, între două ferestre înguste, de vreme îndelungată, mă gândesc, de mai multi ani, îmi zic şi stau în cameră şi privesc scaunul gol pe care stătea Ales de obicei şi mă gândesc că ori mut scaunul de acolo, ori îi dau voie şi lui Âsleik să se aşeze pe el, sau oricui altcuiva mai vine în vizită pe la mine, dar cine? cine mă vizitează?

nu-mi aduc aminte, în toti aceşti ani, să fi avut vreun alt oaspete în afară de Âsleik, doar el şi nimeni altcineva, îmi zic, dar nu vreau nici în ruptul capului ca Âsleik sau oricine altcineva să se aşeze pe scaun, aşa că va rămâne în continuare gol, îmi zic, poate o să-l rog totuşi pe Âsleik să-l care până în Sufragerie? unde se află toate materialele pentru pictat ale lui Ales aşa cum le-a lăsat, aşa cum erau când a fost internată la Spital pentru a nu se mai întoarce niciodată, îmi zic, şi-o să-l rog pe Âsleik să aşeze scaunul acolo, în faţa geamului, mă gândesc, dar nu, cum de-a putut să-mi treacă prin minte aşa ceva, bineînţeles că scaunul lui Ales trebuie să rămână unde a fost dintotdeauna, cum de mi-a dat în gând aşa ceva, îmi zic şi merg şi mă aşez pe scaunul meu şi privesc punctul fix din Marea Sygne pe care-l privesc mereu şi văd valurile şi îl văd pe Asle în autobuzul care merge din Aga spre Stranda şi se gândeşte că-i merge chiar bine la Liceu, chiar dacă a tărăgănat lucrurile, a reuşit într-un târziu să vorbească cu Profesorul de norvegiană şi istorie, cu dirigintele lui, şi cu Profesorul de germană, şi ei au înţeles imediat care-i problema lui cu cititul cu voce tare şi amândoi au fost de acord să nu-l mai pună să citească cu voce tare, dar, au zis amândoi, dacă se simţea totuşi în stare să citească trebuia doar să ridice mâna sau să anunţe în orice alt chip că se simte în stare să citească şi atunci îl vor pune să citească, altfel, nu, i-au spus şi Asle le-a mulţumit mult că l-au înţeles şi

amândoi au zis că nicio problemă, e perfect de înţeles, şi Asle s- a gândit cât de diferiţi pot fi oamenii, fiindcă cei doi profesori au înţeles că îi e frică să citească în public, în vreme ce Profesorul de engleză şi franceză nu-l crezuse, ci avea impresia că Asle vrea să-l păcălească, să se eschiveze, să scape de muncă, pe când ceilalţi doi profesori au înţeles imediat frica lui de citit în public, oamenii chiar erau diferiţi, asta a învăţat-o chiar în clipa aceea, şi Asle se gândeşte cum în fiecare zi după ce termină orele la Liceu merge s-o viziteze pe Buna la Azil, şi chiar dacă nu mai poate să vorbească, chiar dacă puţinele cuvinte pe care le mai rostea au dispărut şi ele, măcar stăteau împreună o vreme, el şi Buna, şi ochii ei erau vii şi zâmbea când el spunea ceva amuzant, îşi aminteşte, dar în ultimele zile s-a schimbat, o nuanţă vineţie i-a cuprins toată faţa, dar mai ales buzele, buzele îi erau albăstrii de ceva timp, dar acum se învineţiseră şi mai mult, îi erau mai străvezii, iar Buna devenise foarte palidă, când a vizitat-o azi la Azil avea faţa aproape pământie, îşi zice Asle în autobuzul pe care l-a luat spre Stranda fiindcă i s-a terminat vopseaua albă de ulei şi are nevoie de ea, fără vopsea albă nu poate picta, îşi zice, chiar dacă pictura este, într-un fel, arta culorilor, îi e imposibil să picteze iară să folosească mult alb şi asta e evident, e de la sine înţeles, dar trebuie să folosească şi mult negru, fiindcă de negru e nevoie ca să echilibreze tabloul, iar într-o pictură totul trebuie să se potrivească, totul trebuie să fie în armonie,

trebuie să existe un echilibru perfect, iar negrul te poate ajuta să atingi acel echilibru, îşi zice Asle şi eu stau la masa rotundă şi simt atât de limpede că Ales şade pe scaunul de lângă mine şi că-şi pune mâna peste a mea şi că ne ţinem de mână şi stăm aşa ţinându-ne de mână şi niciunul dintre noi nu spune nimic şi îl văd pe Asle în autobuzul spre Stranda şi se gândeşte că odată ajuns va merge direct la Magazinul de Vopsele şi-şi va cumpăra un tub mare de vopsea albă în ulei şi apoi se va întoarce în Aga cu acelaşi autobuz cu care a venit, fiindcă la un sfert de oră după ce ajunge în Stranda autobuzul o ia înapoi spre Aga, îşi zice Asle şi autobuzul opreşte în Stranda şi Asle coboară şi o ia direct spre Magazinul de Vopsele, n-are vreme de pierdut, din moment ce autobuzul o porneşte înapoi spre Aga într-un sfert de oră şi vrea să-l prindă, îşi zice Asle, fiindcă lucrează la un tablou şi dacă vrea să-l continue trebuie să facă rost de vopsea albă în ulei, îşi zice Asle şi intră în Magazinul de Vopsele şi la raionul cu vopsele îl vede pe nimeni altul decât pe Tizul lui, cu părul lui lung şi şaten, jacheta neagră de catifea, geanta de piele maro şi fularul în jurul gâtului, şi Asle îşi zice că fireşte că şi azi sunt îmbrăcaţi la fel şi fireşte că au dat nas în nas şi fireşte că trebuie să stea de vorbă, nu a fost de ajuns o dată? îşi zice Asle, dar de vopsea albă în ulei are nevoie oricum, aşa că n-o să iasă din Magazinul de Vopsele, nu are timp să iasă şi să se

întoarcă mai târziu la Magazinul de Vopsele, după ce Tizul lui va fi plecat, îşi zice Asle, trebuie să facă rost de un tub mare de vopsea albă şi să se întoarcă acasă ca să poată continua tabloul la care lucrează, îşi zice Asle şi se duce direct la raftul cu tuburi de vopsea şi Tizul îl vede

Tu eşti, zice el

Mă bucur să te revăd, zice el

şi îi întinde mâna şi Asle şi Tizul lui dau mâna

S-au întâmplat multe de când nu ne-am văzut, zice Tizul

şi Asle se gândeşte să-i spună că se grăbeşte şi vede tuburile de vopsea albă şi apucă două tuburi şi Tizul zice da, fârâ alb nu se poate picta

Multe s-au întâmplat, zice Tizul

Eu, zice el

Stai să auzi asta, zice el

Am fost admis la Şcoala de Artă, zice Tizul

Am luat autobuzul până la Bjprgvin şi m-am dus la Şcoala de Artă şi i-am arătat acolo tablourile mele primului ins care mi-a ieşit în cale şi el a zis că am talent, de multă vreme n-a mai văzut picturi care arată un aşa talent, şi chiar dacă nu am examen artium, cum se zice, ce treabă are asta cu pictatul? aşa că era destul de sigur că Rectorul o să mă lase să încep Şcoala de Artă chiar şi asa, zice Tizul

şi zice că au mers apoi la Rector şi el a zis că de vreme ce tablourile lui arată un asemenea talent, îl primeau la Şcoala de Artă şi fără examen artium şi el

a întrebat, zice Tizul, dacă nu ar putea începe imediat şi Rectorul i-a zis că mereu există loc pentru talente ca al lui, aşa că e în regulă, a zis şi Tizul i-a spus că locuieşte în Stranda, dar că de îndată ce va putea, îşi va găsi o chirie în Bjprgvin sau aproape de Bjprgvin, ca să înceapă Şcoala de Artă imediat şi Rectorul l-a întrebat dacă are bani şi el a zis că nu prea, aşa a zis, şi Rectorul i-a zis că acum, că studiază la Şcoala de Artă, poate să-şi depună dosarul pentru o bursă artistică şi l-a întrebat de nume si adresă si data naşterii si i-a cerut cartea de identitate, să verifice dacă Tizul poate fi înscris la Şcoala de Artă, şi când Rectorul i-a văzut data naşterii i-a zis că vârsta îi permite să fie admis la Şcoala de Artă imediat şi Rectorul a scris o scrisoare de acceptare în care a scris că a fost admis la Şcoala de Artă fiindcă tablourile lui trădează un talent ieşit din comun şi i-a întins lui Asle un formular şi i-a zis că trebuie să-l completeze şi să-l depună împreună cu scrisoarea pentru o bursă artistică, cei înscrişi la Şcoala de Artă primeau o bursă mai mare decât ceilalţi, ceea ce e de înţeles, a zis Rectorul şi i-a strâns apoi mâna şi era foarte bine că a fost admis la Şcoala de Artă, zice el, fiindcă sarcina lui Liv, Asle sigur îşi aminteşte că i-a povestit de ea, înaintase mult, burta i se făcuse aşa de mare că părea c-o să explodeze şi îşi dorea să nască la Spital şi i-a zis că vrea cât de curând să meargă la părinţii ei, în Sartor, fiindcă se apropia termenul, putea să nască din clipă-n clipă, şi atunci el putea să

vină cu ea la Sartor şi puteau să stea o vreme la părinţii ei până-şi găseau un loc al lor, cel mai bine în Bjprgvin, a zis ea, iar acum a venit doar să se uite la tuburile de vopsea fără vreo intenţie de a cumpăra ceva, fiindcă urma să împacheteze tot ce avea, totul laolaltă, şi Liv urma să împacheteze tot ce avea, şi ea a avut loc pentru tot în geamantanul ei, dar pentru el era mai greu, fiindcă trebuia să ia cu el toate tablourile şi bineînţeles că şi şevaletul şi pensulele şi toate celelalte articole pentru pictat, dar multe haine nu prea avea de împachetat, aşa că dacă Şoferul de Autobuz nu era un om dificil, ar trebui să încapă totul în cală, a zis

Felicitări pentru admiterea la Şcoala de Artă, zice Asle

Şi felicitări anticipate şi tie, zice Tizul

Sper să intru şi eu, zice Asle

Sigur o să intri, zice Tizul

şi Asle zice că se grăbeşte puţin, tocmai a ajuns cu autobuzul din Aga şi lucrează la un tablou şi s-a trezit că nu mai are vopsea albă în ulei şi s-a gândit să ia acelaşi autobuz înapoi, zice el şi Tizul zice că nu vrea să-l retină şi să-l facă să piardă autobuzul şi zice că n-a vorbit niciodată cu părinţii lui Liv, care stau în Sartor, şi nici ea nu i-a întrebat dacă e în regulă ca ea, sau ei amândoi, să vină acolo, ca ea, de fapt ca ei să locuiască acolo, nici măcar nu le-a spus părinţilor că e gravidă, pentru că vorbeşte cu ei doar din când în când, dar i-a spus maică-sii la telefon că va face o

vizită acasă în curând, a mers la telefonul public din centrul Strandei şi a sunat-o pe mama ei şi maică-sa i-a zis că e binevenită, abia aşteaptă s-o revadă pe Liv, n-a mai văzut-o de mult şi că era sigură că şi tatăl ei abia aşteaptă, dintre cele trei surori pe care le-au avut acasă s-a mutat acum în toamnă şi cea mai mică, si-a luat şi ea zborul, s-a mutat cum s-au mutat şi celelalte surori înaintea ei, aşa că acum era mult spaţiu în casă şi va fi aşa bine s-o revadă, i-a zis maică-sa şi i-a tot povestit despre una şi alta, despre vecina ei nesuferită, despre unchiul lui Liv, fratele tatălui, care a sfârşit ca vagabond în Bjprgvin şi aşa mai departe, şi aşa mai departe şi Liv n-a suflat o vorbă cum că e gravidă şi că va veni cu tatăl copilului, zice el şi Asle a plecat deja la casa de marcat şi Tizul a venit după el şi casierul zice iată că şi tu pictezi, e bine că avem clienţi ca tine, zice el şi Asle zice că se grăbeşte puţin fiindcă vrea să prindă autobuzul spre Aga şi plăteşte şi iese şi Tizul iese împreună cu el şi Tizul zice că îi e groază să meargă acasă la părinţii lui Liv în Sartor, că dacă nu-l vor acolo? dacă nu-l lasă tatăl lui Liv să picteze ca să nu murdărească podelele sau ceva? aşa s-a gândit, îi zice, şi va fi şi tată şi e prea tânăr pentru asta, şi pe deasupra nu are nimic al lui, un şevalet şi câteva pensule şi câteva tablouri, atâta tot, şi el care credea că nici nu se va căsători, nici nu va fi tată, fiindcă nu-si va permite niciodată, şi iată că va fi tată curând, zice el şi autobuzul e din fericire deja acolo, îşi zice Asle, aşa că poate în sfârşit să scape de Tizul

lui, îşi zice

A venit deja autobuzul, zice Tizul

Am avut noroc că l-am prins, zice Asle

Ai avut noroc şi la Magazinul de Vopsele, că nu au tot timpul tuburi de vopsea albă sau nu întotdeauna tuburi din cele mari, zice Tizul

şi zice că uneori a trebuit să aştepte aproape două săptămâni ca să obţină vopsea albă, incredibil, era ca şi cum Magazinul de Vopsele cu tot dinadinsul nu făcea rost de vopsea albă în ulei, zice el şi Asle zice că usa autobuzului e deschisă şi că trebuie să urce imediat şi Tizul îsi ia la revedere şi-i zice că speră să se revadă la Şcoala de Artă, zice el şi Asle zice că asta speră şi el şi Tizul îi întinde mâna şi îsi dau mâna şi Tizul zice că mai devreme sau mai târziu se vor revedea la Şcoala de Artă din Bjprgvin şi Asle zice că da, dacă va fi admis şi el şi Tizul zice că sigur va fi admis şi Asle se gândeşte cum poate fi Tizul atât de sigur că şi el va intra la Şcoala de Artă, nici măcar nu i-a văzut tablourile, e ceva ce zice doar asa, îsi zice Asle şi urcă în autobuz şi îi spune Şoferului de Autobuz că va merge până în Aga şi Şoferul de Autobuz zice că deja se întoarce acasă, carevasăzică, şi Asle nu răspunde şi plăteşte biletul şi merge în spatele autobuzului şi se aşază pe bancheta din spate şi se uită pe geam şi îl vede pe Tizul lui stând acolo şi motorul porneşte şi
autobuzul demarează si Tizul ridică mâna si îi face cu mâna si Asle

îi face si el cu mâna si se gândeşte cum Tizul deja a fost admis la Şcoala de Artă în vreme ce el se chinuie si se dă de ceasul mortii la Liceu si îi e frică să meargă la scoală, mereu se gândeste că poate va trebui să citească cu voce tare, fiindcă Profesorul de engleză si franceză, care sigur are doar o pereche de pantaloni gri si un pulover alb cu dungi albastre, dacă nu cumva are mai multe perechi identice de pantaloni si pulovere, îi pune acum destul de rar să citească pe toti copiii de pe un rând, în ordine, unul după altul, până în spatele clasei, dar tot îi pune mereu să citească pe sărite si Asle observă că se mai uită la el si parcă îl ameninţă că-l va pune să citească, asa c-o să înceapă să chiulească de la scoală când are engleză, fiindcă la orele de franceză nu fac decât să pronunţe cuvinte si lui Asle i se par imposibil de pronunţat, nu reuseste nicicum să scoată sunetele alea si oricum nici ceilalţi copii din clasă nu reusesc si Profesorul în pantaloni gri si pulover alb cu dungi albastre mormăie si geme si se loveste peste pulpe si zice că e absolut, dar absolut iară speranţă, asta e indubitabil, sunt irecuperabili, mereu foloseste cuvintele astea, fârâ speranţă si indubitabil, si o să mai treacă multă vreme până o să poată să citească un text cu voce tare în franceză, deci nu are de ce să se teamă dinspre partea asta, dar are câte două ore de engleză două zile pe săptămână, marţi si joi, si o să înceapă să chiulească

în zilele alea, s-a gândit adesea s-o facă, dar s-a dus la scoală oricum, însă de-acum încolo o să chiulească de la scoală în zilele alea si ceo fi o fi, îsi zice Asle în autobuz, gândindu-se cum în fiecare luni si în fiecare miercuri îi este frică toată după-amiaza si seara, frică pentru ziua următoare, dacă va trebui sau nu să citească, si atunci obişnuieşte să treacă pe la Sigve şi el îi deschide de îndată ce bate la uşă, şi chiar dacă nu se bucură întotdeauna de vizită, mereu îl invită să intre, şi de obicei Asle aduce câteva sticle de bere sau merg la Hotel şi-şi cumpără câteva pahare de bere acolo şi asta ajută, dar mai întâi merge întotdeauna s-o viziteze pe Buna la Azil, dar ea se simte din ce în ce mai rău, parcă se retrage din ce în ce mai mult în lumea ei şi pe zi ce trece se face tot mai pământie la faţă şi o găseşte din ce în ce mai des dormind când vine pe la ea şi atunci pleacă imediat şi o lasă în pace să doarmă, iar când e trează adesea nu ştie sigur dacă îi observă prezenţa, doar uneori îl priveşte cu luciditate în ochi, recunoscându-l, dar a încetat să vorbească, doar dă din cap în semn de da sau nu, îşi zice Asle, dar el o ţine tot timpul pe Buna de mână şi mâna ei e tot timpul rece, se gândeşte el pe când stă în autobuz şi apoi se gândeşte că dacă Tizul a fost admis la Şcoala de Artă fără Liceu, iară examen artium, şi el poate să intre, aşa că într-una din zilele astea o să ia câteva tablouri si- o să se ducă cu autobuzul la Bjprgvin şi-o să le arate celor de la Şcoala de Artă tablourile şi-o să încerce să obţină un

loc pentru acei studenţi pentru care se fac excepţii, pentru cei care nu au terminat Liceul, dar care au talent la pictură, şi dacă e admis la Şcoala de Artă va renunţa la Liceu pe loc, chiar în clipa aia, îşi zice Asle şi vede cum autobuzul se apropie de Cizmăria unde locuieşte şi trage de cordon şi autobuzul se opreşte şi Asle coboară şi merge direct acasă şi ştie cu exactitate unde are nevoie tabloul de puţină vopsea albă în ulei, anume în trei locuri, într-un loc trebuie o tuşă uşoară şi subţire din încheietură, iar în celelalte două locuri e nevoie de un strat subţire pe deasupra, îşi zice şi se gândeşte că mâine are iar engleză şi că n-o să se ducă la şcoală, s-a hotărât deja, şi în curând va lua autobuzul spre Bjprgvin şi va lua cu sine cele două cărţi pe care le-a împrumutat de la Sigve cu multă vreme în urmă şi pe care nici până acum nu le-a citit şi le va citi în autobuz, fiindcă nici măcar nu le-a deschis, îşi zice Asle, şi va merge apoi la Şcoala de Artă şi le va arăta celor de-acolo câteva tablouri de-ale lui şi va încerca să prindă un loc chiar dacă nu are examen artium şi dacă va fi admis va renunţa la Liceu, ar fi o mare usurare, îşi zice şi eu sed acolo şi privesc spre locul meu fix de pe mare, spre reperul meu, vârful pinilor care îmi cresc sub fereastră aliniat cu ochiul de geam din mijloc al canatului din dreapta al ferestrei, fiindcă fereastra e împărţită în două şi se deschide din ambele părţi şi fiecare canat e împărţit în trei ochiuri de geam, iar vârfurile pinilor trebuie să se alinieze cu geamul din mijloc al canatului drept,

îmi zic şi îmi fixez reperul cu privirea şi fixez valurile şi îl văd pe Asle scoţând vechiul geamantan pe care l-a luat cu sine din Casa cea Veche când s-a mutat singur în camera în care stă cu chirie şi îşi alege câteva tablouri şi le înfăşoară cât de bine poate în pătura gri pe care a primit-o de la Buna şi le aşază apoi cu grijă în geamantan şi se gândeşte că ar trebui să o viziteze pe Buna la Azil, dar mai tare ar vrea să meargă la Sigve şi poate să bea câteva pahare la Hotel, îşi zice şi îşi îmbracă jacheta neagră de catifea şi-şi agaţă pe umăr geanta de piele maro şi îşi pune la gât un fular şi o să se ducă direct la Sigve, îşi zice Asle, fiindcă a luat în sfârşit o decizie care-l frământă de mult, a tărăgănat destul, îşi zice, dar vrea în sfârşit să încerce să intre la Şcoala de Artă iară să fi terminat Liceul, şi dacă Tizul a reuşit s-o facă, sigur va reuşi şi el, îşi zice Asle pe când se îndreaptă spre căsuţa lui Sigve şi bate la uşă şi nu-i deschide nimeni şi aşteaptă puţin şi aude în sfârşit pe

cineva miscându-se de cealaltă parte a uşii si mai bate o dată si

aude paşi venind spre uşă şi ea se deschide şi în prag se află Sigve şi nu e deloc fericit să-l vadă pe Asle

Iar tu, zice Sigve

şi Asle zice că trebuie să-i zică ceva şi Sigve îl invită înăuntru şi Asle zice că va încerca să intre la Şcoala de Artă din Bjprgvin fără să termine Liceul, că dacă a intrat Tizul lui la Şcoala de Artă iară să fi făcut Liceul, doar datorită tablourilor lui, sigur va reuşi să intre şi

el, aşa că mâine va chiuli de la scoală toată ziua şi va lua cu el câteva tablouri şi va merge la Bjprgvin şi la Şcoala de Artă şi se va interesa dacă poate intra la Şcoala de Artă fără să fi terminat Liceul şi să- şi fi luat examen artium, bacalaureatul, zice Asle şi pare că Sigve nu prea înţelege ce-i zice şi Asle vede că tabloul pe care l-a făcut după fotografia cu casa lui Sigve, care multă vreme a stat pe podea în faţa bibliotecii, a dispărut, aşa că Sigve sigur l-a mutat altundeva, deşi nu era deloc un tablou urât, îşi zice Asle şi se gândeşte că poate Sigve se dusese la culcare şi că Asle l-a trezit şi

Sigve zice că bravo lui şi zice apoi că dormea, a băut serios azi- noapte, dar că a reuşit să se ducă la muncă şi a reuşit, de bine de rău, să monteze nenorocitele alea de cotiere şi picioare de scaun, dar n-a fost o zi prea bună, nu, zice el şi Asle zice c-ar putea să bea câteva pahare la Hotel şi Sigve zice că după ziua de ieri n-ar mai trebui să bea, şi totuşi parcă ar merge câteva pahare, zice el şi Asle zice că pot merge la Hotel şi Sigve zice că da, aşa fac şi Sigve zice că i-a sărit ţandăra ieri, nu-şi poate explica ce l-a apucat, dar s-a enervat, în orice caz, şi în mare parte pe el însuşi, fiindcă nu i-a stat niciodată în fire să dea vina pe alţii, nu, zice el şi Asle zice, adăugând că îi vine greu să zică asta, că vrea să-şi ceară scuze pentru că tabloul cu casa lui Sigve nu a fost cum şi l-a dorit Sigve, dar că el nu mai pictează tablouri din alea, a pictat destule tablouri aşa şi nu erau tablouri bune,

erau doar prostii, de fapt, în fine, nu erau artă, zice Asle şi zice că a fost de acord să picteze casa lui Sigve ca să fie drăguţ şi fiindcă l-a rugat el şi Sigve zice că l-a rugat pe Asle s-o picteze doar ca să fie drăguţ şi râd amândoi şi apoi Sigve zice că Asle poate să meargă liniştit la Hotel şi să-şi ia ceva de băut, că el o să vină puţin mai târziu, trebuie să se pregătească

Atunci mă duc mai întâi s-o vizitez pe Buna la Azil, zice Asle

Mergi în fiecare zi la ea în vizită, zice Sigve

O să-i fie dor de tine dacă te muţi la Bjprgvin, zice el

La asta nu m-am gândit, zice Asle

şi Asle merge la Azil s-o viziteze pe Buna şi o vede întinsă pe pat şi dormind şi fata îi e aproape toată pământie şi uşor vânătă şi el se aşază pe marginea patului şi o ia de mână şi mâna ei e aşa rece şi ţeapănă şi apoi zice ceva, dar Buna nu răspunde, iar el o aude respirând, dar trece multă vreme între respiraţii şi Asle se gândeşte că fiindcă el şi Mama nu s-au înţeles niciodată foarte bine, cu Buna s-a înţeles cel mai bine în copilărie, aşa a fost întotdeauna, fără Buna nu ştie ce s-ar fi ales de el, îşi zice Asle şi se gândeşte că măcar a vizitat-o, chiar dacă ea nu-şi dă seama de asta, şi se gândeşte că de-acum e bătut în cuie, nu mai încape nicio îndoială, mâine chiuleşte de la şcoală şi ia autobuzul până la Bjprgvin, îşi zice şi ce-ar merge câteva pahare de bere, îsi zice Asle şi se duce la Hotel şi se aşază şi îşi comandă un pahar de

bere şi se gândeşte că Buna o să moară la noapte, ăsta e încă un motiv să renunţe la Liceu, aşa că mâine va chiuli de la şcoală şi va merge la

Bj0rgvin şi la Şcoala de Artă şi fie ce-o fi, îşi zice şi eu stau pe scaunul meu şi privesc spre punctul unde privesc de obicei din Marea Sygne şi îmi dau seama că Ales şade lângă mine şi mă tine hZ ^7 j ^7 j

de mână şi mă gândesc că aşa a şi fost, Buna a murit chiar cu o noapte înainte să plec la Bj0rgvin cu tablourile ca să mă înscriu la Şcoala de Artă, îmi amintesc şi o aud pe Ales zicând că Bunicii tale îi e bine acum şi o simt pe Ales atât, atât de aproape, stă pe scaunul de lângă mine şi eu îi văd atât de limpede mâna în mâna mea şi mă uit la scaun şi evident că nu văd nimic şi îi dau drumul la mână şi îmi pun bratul pe după umerii ei şi privesc valurile şi îi văd pe Asle şi pe Liv, ea cu burta mare, în autobuzul de Bj0rgvin şi arată aşa de ciudat împreună, ea cu geaca descheiată fiindcă nu reuşeşte s-o încheie din cauza burtii prea mari şi el cu geanta lui de piele maro în poală şi gândindu-se cum a renuntat la pivnita unde stătea cu chirie şi Liv a renunţat la slujba de la Hotelul Stranda, aşa că acum nu-i mai leagă nimic de Stranda şi toate bunurile lor pământeşti, cum se zice, le-au împachetat şi se află acum în cala autobuzului, iar Şoferul de Autobuz n-a fost deloc dificil, ba chiar i-a ajutat şi lea aranjat în cală toate catrafusele cum au încăput mai bine, lucrurile lui Asle au încăput în două cutii goale pe care le luase de la Cooperativa din Stranda şi

tablourile le aranjase într-un vechi geamantan, iar hainele lui şi tot restul lucrurilor, articolele de pictură, câteva cărti şi cam atât, le-a pus în două cutii şi Liv era cu geamantanul ei cel mare şi stau acum în autobuz şi lui Asle îi e groază să meargă acasă la părinţii lui Liv, ce aveau să zică? Liv nu le-a spus că e gravidă şi nici despre el nu le-a zis nimic, după cum nu le-a zis nici că vin azi, ce aveau să zică părinţii ei? se întreabă Asle şi pare că Liv se întreabă acelaşi lucru, fiindcă îi zice că ar fi trebuit s-o sune pe maică-sa să-i spună că sunt pe drum, că e gravidă şi că o însoţeşte Asle, dar i-a fost aşa de teamă să-i spună, zice ea, şi acum, dacă situaţia se prezintă aşa, părinţii ei nu pot decât să-i lase să trăiască cu ei în casă, în casa părintească de acolo, din Sartor, unde nu sunt decât stânci şi iarbă-neagră şi dacă urcă doar câţiva metri pe colina sub care se află casa ei părintească pot vedea oceanul, zice ea şi Asle zice că şi el se gândeşte la acelaşi lucru şi zice că atunci când ajung la Bjprgvin trebuie să descarce din autobuz toate bagajele şi speră că terminalul din care pleacă autobuzul spre Sartor nu e foarte departe de unde opreşte autobuzul ăsta, el o să care totul până la acel terminal, zice el şi Liv zice că-şi poate căra singură geamantanul şi Asle zice că atunci nu trebuie să facă decât două drumuri, o dată cu cele două cutii cu haine şi articole pentru pictură şi apoi cu geamantanul în care a pus şevaletul şi tablourile, că de luat, nu le poate lua pe toate într-un singur drum,

dar în două sigur o să reuşească, zice el şi Liv zice că din ce-şi aminteşte, terminalul unde opreşte autobuzul din Stranda şi terminalul de unde porneşte autobuzul spre Sartor nu sunt aşa departe unul de celălalt, aşa că o să fie bine, mai greu o să fie când ajung la Sartor, fiindcă e ceva de mers din staţia de autobuz până la casa ei părintească, zice ea, şi atunci poate e mai bine s-o ia ea înainte? Şi să îşi care după ea geamantanul, şi Asle poate să stea s-o aştepte până se întoarce, fiindcă atunci părinţii ei vor fi văzut că e gravidă şi ea le va spune imediat că el, Asle, e cu ea şi că stă şi-o aşteaptă în staţia de autobuz cu lucrurile lor şi atunci poate tatăl ei, care tocmai se va fi întors acasă de la muncă, lucrează la o pescărie, va veni cu ea să-i ajute să-şi care lucrurile până acasă? zice ea şi Asle zice că sună bine şi zice că ea trebuie să le zică imediat că n-o să stea acolo decât o scurtă vreme, până-şi găsesc o chirie în Bjprgvin şi că el va începe la Şcoala de Artă şi că cel mai probabil vor putea sta la Căminul Studenţesc, zice el şi Liv zice că aşa le va spune, zice şi eu stau pe scaunul meu la masa rotundă şi privesc şi tot privesc acelaşi loc de pe mare, de pe Marea Sygne, şi-mi ţin braţul în jurul umerilor lui Ales şi mă gândesc c-ar trebui să spun o rugăciune pentru Asle şi mă reculeg şi mă rog la Dumnezeu să se facă bine şi dacă nu se face bine mă rog la Dumnezeu să-l ia în pacea lui, în împărăţia lui, în împărăţia lui Dumnezeu, în pacea lui Dumnezeu, în lumina lui Dumnezeu, aşa mă rog la Dumnezeu şi

privesc valurile şi-l văd pe Asle şezând la masa de la Hotel şi şi-a băut deja berea şi acum doar stă şi se uită în jur după recepţionista care nu-i cu mult mai în vârstă ca el şi e fiica celor care deţin hotelul, aşa i-a spus Sigve, se uită după ea ca să mai ceară un pahar şi imediat va veni şi Sigve, îşi zice Asle şi eu îmi iau braţul de pe umerii lui Ales şi îi spun lui Ales că merg să-l vizitez pe Âsleik şi Ales zice că ea este mereu cu mine, e mereu alături de mine, oriunde as fi, zice ea şi eu îmi zic că trebuie să merg la Âsleik, asta e, şi chiar dacă nu mi-e foame în mod special ştiu că o să-mi pice bine nişte costiţe de miel, n-am mai mâncat de mult, iar Âsleik se pricepe la gătit, îmi zic şi mă ridic de pe scaun şi Brage cade pe podea şi niciodată n-o să mă obişnuiesc cu faptul că vine şi-mi sare în poală când stau pe scaun, mă gândesc şi-mi iau pe mine jacheta neagră de catifea şi îmi pun pe umăr geanta şi la gât un fular şi ies din casă şi vremea s-a mai îmblânzit, a mai nins puţin, dar a stat şi eu mătur cu palma zăpada de pe parbriz şi măcar nu mai e frig, îmi zic şi mă urc în maşină şi conduc încet spre Âsleik, care nu locuieşte departe, dar ceva-ceva tot e de mers, şi drumul e şerpuit şi acoperit de zăpadă si mă gândesc că o să mă bucur să mănânc nişte costite de miel pregătite de el, chiar dacă nu am poftă de mâncare simt totuşi că mi-e foame şi c- o să-mi facă bine să mănânc, îmi zic şi conduc încet spre casa lui Âsleik şi privesc drumul alb şi îl văd pe Asle la Şcoala de Artă şi se bâlbâie şi se poticneşte şi scoate tablourile

învelite în pătura gri pe care i-a dat-o Buna din vechiul geamantan în care le-a cărat şi le arată profesorului de pictură căruia i s-a prezentat şi care i-a zis că se numeste Eiliv Pedersen şi profesorul zice că, după părerea lui, Asle poate fi admis şi fără să fi terminat Liceul şi să-si fi dat examen artium, doar că Rectorul ia deciziile de acest fel, zice el, aşa că-l poate urma până la Rector, zice şi merg împreună la Rector şi el îl întreabă pe Asle dacă nu a venit cumva de curând să-i arate picturile, şi Asle zice că nu, nu a venit şi Eiliv Pedersen zice că şi el s-a întrebat acelaşi lucru, fiindcă seamănă leit cu unul care a venit să ceară un loc la Şcoala de Artă cu putină vreme în urmă, şi chiar şi tablourile lor seamănă, zice Eiliv Pedersen şi Rectorul îi cere lui Asle cartea de identitate şi zice că de vreme ce e suficient de mare şi îndeplineşte criteriile de vârstă şi pictează aşa bine, e admis, sigur că da, zice Rectorul şi îl felicită pe Asle şi-i zice că de- acum este sau va fi curând student la Şcoala de Artă din Bjprgvin, deşi e aproape sigur că Asle a mai fost şi înainte şi a fost admis, zice el, dar sigur a fost numai unul care semăna cu el, zice Rectorul, sau poate a îmbătrânit el şi nu mai are tinere de minte? oricum ar fi, zice el, cert e că Asle pictează aşa bine încât ar fi impardonabil să nu-l admită la Şcoala de Artă chiar şi fără examen artium, tocmai pentru cei ca el există această regulă, zice Rectorul şi Eiliv Pedersen zice că e perfect de acord şi Asle e aşa uşurat că simte că leşină, fiindcă acum va

renunţa la Liceu cât de repede se poate, îşi zice şi se gândeşte că acum, că va primi bursă artistică, Tatăl lui nu va mai trebui să-i trimită bani în fiecare lună, fiindcă Tatăl lucrează întruna şi se speteşte şi e plătit aşa prost pentru fructe, şi chiar dacă reuşeşte să vândă bărcile pe care le construieşte, bărci de Barmen, cum li se zice, pe vremuri construia nişte bărci frumoase, cu vâsle, înguste la prora şi pupa, dar în ultimii ani a început să construiască bărci cu spatele teşit, ca să li se poată ataşa un motor, fiindcă astfel de bărci se caută acum, zice Tatăl, şi nu face cine ştie ce bani din bărci de vreme ce majoritatea oamenilor îşi cumpără bărci de plastic în ziua de astăzi, fiindcă-s mai uşor de întreţinut, aşa că cererea pentru bărci precum cele construite de Tata a scăzut întruna, dar pe de altă parte sunt din ce în ce mai rari meşterii care fac bărci de lemn, aşa că Tata încă reuşeşte să-si vândă bărcile, iar din puţinul pe care-l face, trebuie să- i trimită bani în fiecare lună, îşi zice Asle, dar acum, acum că va primi bursă artistică, Tatăl nu va mai trebui să-şi împartă puţinii bani pe care-i agoniseşte cu greu muncind cât e ziua de lungă, iar Asle va reuşi să se descurce cu banii pe care i- a primit deja până începe să primească bursa artistică, are ceva bani puşi deoparte de vreme ce a fost mereu chibzuit, îşi zice Asle şi nui vine să creadă că va scăpa în sfârşit de pantalonii gri şi puloverul alb cu dungi albastre, va scăpa de Liceul care i-a inspirat atâta frică încât trăia tot timpul într-o stare de anxietate

sau cum s-o fi chemând, îşi zice, va da un anunţ la *Ziarul de Bj0rgvin* **că-şi caută chirie şi de îndată ce-şi va găsi o chirie se va muta din Aga la Bjprgvin, îşi zice Asle şi eu conduc încet mai departe şi privesc drumul alb şi deodată, de nicăieri, în faţa mea o căprioară fuge dea curmezişul drumului şi eu opresc maşina, tot timpul apar căprioare, fiindcă sunt multe în Dylgja şi mai ales pe întuneric au obiceiul să intre pe drum şi răsar chiar în faţa maşinilor, îmi zic, aşa că am avut noroc chior că nu am dat niciodată peste vreuna, îmi zic şi am oprit maşina, dar motorul încă rulează şi farurile sunt încă aprinse şi privesc drumul alb şi-l văd pe Asle mergând spre casă, spre Cizmărie, şi gândindu-se că totul a mers grozav, a dat anunţ la** *Ziarul de Bj0rgvin* **şi a primit o scrisoare doar câteva zile mai târziu, de la o femeie mai în vârstă care trăia singură, după cum îi scria, şi era profesoară sau mai degrabă fusese profesoară, fiindcă se pensionase, dar încă mai suplinea din când în când dacă vreun profesor era bolnav sau altceva, scria ea şi a avut dintotdeauna chiriaşi şi timp de mulţi ani a locuit la ea în chirie un student din Hardanger, toată studenţia a locuit la ea şi acum îşi dorea să ia un nou chiriaş din Hardanger care făcea facultatea în Bjprgvin, aşa că dacă voia putea să vină să vadă camera pe care o dădea cu chirie, era la etajul al şaselea într-o clădire de apartamente, iar asupra chiriei se vor înţelege ei, singura condiţie pe care o avea era ca el să-i ducă gunoiul o dată pe săptămână şi eventual s- o ajute la**

ridicat când era vorba de ridicat lucruri pe care nu le putea ridica singură şi să mai schimbe câte un bec dacă se arde vreunul, a scris ea şi şi-a trecut numărul de telefon şi, chiar în ziua aceea, Asle ia scrisoarea şi merge la telefonul public de lângă Cooperativă şi o sună şi se înţeleg ca el să vină a doua zi şi Asle zice că va lua autobuzul din Aga spre Bjprgvin dimineaţă devreme şi că se va întoarce după- amiaza sau seara, iar femeia, care e originară din Bjprgvin şi vorbeşte cu accent de Bjprgvin zice că cel mai bine ar fi la ora trei şi Asle zice că e în regulă, iar apoi ea zice că locuieşte pe Strada Universităţii, la numărul şapte şi că pe tăbliţa de la intrare scrie Herdis Asen, zice ea şi Strada Universităţii urcă din centru spre Universitate şi apartamentul e la etajul şase, fără lift, deci sunt ceva scări de urcat, zice ea, aşa că s-au înţeles, se văd la ora trei, zice ea şi dacă Asle se rătăceşte îi are numărul de telefon şi o poate suna şi cumva tot o să se rezolve, zice ea şi apoi zice că, dacă Asle se mută la ea, o să poată să-i folosească telefonul dacă vrea, doar să nu sune prea des şi să nu fie sunat prea des, zice ea şi mă gândesc că nu pot să mai stau aşa nemişcat în maşină privind drumul alb şi-l văd pe Asle stând în autobuzul către Bjprgvin în jacheta lui neagră de catifea şi pe scaunul de lângă el e aşezată geanta de piele maro şi se gândeşte că nu cunoaşte oraşul, nu cunoaşte Bjprgvin, sigur că a mai fost acolo de câteva ori, îşi zice, dar îşi aminteşte puţin spre deloc, se gândeşte şi eu stau în maşină şi privesc drumul alb şi-

l văd pe Asle întrebându-l pe Şoferul de Autobuz dacă ştie unde e Strada Universităţii şi el zice că nu, nu ştie, dar că strada asta trebuie să fie pe undeva pe lângă Universitate, după cum îi zice şi numele, zice el, şi ca să ajungi acolo trebuie să ieşi din Autogară şi s-o iei apoi la dreapta şi înainte, până ajungi la o piaţă şi de acolo, de la Fisketorget, Piaţa de Peşte, cum îi zice, o iei la stânga şi urci dealul spre o biserică şi în spatele bisericii e Universitatea şi Strada Universităţii trebuie să fie pe undeva pe acolo, zice el şi Asle îi mulţumeşte şi merge întocmai cum i-a zis Şoferul de Autobuz şi ajunge la piaţă şi vede o biserică pe o colină şi o ia spre biserică şi vede un indicator stradal pe care scrie Strada Universităţii şi se opreşte la o uşă pe care scrie şapte şi se uită la ceas şi e abia douăsprezece, abia la trei trebuia să vină să vadă apartamentul, aşa că are timp berechet, ce să facă până atunci? îşi zice, că doar nu poate sta trei ore în faţa uşii, îşi zice, aşa că se întoarce pe unde a venit, fiindcă a văzut o cafenea chiar în Autogară, văzuse un semn pe o uşă pe care scria Cafeneaua Autogării, îşi aminteşte, şi lângă cafenea era un chioşc de ziare, aşa că putea trece pe la chioşc să-şi ia un ziar şi apoi pe la Cafeneaua Autogării să bea o ceaşcă de cafea sau poate chiar un pahar de bere, îşi zice Asle şi se întoarce pe acelaşi drum şi se descurcă fără probleme să găsească Chioşcul, de unde îşi cumpără *Ziarul de Bj0rgvin* **şi apoi intră pe uşa de la Cafeneaua Autogării şi merge la tejghea şi zice că ar vrea un pahar de bere**

şi femeia din spatele tejghelei îl întreabă dacă-i destul de mare să bea bere, dacă vrea să-si ia bere trebuie să-i arate cartea de identitate, zice ea şi Asle scoate portofelul şi scoate cartea de identitate din portofel şi femeia din spatele tejghelei se uită la ea şi i-o dă înapoi şi-i toarnă apoi o halbă de bere şi o pune în faţa lui Asle şi el plăteşte şi merge şi se aşază la o masă la fereastră, nu mai e nimeni în Cafeneaua Autogării, dar sigur o să mai intre cineva, îşi zice Asle şi se uită pe fereastră şi prin faţa Autogării trec întruna oameni, tineri şi bătrâni, şi chiar în faţa Autogării e un drum circulat, cu două benzi, pe care trec maşini tot timpul, viaţa are un ritm ameţitor aici, aşa i se pare lui Asle, apoi deschide *Ziarul de Bj0rgvin* **şi începe să-l răsfoiască şi ajunge la rubrica de Cultură şi acolo sunt mai multe recenzii de carte şi o recenzie la o expoziţie a pictorului Eiliv Pedersen în Galeria Beyer, şi cu el a vorbit Asle când a mers la Şcoala de Artă ca să le arate tablourile lui, el era cel care l-a recomandat pentru un loc la Şcoala de Artă, el l-a condus cu tablourile la Rector, îşi zice Asle şi cea care a scris recenzia se numeşte Anne Sofie Grieg şi a scris că asta e poate cea mai bună expoziţie pe care Eiliv Pedersen a avut-o vreodată, aşa a scris, şi că Eiliv Pedersen de mult n-a mai expus şi că asta sigur are de-a face cu munca lui ca profesor la Şcoala de Artă, unde predă aproape singur toate cursurile de la specializarea** *pictură* **şi asta îi ocupă mult prea mult timp şi că e păcat ca un pictor de-a dreptul eminent,**

cu un dar atât de limpede, fiindcă nimeni nu poate contesta acest talent, să-şi irosească cea mai mare parte a timpului pe activităţi didactice în loc să picteze şi, de vreme ce Eiliv Pedersen expune atât de rar, toată lumea trebuie să profite de ocazia de a vizita expoziţia lui din Galeria Beyer, scrie criticul de artă care se numeşte Anne Sofie Grieg şi Asle îşi ridică ochii din ziar şi vede că la una dintre mesele din faţa lui stă aşezată o fată singură, care nu era acolo când a intrat, când s-a aşezat, dar care e acum cu faţa spre el şi ochii lor se întâlnesc şi e ca şi cum privirea unuia se odihneşte în a celuilalt şi nici ea, nici el nu-şi fereşte privirea, ea are ochii negri şi limpezi şi părul negru şi lung şi nici el nu-şi explică de ce s-au oprit dintr-odată să se privească aşa în ochi, era parcă firesc s-o facă, dar în cele din urmă Asle simte că sau uitat suficient unul în ochii celuilalt şi ia o gură de bere şi vede cum ea ia o gură de cafea şi el se reapucă de citit ziarul şi mai ia o gură de bere şi încă e rece şi bună şi citeşte mai departe recenzia scrisă de Anne Sofie Grieg despre expoziţia cu tablourile lui Eiliv Pedersen şi în recenzie scrie că Galeria Beyer e deschisă în fiecare zi între zece şi şapte seara, inclusiv sâmbăta şi duminica, şi că lumea trebuie să profite de ocazia de a vedea tablourile lui Eiliv Pedersen, unul dintre cei mai talentaţi artişti ai Norvegiei, care nu primeşte recunoaşterea pe care o merită, de vreme ce nici măcar Muzeul de Artă din Bjprgvin nu găzduieşte decât un singur tablou de Eiliv Pedersen şi asta e de-a

dreptul inacceptabil, ca să nu mai vorbim de Muzeul de Artă al Norvegiei, nu ar fi timpul ca muzeul să procure unul sau mai multe tablouri de-ale lui? scrie ea, iar toţi cei care s-au gândit vreodată să- şi cumpere măcar un singur tablou în viaţa lor trebuie să profite de această ocazie, a scris ea şi Asle simte cum fata de la cealaltă masă îl priveşte tot timpul şi asta e bine, se simte bine ştiind că ea îl priveşte, îşi zice Asle, dar nu vrea să-şi ridice ochii din ziar, chiar dacă i-ar plăcea să-i întâlnească privirea şi să se uite în ochii ei, îşi zice şi ar vrea să vadă şi el expoziţia asta din Galeria Beyer, cum e numită, dar are vreo idee unde e Galeria Beyer? Scrie în ziar că e pe Strada Principală, Hpggata, la numărul unu, dar bineînţeles că n-are habar pe unde vine asta, îşi zice Asle, aşa că nu va vedea niciodată expoziţia lui Eiliv Pedersen, cel care pictează în alb şi gri şi căruia-i place să picteze femei şezând la fereastră, cum scrie Anne Sofie Grieg în recenzia ei, şi care pictează lucruri pline de o linişte nespus de adâncă, cum mai scrie Anne Sofie Grieg, îşi zice Asle şi bea bere şi se gândeşte ce bine e să bea un pahar de bere, mai multe pahare, îl linişteşte şi viaţa devine suportabilă, îsi zice şi ridică ochii din ziar şi iar se uită în ochii negri ai fetei care stă câteva mese mai încolo, cu faţa spre el, fata cu părul negru şi lung, şi coboară ochii în ziar şi se uită la ceas, ceasul pe care l-a primit cadou din partea Bunicii la slujba de confirmare, şi vede că e deja unu, aşa că nu mai e mult până o să poată să meargă pe

Strada Universităţii, la numărul şapte, ca să vadă camera pe care poate co s-o ia cu chirie şi nu-şi mai aminteşte numele gazdei, dar apartamentul e la etajul şase, şi are la el scrisoarea de la ea, unde e trecut şi numele ei, pe care l-a uitat, dar crede că e Herdis Asen, se gândeşte Asle şi îşi scoate scrisoarea din buzunarul jachetei negre de catifea şi, da, chiar aşa o cheamă, s-a semnat Herdis Asen la finalul scrisorii, şi verifică să scrie Strada Universităţii numărul şapte şi pune scrisoarea înapoi în buzunar şi mai bea puţină bere şi vede că paharul îi e pe jumătate gol, a băut ceva mai puţin de jumătate şi vede că fata care stă câteva mese mai încolo se ridică şi Asle îngroapă privirea în ziar şi ea se opreşte lângă masa lui

Mă bucur să te cunosc, zice ea

si râde şi Asle se ridică

Şi eu pe tine, zice el

si-si întind mâinile şi rămân asa, tinându-se de mână

Mă cheamă Asle, zice el

Şi pe mine mă cheamă Ales, zice ea

Faci misto? zice el

Nu, chiar aşa mă cheamă, Ales, zice ea Avem aproape acelaşi nume, zice Asle

Da, e ciudat, zice ea

Da, zice el

şi ea zice ce ciudat şi îl întreabă pe Asle cu ce treabă e prin Bjprgvin şi el zice că a venit să vadă o cameră de închiriat, fiindcă va începe studiile la

Şcoala de Artă, zice el şi încă se ţin de mână şi Ales zice că şi ea va face la fel, cu condiţia să fie admisă, e în ultimul an la Liceu, la Liceul Catolic, zice ea, dar evident că nu merge chiar în fiecare zi, cum îşi închipuie şi Asle, mai şi chiuleşte, dar asta doar pentru că pur şi simplu nu suportă să meargă, e întotdeauna foarte nefericită acolo, dar mama ei, mama Judit, aşa o cheamă, zice că trebuie să termine Liceul, zice ea şi Asle dă din cap şi zice că el a renunţat la Liceu, sau e pe cale să renunţe, ca să înceapă la Şcoala de Artă şi apoi îi zice că şi-a dus tablourile la Şcoala de Artă şi a întrebat dacă poate să obţină un loc la Şcoala de Artă chiar şi fără examen artium, doar pe baza tablourilor, şi că un profesor s-a uitat la ele, zice el, şi le-a dus la Rector, care i-a zis că e admis şi că n-a mai văzut de mult un astfel de talent, aşa a zis Rectorul, zice Asle şi e puţin stânjenit şi Ales zice că profesorul trebuie să fi fost Eiliv Pedersen, fiindcă el predă pictura în ulei la specializarea Pictură, şi mai e şi specializarea Desen, ea s-a gândit că i-ar plăcea oricare din ele, aşa că-şi va depune dosarul la amândouă, zice ea şi Asle zice că în scurt timp se va muta la Bjprgvin, numai să-şi găsească o chirie, zice el şi Ales zice că înţelege foarte bine de ce nu mai suportă Liceul, nici ea nu-l mai suportă, dar termină la primăvară, şi chiar dacă are note proaste la aproape toate materiile, poate că desenele şi picturile ei nu sunt chiar aşa proaste sau măcar or fi suficient de bune cât să-i asigure un loc la

Şcoala de Artă, mai ales că va termina Liceul şi va avea examen artium, zice ea, dar sigur nu va fi aşa uşor ca pentru el, tot va trebui să treacă prin procesul de admitere obişnuit şi poate c-o să prindă loc, poate că nu, zice ea şi Asle o întreabă cum e admiterea şi Ales zice că mai întâi trebuie să stai două zile şi să desenezi un studiu de nud, ştie care-i diferenţa dintre un studiu şi o schiţă? întreabă ea şi Asle clatină din cap şi zice că habar n-are şi Ales zice că, atunci când faci un studiu, desenezi tot corpul şi modelul trebuie să stea ore în sir în aceeaşi poziţie, luând din când în când câte o pauză, în vreme ce atunci când faci schiţe, modelul tine aceeaşi poziţie un timp foarte scurt, poate vreo zece-douăzeci de secunde, apoi se mişcă, iar în timpul ăsta trebuie să desenezi tot sau măcar tot ce e mai important, zice Ales, şi la proba de
admitere desenezi în creion sau cărbune, ea nu se pricepe aşa bine la desen, dar se gândeşte că poate îi iese mai bine dacă desenează cu cărbune şi şterge apoi cu gumă plastică de şters, fiindcă nu numai că şterge cărbunele de pe hârtie, dar îl şi întinde cumva şi i se pare că asta poate transforma un desen altfel prost într-unul puţin mai bun

Gumă plastică? zice Asle

Da, e o gumă de şters folosită pentru desenele în cărbune, zice ea

Nu ştiai? zice ea

Nu, zice Asle

Mereu am desenat numai cu creionul şi nu folosesc

niciodată guma de şters, nu ştiu de ce, dacă am greşit ceva las greşeala să rămână, adesea tocmai greşelile fac ca un lucru să iasă bine în cele din urmă, zice el

şi Ales zice că hârtia pe care desenezi la admitere are jumătate de metru lăţime şi un metru şi jumătate lungime şi că acolo trebuie să încapă tot desenul, tot corpul celui sau celei care pozează, din cap până în picioare trebuie să-l desenezi sau s-o desenezi, o să-i fie greu, că nu se pricepe aşa bine la desen, doar mama Judit îi mai serveşte drept model, dar sfârşesc mereu râzând şi hlizindu-se, apoi mai trebuie, când îşi depune dosarul pentru un loc la Şcoala de Artă, să aducă între trei şi cinci lucrări proprii, picturi, desene, schiţe, acuarele, ea-şi alege ce aduce, dar trebuie să fie cel puţin o pictură, iar una dintre lucrări trebuie să fie o natură moartă, zice ea şi are cel puţin două acuarele de care-i mulţumită, iar apoi trebuie să aştepţi câteva zile ca o comisie să decidă cine e admis şi cine e respins, iar numele celor admişi la Şcoala de Artă sunt scrise pe o listă care e apoi afişată la avizierul de la intrare, şi cel mai rău e că nu poţi să ştii dinainte cât durează admiterea, i se pare că o săptămână, dar se poate finaliza şi mai devreme şi de aceea trebuie să mergi să verifici avizierul în fiecare zi, cam atât, aşa e admiterea, zice Ales şi asta pentru că ea nu poate să intre ca el, care a fost primit la Şcoala de Artă iară probă de admitere, doar excepţiile primesc locuri aşa şi doar cei cu adevărat talentaţi, dar care dintr-un motiv sau altul nu si-au luat

bacalaureatul, şi mai contează şi vârsta, zice Ales şi Asle se gândeşte că asta înseamnă că a intrat la Şcoala de Artă pentru că el, sau de fapt Sigve, i-a falsificat cartea de identitate, şi nu pentru că tablourile lui erau aşa bune, cum a crezut initial, îşi zice si-si dau drumul la mână şi Ales îl cuprinde pe Asle cu braţele şi-l strânge la piept şi apoi îi dă drumul

Ai părul aşa frumos şi lung, zice ea

Şi tu, zice Asle

Tu ai păr şaten şi eu am păr negru, zice Ales

şi zice că ea poartă cel mai adesea părul strâns într-o coadă la spate sau împletit şi aşa îl avea şi când a ajuns la Cafeneaua Autogării, dar când l-a văzut pe el l-a desprins şi l-a lăsat liber, zice ea şi Asle zice că părul ei e negru şi cam la fel de lung ca al lui, şi în timp ce ochii lui sunt albaştri, ai ei sunt negri

Pot să mă aşez? zice Ales

Da, desigur, zice Asle

ŞÎ Ales se aşază la masă şi Asle zice că tocmai citea o recenzie la , , ,
expoziţia unui pictor, Eiliv Pedersen, de la Galeria Beyer, şi zice apoi că i se pare că aceluiaşi Eiliv Pedersen i-a arătat el tablourile şi Ales zice că e acelaşi pictor şi că e o expoziţie bună, nu ştie de fapt dacă-i plac chiar aşa de mult picturile lui Pedersen, dar ce-i al lui e-al lui, şi anume că foloseşte mereu culori aşa şterse şi subtile, e mult gri şi alb murdar în tot ce pictează, nici nu se poate spune că tablourile

lui conţin culori în sensul obişnuit al cuvântului, iar culorile se topesc una într-alta, nu există nicio tranziţie clară şi bine definită în picturile lui, totul parcă se topeşte laolaltă, zice Ales şi Asle zice că i-ar plăcea să vadă expoziţia, dar nu cunoaşte oraşul şi la trei trebuie să meargă la bătrâna care s-ar putea să-i închirieze o cameră şi ea întreabă unde e apartamentul şi el răspunde că e pe Strada Universităţii şi ea zice că au timp destul să meargă până la Galeria Beyer ca să viziteze expoziţia lui Eiliv Pedersen şi că mai apoi poate să-l însoţească până pe Strada Universităţii, zice ea şi Asle zice că bine, i-ar plăcea mult, dacă nu o deranjează, şi ea zice că bineînţeles, nu-i strică să mai vadă expoziţia o dată, zice ea, a fost să vadă expoziţia la o zi după vernisaj, împreună cu mama Judit, zice ea

Şi tu, şi eu îl vom avea pe Eiliv Pedersen profesor de pictură, zice ea

Mă rog, tu, dar şi eu dacă sunt admisă la Şcoala de Artă, zice ea

Recenzia din *Ziarul de Bj0rgvin* **la expoziţia lui a fost una foarte elogioasă, zice Asle**

si îi întinde ziarul şi ea citeşte şi zice că, da, chiar e o recenzie pozitivă, Anne Sofie Grieg chiar ştie despre ce vorbeşte, deşi nu a făcut studii de specialitate, ci a fost casnică, dar ea şi soţul ei, care e avocat, au călătorit prin multe oraşe europene şi au vizitat cam toate marile muzee de artă şi a şi citit mult, mama ei şi Anne Sofie Grieg sunt prietene şi se mai întâlnesc

din când în când, zice Ales şi zice că Anne Sofie Grieg are incredibil de multe cărţi de artă,
fiindcă a fost pe la ea de câteva ori împreună cu mama Judit, zice ea şi se ridică amândoi şi Asle îşi pune geanta de piele maro pe umăr şi Ales îi zice că are o geantă frumoasă şi îl ia de mână

Acum suntem împreună, oarecum, zice ea

şi ies din Cafeneaua Autogării şi o iau drept înainte, pe drumul pe care a venit Asle, şi Ales o ia la dreapta şi străbat câteva alei şi Asle nu mai ştie deloc pe unde sunt

Acum suntem împreună, zice Ales

Da, zice Asle

Ai mai avut iubită? întreabă ea

Nu, zice Asle

Nici eu n-am mai avut iubit, zice Ales

Dar acum am, zice ea

si eu stau în maşină şi sunt convins că în curând va trece o căprioară ţopăind peste drum sau c-o să văd una sau mai multe căprioare în lumina farurilor, îmi zic, dar nu mai pot să stau aşa degeaba, pentru că mă aşteaptă Âsleik, îmi zic şi văd o căprioară la marginea drumului, nemişcată, privind spre mine şi mă uit în ochii căprioarei şi căprioara mă priveşte în ochi şi stau nemişcat în maşină şi căprioara stă nemişcată la marginea drumului şi ne privim reciproc în ochi şi căprioara se întoarce lent şi dispare în întuneric şi eu pun maşina în mişcare şi privesc drumul alb şi-l văd pe Asle stând într-o sufragerie şi Liv e lângă el şi

mama lui Liv vine cu o tavă cu sendvişuri şi o aşază în faţa lor pe măsuţa de cafea şi îl invită pe tatăl lui Liv să se aşeze şi Asle se gândeşte că nu vor putea să stea la părinţii lui Liv fiindcă, deşi mama ei e de acord, tatăl ei nu e, nu i-a adresat lui Asle niciun cuvânt de când au sosit, n-a zis nici măcar bun- venit şi nu a făcut nici măcar cunoştinţă cu el, iar acum răspunde că nu îi e foame şi că merge să se culce, a avut o zi lungă şi grea la muncă şi e obosit, zice şi le urează noapte bună şi Asle se gândeşte că trebuie să plece, dar unde? trebuie să existe un loc şi pentru ei, nu? se gândeşte, dar nu au bani, nu au nimic, n-au de niciunde, îşi zice, aşa că vor fi nevoiţi să locuiască o vreme pe degeaba la părinţii lui Liv, dar apoi, nu peste mult timp, va primi bursă artistică şi poate vor reuşi să primească şi o cameră la Căminul Studenţesc, mai ales că au copil, se prea poate, Asle a făcut deja cerere pentru un loc la cămin, dar sigur există o listă lungă de aşteptare pentru astfel de camere, deci chiar n-are de unde să ştie, dar în cel mai rău caz îşi poate găsi el o chirie singur, în vreme ce Liv va sta la părinţi până găseşte el o chirie pentru amândoi, îşi zice Asle şi eu stau în maşină privind drumul alb şi conduc încet şi văd că am ajuns în dreptul curţii lui Âsleik şi intru în curte şi urc aleea spre casă şi lumina farurilor luminează acum casa lui Âsleik şi iată-l pe Âsleik în faţa casei, lângă tractor, iată că stă şi mă aşteaptă, îmi zic, deşi e destul de frig afară, îmi va prinde totuşi bine să mănânc nişte costiţe, mă gândesc, cum mi-a

prins bine şi să dorm câteva ore azi, chiar mi-a prins bine, simt că parcă mi-am recăpătat forţele, îmi zic şi opresc în faţa casei lui Âsleik lată-te, în sfârşit, zice el

Am întârziat? zic eu

Mie unuia mi-e foame, zice el

si Âsleik zice că carnea a stat la fiert câteva ore, dar asta nu-i rău, se face mai bună, fiindcă e carne de oaie şi nu de miel, zice el, dar piureul de napi e gata de câteva ore şi a ieşit foarte bun, şi nici nu-i greu să faci un piureu de napi bun, secretul e să tai napii în bucăţi foarte mici şi să-i fierbi mult timp în suc propriu, mult mai mult decât e nevoie ca bucăţile să se facă suficient de moi încât să le poţi zdrobi, şi fireşte că trebuie să arunci apa în care au fiert, c-o să fie destulă umezeală din aburii care ies din napi, şi apoi pui mult unt, bucăţi mari de unt, apoi trebuie să le zdrobeşti, evident, şi să pui puţină sare după o

gust şi poate şi puţin piper, zice Âsleik şi eu zic că atâta lucru ştiu şi eu, zic eu şi îmi dau seama că Âsleik e puţin supărat şi zice să intrăm, e prea frig să stai aşa afară, şi eu zic că m-a surprins să-l văd în fata casei şi el zice că mă aştepta, îi chiorăiau maţele de foame şi când n-a mai putut a ieşit să vadă dacă nu vin odată şi într-un târziu iată că am şi sosit, şi cartofii sunt şi ei fierţi de mult, i-a ţinut sub capac şi a mai şi pus deasupra câteva prosoape de bucătărie, aşa că speră că sunt încă destul de calzi, dar nu face nimic dacă nu sunt chiar fierbinţi, zice Âsleik şi eu zic că sigur totul o să fie delicios şi Âsleik zice că l-a

sunat Sora lui azi să-i spună că m-a văzut la Cafenea, dar că n-a îndrăznit să intre în vorbă cu mine, cu toate că ar fi vrut, a făcut un drum până la Bjprgvin după cumpărături de Crăciun şi când aştepta feribotul înapoi spre casă, că mai întâi a luat feribotul până la Instefjord şi apoi autobuzul până la 0ygna, ştii şi tu cum e, deci pe când aştepta m-a văzut intrând în Cafenea şi a stat pe gânduri dacă să-mi spună că întreaga ei casă e plină de tablouri de-ale mele, dar nu a îndrăznit, aşa i-a spus la telefon lui Âsleik şi apoi l-a întrebat dacă n-aş vrea să vin să-mi petrec Crăciunul cu ei

Da, poate, zic eu

Vorbeşti serios, ai vrea? zice Âsleik

Nu faci mişto? zice el

Anii trecuţi ai tot refuzat, zice el

Da, zic eu

SÎ Âsleik zice că ar fi asa frumos dacă as merge cu el cu Barca până la 0ygna, e un golfuleţ acolo si un debarcader bun unde putem acosta, zice, si pentru el si Sora lui ar fi o mare onoare dacă as vrea să le ţin companie, zice el

Da, cred că vin anul ăsta, cum am zis, zic eu Te-am auzit, dar numi cred urechilor, zice Âsleik

si zice că m-a invitat de nu stiu câte ori si că niciodată n-am vrut, si mă gândesc că nici eu nu înţeleg prea bine de ce am acceptat, de ce am fost de acord anul ăsta să merg cu Âsleik să sărbătorim Crăciunul la Sora lui, deci pe ea am văzut-o ieri în

Cafenea, stând lângă intrare cu un geamantan si câteva plase pline alături, si semăna leit cu Guro, femeia de pe Smalgangen, îmi zic si iată că anul ăsta am fost de acord să merg cu Âsleik să sărbătorim Crăciunul la Sora lui în 0ygna, îmi zic si mă gândesc cum nu mai vreau să pictez niciun tablou, am pictat destule la viata mea, îmi zic, acum vreau să încerc să vând toate tablourile pe care le mai am si gata, mi-am făcut partea, am spus tot ce am avut de spus, îmi zic si Âsleik mă invită în casă si mă descalţ pe hol, nu port decât cizmele până la glezne si intru în cameră si totul e la fel ca înainte, cred că Âsleik n-a mai schimbat nimic în casă de la moartea părinţilor, pernele, tablourile, totul, totul e cum a fost dintotdeauna, îmi zic si îmi dau seama că e o mare siguranţă în faptul că totul e cum a fost dintotdeauna si sunt sigur că si Âsleik simte la fel si că de aceea nu schimbă nimic, îmi zic, iar Âsleik a aranjat masa mare din cameră, a scos cel mai bun serviciu de masă si a pus si o faţă de masă si un ulcior cu apă si o sticlă de bere si una de tărie, si în dreptul scaunului lui Âsleik, cu faţa spre usa care

dă în hol, sunt două pahare, un pahar pentru bere şi un pahar mic pentru tărie, iar vizavi se află doar un pahar mare pentru apă, iar lângă el e ulciorul cu apă şi Âsleik îmi zice să mă aşez la masă şi că el va pune piureul de napi puţin la încălzit, nu durează mult, zice el şi Âsleik se duce în bucătărie şi se întoarce şi zice cât de frumos

e că mă gândesc să-mi petrec Crăciunul cu el şi Sora lui în 0ygna, cu atât mai mult cu cât o să mergem împreună până la 0ygna cu Barca, fiindcă nu i-a plăcut, sincer, niciodată să fie singur în barcă, şi e mereu singur numai fiindcă nu are pe nimeni care să-l însoţească, e mult mai frumos şi fireşte că şi mult mai sigur dacă sunt doi în loc de unul, zice Âsleik şi ce coincidentă ca eu şi Sora lui să ne întâlnim, din câte ştie nu ne-am mai văzut niciodată, zice Âsleik

Nu, n-am făcut cunoştinţă cu sora ta, zic eu

si zic că am observat o femeie care stătea la prima masă din Cafenea, chiar lângă intrare, la masa de la geam, avea părul blond până la umeri şi un geamantan şi câteva plase lângă ea, zic eu şi Âsleik zice că era sigur Sora lui, ea chiar are părul blond, până la umeri, da, şi o cheamă Guro, zice el, şi în plasele ei, într-una dintre ele, avea vin şi tărie, fiindcă Surorii lui, lui Guro, îi plac băuturile tari, îi plac cam mult, poate, nu c-ar bea aşa des, nu prea are ocazia să bea, având în vedere cum trăieşte şi cât de puţini bani are, zice el, dar când are ocazia îi cam place să tragă la măsea, zice Âsleik şi se duce în bucătărie şi se întoarce cu o oală de cartofi într-o mână şi una cu piure de napi în cealaltă şi iese din nou şi se întoarce purtând o tavă cu o grămadă de costiţe lungi şi miroase extraordinar a costiţe de miel şi Âsleik aşază tava pe masă

Poftă bună, zice el

şi face semn cu ambele mâini spre tava cu costiţe şi eu îmi pun imediat în farfurie trei şi Âsleik desface sticla de bere şi îsi toarnă niste bere şi deschide apoi sticla de tărie, care e pe jumătate goală, şi zice că n-a mai băut tărie de la cina de anul trecut, la care a mâncat tot costiţe de miel, şi-şi toarnă un păhărel şi eu apuc ulciorul de apă şi-mi umplu paharul

Nu ştii ce pierzi, zice Âsleik

şi ridică spre mine paharul de tărie

Mi-am băut partea şi mai mult de-atât, zic eu şi Âsleik zice că am dreptate, zice şi-şi pune în farfurie, îşi ia şi el trei coaste mari si-mi întinde apoi oala cu cartofi şi eu îmi pun în farfurie şi i- o întind înapoi şi în timp ce Âsleik îşi pune cartofi eu iau nişte piure de napi şi îi întind apoi oala lui Âsleik şi el se uită la mine şi ridică paharul cu bere

Hai noroc, zice Âsleik

Noroc, zic eu

şi îmi ridic paharul cu apă şi dăm noroc şi bem, el bere şi eu apă şi el ia şi o înghiţitură de tărie şi eu îmi tai o bucăţică de coastă perfect frăgezită toată şi, Dumnezeule, cât de bună e, îmi zic şi îi zic lui Âsleik că e un adevărat maestru când vine vorba de mâncare, îi zic şi Âsleik zice că Surorii lui costiţele îi ies încă şi mai bune, trebuie să recunoască, o să văd şi singur, zice Âsleik şi mâncăm pe îndelete în tăcere şi Âsleik zice că e destul de ciudat că locuiesc în Dylgja de atâţia ani şi că n-am văzut- o pe Sora lui niciodată

până acum, până azi, şi asta doar pentru că ne-am nimerit întâmplător amândoi la Cafenea

Da, e ciudat, nu trăiesc aşa mulţi oameni prin părţile astea, zic eu

Da, tocmai, zice Âsleik

şi zice că măcar am văzut-o în sfârşit pe Sora, care are atât de multe tablouri de-ale mele agăţate prin casă, încât pare că e o expoziţie permanentă la ea acasă, zice el

Da, zic eu

Da, şi pe Sora mea o cheamă Guro, chiar dacă eu îi zic mereu doar Sora, zice el

Guro, da, ştiu, zic eu

atunci ne-am înţeles, anul ăsta mergem împreună cu Barca să sărbătorim Crăciunul la

Sora? zice Âsleik

Da, zic eu

Trebuie să închinăm pentru asta, zice el

şi Âsleik îşi umple paharul cu tărie şi eu pe al meu cu apă şi dăm noroc şi dintr-o dată năvăleşte asupra mea ceva ca o teamă, o teamă care mă cuprinde cu totul, o anxietate ca atunci când trebuia să citesc cu voce tare la Liceu, şi zic că ar fi timpul să mă întorc acasă, zic şi Âsleik mă priveşte fără să priceapă

Dar tare te mai grăbeşti, zice el

Da, zic eu

şi mă ridic şi zic mulţumesc pentru masă, totul a fost delicios, extraordinar, zic eu

Dar unde te grăbeşti aşa? zice Âsleik

si eu nu ştiu ce să zic şi zic doar că mi-am amintit ceva şi zic că vorbim curând şi ies din casă şi mă urc în maşină şi îmi dau seama că frica mea se diminuează şi pornesc maşina şi vreau să zic în gând Ave Maria, care mă linişteşte când mă cuprinde teama, ceea ce mi se mai întâmplă, dar nu foarte des şi niciodată fără un motiv anume, şi atunci zic Ave Maria şi mă ajută, îmi zic şi, pe când stau aşa în maşină, îmi scot rozariul de sub pulover şi mă întreb, oare chiar cred cu adevărat în asta, probabil că nu, nu mai cred, îmi zic şi apuc crucea între degetul mare şi arătător şi zic în gând Ave Maria Gratia plena Dominus tecum Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui lesus Sancta Maria Mater Dei Ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostru şi- mi ridic degetul mare şi arătătorul prinzând prima mărgea din rozariu şi zic în gând Pater noster Qui es in c«lis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in c«lo et in terra Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo si-mi cobor degetul mare şi arătătorul şi apuc crucea şi zic Tatăl nostru care eşti în ceruri sfinţească-se numele Tău vie împărăţia Ta facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi şi ne iartă nouă greşelile noastre precum şi noi iertăm greşiţilor noştri şi nu ne duce pe noi în

ispită ci ne izbăveşte de cel rău şi apuc crucea de lemn maro între degetul mare şi arătător şi zic iar şi iar şi iar în gând în timp ce trag aer adânc în piept Doamne şi expir încet Isuse şi trag aer adânc în piept Cristoase şi expir încet Miluieşte- mă şi trag aer adânc în piept Pe mine, păcătosul

Notes

|-1|

Neguţătorul din Veneţia, **actul II, scena a 2-a, în Opere complete, vol. 3, traducere de Petre Solomon, Univers, Bucureşti, 1984, p. 453 (n.tr.).**

1^2]

„Omul nu poate şti ce este Dumnezeu"; „Ce este Dumnezeu pentru sine însuşi, asta nimeni nu poate înţelege", „da, Dumnezeu nu este nimic pentru niciun lucru, Dumnezeu este altceva decât nimic pentru sine. Dumnezeu nu este nimic din ce se poate pune în cuvinte" (în germ. în orig.); citatele fac parte din fragmentele şi zicerile atribuite lui Meister Eckhart (n.tr.).

1^3]

2 Corinteni, 3:6 (n.tr.).

1^4]

„Trebuie să fie ordine", proverb german (în germ. în orig.) (n.tr.).

1^5]

Specialitate norvegiană de brânză fermentată din lapte de capră